«موناجات»

ئیلاهی من عەجەب ماوم لە حاڵم   بە دیمەن کۆن کە چی هەر کرچ و کاڵم

نیازمەندم دەخیل سالاری ئەعراب   لەبەحرێ غەم دەسێ بەش بەیتە باڵم

هەزار ئەونەی تریش جانی‌ترین بم   فیدای تۆیە ژیان و حاڵ و ماڵم

لە فەزڵی تۆ و نوواب و پیرە کانا   وەکو کەوباڕ بە هیوای مێڵ و خاڵم

یەقینم هەس ئەزانم من لە تاعات   نەساوام و نەمیزان و نە داڵم

بەڵام هەرچیم ئەزانی تۆبە ئیخلاص   ئەڵێی پەروانە کەی سوتاوە باڵم

بەڵێ بۆ سائیلی هاتوم بە قوربان   ڕجایەک تۆ ئەمن بێزوان و لاڵم

بەکام ڕومۆبکەم داوای شەفاعەت   منی خوێری بە ڕوعەینی زوخاڵم

ئەوەم زانی وەکو کەلبێکی برسی   بەڕوی شەرمین دەرو ماڵت بماڵم

شەبان زۆریان هەیانە کەلبی ڕاوی   منیش قوربان لەدەرکی تۆ گەماڵم

بکە ڕەحمێ بە ڕوی لوتفۆ بەنازت   دەرم بێنە زلیلم وا لەچاڵم

ئەناڵێنم لەدەس ئێشی نەفامیم   دەخیل سەیرێ گەلێ ئاشوفتە حاڵم

دەخیلت بم حەبیبی زاتی باری   بەدەس زامی عەدومۆ سەخت ئەناڵم

ئەزانم خۆم خەجاڵەت بار و پەستم   ڕجایەک تۆ ئەمن بابەس بناڵم

لە ئیتاعەی هەوا و هەم نەفسی شوما   تەواوم کرد حەیامو عومر و ماڵم

لە نژمار و لەهەر شوێنێکی تربم   سەگی ئێوەم بەزەییت بێبە حاڵم

٧٨/٧/٧

«موناجات»

بەیەک ڕا باری کرد عەقلم لە دەستم چونەما هۆشم
خەجاڵەت ئەونە لام زۆرە نیە ساترکە پێ پۆشم

بەبێ ئەندازە لام داوە لە ڕێگەی شەرع و ڕەویەی دین
بە هەر لادا ئەدەم جەولان ئەڵێی بیمار و سەر خۆشم

عەجەب ماوم لە ڕەحمی خوا دەبو زو مەسخۆ ببوایەم
چلۆن کەم شوکری غەففار و ڕەحیم و زاتی سرپۆشم

لەبۆنی قەسوەتی قەلبم مەگەر دور بم لە دڵداران
سەرا پاغەرقی تاوانم ئەڵێی خاطی‌یو مەی نۆشم

جەهالەت باوی چو لای‌خۆی سەدەی عەقل و حەیا و شەرمە
کەچی من هەر بەرەو دوا دێم وەکو دێوانە مەدهۆشم

ئەبێ عوزرم چبێ لای حەقق لە ڕۆژی زەلزەلەی حەشرا
مەگەر هەر خۆم بزانم چەن خەجیل و پڕگونا و قۆشم

وەکو گورزی دەسی شەیتانو نەفسم لێ درا بێ من
بە تەعجیل بۆڕەزای هەر دو ئەکەم جەولان و ئەشکۆشم

خجل ماوم لە بەحری بێ پەیی تاوانو عیسیانا
لە بۆجەمعی مەتاعی لازمم هیچ کاتە ناکۆشم

ئەکەم ئیقرار ئیلاهی من سەرا پا غەرقی تاوانم
بە گێجیمانمایانە کە شێت و وێل و بێ هۆشم

ئەڵێ نژماری هەرچی بم خودایا عەبدی خۆتم هەر
بە موژدەی (لا تقنطوا)ی تۆ ئەمن خۆشحاڵ و دڵخۆشم

٧٨/٧/٨

«تکا»

خەجاڵەتبارم و ڕوژەش عەجەب سەرمەست و حەیرانم

لە کردەم دیارە باڵ بەستە و شەریکی ئەهلی نەیرانم

ئەگەر لوتفی ئەبێ بۆم حەق وە باڵم پاڵی کەس نادەم

لە کردەی‌نەهی و بێ ئەمری سەرۆکی شایەتینانم

ئەبورۆژێ بەدڵ بیکەم ئیتاعەی حەزرەتی باری

خەبیسی ئەلخەناس چی‌وت وتم پی بەندە فەرمانم

بە حیلەی نەفسە وا یەکجار پسیوە پردی ڕێگای من

ئەکەم ئیقراری داماویم ئەسیری نەفس و شەیتانم

تکایەک یا حەبیبی حەق بە جاهی فاتیمەی کوبرات

دەخیلم غەرقی گێجاوی گوناه و باری عیسیانم

شەفاعەت بەش بفەرموی بۆم حەبیبا سەرکزو ماتم

حەزون و دیدە گریان و غەمین و دڵ پەرێشانم

خودا (لا تقنطوا)ی فەرمو ئەمن مەئیوس ئەبێ چۆن بم

کە عەبدی مالکێکی وەک غەفورو زاتی ڕەحمانم

بە جاهی ئیسمی شیرین و سیفاتی پاک و بێ‌خەوشت

ببەخشە یارەبی یەکسەر گوناه و جورم و تاوانم

بەڵێ بێ مەرزە جورمی من بە نیسبەت ڕەحمی تۆ یارەب

بە جۆرێ موفلیسم حەتتا نیە یەک زەڕڕە تاوانم

ئەکانزماری ئیقراری خەجاڵەتباری و پەستی

بە لام ئەشلێ کە دڵخۆشی عەفوی دەرباری یەزدانم

«بە ڕۆژ و شەو»

بەڕۆژ و شەو خەریکی بوردە باریم — هەتا بەڵکو دەوابێ دەردی کاریم

گرینە پیشەیی من شەو هەتا سوبح — نیە یارێ بدا گوێچکە بە زاریم

بەخەوتوویش لە تاوی یاری خۆما — ئەناڵێنم ئەڵێی قومری و قەناریم

ئەڵێم بەڵکۆ لەبەر دلسۆزەکەی خۆم — بکات جارێ دەوای زامانی کاریم

لەمەولا بەس بە جێ بێنێ بەخاڵەت — نەدانەشتەر لە پەترۆی زەخمی کاریم

لە دونیادا هەبو قەیسێ ئیدی بەس — هەتا کەی من ئەنیسی چۆڵ و تاریم

شەوورۆژان ئەبێ شین و چەمەرکەم — لە بەر چی خۆمنیش دەسکردی باریم

بەڵێ ڕەسمی مەلا و شاعیر وەهایە — لە مەڵبەندی عەزیزی کوردە واریم

وەلێ خۆمن نە مامۆستام نە شاعیر — چیە خوایە بە دایم بێ قەراریم

بە لوتفی خۆت عەتاکەی بەش سەبوری — بە ئەم جەستەی حەزین و قەلبی ناریم

ئەگەر چی سەد ئەوەندەی ترغەمم بێ — ئەمن ڕازی بە تەقدیراتی باریم

بە دڵ عاشق بەڕێبازی ڕەسولو — چیاوکیژی بە سۆزی کوردەواریم

غولامی گشت ئەویندارانی دینم — لە باغی دین وەکو مورغی بەهاریم

لە سایەی لوتفی خواو هەولی ئەوانا — ئەبینم من ڕەفاه و ڕستگاریم

بکەی یارەب بە حاڵی من تەلەتتوف — بدەی تەبدیل بە شادی دڵ زگاریم

بکەی ڕەحمێ بە لوتفی خۆت ئیلاهی — بەزییت بێ بەڕوزەردی و هەژاریم

کەخۆت فەرموتە سائیلان مەکەن جواب — بکە ڕەحمێ بەسائیلی و نەداریم

لە حەیسی دینەوە موفلیس و ماتم — بکەی ڕەحمێ بە موفلیسی و هەژاریم

بەڵێ نژماری و حەیرانی ڕێگای — بوزورگانێ بە وێنەی سەبزەواریم

لە یومنی ناوی بەرزی گەورە پیاوان — ئەمایەر ڕەحمەتی پەروەردگاریم

٧٨/١/٢٤

«ساقی ئەزانم ئاگای لەحاڵم»

ساقی ئەزانم ئاگای لە حاڵم   ئەزانی چەنێ پە شێوە حاڵم

ئەزانی چەنێ کز و شێواوم   تۆزێ ڕەحمەت بێ گەلێ داماوم

تۆ کە·مەی گێڕی بادەی حەقیقیت   هەڵگری جامی بادەی عەقیقیت

سادەی تێکەمەی قەزات لە گیانم   دەرون زوخاڵ و دڵ پەرێشانم

بیکە بە خاتر پیری خەرابات   بێ بەشمان مەکە لەبادە و عەتات

تۆزێ لەو مەیە تۆی کروە سەرمەست   هەرجۆرێ بووە بمانخەرە دەست

بەشکم بە جۆرێ سەرمەست بم بەومەی   تف کەم لە مازیم ساقی دەی سادەی

بیکەمە خۆراک دڵەی بوریانی   بەش لە بیر باتۆ شین و گریانی

بێتە سەرمەستی بادەکەی ئەحمەر   لەم دنیای فانی گیان بباتە دەر

ئەو جارە فەخرە و بۆمن شانازی   ئەفرین لەم ژینەم بەو چونەم ڕازی

تا کەی بە تەمای جامی تۆ ساقی   یەقین ئەزانم ساقی یەک ساقی

ڕۆح لە بانی کەف تەشنە لەب ماوم   بۆ پیاڵەیەک مەی من هەڵقرچاوم

تا بیمە مەخمور مەیکەدەی ئێوە   لەمە زیاتر بانەبم لێوە

لایەک بەم لاوە لا بە جامەوە   بەلای مەرحەمەت بەم ناکامەوە

هەرچەندە نیمە بەهای ئەو جامە   قەد لە ڕێگاتا ئەکەم ئیقامە

تا نیشانە بێ فیدای ڕێگاتم   ئەگەر قبوڵ کەی خاکی ژێر پاتم

بەش بەزەییت بێ بەم ئەحواڵەدا   بەم کزەی دڵەی وەک زوخاڵەدا

لە ڕوی لوتفەوە بدەی یەک پیاڵە   بەم دەربەدەرەی بێ جێی عەوداڵە

بەڵکو خەسمەکەی نەیگرێ ناقی   ویردی زوانی بێت مەدەد یا ساقی

نژماری هەتا کەی شین و چەمەر   عەتا ئەکاپێت شەرابی ئەحمەر

٧٩/٧/٢٢

«ساقی دەخیلم»

ساقی دەخیلم ساقی دەخیلم   بێ بادەم بە دەس دوژمن زەلیلم
چون مەجنون وێڵ وێڵ ئەگەڕێم هەردان   ئەتلێمۆ بەدەس ئازار و دەردان
ئەڵێن تۆ تەبیب دڵ بیمارانی   مایەی ئارامی دەردە دارانی
دەخیلە ساقی تێکەیەک پیاڵە   بەش ئەجاتم بێ لەم ئێشو ناڵە
جوانی لەدەس چو تەمی پیری هات   عومرم بە زایە ڕۆیی ئەجەل هات
کۆڵەکەی وجود کەوتونە لەرزان   بەفرەکەی پیری گرتی سەر بەرزان
نزار و بەرزی گرتی بەفری غەم   دەس لەرزی، گوێ کەڕ، بەرچاو بو بەتەم
موتیع نەفس بون قەلب و ڕۆح و تەن   هاکامورغی ڕۆح بە جێی هێشت وەتەن
دیاری بفەرمو لوتفێ دەخیلم   سەر باڵ شکستە و کز و عەلیلم
موفلیس موستەحەق پیاڵەیەک بادەم   وامەندەی کاروان کەوتوی لای جادەم
دیلی شەیتانو تیر خواردوی عەدوم   باڵ کوتیای سەرداو مەینەتان خواردوم
ساقی بەتەمای بادەی دەستی تۆم   کەوتەی دەرگاتم ئەیچەشم ناڕۆم
سەدجار دەرمکەی لێم دەی بەردودار   چاکتر ئەکۆشم لەئەوەڵین جار
ئەشزانم کە تۆ هیچ کەس دەر ناکەی   هیچ کەس مەحرومی سەراو دەر ناکەی
دەستت ناکەوێ وەک من هەژارێ   پەرێشان حاڵێ، سینە زەخمارێ
سەخا، تاڵە گەڵ هەژارا بکرێ   مەعلومە باشتر جێگەی خۆی ئەگرێ
لەمن داماوتر شک نابەم دانە   لای دۆس و دوژمن بوبێ بەتانە
تکایەک تۆ خوا جەستە زەخمارم   خاکی ژێر پاتم خەلکی نژمارم.

٧٩/٧/٥

«ئازیز زەلیلم»

ئازیز زەلیلم، ئازیز زەلیلم   زەلیلی عیسیان یا پیر دەخیلم
ئەماوە تاوان ئەیکەم مەحاڵە   لە وردو درشت هەرچی بەتاڵە
قەلبم بو بە جێی تاریکی و زوڵمەت   تۆرا باری کرد نورو بەرەکەت

سـوتانم هـەموی بـە نـاری تـاوان | بـۆ گـوناه بـووم بـە جێگە و بـاوان
گشت نـەوعێ خـەتا جـەم ئـەبێ لەلام | بـە تـیری نـەفس و شـەیتان کـە لەلام
نـەما زوڵـمەتێ لەلام نـەبێ جـەم | بوم بە کانگای شین، ئێش و ئۆف و غەم
خـەتانەماوە لێـم نـەبێ سـادر | بـێ شـەرم و شکـۆلە ذاتـی قـادر
هـەرچی داوی بوشەیتان تـی کـەوتم | دەسـە چـیلەی ئـەو بـەنزین و نـەوتم
هـاکـا عـالەمم ئـاگـردا یـەکسـەر | بۆ کورەی خاکی بـوم بـە دەردی سـەر
ئـەهلی عـەرزیشم سوتان بـە خـۆمۆ | سـرەوتم بـڕین بـە سـۆی نـاسۆمۆ
دەخـیلم ئـازیز قـبیلەکـەی گـیانی | ئـەحواڵی جـەستەم حـەتمەن ئـەزانـی
ئـەزانـی چـەنێ خـەستە ئـەحواڵم | لە دەس نـەزانـیم وێـرانـە مـاڵم
تـۆ خـوا بـە عـیشقی شـاهی مـەدینە | بـەش نـەجاتم بـەی لەم داو و شینە
هەرچی هەم موفلیس خۆت ئەزانی کێم | توخوا باشەیتان دڵ خۆش نەکات پێم
نـەمێ لە بـاران فـەیزی خـودا داد | بـۆجەستەی خـەستەم گـەیەنە فـریاد
بـێ کـەس و مـاتم زەلیـل و زگـار | کـەلبی کـیلابت عـەلیلی نـژمار

٧٩/٧/١٥

«دە خیلەک یا رسول الله ﷺ»

دەخیلەک (یا رسول الله) ﷺ گەلێ مـەحزون و پـەتیارەم
لە کـاتی زەلزەلەی حـەشرا شـەفاعەت کـە بکـە چـارەم
عەجەب ماوم لە بـەد بـەختیم گـەلێ سـەرسام و دامـاوم
بە دەس شـەیتانو نـەفسی خـۆم ئـەسیری نێوی دوداوم
زەلیـل و وێـڵ و دامـاوم قـەباحەتبارو ڕەنـجەڕۆم
لە هەر لا بم نیازمەندی شەفاعە و ڕەحـم و لوتـفی تـۆم
لە لام وەک ڕۆژی ڕون وایـە شـەریکی ئـەهلی نـیرانـم
لە گەڵ ئەهلی سزا و مەینەت قـەریب و دەسـتە جیرانـم

به باچو عومری نازیزم له ڕێگەی پەست و بێ شەرمی
نەقەت ڕەحمی خوام ماوە و شەفاعەی تۆ کە دڵ نەرمی
تکایە ئەی تکاکارم تکای تۆحەق وەرئەگرێ لێت
سەر و چاو و دڵ و ڕۆحم فیدای گەرد و غوباری پێت
تکایەک بەش بفەرموی تۆلە خزمەت حەزرەتی باری
لە بۆ چینی خەتاباران خوسوسەن خاتی نژماری
٧٥/١٠/٢٣

«جامی جەمینم»

جـــامی جـــەمینم جـــامی جـــەمینم
قـــیبلەگـــای یـــاران قـــیبلەی یـــەقینم
دڵـەی کـۆس کـەوتوم کـەلەلایە بۆت
بەش‌نەیکەی‌مەحروم لە ڕەنگ و لەبۆت
گـەریێتو عـومرم بێ بـەعومری نـۆح
لەبـــاتی ڕۆحـــێ بـــم‌بێ هـــەزار ڕۆح
نـــەیدەم بـــە ســـاتێ تـیابینم بـالآت
ڕۆح و عـــومر و لەش بکـــەم بـەفیدات
دەمـــــێکە دیـــدەم دورە لە دیـــدار
عومری بێ دیدار بێت بـەزەهری مـار
دیـــارە هـــەر دڵـــێ لە یـــادت دورە
بـیری لەنـور دور جـێی مـار و مـورە
هـــەر دڵـــێ بـــەنور تـــۆ نـــورا نـــیە
مـــــەرکەزی ئـــەنواری ڕەبـــبانیە
هـەزاران قـیـس و هـەزاران سـەحبان
ســـەراسیمەتن ڕۆحـم بـە قـوربان

بــاسی ســـیفاتت چلۆن کـابەشەر
که وەسفت نەکات خـودای بـانی سـەر
له بـۆ خـولق و خـوت (خُـلُق عـظیم)
جـوبرەئیل هـێنای لای زاتـی کـەریم
کـردیتیه هـاوناو له بـۆناوی خـۆی
ئەلحەق ڕەئوفی غـەیری خواهـەرتۆی
دوای ڕەئـوف بـه تـۆڕەحیمی فـەرمو
ڕەحـیم تـۆڕەحیم ڕەحـمێ پێم فـەرمو
خـوا فـەرموی کـه تـۆڕەحمەتی بۆعام
بـۆ (مـاسوی الله) خـۆلاسەی کـەلام
هـەرچـی بـم مـنیش مـەخلوقی خـودام
گـەدام مـوستەحەق بـه لوتـف و ڕجام
بـا کـەمتریش بم له سەگو وەحشـی
دڵـم مـەمهور بـێ بـەمۆری ژەشـی
ئـەو عـەفو کـەربێ و تـۆبی تکاکـار
بـۆچی ئـوممەتت بـێ بـەقوتی نـار
کرمان به قـوربان سـەگـەکەی کـەهفم
له ئـاسانەکـەی تـو هـەڵئەگـەفم
وەڕەوەڕ (فـلاتنهر) هـەر ئـەڵێم
سـائیلم کـەرەم بـەش عـەتا کـەی پێم
نـاوێرم بـڵێم ئـوممەتی خـۆتم
مـەعاسی زەدەی پـێ‌له نـێوکۆتم
خـەممە سـەیر بکـەی کـردەم ببینی
ڕوی خۆتم یەکجار لێ هـەڵچەرخێنی

فەرزم کرد بشلێم ئوممەتی شاهم
شاهی مەدینەس پشت و پەناهم

وتەی من چیە شەرت قبولی تۆس
بمکەی بە سەگی ئاسانەکەی دۆس

هەرجۆر بێ ئەلێم سەگی دیوانم
ئژماریم سەرکەش تۆی پشتیوانم
٧٤/١٢/٧

«مناجات»

(یا رسول الله) دەخیلەک عاجز و پەستم یەقین
دڵ بریندار و خەفەتبار سەر کز و مات و حەزین

قەلبی قاسیم پڕبووە ئەمڕۆلە عیسیان و لەغەم
غەیری تۆهاناوڕجای خۆم چاوەکەم لای کێ ببەم

من گەلێ تاوانی گەورەم کردوە زۆروعەزیم
گشتەکەی سەبتە عەزیزم لای خودای گەورە و عەلیم

دەفتەری ئەعمالی خۆمم ڕەش کردوە من بەگوناە
ئاخری خۆمم بە دەستی خۆمە واکروە تەباە

وا لەڕێی کەسبی مەعاسی چوبە سەر عومرم تەواو
بای ئەجەل تاوانیەوە بەفری عومرم وا بوبە ئاو

بۆ شەنی خەرمانی تاوان کۆششم بێحەد بوو،
تازەچبکەم من کە عومرم ئاوەها زایع بووە

بۆنەجاتی ڕۆژی حەشرم تۆشەیەکم پێ نیە
غەیری لوتفی شاهی شاهان دەستگیرێکم نیە

ساکە تۆ ڕوتبەی شەفیعیت پێ کراوە وا خەڵات
موستەحەقق و موستەمەندم بەڵکە تۆبمدەی نەجات

هەرچی‌بم من ئوممەتی تۆم عەبدی زاتی (ذوالجلال)

بۆچ دەبێ لەو ڕۆژەدا من بم پەژارو دڵ مەلال

گەرچی تاوانم لەحەدد و مەرز عوبوری کردووە

عەفوو بەخشش چاوەکەم خۆ بۆ گوناهباران بووە

لاسواوی بە حری تاوان چەشنی بەردی ئاوە سوم

شادمانی جوملەیی موژدە دەری (لاتیأسوا)م

بەسیە ئژماری بە دڵ گەرکەی موناجاتی حەبیب

بۆهەمو ئازارێکی دڵ ئەوکافی‌یە بێتە تەبیب

٧٤/٨/٩

«دانە دانەی ئەشکی خوێنین»

دانە دانەی ئەشکی خوێنین بالە چاوم بێتەدەر

کاتی کۆچە سا بێ‌تۆشە خاکی کوێ من کەم بەسەر

پێم ئەڵێن ڕازی ئەگەر هەی یا خۆ ناڕازی بە تون

ڕێ کەوە ڕو بە قیامەت جێ بتێڵ دونیای دون

خۆم بەخۆمم کرد نەزاندو بوم و هەم خاکم بەسەر

تا بە موفلیسی بپێوم دەشت و سەحرایی مەحشەر

وەک سەگی خائین مەگەر من هەر لە دورڕۆ چاوە چاو

سەیر بکەم بیدەم سەرنجی گورزو ئاور پردو داو

سا خودا خۆتو کەریمی و من خەتا کەردەم دەخیل

ئیزنی ڕەحمەت بەش بفەرموی بۆ شەفاعەت یا جەلیل

عەبدی خۆتم تازیەبارم نابەکارم پڕقوسور

سەد هەزار جاریش دەرم کەی دێمەوە من لورەلور

یانێ یا حەق ئەر سەگیش‌بم نیمە مەلجەأ نیمە جا

سا حەبیبی حەق دەخیلەک بەش بکەی بۆم یەک ڕجا

بەش ببێتە كارتی پێناس بۆسەرا و پردم دەخیل
عەبدی خوام و ئوممەتی تۆ عارە پێم ئەربم زەلیل
تۆ كە مەعروفیتو مەشهور شافیعی ڕۆژی جەزا
حەیفە وەڵڵا پێت بڵێن ئەر ئوممەتێكت وا تەزا
سابە مەحروم خۆت مەزانە بۆدەبی مەئیوس و پەس
كێ هەیە وەک تۆنژماری ببێ شافێع یار و كەس
٧٢/٩/٤

«ئاخ دڵە تاكەی»

ئاخ دڵە تاكەی مەغروری و پەستی   تاكەی لە تاعەت كەسەلی و سستی
تا كەی چون مەجنون هەردە بە هەردە   بە دوای لەیلێدا بێپەرواو مەستی
دڵە سا لەسەر دەركە خەیاڵات   جێ گیركە خەیاڵ خالەقی هەستی
نەفسی ئەممارە مارە ئەتگەزێ   فرسەتە دەخیل نەچیە بەر دەستی
بگرە مار چاكتر چون لەش ئەگەزێ   ئەو ئیمان ئەبا دوربا ئەر گەستی
سابە (بسم الله)پە نا بە (الله)   بگرە لە داوی خەبیسو دەستی
یادی مەحبوبەی مەحرەمی ئەسرا   بكەرە قەڵغان پەیكاری دەستی
بە ڵكە بە جاهی ئەهالی بەقیع   مەحفوز بی لە ڕاو نیازی پەستی
لە یاد و زیكری زاتی بێ شوبهە   دەخیلە لەحزەش حەتتا نەوەستی
بەش موتمەئیننەی جێگەی ئیتمینان   ئیستیتارت كا بە ڕەنگی خەستی
نوقتەی سیاهی كردەی سیاهەت   تەبدیل بفەرمێ پادشای هەستی
ئاخ سەدئاخ مەرهەرئاخ ئاكارم بێ   كەی بێ خەلاسیم ببێ لە دەستی
خۆزگایە بە لوتف حەزرەتی باری   ئەدرایە دەستم بەڵگەی سەربەستی
كارتی عوبوری ڕێی هات و نەهات   بە ڕاستم ئەمگرت لە دەستی ڕاستی
دڵخۆشم ئەرچی تاوانباریشم   بە لوتفی شاهو شەفاعەی دۆستی
دەروازەی تەوبە بازە نژماری   نەسوحی داخڵ ببەو نەوەستی
٧٢/٨/١٣

«تۆحەبیب»

مــادەم تـۆحەبیب پـەروەردگاری — لە ڕۆژی حـەشرا دیارە سـەرداری

یەقین کەسێکیش حەبیبە و سەردار — (شمس الشّفاعه)ی هەر ئەدا دیاری

جـا کـەوەهایە مـوحتاجی لوتـفن — هـەزار گـوناهبار وەکـو نـژماری

بەڵکە بە لوتفت خەلاس بین لەخـەم — گوڵی مـەرحـەمەت بگـات بـەهاری

٧٢/٢/٢٠

«بەبۆنەی فەوتی حەزرەتی شێخ»

کوسوفوهەم خوسوف چۆن بو خودا ڕوی دا لە یەک ئـانا

خـەزانــی داری بـەرچــی بـو لە بـاغی عـیلم و عـیرفانا

بـەهاری فـەڕڕو قـورئان بـو بـەوادەی پـایزی عـومرت

بـە ئـیستیقبالّی تـۆ هـاتن مـەلەک لەل حـورو غـیلمانا

ئەگەر عـوسمانی ذیـنورەین خـەلیفەی سێهەمە قـوربان

ئـەتۆش سێهەم ئـەبی جـانا لە صەففی نـاوی عـوسمانا

ئەوە سێهەم لە بـۆحەزرەت ئـەتۆش سێهەم بە تـەعبیرێ

بـەلاّم دوهــەم لە دیـوانــی عـولووی ئـالی عــوسمانا

کـە تـۆ دوهـەم بـیو سێهەم چیەکـاتێ ئـەبەی تـەشریف

کـە هــاوکاتە لە گـەڵ چـونی چـووارەم لەو خـەلیفانا

ویـداعـی کـۆمەڵی مـەنسوب لەگـەڵ مانگی فـەڕوخێربو

ویــداعــی تـۆلە بـەرچی بـولەگـەڵ ئـەو دۆسـو یـارانـا

ئەوا ئـاشی تـەریقەت بـێ ئـاشەوانما ئـەی خـودا هـاوار

کێ بێ کات سەیرێ جار و بـار بـە سـەرئەم دان و بـارانـا

ڕەئــیسی دایــەرەی دیــنو مــورادی مــورغی دڵ ڕۆیــی

بـــە جــێی هــێشتین لەگــێژاوی گـوناە و تــۆفی گریانا

ولاتـان مـات و مـەحزونن دڵان کـەیلن لە دەردوغـەم
فـوغان و ئـاەو ڕۆڕۆیـە لە کـۆڕی ئـەهلی عـیرفانا

ئەڵێن پیری موغان ڕۆیی بەجێی هێشتین خودا چیبکەین
لە وێـرانـەی دڵـی تـارو لەگـەل شـەهوان و شـەیطانا

کـە لێـنێکە نـیەچارەی حـەساری دەوری دیـن تێیبو
وەسـای ئـاداب و ئـەخلاق بـو لەعـەسری دێـووجیننانا

هەزاران پەست و مـەردودی کـردە مـەستی بـادەیی ئـیمان
لەمـەیخانەی تـەصەووفدا پـەیای کـرد چـەندە مـەولانا

گەلێ پەستتر لە ئەنعامی موشەڕڕەف کـرد بـە ئـەم دیـنە
وەکـو قـومریی و بـولبوڵ وان بـە دەوری بـاغی قـورئانا

ئـەوەندە خـاوەنی لوتـفو بـەزەیی وڕەحـم و ئـێحسان بـو
لە حـاتەم جـودی زیـاتر بـولە بـەحری جـود و ئـێحسانا

سەخاوەت باشە گەر حاتەم بوە مەشهوری عەهدی خـۆی
وجـودی جـودی ئـەم شـوێنی لەسـەر جـودی ئـەوا دانـا

بەڕاستی هەر وەکو صددیق شەهامەت هەر وەکو عوممەر
حـەیا و حـیلمی چـیە فـەرقی لەگـەڵ عـوسمانی عـەففانا

بەعیلم و شوێنەوار وێنەی عەلی شێری خـودای ئـەکـبەر
بـە پـێی ئـادابی عـیرفانی لە ڕوتـبەی غـەوسی گـەیلانا

بە پێی دەأبـی مـوسڵمانانی عـەسری پـاکـی پـێغەمبەر ﷺ
لە هـیجرەتدا ژیـا هـەردەم لەسـەر ڕێـبازی مـەولانا

بـەسە بـۆ گـەورەیی شـەئنی لەصـەدرۆ تـاکـوپایانی
نـیشانەو مـۆری عـیرفانی بـبێ لای شـوان و شـاهانا

ئەوەی جاهیل نەبێ قوربان ئـەکـادەرکی مـەرتەبەو شـانی
مـەگـەر عـاجز لە نـور وێـنەی خـوفاشی چـینی مـورغانا

مەبن عاجز لە خوففاشان کە چونکە دەرکی حەق سەختە
لەبەر حەق خوا ڕەسولی نارد لەگەڵ ئێعجاز و قورئانا
خوفاش ئەرنابینێ ڕۆژ و تاریکستانە لەبەر چاوی
شکست نادا بەشەمسی حەق لە نور و مەتەبەوشانا
واریس و نائیب مەنابی حەزرەتی فەخری بەشەر ﷺ
ژیاتاسەر لەگەڵ ذیکر و تەلیلە و یادی یەزدانا
نەبو ڕۆژێ بەدور بێ ئەو لە ذیکر و فیکری ڕەببانی
نەدا سەیقەل بەقەلبی خۆی لەگەڵ باقی موریدانا
بە نوری شەمسی قورئانی ئەوەن زاکیر بوقەلبی ئەو
نەبو غافڵ لە یادی حەق لە سات و لەحزە و ئانا
هومای ئامانج و ئامال بوگۆشەیی چاوی فیدای بم من
لە شەوان ڕوانێ بەلوتفۆگەرئەبێ لای میروشاهانا
ئەدیبێ بو لەئەوجی مەرتەبە و تەرتیبی نادابا
کە بەرزە شانی خامەی ئەو بە سەرهی قیس و سەحبانا
حەکیمێبو حەکیمانا حەکیمانی ئەکرد چارە
بە چاوی دڵ ئەیانڕوانی بەئێش و دەرد و دەرمانا
لە ئینساف دارئەگەر پرسی لەبارەی حیکمەتی شاهم
ئەڵێ نەیدیوە ئەم دونیا مەگەر لای عەسری لوقمانا
وجودی شەخسی وا فەخرە لە بۆئیسلام وقەومی کورد
لە نێو ماباقی ئەدیان و بەسەر ماباقی قەومانا
ئەڵێ نژماری ئەی پیری ئەمیر و سەروەری قەلبم
بکێشە دەستی لوتفی خۆت بە مێهرۆ تۆ بەسەرمانا
ئەگەر مێژوی وەفاتی شێخ بپرسی تۆ لە خامەی من
لە بیست و یەک وەکو حەیدەر لە مانگی صەوم و قورئانا
٢٢ی ڕەمەزانی ٧٥ سەڵەسی

«بۆ فەوتی شێخ مەولانا»

خوا گیان چی بێت ئەم دەنگ و باسە   مێشکی عالەمێک لەحەنای کاسە

قاسید هەواڵێ وەهای هێناوە   هومای دین بە تیر قەزا پێکراوە

گوایە مەولانای پیری باتەمکین   ڕۆڵەی حەزرەتی شاە عەلائەددین

نەوەی حەزرەتی شێخ (ضیاءالدّین)   (رضوان الله عنهم اجمعین)

بارگەی بۆ ئەبەد لێرە پێچاوە   بەرەو ئەو دونیای سەرمەد گەڕاوە

دیدەم مەولاکەم ڕۆحی ڕەوانم   هاوناوی مەولای پیری موغانم

بێ تۆ خەڵوەتە ئەم ناو بە ناوە   ناوێ بێ ناوی بەسەرۆماوە

وادە زستانە و بایەوە و بۆران   موحتاج بە یارن سۆران و گۆران

بێ یاری یاوێ وەهای خستەناو   ئازیزانی کرد بە گوڵی ژاکاو

ئەلحەق سایەی تۆئاوبو بۆدڵان   گوڵ بوی بۆچینی قومری و بولبولان

مەعشوقی مایەی شادی عاشقی   تەبیبی حاڵ زان گەلێ حازیقی

پیری مەیکەدەی بادەی عیرفانی   شەهابی ڕاجیم شەیاتینانی

سەرقافڵەی کاروان ڕێی‌هات و نەهات   ناخودای ئاشنای سەفینەی نەجات

کەی وادەی کۆچ و کاتی دیدارە   کاتێک گولۆڵەی دین سەرەو خوارە

خۆت باش ئەزانی باخ بێ‌باخەوان   سەمەر نایەنێت بینایی چاوان

باخی دین ئیستا بژاری زۆرە   تیایا ڕواوە بەهەزار جۆرە

بێت و باخەوان باخ بە جێ بێڵێ   بورەی چەن ساڵەی جارێ نەکێڵێ

درەختان زایف بژار زۆر ئێنن   تێکڕاباخ و بەر چاک ئەفەوتێنن

دیارە دیدەکەم سەفەر زەرورە   موسافیر دڵخۆش لیقا و حوزورە

بۆ تۆ ئەم کۆچەت دیداری یارە   منیش بەدوریت دەرونم تارە

سامەر هەر بڵێم ئاخ مەولام وەی من   کوا مەحبوبەکەم کوا مەولاکەی من

ئەڵێ نژماری بە دڵێ حەزون   نامرن ئەوانەی لەگەڵ دینا بون

تاریخی کۆچی مەولا بزانە   ساڵی ٧٥ ـ ٢٠ ڕەمەزانە

توربەتی پاکی لە دوڕۆی ئێران   لە کوردەواری پەنای کۆسالان

٢١ ڕەمەزانی موبارەک ساڵی ١٣٧٥ سەڵەسی

نژماری

«بۆ کۆچی دوایی حەزرەتی پیر»

(بسمک العظیم) ئەی خودای عەلیم   مەوصوف بە صیفات ڕەحمان و ڕەحیم

(لک الشکر) و هەم سەناو ستایش   لەگەڵ سوپاسی دور لە ئالایش

صەلات و سەلام بارێ بە خوڕڕەم   بۆڕۆحی پاکی پیری موحتەرەم

یانێ حەزرەتی (محمّد امین)ﷺ   ڕۆڵەی حەزرەتەین (عبدالله) و ئامین

مەنبەعی ئەنوار لاموتەناهی   ڕەحمەتی فیرقەی ناجی‌یە و باهی

سادەتر بڵێم ڕەحمەتی عالەم   سەرداری مەخلوق ئاخر تا ئادەم

خاتەمی ڕەسول فەخری ئەنبیا   جێگەی تەجەللی نور بۆئەولیا

مایەی وجودی هەمو خاص و عام   خاص‌وعام لەوەصف ذاتی ئەو سەرسام

مەمدوح بە ئایەی (خلق عظیم)   مەوصوف بە صیفات ڕەئوف و ڕەحیم

(و ماارسلنا) هەتا (عالمین)   بۆشەئنی هێنای جبریلی ئەمین

وەصفی حەمیدەی گەرنوسێ بەشەر   کۆتایی نایەت بەهەزار دەفتەر

خۆلاصە کەسێ سەنای کات قورئان   وەصفی چۆن ئەکرێ بە ئێمەی نوقصان

بەسە بۆ شەئنو گەورەیی ذاتی   کەسێ خوا بیکات سەنای صیفاتی

وە بەعدو سەلام بوئال و یاران   بارێ بە خوڕڕەم وەک تاوی باران

بە تایبەتی بۆئەو یارانەی وا   گیانیان تەقدیم کرد لەڕێگەی خودا

مان و نەمانیان بۆ بەرزی دین بو   داری دین بە خوێن ئەوانە شین‌بو

هەر لەو سەلامە لای خودای عالەم   بارێ بۆ ئوممەت پێغەمبەر سەرجەم

غەرەز لە بەحسم ئیحساسی ئێشە   ئێشێک کە چەنها دڵی بۆڕێشە

ئێشێک کە بە ئێش ئاینی ئیسلام   موعەررەفی بو لەلای خاص و عام

شەوی بیست و یەک مانگی ڕەمەزان   مانگی نزولی ئایاتی قورئان

ئەو مانگەی کە وا بۆ ئەهلی ئیمان   خەرمان و نوخشەس بۆ چاکەو ئیحسان

طلوعی فەجرلێم بو بە مەغریب   لێمان ئاوا بو خۆرێکی عەجیب

لەنێو واریسان حەزرەتی ڕەسول   وارسێ بەحەق وارستە و مەقبوڵ

پیری مەیخانەی بادەی حەقیقەت   قافلە سالاری جادەی شەریعەت

شەمسی طەریقەین قادری و نەقشی   ڕەهنومای پاکان کورد و حەبەشی

پیری ئاخودای سەفینەی ئایین   حاڵی لەئەحواڵ ئاگای بەحری دین

ئایبی حەزرەت ڕەسولی ئەکرەم   مەرکەزی جود و ئیحسان و کەرەم

خۆری وجودی ظاهیری پاکی   ئاوا بو لەسەر ڕوی کورەی خاکی

ئەلحەق وجودی لوتفی خودا بو   بۆ ڕێ تەی کردن نوری هودا بو

هومای ئاوات بو نیشت لەسەر هەر کەس   عومری ئازیزی ئاچێ بە عەبەس

ژیاله دونیاصەد ساڵ بەرەوسەر   لە سەر ڕێبازی پاکی پێغەمبەر ﷺ

دەرسی سوننەتی بێ خیلاف و باس   تەدریس ئەفەرمو بۆ (خاص الخواص)

ظاهیر و باطن ئەیفەرمو تەدریس   ئەیتاران لە دڵ خەنناس و ئیبلیس

بەژەنگی دلائەیڕژان تیزا و   شوستوشوی ئەدا بە ئاوی گولاو

ئەوانەی لە لای گرتیان شەهادە   بون بە سەرمەستی ئەو وادی و بادە

بۆ هەموکاتێ مەستانە ئەژین   دەوریان پۆلایە و حەسار و پەرژین

دەستی ئەلخەنناس لێیان ئاکات کار   بونەتە جێگای فیوض و ئەنوار

من ئەبێ بۆ خۆم تەنیاو وامەندەم   زەلیل و زایف یەکجار شەرمەندەم

وەکو یەک کەوتەی لە خێڵ بە جێ ماو   ئەگریەم زار زار مەلولو داماو

ئەڵێم سەد ئەسەف شای سیراجەددین   بۆچ دات بەسەرما بەرگی ماتەمین

بۆچ ئەلوەداعی قەدرو ئیحسانت   کرد بە ئەلوەداع لەل موریدانت

ڕاستە وارسی شاهی لەولاک بوی   نوری کوراتی سەماوی و خاک بوی

هەڵکەوتوی بێشەی شاهی نەقشبەند   لای خودا وڕەسول مەقبوڵ و پەسەند

مورشیدی کامڵ قوتبی زەمان بوی   حاوی و موفەسسیر ئایەی قورئان بوی

کارەبای دڵی ئەهلی عیرفانی   قیبلەی مورادی چینی خاصانی

(خاص الخوائص) بە ڕابیتەی تۆ   بونە خاوەن نور وەکو خۆری نۆ

سیراجەددینت کرا بە لەقەب   بە ئەمری ڕەسول شای خاوەن حەسەب

بۆتەیی پلە و پایەی ویلایەت   هەزاران ئاگات بۆ بون بەشایەد

بویته ڕابیتی عابید و مەعبود | واسیتەی لەبۆسەر چون و سوعود
بۆگەلێ وەجد و حاڵت کرد حوسوڵ | بە نگات چەنها مەردود بون قبوڵ
مەشهورانی عام زانایانی بەرز | ڕێبەرانی دین لە ئەکنافی ئەرز
دەرسی خواناسین لەتۆ فێر ئەبن | ئوسوەی حەسەنەی بۆ دۆستو دوژمن
هەزاران حاتەم لەسەخات سەرسام | سەدان ئەفلاتون لە دەوات ناکام
گەلێ گەورە پیاو دایان شاهیدی | وتیان بۆ فەخری عالەم نایبی
ئەفسەر عولەمای باتن و زاهیر | (شیخ المشایخ، مطّهر، طاهر)
موقیرڕن زۆربەی ئەحباب و عودوان | بەبەرزی ڕوتبەت یەقین شاعوسمان
ئەڵێن بەسەنگی ترازوی عیرفان | هاوتاییت ناکەن ئەرزو ئاسمان
پیری حەقیقی عەسروزەمانی | خەلیفەی عەلای ئالی عوسمانی
گیرندەی فیوض نور و بەرەکەت | شەمسی عالەمتاب ئەهلی تەریقەت
خۆری ماه و مێهر ڕیجالانی دین | (شیخنا عثمان) شای سیراجەددین
هەروەک ژیانت وەقفی خودا بو | شەمسی مونەووەر زێی ئیهتیدابو
فەوتیشت هەر وا بو بەعەلامات | بۆ تەعزیمی تۆ بو بەکەرامات
ئەو کەسەی کە وا ئەهلی تەدقیقە | بۆی مەعلوم بووە شێخێ حەقیقە
بە لاّم گیانەکەم با خەوانی دین | دڵسۆزی دین و چینی موسلیمین
وەک ئاگاداری باخ بێ‌دڵسۆزە | چوار دەوری دنیا گشت تەپوتۆزە
باخی دین ئەوەس دنیا دنیایە | بەم شێوە بەری نەچوە بە زایە
داری دین وەها نەبوە بێ‌سەمەر | واکز نەبووە دینی پێغەمبەر ﷺ
وشکەڵو بژار دەوری لێ داوە | ئاوی حەیاتی لێ‌قەت کراوە
هەرچی ئەڕوانم لەهەرچی لاوە | ئەم باخە قوربان چاک لی قەوماوە
ئەوەی کە داری سەمەرە یەکجار | تۆخ گیراوەیەو کراوە زەخمار
تازەدارانو نەونەمامانی | (مقطوع الماء)ن لە ئاوی کانی
ئەوەش نەمامە دەرهێنرا لە گڵ | بێ ئەوەی ئەیار لە هیچ کەس کات سڵ
بە عزێ نەمامیش بۆن خۆشە و گوڵ دار | پەیوەنیان کردن لە دڕک و لە خار

بـێ باغەوانیش بەدتر لە گشت دەرد وەک خەزان باغی وا یەکسەر کرد زەرد
زۆرە عـەرزەو حـاڵ دڵـەی پڕدەردم تـێکەڵ بە دوکەڵ هەناسەی سەردم
هـیوام وەهـایە ئـازیزە کەی دڵ چـاوی هیمەتمان لێ نەکەی غافڵ
پـیرێکم ئەوێ ئەم ناڵەمە بات تەقدیم بە حوزور پێغەمبەری ﷺ کات
هەر چەن ئەزانم خۆی خەبەر دارە ئـاگـا بـە حاڵو ڕەمـزو ئەسرارە
بـە لاّم عـەرزی کـات ئـەو بەڕجاوە بـە حـەیا و تـەمکین بـە ئیلتیجاوە
بـڵێ ئـوممەتت گـیری گـێژاون تـەواو مـەلولو کـز و دامـاون
هـەر یـەک موبتەلای هـەزاران دەردن دیـلی دەسیسەی دەسـەی نامەردن
تـەزعیف کراوە ڕەویـەی شـیرینت پـێ لە نێو داون هـۆگری دینت
هەر جۆر لەلای پیر مەسلەحەت وایە عەرزی حەزرەت کات ئەم سکاڵایە
بـەش ئـەویش لە حەق پاڕێتۆڕاییێ لە پـەڕ پـەیدابێ ئـازیز گیان بایێ
پـەیدا کاتەوە ڕەونـەق ئەم دینە تـەغیراتـێ بـێت لەم سـەرزەمینە
ساقوربان خۆمن هەر بەتەمای تۆم ئـەم بـەیانانەم بگـەیەنی بـۆم
چون لێرەو لەوێ هەر تۆشک ئەبەم جێگەی هیوابێ بۆجەستەی خەستەم
ئەم دەردەش قوربان دەردێکە عامی خـەفەتبارن بـۆی هەزاران نامی
نـژماریم دەردم زۆرن عـەجایب مـەخسوس ئازیزم لێم بووە غایب

۱۳۷۵/۱۲/۱۴

«بۆفەوتی شێخ عوسمانی دوروّ ﵀»

سـەد مـەخابن بـۆ حـەبیب و واریسی (خیرالبشر)
بـۆخەلیفە وجـێ نشینی حـەزرەتی مـەولا عـومەر
حەزرەتی عوسمانی سانی شای (سراج الدّین) لەقـەب
کـافی یە بـۆ قـەلبی عـاسی ئـەربخانەو یـەک نـەزەر
بـەحسی ئـەوسافی حـەمیدەی کـەی تـوانـای مـن ئـەبێ
شـاهێکی وایـە لە بـەردا دائـەنێ نـەقش و ئـەسەر

گەر تەوەججوە کالە بۆئیجادی خاریق ئەی برا
نوتق ئەکەن بۆی سەد هەزاران ئاسن و دارو حەجەر
مات و مەحزون بون بە تێکڕا عالەمی ئیسلام بە جەم
کاتێ بیستیان ئەم هەواڵە هەر کە شێخ کردی سەفەر
دڵ تەزێنە پشت شکێنە جەرگ بڕە سەختە بە حەق
بۆ گورۆهی ئەهلی عیرفان وا ئەسەف (بئس الخبر)
کاول و چۆڵە بە جارێ ئەم جیهانی فانی‌یە
نامەوێ بۆخۆم بمێنم هەر کەتۆی لێ چویتەدەر
من نەمێنم بۆسەدای ذکر و تەلیلە و ڕابیتەی
بۆنزولی خێر و ئەنوار هەروەکو تاوی مەتەر
ژینی وەقفی خزمەتی شەرعو مەراکیز دینیە
بولە خزمەت ئەهلی عیلماتا لە دونیا ڕۆییەدەر
هەوڵی ئیرشاد و هیدایەت عاسی و دێوانە بو
تا دڵی چەنهاهەزاری عاشقی کرد دەست بەسەر
ئەو کەسەی گوێچکەی ئەگرت بۆی هەیبوڕابیتەی دڵی
گەییە مێعراج و تەیی کرد چەن کەمینی پڕخەتەر
هیمەتی شاهانەیی بۆهەر کەسێ کەوتەکەرەم
کاتی نەزع و کاتی مەحشەر نایبێ ئالام و حەزەر
لوتفی بۆ هەر کەس مەجاز کرد زاتی حەق بێ‌شوبهە بە
بۆی ئەبێ کەشف و کەرامات ئاگەهی شەمس و قەمەر
گەر ڕچەی نەقشی گرێتو لانەدا بۆ کوێرە ڕێ
بۆی ئەبێ حەوواسی باتین خاسەتەن سەمع و بەسەر
هەم تەسەڕوف بۆنزیکو دور بە بێ‌شک سابتە
بۆ کوراتی ئاسمانێ یا زەوی‌بێ بەحر و بەڕ

غەوسی سانی شاهی عوسمان ڕۆح و ماڵم بێ‌فیدات
جار و باریێ قەلبی عاسیم بەش بخەیتە بەرنەزەر

لام یەقینە چاوی لوتفت والە خاس و عامەوە
بگرە دەستم ڕۆژی حەشر و مەوقیعی (این المفرّ)

مەدیونی تۆ و باب و باپیرو قەبیلەی ئێوەیە
ئەهلی ئیسلامی بە عامی خاسەتەن ئەهلی هونەر

خانەقا و حوجرەی بیارە و سایری شوێنانی‌تر
بونە داری علیم و عیرفان پاڵەوانیان دایەدەر

خۆی ئەدیبێ بو موئەددەب نیکتە سەنج و باویقار
ئەهلی تەدبیر و نەسیحەت شیرین کەلام عەینی شەکەر

بۆ جەماعەی عالمانی ئەهلی ئیمان تاجێ بو
سەد هەزاران جار مورەسسەع بو بەلوتفی دادگەر

عومری سەرتاپێ وەقف بو خزمەتی دینی ئەکرد
موسمیر و حامی شەریعەت پڕ لە نەفع و بێ زەرەر

هەر وەکو شەمعی حەقیقەت پرتەوی نوری ئەدا
ئەهلی عیرفان بون لە دەوری عەینی فەڕاش جیلوەگەر

لای ئەوانەی عاشقی دینی شەریفی موستەفان
پەندوئەندەرزی بە نرخە موعتەمەد هەم موعتەبەر

نامرن ئەو شێرە پیاوانەی لەگەڵ دینا ژیان
کاتی فەوتیشیان لە دونیای ئێمە باش هەن با خەبەر

بۆ وەفاتی حەزرەتی شێخ بۆنەکەن شین و فوغان
هەروەکو نژماری میلیون عاشقی بێ‌ڕۆح و سەر

شەوی جەژنی ڕەمەزان ٧٥/١١/٢٠
نژماری سەڵەسی

«تاکەی ناپرسی»

تـا کـەی نـاپرسی ڕۆحـەکـەی گـیانی   لەم بـەندەی مـەجروح تـیری شـەیتانی
تـا کـەی مـوبالات نـاکـەی بـەم لارە   بـەم لاتـەی نـەزان پـیس و لاسـارە
تۆهەر کە ساقی سەر چاوەی نـوری   نـائیل بە نـەجمەو فـەیزی حـوزوری
تـاوانـباریْ وەک مـن قـەباحەتبار   چۆن مەحروم ئەکەی لەکەنسی ئـەنوار
ئـەی بـۆ بـەهاران هـەور ئـەگـرمێنیْ   ئـاو بـەسەر گـوڵ و دڕکـا ئـەڕژێنیْ
مـنیش فـەرزم کـرد دڕکـم بە قـوربان   مـوحتاجم دەخـیل بـە نـمیْ بـاران
خستمە بارەگات وا ڕوی ڕجـای خـۆم   بـەتەمای پـیاڵەی بـادەی دەسـتی تـۆم
بەش لەسای پیاڵەی شـەرابی دەسـتت   قبوڵ بم بە خاک ژێر کـەوشی مـەستت
نـەک لانـەکـەیتۆ هـەروا دزراوبـم   تـا کـوسەر ئـاوا هـەرپیْ لەداو بـم
زاروئـەفگار و خـەجاڵەت بـارم   بـەزەیيەکت بـیْ بـە حـاڵی زارم
ئـەسیری شـەیتان پـەنا ئـاوردەم   قەیسەکەی کۆی نەجد هەردە بەهەردەم
موستەحەق ڕەحـمم ئـەسیرم بە ڕاس   خـەلاسم فـەرمو لەدەس (الخـنّاس)
بـە ڕوی لوتـفەوە بـەش لێم بپرسی   نـەجاتم بـدەی تـۆ لە مـەترسی
مـنیش هـەر تـەنیا گـیانیْ شک ئـەبەم   ئـەینێمە سـەرسەر تـەقدیمی ئـەکـەم
هەرچەن ئـەزانـم نـاتەویْ چـون ئـەو   بـە ڕەشـی گـوناح ڕەشـترە لە شـەو
بـەلام هـەرچـەنیْ بیْنرخـە قـوربان   هـەدیەیە تـوخوا مـەیدەرۆ پـێمان
بـیکە بـەدەربان ئـاسانەکـەی پـیر   مـەبادا دیسـان بکـریْ بـە ئـەسیر
بـا بـە یـەکجاری ڕەهـا بیْ لەبەن   فیدای خاکی پێت ڕۆح و سـەرو تـەن
ئـاواتـە خـوازە بـە دڵ نـژماری   بیت بە مسگـەری زەرفـەکـەی تـاری

۷۹/۷/۱۶

«دڵە بەسیەتی»

دڵـە بـەسیەتی دڵـە بـەسیەتی   دوری لە ڕێگـەی ڕاسـی بـەسیەتی
دڵـە تـا بـەکـەی دوری لەڕاسـی   لە ئـیطاعەی حـەق ئـاوا کـەساسی
تـاکـەی ئـەبیتە تـوفلی دوای عـەدوت   دڵـە بـەسیەتی نـەما ئـابڕوت

دڵە بەسیەتی لەڕێگە لادان   تاکەی ئەبیتە وەحشی بیابان

باشترن لە تۆ دورەندەی کێوان   تاکەی مەلبەندی بۆغول و دێوان

دڵە بۆ وێنەی پۆلابوی سەخت   فکرێ، ساجوابێ، نادەی سیابەخت

تاکەی ئەبیتە وێل و سەرگەشتە   وادەی سەفەرەکەی وەختی گەشتە

دڵە بەسیەتی تاکەی لێ شێوان   تاکەی بە بێ قوت بەیانی و شێوان

بۆ بویتە داردەس ئەممارەی نابار   لە لەحزەیەکا ئەتخات هەزار جار

دڵە بەسیەتی بۆ ڕەزای گەردون   مەبە بەهەردەی بیابانی تون

بیدە سەرنجێ لەومەیەک سادەی   خەجاڵەتباری بەسیە هەتاکەی

تاکەی بەم شێوە بێ شەرم و شوعور   نزیک لەشەیتان لە خواوەن دور

تاکەی تاریکی گوناه و تاوان   سبەی چۆن ڕوت هەس بڕۆیتۆ باوان

تاکەی عاشقی مەقام و جاهی   تاکەی بەتەمای مەرتەبەی شاهی

تاکەی بەتەمای مەتای ئەم دارە   بەسیەتی تۆ خوا ناپەسەن عارە

بەسیەتی تاکەی دوری لە دڵدار   تاکەی سیاهی وەکوشەوی تار

تاکەی بەسیەتی دێوانەی سەرعی   تاکەی موخالیف ڕێبازی شەرعی

تازەنگی خەتەر نەیداوە لە گوێت   تاکۆتی ئەجەل نەڕۆیوەتە پێت

هەتاکو ئیختیار لە دەستتدایە   تا تەعطیل نەبوە ئەم سەراوکایە

فکرێ بە حاڵ وجەستەی زە لیلیت   بە کۆس کەوتن و کزی و عەلیلیت

لانەقەل وێنەی قەیسەکەی دوجەیل   بیکە بە ویردت یا ئازیز یا لەیل

تا صەدای ئیرجەع وازی هێناوە   وازبێنە و بۆخۆت گەڕێرۆ دواوە

ئەو بەشوێن لەیلی سیای عامری   بوبە ئاوارە تۆ چۆن نامری

ئەو کاتێ کەمرد کە کەوتە سەر خاک   لەیلێ لەیلێی بو بەدڵێکی پاک

نیسە تۆ غافڵ لە لەیلەکەی خۆت   بە سیەتی عارە دەساخۆت بۆخۆت

بۆ ناعیلاج تۆش نابیتە مەجنون   لە ڕێی لە یلێتا خۆت کەی سەرنگون

گەڕێرۆ بۆ خوا بۆ سایەی لەیلێ   لەیل کەرەمدارە فراوان خەیلێ

نژماری مەئیوس نابێ بە سیەتی   تا سایەداران یار و کەسیەتی

٧٩/٧/٢٣

«غەم و پەژارەی فیرقەتەکەی لەیل»

غەم و پەژارەی فیرقەتەکەی لەیل   کارێ پێم کەردەن دەرون بیەن کەیل

دایم بە وێنەی نەیی موغەنی   نالە نالمەن پەرێ دوری لەیل

چون هەوری بەهار دەرون بیەن تار   هەرسم نەچەمان جاری‌یەن چون سەیل

عاجز و مات و غەمبار و پەرۆش   مەگێلو نە دۆڵ چون قەیسی دوجەیل

سایاقەدیری قادری حەکیم   گیرۆدە کەری ڕەقیبان بەوەیل

نژماریم هەتا بە سەر زیندەبام   پەرێ ئازیزم بە دڵ هەنم مەیل

لافاوی عەزا

لافاوی عەزا تۆفی غەزەب شادی هەمو برد

سەگسارە عەدو شادی بر و هیجری کە هاورد

بێ دەست و زوبان ئەم گەلە بۆمات و حەزین بن

خۆزگەم بەئەوەی گۆی گرەوی خۆی لەمەیان برد

پێم وایە نەزانین و بوغز و حەسەد عالەمی شێوان

سەر پاکی گەلی ژێر دەسەیی بەم شێوە تیا برد

٧٩/١١/٢

«دڵە هەتاکەی»

دڵە هەتاکەی دوری لە پەڵە   تاکەی پێ لە ناو ئەم داوو تەڵە

تاکەی وەیلانی هەردو کێوانی   تاکەی واریسی لێ شێواوانی

تاکەی بە شەراب نەفامی مەستی   تاکەی بەرەڵاو نەزان و پەستی

تاکەی بیرنادەی بە بیر بزانی   کۆت کراوی دەس نەفس و شەیتانی

هەتاکەی دوری لە یاسای ئیسلام   دڵە تاکو کەی بە بێ سەر ئەنجام

تاکەی حەیرانی بەوێنەی مەجنون   لە حزەیەک بەشاد سەد لەحزە مەحزون

تاکەی دێوانەی کێوان بەم شێوە   تاکەی بەم جۆرە وا شێت و لێوە

تا کەی پەردەی ڕەش بدرێ بەسەرتا | کالأی ڕوڕەشی ئەکەی بە بەرتا
تا کوکەی ئەژیەی بێ حوببی ئازیز | تاکەی بێ ناوی موراد ئاوا زیز
دڵەی ڕەنجەڕۆ دەخیلە ئامان | فرسەتە سادەی دەسم بە داما ن
تا دزگای تەوبە نەبەسراوە لێت | تا زەنگی (ارْجِعْ)نەیداوە لەگوێت
بیرێک کەرەوە تاکەی عەجولی | تاکەی پەرۆشی و مات و مەلولی
ئەزانی شەیتان چی کردوەپێت؟ | داوی بەد بەختی چۆن دانا لەڕێت؟
چوندور بوی لە شەرع چۆن کەوتیتەداو | لەهەر دو دنیا کردیتی داماو
سادڵە فکرێ بە حاڵ مەلالت | تا لەدەس نەچوە تەواو مەجالت
تاکو عیزرائیل نەبوە بە میوان | تا نەبویتەسە خەجیلی دیوان
بەس سەرەڕۆیی بکە بە پیشە | دنیا نامێنێ بۆ تۆ هەمیشە
دڵە تۆ خوا لا کە بەم لاوە | لا کە بە لای حوکم زاتی خواوە
هاکا ئەجەل هات دەسوپێی بەستی | تاکەی وەک ئاژەڵ وابێ مەبەستی
دڵە چەن ساڵە ئاوارە و وێڵی | بێ مەحسوڵ و تۆم بورە ئەکێڵی
دڵەی ڕەنجەڕۆ ڕەنجت چو بە باد | خۆتت کرد پەرۆش دوژمنت دڵشاد
تاکەی بەم شێوە بەس ڕەنجەڕۆ بە | ئەوەی تۆبەتە سابیکە تۆبە
دڵە ئاخ ئەمدیت ساتێ بە چاکی | بە ژەنگ شۆراوی و بە ڕوخسار پاکی
ئیتر قەی ناکا ئەمردم ئەو جار | ئەخرامە ژێر خاک ئێوان قەبری تار
دڵە ئەگەر هەر ئاوا پەتیارەی | بە شوێن پەستیدا هەر وا ئاوارەی
گەڵای عومرەکەت بدریەت بە باد | یاخوا نەتبینم قەت بە خاتر شاد
ئەزماری تکای لای زاتی باری | ئەوەس دەرمان کات دڵەی بیماری

٧٩/٧/٢٢

«سەبەبی تۆبە کردنی شێخ حەسەنی بەسری ﷺ»

برای ئازیزم ڕۆحی ڕە وانم | بینایی دیدەم ئارامی گیانم
سلأوی خوا بەبێ نیهایەت | لەسەر شوێنکەوتوی چرای هیدایەت
مەبەست لەم بەحسە وەعزێکە بەسود | بۆ موکەللەفین چیهەیە مەوجود

بۆ نەفسی خۆمە تۆش گوێ بگرە بۆی   تا بەهرەمەند بیت لە تام و لە بۆی
حیکایەت ئەکەن حەسەنی بەسری   ڕەحمەتی خودا بارێ بۆقەبری
ئەوجوانێ بو مەشغوڵ بە خۆشی   بۆ کەیف و شادی دایم ئەکۆشی
وەکو گەلێ جوان ئەگەڕا لەشار   لە بۆعەیش و نۆش کۆڵان و بازاڕ
ڕۆژێ لیباسی جوانی کردەبەر   بۆ کەیف و نشات شاری گرتە بەر
ئاگەهان لە شار ئافرەتێکی جوان   باڵا ئەونەمام وەک سەوڵی ڕەوان
بە هەر جۆر بلێی عەجەب هەڵکەوتو   تا دڵ حەزبکات خۆش پێ کەوتوبو
حەسەنی بەسری کە ئەمەی بینی   دوکانە و دوکان ئەچولە شوێنی
ژنەلای کردۆ وتی ئەی جوان   چیە کەی لە شوێنم دوکانەو دوکان
جوان جوابی داوە ڕێکەوت وەهایە   منیش ئیحتیاجیم لەم دوکانایە
ئافرەت تێپەڕ بو لەوێ چووە دەر   جوانیش لە دەوری هەر ئەیکرد گوزەر
دیسانە ژنە لە جوانی پرسی   بۆچ دێی لە شوێنم بە بێمەترسی
جوان وتی عاشق دیدەی مەستی تۆم   موحتاجی جامی بادەی دەستی تۆم
ئەرنەکەی فکرم گرانە دەردم   ڕەحمێ بفەرمو بە ڕەنگی زەردم
لەبەر جوان خاسی و زینەتی چاوت   بەوێنەی ئەچیر کەوتومە داوت
بە تیری چاوی مەستت موبتەلام   بۆ ئیگایەکی مات و کەلەلام
ژن کە ئەمەی بیست پەرۆش بو حاڵی   لە ڕەنگ خۆی گۆڕا شێوەی جەماڵی
وتی ئەی جوان بچینۆ بۆ ماڵ   خەڵاتی‌یەکت پێ ئەدەم دەرحاڵ
جوان کەوتە شوێنی بە دڵێکی شاد   بەو هیوا غەمی لەگەڵ بات بە باد
کاتێ گەیشتە دەرکی ماڵی ژن   وتی ئەی جوان تۆبێسە با من
وارید بم بە ماڵ بۆت بێنم دیاری   تەقدیمت بکەم کە بێ قەراری
جەوان لەدرگا مابو ئینتزار   بە قەسدی شادی دیسان لیقای یار
ژنیش زەمانێ گەیشتە خانو   کاردێکی هێنا خێرا زو بە زو
لەگەڵ دەسماڵێ‌و دەوری‌یەکی جوان   بەردەسێکی بو هێنایە دیوان
هەردو چاوی خۆی دەرهێنا بە کارد   لە سەر زەرفەکە بۆ جوانەکەی نارد

جوان هەر مونتەزیر دیداری یارە   مەلولو عاجز مات و بێچارە
ڕوانی منالێ لە درگاوە هات،   زەرفێکی پێ یە بۆ ئەمی ئەبات
منداڵ زەرفەکەی کە دایە دەستی   لەلایا ئەما ئەحواڵ و هەستی
لەسەو زەرفەکە دەسماڵێ هەبو   بەرزی کردەوە خێرا زو بە زو
ڕوانی تێدایە جوتێ چاوی کاڵ   کورەی دەرونی بو بە کۆی زوخاڵ
وتی ئەی منال بڵێ بزانم   ئەم چاوانە چین دەردت لەگیانم
منال هاتە جواب بە گریانەوە   خاتونەکەی خۆی ئەلاوانەوە
وتی دو چاوی ئەو شۆخەن کەوا   جوانێ وەکو تۆی کرد شێت و شەیدا
خاتون فەرمویە بیدە بەو جوانە   ئیتر نەوێنێ لەو دەرکوبانە
چاوێ بۆ برای دینی بێ بە داو   عەقیدە و بڕوای خەڵکی کات خراو
یا لەبەر خاتر ئەو چاوەی هەمە   خوام لێ بڕەنجێت چی لێ کەم کەمە
جوان کە ئەمەی بیست تەز دای لە گیانی   دڵ و هەناوی بون بە بریانی
پیشەی گریان بو ئەو شەو تا سەحەر   مەبادا خاتون گیانی چێتە دەر
پەشیمانۆ بو لە کردەی جاران   فرمێسکی ئەڕشت وەک تاوی باران
سبەی ڕۆیشتۆ بۆنزیکی ماڵ   هەتا پەیاکات ئاگاهی لە حاڵ
پرس و جۆی ئەکرد هەواڵی زانی   کۆچی کردوە لە داری فانی
شاخی گرتە بەر بە وێنەی مەجنون   ئەگریا زار زار بە دڵێ حەزون
تەعامی نەخوارد سێ ڕۆژ و سێ شەو   گریە و زاری بو ئەچوە چاوی خەو
تاکو ناگەهان خەوی کەوت پێدا   گەیشت بە خزمەت خاتون لە وێدا
وای زانی کەوا لە بەهەشتایە   لە سەر سەریر و لەگوڵ گەشتایە
وتی ئەی حەسەن هیچ مەبە زویر   دەسەڵاتنیە وەهابو تەقدیر
من قەسدی قەتڵی نەفسی خۆم نەبو   ئەو کارەی کردم لە بەر خودا بو
وتم بانەبم بە مەفسەدەی ئەرز   موسوڵمانانیش لە من فێر بن دەرز
هەر ئەو لەحزەیە چاوم دەرهێنا   تۆیشم ئازادکرد لەو جێگە و شوێنا
تۆش هەستە بچۆ بە سیدق و ئیخلاس   تۆبەی ئەسوحی بهێنە بەر باس

ناگاه راپەڕی لە خەوی شیرین بەدڵی ماتی خەو دابوی تەسکین
دیسانۆ تەوبەی هێناوە سەر زار بەرەو ماڵی خۆی ڕوی کردەوە شار
لیباس فاخیرەی لە بەرا لابرد بەرگێکی زبری ئەمجار لەبەر کرد
بە تەقوا و تاعەت یەکسەر بو مەشغوڵ تا لیقای دۆسی ئەسلی بو حوسوڵ
سا خوشکان ئێوەش یەکسەر ئەم باسە کە وا باسێکی یەکجار حەساسە
دیقەتی تیاکەن گەلێ بە عامی فێربن ڕەویەو دەأبی ئیسلامی
من ناڵێم چاوی خۆتان دەر بێنن ئەڵێم بۆ ناکەس خۆتان مە نوێنن
مەبنە نیشانەی تیری نامەردان خۆتان موبتەلا مەکەن بە دەردان
ئێوەش گەنجەکان هاتوە نۆبە لە گشت گوناهێ با بکەین تۆبە
فەرمویە حەزرەت حەبیبی ڕەحمان نەزەر تیرێکە لەتیری شەیتان
تیر بۆ کوشتنە کە دای لە هەر کەس خەلاسی نابێ تا ئاخر نەفەس
ئژماری ئەرچی خۆی پێ لە داوە خوازیاری چاکە بۆچینی لاوە

٧٦/١/٢

«بۆ تەبریک هاتوی یا عەزاداری»

گوێ گرەئەم نەقڵە گەلێ بە تامە لە خوا لێخۆشبو ئەبو قودامە
ئەفەرمێ لە وەخت شەڕدا لە گەڵ ڕوم قائید دەسەیەک جەیشی ئیسلام بوم
بۆ تەبلیغی دین ڕۆژ هەتا ئێوار ئەچوین ئەگەڕاین لە دێهات و شار
ڕێم کەوتە شارێ هەربەم مەرامە خەڵکم جەمۆ کرد لە ڕوی بەرنامە
بەحسی جیهادم بۆ کردن یەکسەر هەمو ئامادە بە بێ دەردیسەر
هەریەک بە جۆرێ بە داد و فەریاد وتیان ئامادەین بۆ شەڕو جیهاد
ژنێ داپۆشراو بە شەرمو حەیا لەناو ئەو خەڵکا لە من بو پەیا
هاتە پێشەوە پێی بو دەسماڵێ چوار گۆشە پێچیاو شێوە حەکاڵێ
بە شەرمو حەیا بە گریانەوە دەرونی پیاوی ئەتاوانەوە
وتی بیگرەلێم ئەباقودامە ئەمە خەڵاتی من بۆ ئیسلامە

دەعوەتت کردین بۆ شەڕ و غەزا — تا ئیسلام بگات بە هەمونەرزا

من زایفەیەکم ناتوانم کەم شەڕ — فەوتو فەناکەم دوژمنی بێفەڕ

زۆر نەداریشم قەسەم بە گیانت — تا یارمەتیبەم شەڕکەرەکانت

ئەوەیێ لە دوتوێی دەسماڵ پێچیاوە — موی سەری خۆمە دو پەلکەی خاوە

جوانترین شوێنە لە ئازای گیانم — کردم بە فیدای دین و قورئانم

بیکە بەهەوسار ئەسپی ئەسحابێ — موجاهیدێکی بۆدین کەبابێ

تا بەشکم کەلکێ بگرێ ئەو پەلکە — ئەر بۆدین نەبێ لەکوێ بەکەڵکە

ئەو جەمعە تێکڕاو هەم ئەبو قودام — لەم حەکایەتە هەموبون سەرسام

ئافرەت گرتیەبەر ئەمجار ڕێگەی ماڵ — خەڵکیش دەرونیان بۆی بو بە زوخاڵ

خۆلاسە فەرموی لە دوای ئەمە چوم — وارید بە سەنگەر شەڕبوم لەگەڵ ڕوم

لاوێکم بینی بالأعەرعەری — تۆزدای گرتبو ڕوخسار و سەری

بە دیمەن لەلام وەهای ئەنوان — زۆر بەهەیبەتەو بەدینەو کارزان

کەمێ بینی ڕوی تێ کردم هات — وتی خۆیەتی حەتمەن پێم ئەدات

وتم دەنگو باس وتی بێ تیرم — لە موحاسیرەی کافردا گیرم

چەن تیرم بەشکو پێبدەی بە قەرز — هەتاکو یاران لێم فێرببن دەرز

وتم کەم تیرم وتی دەخالەت — تەنیا بە سێ تیر ئەیکەم قەناعەت

وتم بە شەرتێ سێ تیرئەدەم پێت — ئەگەر شەهید بوی یادم کەی لە جێت

شەرتم بۆ بکەی لە ڕۆژی حەشرا — حەشرمان پێکۆ بکریەت برا

وتی قبوڵە مەگرە بە هانە — جا بە ژمارە پێمدا سێ دانە

بە هەر تیرێکیان کوشتی یەک ڕومی — نەجاتمان ئەبو لە شەڕی شومی

هەرکامیە کوشتن ئەیقیڕان بە تن — (الله اکبر)ئەیدا لە گوێی من

سلاوێکیشی ئەکردم تەقدیم — ئەوموجاهیدە بەو شێوەیە دیم

دوای سێ تیر ئەمجار دەنگێ هاتە گوێم — وتی پێم ڕەفیق واتیرێ دای لێم

دیتم کەوتوەو غەڵتانی خاکە — ماشەڵلاَ خودا چەنێ بێ باکە

سەریم بەرزۆ کرد نامە سەر ڕانم — دوای شایەتیمان وتی باوانم

حەمدی زاتی حەق شەهیدی دینم — خەڵاتی خوایە گیانی شیرینم
بەڵام وەسیەتە کاتێ کە مردم — دوای ئەوە تەسلیم بە خاکت کردم
سێ ئەمانەتت پێ ئەدەم دوای من — گەر نەجاتت، بو لە شەڕی دوژمن
دایکێکم هەیە لە دورەوڵات — ئەو ئەمانەتەی پێدە بە خەڵات
یەکەم سڵاوم گەیەنە خزمەت — ئیتر نایبینم تا کوقیامەت
دوهەم قورئانێ هەس لەگیرفانم — سێهەم شمشێر و ڕەخت و کەوانم
بیاندە دەسی بۆ یادگاری — بێژە وەسیەتە بۆم نەکات زاری
بیبەیتەوە بۆی هی ڕۆڵەی دوری — دایکە بەش بەمە بۆی بێت سەبوری
ئەبو قودامە لیهاتە جواب — کزەی دەرونی ئەهات وەک کەباب
دایکت ناناسم نازانم کێیە — خەڵکی کام شار و وڵات و جێیە
وتی ئەوژنەس قرتاندی زوڵفی — بەخێوی کردوم کاکە بە توڵفی
هەرکە ئەمیەوت تەسلیم بوگیانی — لە ڕێی قورئانا بو بە قوربانی
چینێ قەبریان بۆهەڵکەن لە گڵ — چون تەسلیمی کەن خێرا بێ ماتڵ
لاشەی خوێنینیان تەسلیم کرد بە خاک — جادایان پۆشی هەمویان سەر پاک
ڕوانی‌یان لاشەی پیرۆزی یەکسەر — بە ئیرادەی خوا قەبر خستیە دەر
سێجار بەم شێوە کردیانۆ تیکرار — لە دوای سێجارە جابون دەس بەردار
ڕوانی‌یان هاتن چینێ پەلەوەر — بەربونە لاشە هەمویان یەکسەر
گۆشتیان لێ بڕی و ماوە ئێسکەکەی — جائێسکەکەیان ناوە قەبرەکەی
دوای موددەتێ زۆر شەڕکۆتایی هات — ئەباقودامە ئەبێ چی‌بکات؟
ڕێگەی گرتەبەر چو بۆ یارۆ شار — تا پەیامی دۆس ببات بۆلای یار
کە گەیشتە شار چۆن پەیاکات ماڵ؟ — چەن گەڕەک گەڕاسابە هەر ئەحواڵ
کوتوپڕ کچێ بانگی کرد دایە — ئەباقودامە لە بەر دەرگایە
دایک هاتە دەر جالە دوای سەلام — وتی عەجایەب هاتوی بۆلام
بۆ تەبریک هاتوی یا عەزاداری — چەن جارئەمەی وت بە بێ‌قەراری
وتی خوشکەکەم ئەمە یانێ چی — من تێناگەم لێت نام تۆ ئەڵێی چی

وتی کوڕەکەم ئەربووە شەهید   موبارەک بایم پێ بێژە و تەمجید
ئەگەر پشتیشی هەڵکروە لە جەنگ   من بێ ئەندازە پێ ئەبم دڵتەنگ
ئەگەر ڕایکروە لە شەڕ کوڕە کە   عەزا هەڵئەگرێ تەعزیەم لێ کە
ئەوجار تێگەیی لە ڕاز و ئەسرار   وتی حەمدی تۆ زاتی کردگار
وتی خوشکی خۆم ئەی جێگەی ئومید   موژدە کوڕەکەت کراوە شەهید
لە سەرڕان خۆما گیانی بو تەسلیم   بۆلای تۆی ناردوم بە خودای عەلیم
هانیومە بۆ تۆ سڵاوی لە دور   لەگەڵ کەوان و ڕەختی بە خوێن سور
سێهەم قورئانی مونسی هەردەم   وا تەحوێلم دای بیگرە خوشکەکەم
وتی سەد شوکر بۆئەو خودایە   ڕەنجی چەن ساڵەی نەدام بە زایە
ئەگەین بە یەکتر ڕۆژی قیامەت   ئەبینە خاوەن پلە و کەرامەت
ئەی دەنگوباسی دوای شەهیدبونی؟   جابۆی گێڕاوە زۆر بەزەبونی
باس تەیروتیور کە خواردی لاشە   وتی حەمدی خوا ئیتر زۆر باشە
چی گوێم لێ ئەگرت ئەیکرد موناجات   مەخسوسەن کاتی شەو نوێژ و تاعات
داوای ئەوە بو کە شەهید بکرێ   هەرگیز بەمەرگی ناو جێگە نەمرێ
دوهەمین دۆعای ئەوە بو کە وا   لە جیقڵدانی تەیرا حەشری کا
شوکر دۆعاکەی لێوەرگرتوە   بۆسەر سفرەی خۆی بانگی کردوە
خوایە بە خاتر موخلیسانی پاک   بە خاتر حەدیس پیرۆزی لەولاک
بە خاتر هەرچی شەهیدی دینە   هەرچی خاتر دار لە سەرزەمینە
ڕوتبەی شەهیدی و لاچونی تاری   بکە بە نسیب بەندەی ئژماری

٧٩/١١/٣٠

«ئیمان بە خوا»

ئیمان بەخودا وایە برا گیان   گوێ بگرە بە دڵ بۆت بکەم بەیان
ئەوەڵ بە باشی ئەبێ بیناسی   بکەی شوکرانە و حەمد و سپاسی
بزانی زاتێک (واجب الوجود)   بە ناوی (الله) خالیقە و مەعبود
هەر لە ئەزەلۆ وجودی بووە   کەسی لێنابێ و لەکەس نەبووە

زاتێکە تەنیا و بێ‌شەریک و کەس نیازی نیە ئەو بە فریاد ڕەس

ئەبەد ئەمێنێ بێ‌خۆرا کوخەو بە دەستی ئەوە کەون و ڕۆژ و شەو

خاوەن مەشییەت هەرچی مەیلی بێ لە بون و نەبون بە مەیلی ئەبێ

نەژنی هەیە و نە خزم و نە خوێش نە جیهاتی هەس وەکو باش و پێش

نەمادە و عونسور نە جیسمە و عەرەز نە بۆ ئەو ئەبێ مردن و مەرەز

خاوەن قودرەتە و ساحێب دەسەلاّت هەرچی مەیلی‌بێ پێت‌ئەکا خەلاّت

ئەگەر مەیلی بێ پێت ئەدا عیززەت یا پێچەوانە نوقسانی و نەگبەت

سەروەتیش هەروا ئەگەر مەیلی بو پێت عەتا ئەکا یەکجار زو بە زو

ئەرمەیلی نەبو با کوبیشت بێ بە چاو نوقانێ لە دەستت ئەچێ

قودرەتێ نیە وێنەی قودرەتی بێ وێنەس شان و شکۆو شەوکەتی

خاوەن حەیاتە و ئەمێنی دایم بڕوات بەم شێوە پتەوبێ و قایم

خاوەن عولومە نەک عیلمی مەحدود حەکیم و عەلیم شاهید و مەشهود

وَ(فَوْقَ كُلِّ ذي عِلْمٍ عَليم) عەلیم ئەناسێ زی عەقلی سەلیم

ساحێب ئیرادەس ئەبێ بزانی ئەگەر تۆ عەبدی زاتی یەزدانی

خاوەن کەلامە بزانە ئەمجا ئەوزاتە پاکە بیسەرە و بینا

هەر جۆرە ئێمە بیکەین تەسەوور خوا بالاّترە و بەحەق گەورەتر

زۆرن دەلایل بۆت بکەم ئیسبات وجودی خالەق کەون و کائینات

ئەممابێ دەلیل تۆ خوا بناسە بۆعاقڵ کەی خواجێ‌ی شوبهەو باسە

ئەفەرمێ حەزرەت‌هەرکەس خۆی ناسێ بە ناسینی خۆی خودایش ئەناسێ

لە وجود خۆتا عەقڵ خە بەرباس ئەگەر عاقڵی و مەلول نیتو کاس

وجودی عەقڵ ئەگەر کەی ئیسبات وجودی خوایشت بۆ ئەکرێ ئیسبات

ئژماری وەسێت بۆوردە سالاّن ئەکا ئەوەکو ببڕێن بەتالاّن

ئەگیناهەرجۆر ئێمە بکەین باس لە باسی خوادا کزین و کەساس

خوایە بۆخاتر ئەسمائی حوسنات دڵمان پڕبکەی تۆ لە بەرەکات

٧٥/١٢/٤

«بۆمندالان»

مندالّم کوردم پاکم
گیانفیدای ئاو و خاکم

خۆشم ئەوێ ولاّتم
من ئامادەی خەباتم

قەد ناخلّەتم بۆ دوژمن
نافرۆشم ئاواتم من

ئاواتم بەدی ئێنم
تاریکی ئەتارێنم

دلّسۆزی نیشتمانم
دوژمنی خائینانم

کێ ولاّتی خۆش ئەوێ
بێت لەگەلّما ڕێکەوێ

سەر کەوتن بە دەس بێنین
دوژمنان ڕاڕفێنین

بە پێی دەستوری قورئان
سەر بخەین نیشتمانمان

لا ببەین زولّم و ستەم
بەش نەجاتمان بێ لەغەم

ئالاّی ئیسلام هەلّ بگرین
تا لەپێناویا ئەمرین

مافی گشت گەلو ولاّت
ئیسلام سەرپاکی ئەدات

تیانیە زولّم و ئازار
ڕێزدارە تیایا هەژار

ژیر و وریا و بە دینم
پالّ پشتم بۆ هاو چینم

ناخلّەتم بەحیلەی کەس
بۆ کەس نابم بە داردەس

ئەم هەلّبەستەی نژماری
لی وەر ئەگرم بە دیاری

٧٩/١١/٢

«پەند و ئەندەرز»

ڕاسیان فەرمووە قودەمای کوببار
ڕەحمەتیان لێ بێ میلیۆن و میلیار

بێ حەیا هەرچی بەسەرا بێنی
پیا دیاری نادا سەر خۆت ئێشێنی

چون تۆ شتی تەڕ ژەنی بە ئاودا
نەئاو نەتەڕی پیا دیاری نادا

یا گەرەکت بێ سەگێ سپلۆت کەی
چۆن نەکەی مەگەر هەر تەزیەت خۆت کەی
یارۆ بێ حەیاس گەرتۆ نەتەوێ
بێ حەیایی ئەو بۆعام دەر کەوێ
ئەو گشت کردەوەی ئاوێنەی خۆیە
لەکوێ موحتاجی تەبلیغی تۆیە
تۆ گەرڕاس ئەکەی لێ دورۆ کەوە
گولێشت باتێ دەسی بۆمەوە
چون ئەوهەر ساتێ لەسەر یەک باسە
گوفتاری لارتر لە لاری داسە
دایم ئەرەخسێ ساتێ بە سازێ
لەگەڵ هیچ دۆستێ تاسەر ناسازێ
قەت ناباتە سەر دۆسی و عەداوەت
والە گەردەنی بەڵگەی حەماقەت
کاتی قسەو باس بیر نادا بە بیر
دوژمن ئەکاشاد دۆس ئەکات زویر
قسەی خۆیەتی خواست و ئاواتی
بیر نادا بە ڕۆژمازی و داهاتی
هەر چیەکت کروە نەبی بە توشی
ئیتر ڕوخۆشە یا خود بە ڕوشی
چونکو بێ حەیا وەک ئاگر وایە
کەی ئاگر بۆ مەرد جێگەی پەنایە
تۆ بە هەر جۆرێ دەستی بۆ ببەی
ئەو هەر ئاگرە تۆ زەرەر ئەکەی

بە دوژمنی بێ یا خۆ بە دۆسی
هەرکەسی تێ کەوت نەکەوێ کۆسی
هەر سوتاندنە بەرهەمی ئاور
بۆ شێت و عاقڵ ئیسلام و گاور
ئەگەر ئەشفەرموی من ئەیکەم حاڵی
خواتەوفیقت بات وادیارە کاڵی
من ناڵێم تیایا نابێ ئاڵو گۆڕ
تاوێ بە بەزمێ ئەژیەت تا کوگۆڕ
بە پێی ئەسێحەت هەڵناسێ تاسەر
کێ دی بگۆڕیەت تەبیعەتی کەر
جائیتر تەنیادەم بەستن ماوە
بەوەی دور بی لی و هەرچی بەو لاوە
یا هەر چیەکی وت هیچ جوابی نەدەی
چون ئەگەر بیدەی سەر لە سەنگ ئەدەی
جوانی فەرمووە سەعدی شیرازی
ڕەحمەتی لێ بێ و خوای لێ بێ ڕازی
جوابی بێعەقلان خامۆشی‌یە و بەس
دەخیل بێدەنگ بن لەحەنای ناکەس
مەڵێ باسی تۆ لە بێ حەیایە
کامە نیسبەتی لە گەڵ عەقلایە
ئەوەی عاقڵە مەعلوم و دیارە
حەیایشی‌هەیە چاو دامەشارە
حەقیقەت وایە بە حەیاس عاقڵ
تێگە لەباسم خۆت مەکە غافڵ

هەندێ جاریش هەس کەنەبی مەجبور
نزیکی لە نەو نەرکێکە زەرور
نەبێ شتیشی پێ بدەی هەتا
وەکو سپلۆت قەپ نەکابە پاتا
بیستوتە ڕێبوار کەنان هەڵ نەگرێ
مەبادا سەگێ هار ڕێی پێ بگرێ
تا پێ بێ و نانێ خاتە بەردەمی
بەش نەجاتی بێ لەدەرد و غەمی
تەشبیهات زۆرن لەسەر نەم باسە
نزمای وتار تا کورت بێ‌خاسە
٧٧/٨/١٧

«بۆفاتیمەی کچی داناوە»

فاتمە گوڵە جوانە کەم	کچە بچکۆلانە کەم
تۆ نارامی گیانمی	بینایی چاوانمی
بێ‌باقسەیەک کەم بۆت	گوێ بگرە بۆ بابەی خۆت
بەگوێی دایە و بابەکە	بۆ نـاوایی ڕا مەکە
نوێژە کەت بکە ڕەوان	بیخوێنە بۆخوا گیان
لاشەت زەریف داپۆشە	بۆڕەزای خوا بکۆشە

«ڕون کردنەوەیەک لە سەر تەریقەت»

موتابیق نەبێ لەگەڵ شەریعەت	درۆیە ناوی مەنێ تەریقەت
هەر تەریقەتێ خیلافی شەرعە	تەریقۆ بونە لای بە کەی وەرعە
تەریقەت تەبی ڕێی پڕهەورازە	شارەزای نەورێ مەردانی شازە
ڕانەڕێ نیە گشت کەس بی پێوێ	بیکاتە ڕێباز بەیانی و شێوێ
شاخەوانیەوێ پیایا سەر کەوێ	پیاو بێ‌شارەزا حەتمەن نەکەوێ

گەر شارەزا بۆ ڕێی پێ نیشان دای — ئەسبابی عوبور ئەو ڕێیە پێدای

دوای تەوفیقی حەق نۆبەی ئیتاعەس — ئیتاعەو تەوفیق ئەگەر بێ جادەس

ئیتاعەی شەرع و مورشیدی کامڵ — لەبڕینی ڕێ تۆ ناکەن ماتڵ

بەڵام مورشیدێ پەسەندی شەرعە — ئەنا خوٚد پەسەند کەی ئەهلی وەرعە

هەر مورشیدێ بێ شەرع نەیپەزێرێ — کەویتە شوێنی ڕۆحت دەرتێرێ

شۆفیر ئەگەرتێ بێتو ناشی بێ — هەر چەن ماشینێ تەواو باشی بێ

خۆیو موسافر تیائەبا یەکجار — باشتر ئەوەیە ببێ دەس بەردار

موسافیر زانی ناشی‌یە شۆفیر — لەگەڵی نەڕوات تا پی نەکاگیر

ئەگەر بزانێ ناشی‌یە و بیشچێت — هەر دو دونیاکەی لەدەس دەرئەچێت

خەلەبانیەوێ ئاگاه لە ئەسرار — موسافیر پارێز لە بەحر و غوبار

تەیارەی ببێ بۆتەیی ڕێگا — سیلاح تا دەفعی عەدوی پێبکا

کێ پێت ناسێنێ ئەمیشە شەرتە — هەر ئەمەش مایەی کەوت و زەفەرتە

ئەبێ دڵسۆزێ بێ بە ڕاهنومات — ئەوەڵ حەرەکەت خێرا نەبی مات

عالم بە سەنگی حەدیس و قورئان — بۆت ئیختیار بکا و پێت بدانیشان

نەک کەسێ وەک خۆت نابەڵەد داماو — بەهای و هەویەک کەوتبێتە داو

بێت بە عالمی مورشیدنیشان دەر — لە هەر دو دونیا خاکت کا بەسەر

برام بە (والله) قسەم بێ کینەس — تەنیا مەنزورم بەرزی ئەم دینەس

بە ئیرس نابرێن مەرتەباتی دین — زۆرمان دی ناکەس باوکیشیان وەلین

نوح (ع) ئولولعەزم پێغەمبەری خواس — کەنعانی کوڕی کافرێ گومڕاس

خوا بۆیە ئەمەی بۆتۆ کروەباس — هەتا نەخڵەتی بە وتەی ناڕاس

ئەبێ بزانی نوری مانگ و خۆر — جیاوازی‌یان هەس بە هەزاران جۆر

ئەم نوری خۆیە و ئەویش هەر هی‌ئەم — ئەگەر خۆر نەبێ نوری کامەنەم

ئژماری بەسیە کۆتاکە وتار — ئاگاتە مەقسەد هەر گیزباری لار

٧٨/١١/٢٣

«زۆرن ئەوانەی بەناو تەریقەت»

زۆرن ئەوانەی بەناو تەریقەت — بونەتە جەردەی شەرع و حەقیقەت
بۆ جاه و مەقام یا دارایی و پوڵ — گەلێ ناحەقی کراون قبوڵ
وەک چۆن بەناو دین یا قورئان و شەرع — هەزاران‌کۆسپیان خستەسەر ڕێی وەرع
ئەمیشە تەنیا بۆ پارەو ناوە — ناکەسان ئەیکەن ئەم شاڵ و جاوە
یابە دەسیسەی دوژمنی غەددار — بۆ ئەوەی کاڵای دین کەن لەککەدار
چەن لە خوا دورێ بەناو مەلا و شێخ — بۆ ئەوەی دینیان پێ بێنن لە بێخ
سابونی خزین ئەدەن لە پایان — ڕوبەڕو تاریف مەدح و سەنایان
بایان تێ‌ئەکەن بە دەمەی تاریف — ناناگاه لە شەرع ئیمانیان زایف
خولیان پێ ئەدەن بە هەزار بارا — بۆسۆی وڵاتن لە دێ و لە شارا
بێ‌شەرعی وایان پێ ئەکەن کەوا — کافر نەیکروە لە هیچ کاتێکا
تا بن بە سرنای بەدناوی بۆیان — بیخەنە خول‌دان زوانی پڕسۆیان
خراپ تێ‌نەگەی هەمویان وانین — هەمویان تۆزی بەردەمی با نین
وریا بە مەلا خادەمی دینە — حافیز و قیوام شەرعی ئەمینە
مادام مەلا بێ لانادا لە ڕێ — بۆ پوڵ بەواتەی هیچ دور لە فەڕێ
جا ئەگەر بینیت کردی بێ‌شەرعی — کوێروی تێکەڵ کرد ئەو لەگەڵ زەرعی
بە ترازوی شەرع بیکە کێشانە — نەک بە زەوقی خۆتا دەخیل بزانە
تۆ هەرچی حەزکەی ئەو نەیکات تاوێ — جاڕی بێ‌شەرعی بۆ بەیت وا ناوێ
ئەر بێ‌شەرعی بو لە حەقیقەتا — ئەوە گیرۆدەس بە دەردو پەتا
هەتا پەتاکەی نەناوە پێتۆ — سەعی‌کە کاکە لی دورکەویتۆ
بێ‌شەرعی ئەرکار مەلا یا شابێ — هەر بێ‌شەرعی‌یە و قەد ڕەوا نابێ
بچین بەولایشۆ شێخ و تەریقەت — نابێ خیلاف بن لە گەڵ شەریعەت
شەرع بێ‌تەریقەت ئەیکرێ بەلام — تەریقەت بێ شەرع نیەتی مەقام
مەفهومی نابێ بە بێ شەریعەت — ئەگەر تالبی تۆ بە حەقیقەت
شەریعەت دەریاس تەریقەت کەشتی — کەشتی کەی باشە بۆ بەڕیەو وشکی

وەختارێ خزمەت ئەکات بەم گەلە لە ئوقیانوسدا پێی بدرێ جەولە
گەر یاسای شەرعت چاک بە ڕێوە برد بۆ تەریقەتیش بیکە دەستو برد
بەچۆرە خزمەت عالمێک زانا لە شەرعو وەرعا ببێ تەوانا
جۆیانە ڕێگەت پێ ئەدات پیشان جا داوای لێ کە بۆ ناوو نیشان
چوار تەرێقە هەن ڕەوان و بەر حەق ڕۆشن و دیارن بە وێنەی شەبەق
خزمەتیان بێ‌حەد بووە بە ئیسلام نابێ سپڵە بیو ناناگاه برام
لە زات خۆیانا بێ‌نەقس و عەیبن بۆ خزمەتی دین بێ‌شک و ڕەیبن
گەلێ ناوداریان تەقدیم کرد بە عام بونە ئیفتیخار بۆ چینی ئیسلام
بەلام بزانە ئەویش شەرتی هەس بەخۆ هەڵکێشان نابێ بە پیاو کەس
لە پێشۆ وتمان سەفینەی دەریاس کەشتی هاتوچوی بە دەس ناخوداس
کەشیوانیەوێ لە موج و گێجاو لە کۆسە و نەهەنگ لە قوڵی و تەنکاو
ناگاه بێ و بەڵەد لە کەشتی و ڕێگا تا کاتێ بەلای ڕێگای پێ نەگا
کەشتی و موسافیر پارێزێ سەر جەم سالم دەریان کات لە گێجاوو تەم
ئەنا باکەشتیش عالی بێو مومتاز ناخودای ناشیت گەر بو بە هاوڕاز
قاچی ترازاند لە وشکی و کەنار بە هەزار بەلا ئەتکات گرفتار
بە کوردی و کورتی یانێ گەر مورشید شارەزا نەبێ تیانەبات مورید
بەدبەختی ئەکات بەدبەختێکی وا هەزار دانامە نەجاتی نادا
جا کە وەهایە یەکێ لە شەرتان ئەبێ بزانن مورشیدە بۆتان
هەمو لایەکمان هەدەفمان دین بێ واتەو گوێ گرتن با دور لە کین بێ
با عوجب و ڕیاو تەزویرو حیلە نەیەین بۆ دنیا کەین بە وەسیلە
ئەم چوار تەریقە هەر چواریان ڕەوان ئادابیان بۆ زام موسڵمان دەوان
بەو شەرتە مورشید پێ‌گەیو قاڵ بێ مەئزون بێ و دژی هەمو بەتاڵ بێ
ئەنا تۆ ئەبێ بیرۆ کەی کەوا چەن ساڵە ئەهلی تەریقی برا
عیللەتی چی‌یە بەمەقسود ناگەی بە ڕاستی گێژی گەر بیرۆ ناکەی
کەشتی موسافر نەباتە ئەو پەڕ لە بەحرا مێنێ و هەر دور بێ لە بەڕ

هیچ کە ناگاتە مەقسەدو مەرام   بە فەنا ئەچێ کاکە سەر ئەنجام

تۆچی سی، چل، ساڵ بکێشی زەحمەت   هیچێ زیاد نەکەی بێجگە لە مەینەت

ئەبێ بیرۆکەی ئەگەر عاقڵی   ئەنا نەزان و وڕو غافڵی

بزانە نەقسێ هەیە لە کارا   لە یەکە یا دو یا لە هەر چوارا

یەک شەریعەتە، تەریقەت دوهەم   سێ مورشید، چوار خۆت بزانە سەرجەم

یەک هەڵناگرێ نەفس ڕوی تێ کات   مەر موریدەکە بەڕێ بۆ ئەبات

جا گەر موراعات نەکریا یەکهەم   زامی ناسۆرەو ناکریەت مەڵهەم

دوهەم هەر ئەونە ڕەوا بێ و بەرحەق   وەک چوار تەریقەی پڕ شەوق و شەبەق

پەزێرای نەقس نابێ بێژم بۆت   ئەمیش هەر دیسان دێتۆ بۆ سەر خۆت

یانێ با بیشڵێی ئەهلی تەریقی   بە ڕێ بۆ نابەی تۆ بە حەقیقی

وەک موسافیری سەفینەی نەجات   بۆ گەشتی بەحران چێت ناونوسی کات

ئیتر سوار نەبێ ئەو لەگەڵ هیچ‌کەس   وا بزانێ سەفەر ناونوسی‌یەو بەس

هەر بە ناو نوسی کار نابێ تەواو   لەم پەڕی بەحرۆ جێ ماوەو داماو

سێهەم مورشید بو نەقس هی ئەو بێ   با مورید دایم لە هەوڵ و دەو بێ

وەک کەشتیوانی نەزاندو وایە   کەشتی و موسافیر ئەدات بە زایە

با کەشتیەکەشی تەواو مومتازە   بۆ موسافیرەت خۆش ڕەوەو شازە

چون لی نازانێ و نابەڵەد ڕێیە   تیا ئەبات یەکسەر هەرچیەکی پێیە

یانێ گەر مورشید حەق نەبێ و تەواو   مورید قوڕ بەسەر هەر ئەبێت داماو

چوارهەمیش خۆت بوی نەکەی ئیتاعەت   مورشید چیت لێ کات بەسیە حەماقەت

جا کە وەهایە لازمە بۆ تۆ   ئەم چوارە پێکۆ جەمعۆ بکەیتۆ

هەر کامیان کەم بو ناگەی بە پایە   مایەو دەس مایەت ئەچێت بەزایە

بۆخزمەت شەرعن هەر چوار تەریقەت   شەرع نەبو دین کوا؟ کامە تەریقەت؟

نەکەی ئەم دوانە کەی بە دوژمن یەک   دوری لێ ئەگری تەنیا لەحزەیەک

چەن جوانی فەرمو بەغدادی مەقام   شێخ (عبدالقادر علیه السّلام)

گەر سەرە مویەک خیلاف شەریعەت   بۆت بەدی کرا لە نێو تەریقەت

ئـەو تـەریقەتە یـەقین بـەتاڵە غەوس لەرمویەتی چەنهای چەن ساڵە
دەی حەیفە تۆ بۆچ بە ناو تەریقەت لەککە دار ئەکەی شەرع و حەقیقەت؟
سـۆزی لە کاتی زەلزەلەی حەشرا کـاتێ مەحکەمەی یەزدان دانـرا
ڕەسـولی خـوداو ئـەولیای کـیرام شکـات ئەکەن لێت لای خودا برام
ڕەسول ئەفەرمێت لەل شەرعەکەی من هەڵسو کەوتی بو بە وێنەی دوژمن
بـیانگوتایەت خـوداو پـێغەمبەر ﷺ وایـان فـەرمووە گـرژ ئـەبو یەکسەر
ئەیگوت من هەر خۆم باشتر ئەزانم گوێ ڕایەڵ خۆمم نەک هین قورئانم
ئـەولیاش ئەڵێن وای پیشان ئەدا مـوخالیف شـەرعن گـوایـە ئـەولیا
بێ‌شەرعی ئـەکـرد بـە نـاو دینەوە لە نـاو لیـباسی بـوغض و کینەوە
سا ئەبێ چی بێ جوابی بۆ ئەوێ کـەسێ بـەم شـێوە شکـاتی بکـرێ
شکاتی دۆسان جێگەی خۆی ئەگرێ لەوێ فەن و فێڵ هیچ جێ یەک ناگرێ
جا گەر بەڕاسی تەی بکەی ئەم ڕێ هەر چوارت کامڵ جەم بن جێ بە جێ
ئـەگـەیتە مـەقسەد لەم سـەفەرەدا پـاریزراو ئـەبی لەو خـەتەرەدا
ئـیتاعەت گـەلێ پیاوی تێگەیاند بـە قـوڵلەی قـافی ئـاواتـی گەیاند
سـەدان غـەزالی و مـەولانای ناسان موعەزەرەفی کرد خاس و خەواسان

نژماری هیوای بەرزی هەموانە
تەمایەر دۆعای خێری یارانە

۸۰/۲/۲۰

«سوجدەی جەمادات بۆ حەزرەت ﷺ»

ئـەڵێن گـوایـە تـۆ وتـوتە ئـەبات لەگەڵ بـەرد و دار یـا خـۆ حەیوانات
قـوبوڵی نـاکـات شـوعوری ئـادەم ئـەمانە سـوجدە بـبەن لە خـاتەم ﷺ
وتـوتە سـوجدە بـۆ غـەیری خالەق شـیرکەو ئـیمانی ئـینسان ئـەکا لەق
بـەڵام بـاش وایە ئێمەی موسوڵمان بـین ژەنگـی کـینە لابـەین لە دڵـمان
سـەرەنجێ بـدەین بـە دڵ و دەرون بـەشکم حـەقایەق بـۆمان بـبێ ڕون
(فـاسئلوا اهـل الذکـر)ی بەر ئەدەین تـا بـە ئـەزانی خـۆلە دەست ئـەدین

ئەویش جێگەی پرس ئەهلی زکرێ   بۆ خۆیو بۆ تۆ دارای فکرێ
فکرێکی عەمیق نەک تەنکاوێوا   حەیوانی تینو تەمای تێنەکا
بەر لە هەمو شت سوجدە دوجۆرن   لە مانگ دیاری تر بە چەشنی خۆرن
یەکێکیان سوجدەی عیبادەتە و بەس   غەیری خوا جائیز نیە بۆ هیچ کەس
هەر کەس بۆ غەیری خوا بێ خەریک   ئەبێ بە موشریک لە ئیسلام تەریک
ئەوی تریشیان سوجدەی تەعزیمە   ئەمە ئەزانێ هەرکەس فەهیمە
ئەگەر بەوردی سەیر بکەین قورئان   هەر دو جۆرەکە مەعلومە بۆمان
جا سوجدەی تەعزیم دورلە عیبادەت   حەرامە ئامان ئەیکەن بە عادەت
ئەگەر ئەشفەرموی نیە لە قورئان   سوجدە بۆ ئادەم لە مەلائیکان
قورئان ئەفەرمێ و بە نە کردنی   شەیتان تەوقی شەڕ چوە گەردنی
یا سوجدەی یەعقوب لەگەڵ کوڕانی   بۆ حەزرەت یوسف حەتمەن ئەزانی
نەصصی قورئانە ئینکار مەحاڵە   هەر کەس مونکیر بێ قسەی بەتاڵە
ئەمانە هەموی تەعزیمە و تەبریک   نەبی و مەلائیک کەی بونە موشریک
مەڵێ بەمانە لات داوە لەباس   تەوزیح بۆزۆرکات لازمە هەم خاس
ئیستە گژ و گیا و بەرد و حەیوانات   عەقل لەبەر چی قبوڵی ناکات
مەگەر عەقڵی تۆ (خارق العادات)   مە خصوص موعجیزە ئینکاری ئەکات؟
ئەمانە هەمو موعجیزەی پیرن   تا موهیمتر بن چاکتر دڵ گیرن
بۆچی لەلای تۆ سوجدەێی خەمێ   موهیمە یا بەرد لی بێ چەن چەمێ
مەگەرکە موسا عەسای داله بەرد   لی جاری ئەبو دوازدە چاوەی سەرد
یا بۆ تەبرەئەی موسا بەرد ئەبو   لیباسەکانی ڕفان زوبە زو
یا وشتر مەشهور سەخرەکەی ئەبی   مەگەر بەرد ئەبو کە ڕێگەی داپی
جاکە بۆت دەرکەوت بەردیش موتیعە   بۆ کەسێ خاوەن پلەی ڕەفیعە
ڕێ ئەدا ئاور گۆشتی جوان و سور   بە ئەمری یاران پیا بکەن عوبور
بۆچ مومتەنیعە خۆیان بکەن خەم   بۆ پلە و پایەی ڕەسولی ئەعزەم ﷺ
موهیم ئەو نیە موهیمتر لە ئەو   ئەمەیە دڵ تۆتاریکە وەک شەو

جــیاله مــانیشه تــیرەی جــەمادات بــزانــە سـوجدە مـوشریکیان نـاکـات
خــاریجن له دو تــیرەی مـوکەللەف تیرت نـەی پێکا ئـەمجارەش هـەدەف
ئەحادیس زۆرن دەر حـەق جـەمادات هــانینیان وتــار تـولانی ئـەکـات
واتــەی قــەدیمی بــەجێیە کـەسه ئـەو کـەسەی کـەوا حـەرفێکی بـەسه
ئـژماری ئـەڵێ مـوعجیزەی ڕەسوڵ هەرچی بێ بـە دڵ من ئـەیکەم قبوڵ
٧٨/١٢/١

«خوشکی موسوڵمان»

خوشکی موسوڵمان گوێ بگـره سـاتێ بگــره له بــرات پـەندێ خــەڵاتێ
کاتی ئـەبونت خـوا کـه تـۆی خـولقان لی ڕەوا بــینیت بــبی بــه ئـینسان
کــردیتیه شــەریک ژیان لەگـەڵ پیاو بـۆ پـەروەردەی عـام تـۆی هـێنایه نـاو
(احســن التــقویم) مــەدحی ئـینسانه ئــینسان مــوشتەرەک پـیاوو ژنــانه
وای ڕەوا بــینی خــالەقی ئـەکـبەر مــەردان له داوێــن ئـێوه بـێنەدەر
بــێجگه له ئــادەم جـوملەی ئـەنبیا له کــۆشی پـیرۆز ئـێوه بـون پـەیا
خــاسان ســەمەر و ئـێوه درەخــتن دایکی خاسانن ئـەلحەق خـۆشبەختن
چـینێک سـەروەران پـی بـڵێن دایه مــایەی شــانازی هــەمو دونـیایه
بــێریک کــەرەوه بــەدڵ وهــەناو ئــاسیەو مـریەم بـێنەره پـێش چـاو
مــەخلوقی خـودای بـەرزو شـیاوی بــەرنامەی ژیــنی له بــۆدانــاوی
خـۆشی ویسـتووی بـاسی کـردووی ســەعادەتی بــۆدیاری کــردووی
بـه مـوخاتەب خـۆی قـەراری داوی تـۆش گـوێ ڕایـەڵ بـه هـەتا کـوماوی
داوێـنت ئـەلحەق فێرگەی تـەدریسه له لای تۆ خـۆندیان هـەرچی ڕەئیسه
شەخسی مـوحەممەد سـەرداری هـەمو بــەرهەمی داوێــن هــاوجنسی تـۆبو
گـەورە پـیاوانـی مـەکتەبی ئـیسلام هــەر له ئــیبتیدا تــاقامی قــیام
له داوێـــنەی پــاک ئـێوه دەرهــاتن مەنبەعی ئـینسان سـەر چاوەی پـاکـن
خـوشکەکـەم دەخـیل بـیر بـدە بـەبیر به گەورە خولقای خۆت مەکـه سـەغیر

ئەوەی دانامە وزیر و عاقڵە   کەی لە خوای و خۆی ساتێ غافڵە
سومەیە ئاسا هیمەت بنوێنە   خەوی غەفڵەتی خۆت بڕەوێنە
چاککە بەلادا بۆفێربونی دین   تا ئەکەویە داو شەیتانی لەعین
ئەزانی قەدیم چەن ژینت تاڵ بو   بەشت بە ئەغڵەب زینە بە چاڵ بو
هەر بەزیندویی ئەخرایتە نێوگۆڕ   لێ یان ئەکردی ستەم جۆراو جۆر
هەتا ئیسلام هات کردیتی بە گوڵ   کردیتیە مایەی حەسانەوەی دڵ
موعەڕڕەفی بوی بە دایکی دڵسۆز   ئەولاد لە حەنات ببێت لوتف و سۆز
بۆقەدر و بەرزی و پێناسەی حەیات   ئایەی حیجابت پێ کریا خەڵات
چون تۆ بۆ ئیسلام ناموسی وشەرەف   تا کومەحفوز بی وەک دوڕی سەدەف
گشت ئەزیەتێکت لابرا لە سەر   تارەحەت بژیت بە بێ دەردی سەر
بە لام بە داخۆ خوشکی شیرینم   ئیستە بەعزێکتان ناجۆر ئەبینم
کەوشی تەق تەقەت موخالیف ئایەت   گەشتی بازاڕ و کوچە و وڵایەت
ئەویش بەچ جۆرشان بە شان ناکەس   دانیشتن ڕوانین لەل چینی تەرەس
باشە گەر کارت هەیە و مەجبوری   زێرانە بچۆ ئەگەر مەعزوری
ئەگەر کارە کەت موباحە و حەڵاڵ   ئەنجامی بدە و گەزێرۆ بۆماڵ
وتمان ئوستادی و کارت خاوێنە   لە وێش دیرایەت خۆت هەر بنوێنە
لە بازاڕیشا ئەخلاقت جوان بێ   با خولقت دەرسێ بۆدیگەران بێ
ئێمە نایەژین حەپسی بەوزیندان   ئێژین بۆفەساد مەچۆرە مەیدان
ئێژین ئیتیزار لە تۆی موعەللیم   ئەوەس داهاتوی وڵات کەی تەنزیم
نەک چیڕوخسارت بکەی بۆیە ورەنگ   مەملەکەت یەکسەر کەی بە شەوە زەنگ
برای ئازیزت بکەی بێ ئابڕو   ساتێ لای یەکێ وەک دەزوی جادو
لە براوبابت ناکەس بەن تانە   پەستی تۆیان بۆکەن بە بەهانە
حەیفە شەرەفیان مەبە بە ناحەق   قەڵای عیسمەتی خۆیشت مەکەلەق
دەخیلە ئامان نەکەویتە داو   بۆکزیت خەیلێ ئەکەن چاوەچاو
لە پێس ئینسانا دڕندەزۆرن   تەڵەو داوێشیان هەزاران جۆرن

هەمو بە دۆسی دەم ئێننەناو — هەتا بەچوارپەل ئەتخەنە ناو داو

هەسیان بە زوانی لوسی ئەتدوێنێ — هەسیان خەلأتیت لە بۆ ئەسێنێ

بزانە کاتێ خەلأتیت لێ گرت — بە ڵگەی بێ شەرمی خۆتت پێ مۆرکرد

کاتێ کەگۆزای بە زوانی چەوری — هەر خۆی پێت ئەڵێ بێ حەیای دەوری

خوشکە دەخیلە دەستم بە دامان — دانە و داو ناس بە ئامان سەدئامان

زەریف تێکۆشە ڕەفیقێ بگری — پەشیمان ئەبی تا کاتێ ئەمری

ئەکەی ڕەفیقێ وەها پەیا کەی — بەهۆی ئەو حەیاو ئابڕوت فەناکەی

گەر خراپکارێ بکەی بە ڕفێق — تۆش خراپکاری بزانە تەحقیق

ئژماری بەرزی ئێوەی داوایە — چ لە ئەم دونیا و چ لەو دونیایە

٧٨/۴/٢۶

«بە عزە هەواڵێ»

ناشوکری ئەبێ ئەبیسین بە گوێ — کە جێگەی داخن بە عزە هەواڵێ

ئەقشە ئەکێشن دەسەی بێگانە — ئێمەش بۆئیجرای هاتو چومانە

چاکی تێکۆشان لەگەلێ لاوە — بۆ لەتمە لە دین کرا بەلاوە

ئەبینین زۆر کەس خۆی دۆزاندوە — ئادابی دینی خۆی گۆزاندوە

لە بۆ ئەجنەبی بوە بە نۆکەر — هاتو چویەتی ئەمبەرو ئەوبەر

بە عزێکیش هەیە کەلازم ناکات — هیچ دور لە دینێ بێتو خولکی کات

خۆی بۆ خۆی یەکسەر بوە بەشەیتان — لە خەڵکی ئەگرێ دەشت و دەرەتان

هەریەک بە جۆرێ بۆکز کردنی دین — هەمیشە و دایم خەریکی هەوڵین

تەقالای حەرام بە جۆرێ ئەدەین — ئێژی ئیمانە لە دەستی ئەدەین

ناموسمان یەکسەر گۆڕیوە بە مۆد — تاوێ بۆمۆدێ ئەکەین خۆتە خۆت

بەرگی پیرۆزی مێژینەی کوردی — ئەگەر سەیری کەی بە لأم بە وردی

بەرگێکی پوختە و هوێ ئیفتیخارە — بۆئەهلی ئیمان تەواو بە کارە

بە داخۆ ئەمرۆ گۆڕیاوە لە ناو — مەخسوس لە شاران نابینرێ بەچاو

گۆڕیا بە بەرگێ تەسک و نالەبار — وابێ بە یێێتر نایمێنێ ئاسار

بەرگی حەیا بو پێی نەبوین ڕازی / خۆمان نەناسی پی کەین شانازی
بە عەزە هەواڵێ وەها ئەبیسین / ئەگەر گولێش بین بێ گەلاو سیسین
مەسەل ئەژنەوی کچانی مەکتەب / کچانی خاوەن مەنصەب و نەسەب
ئەڵێن قیسمێکیان وان لە زەلکاوا / بە مل و پەلۆ چوون بە داوا
ئەڵێن لەهەولی گەرد و تلیاکە / حەشیش ئەکێشن باوڕ کە کاکە
جا ئەمە ئەگەر وریابیت و ژیر / بیت عاقلانە بیر بدەی بە بیر
ئەڵێی مەدرەسە جێی دەرسی بەرزە / نەک جێگەی پەستی ئەویش بەم تەرزە
جێی ئینسان سازی و تەکمیلی ئیدەس / نەک ناوو ئیدەت دەربێنێ لەدەس
ئەویش بۆدایکی داهاتوی ولات / لە بریتی دڵسۆز بەلات کات خەلات
جانەگەر دەستێ نیە لە کارا / گێج و خول بدات بە هەزار بارا
چۆن کچ و کوڕی بە ئیصلاح بزان / ئاوا ئەکەونە ناوداوی دزان
ئەویش بێ ئەوەی خۆیان بزانن / دەس لێ وەشیاوی دەس کام شەیتانن
یا تۆ کە باب و برای ئەوانی / لە ئەوان گێج‌تر بە خۆت نازانی
سا بەبیرابێ هەتاکو زووە / تا دین و دونیات لە دەس نەچووە
ئەم کچەی ئیمڕۆت زەمانی پێشو / سومەیە ئاساهەولی دینی‌بو
کوڕیان یا سر و خوبەیب و خەباب / کۆششیان ئەکرد بۆ دین بێ حەساب
کەچی باسی دین نەما لە لایان / موعتادن داوی دوژمن لە پایان
دینمان بوەتە مەسنوعی و زۆپۆش / ئیمانمان فرۆشت بە جاچکە فرۆش
بۆ عەکسی سوپر جاچکە ئەسێنن / لاوان بە دیاری بۆیەکی ئێنن
تەحریکاتێ وا ئەهێنێتە ناو / بۆ ناموسی یەک ئەکەین چاوە چاو
یا فیلمی سیکسی ناباری ویدۆ / نائینسان تۆ خۆت بۆ ماڵیەبەیتۆ
ژن و منالٚت وا ئەکەی تەعلیم؟ / بیر و بڕوایان وا ئەکەی تەحکیم؟
کوڕ و کچەکەت ئەیکەن تەماشا / جا لە ئامانجی دین ئیتر حاشا
تۆ خۆت نازانی شەڕت هێناوە؟ / خۆت فەساد خانەت لە ماڵ داناوە؟
بەسیە قەباحەت مەینەتەو خەتەر / برای زۆرمان‌دی دای لە خوشک زەرەر

ئەگەر ڕازیش نیت بە موسوڵمانی		لای خۆی مودەعی ناوی ئینسانی
ئەوەی ڕو ئەدات ئیستە لە یانەت		قەد نەبوە مەگەر دەورەی جەهالەت
کێ دیویە خوشکو برا بێ دروس		ئەی بە ناو ئیسلام بە کردەوە زۆس
تۆزێ بیروکە تا فرسەت ماوە		تا گەڵای عومرت دانەوەراوە
بە دڵ گەڕێرۆ لای لوتفی(الله)		لە کردەوەت کە (استغفر الله)
نزماری بۆ تۆ پەرێشان حاڵە		واتەی بە کارە مەڵێ مناڵە

۷۸/۴/۲۶

«ئەی کیژی کوردی»

ئەی کیژی کوردی پەروەردەی ئیسلام		خاوەن شعور و بیر و عەقڵ و فام
لەحزەیەک گوێچکە بگرە بزانە		چیت پێ عەرزئەکەم مەگرە بەهانە
ئەتۆ سەرمایەی هۆزێکی پاکی		تێگە یشتوبی ئەبێ بە چاکی
ئەکەویە سەر داو بێتو تێنەگەی		ژیربە دەخیلم با زەرەر نەکەی
داهاتوی دین و وڵات بە دەس تۆس		تۆ ئەبێ بەگەل تەحویل بدەی دۆس
دور با ئەگەر خۆت بدۆڕێی ئەوجار		سەر پاک دنیایەک ئەکەی تازیە بار
نە خەڵەتی بە مۆد دوژمنانی دین		ئەویندارانت خەیتە زاری و شین
بۆیەی سەر و قژ ناخون و ڕوخسار		لایەق نیە بۆخوشکانی دیندار
ئەمانە خاسەی خراپکارانن		کەی مۆدی دەسەی ئیمانداران
چی قژ قرتێنی بە چەندین شێوە		جۆرا و جۆر دەوای ئالێنی پێوە
برۆ و برژانگ و سەر کوڵم و لێوت		ڕەنگکەیڕەنگاوڕەنگشێوەیپەشێوت
بە شکێکم کوڕێ پەست و بێشعور		بڕوانێ پیاتا لە نزیک و دور
هەتا وەک ئاژەڵ لەحزەیەک لاتێ		ناکەس ئاسایی سەرنجت باتێ
بە بێ ئەخلاقیت ئەکەی شانازی؟		قوڕبەسەر ئەوەی پێت ئەبێڕازی؟
هەر کەس تۆی بوێ دەییوسە و ناپاک		مەر بەزیندویی بچێتە تۆی خاک
جائەگەر ئیستە لات هەن لە پاڵت		بەر نادەن کوچە و بەردەرگا و ماڵت

هیچ خۆشیان ناویت پێت ڕائەبوێرن   بەشوێنتا دایم لەعنەت ئەنێرن
چون مەگەر کەسێ وەک خۆت بەدئەخلاق   تۆبەسەن بکات لەکورەی ئافاق
یا کەوشی بەرز و تەق‌تەقەی سەرپات   وەک ولاخ لە دور دەنگی پێت ئەڕوات
نێزی قاتری ڕێشی تەق و هۆڕ   خیابان پێوان قز دەر ئەخەی شۆڕ
ئەفەتەق قاچت یانێ های هاتم   بەد ئەخلاق بێرۆ وامنیش هاتم
چاولەوەڕاندن بەهەزار بارا   بە شوێن هەتیوێ پەست و نابارا
ئافرەتێ وەک خۆت بە ناو ئێرینە   دوژمنی گەل و ئەم خاک و دینە
دەمار و حەیات ئەسێنێ لە دەس   بێ ئابڕوت ئەکات لای کەس و ناکەس
هەڵوێساندنت لە هەمولایە   کەی پیشەی ئافرەت خاوەن حەیایە
لە گەڵ نامەحرەم بازاڕی گەرمت   دین هیچ کەنیتە کواحەیا و شەرمت
ئەمانەش هەموی لەژێر چارشێوا   لای مێرد و براو بابی پەشێوا
بۆچی مەگەر تۆ ئوستادی جادوی   چاوبەسیان ئەکەی ئەونە بێ‌ئابڕوی
بەسیە گەڕێرۆ ئەلخەناسی پیس   تاکەی بۆشەیتان ئەبی بەڕەئیس
تاکەی بەقسەی لاتی لای دالآن   عومرو حەیای خۆت ئەدەی بە تالآن
لابە حەگاڵی تەرزە و بارانت   سوراو و سپیاو دیاری یارانت
لای‌بە لەبەرتا کراسی ئاسک   بۆچی دەر ئەخەی گەردن و باسک
ئەبدیلیان بدە بە بەرگی هیمەت   بە سیەکەم کالآی خۆت کەبێ قیمەت
بە قسەی دوژمن کەم چۆرە سەر داو   عەقڵێ پەیا کە ئەزانی داماو
تا ئاوت وەکو ساج ئەزڕاوە   زەڕرەیەک هەل و فرسەتت ماوە
توڕیدە بەرگی بێ‌دینی و پەستی   خۆتۆ ئاژەڵ نیت هەتا کەی مەستی
سۆزی ڕۆژ مەرگە و نێوان قەبری تار   پەنامان کوێ‌بیت لای کێ بەین هاوار
تا فرسەت ماوە تەوبەیەک بە دڵ   حەیفە بەم شێوە بچیتە نێو گڵ
خودا غەففارە و بەڕەحمە ئامان   تۆبە دەخیلم دەسم بە دامان
ئەگەر بێتە جێ شەرتانی تەوبەت   ئەمجار بۆ بەخشین ئەهێنێ ئەوبەت
وەک چۆن لە دونیا پۆشیویە خەتات   لەوێش بزانە ئەجاتت ئەدات

مەلێ گوناهم لە هەمو جۆرە سوزن لە تالأن گەرێتۆ زۆرە
ئەوەی بە ئیخلاس گەڕایە دواوە خەتای بە ئیحسان تەبدیل دراوە
ژماری ئەڵێ هەموبە یەکجار ڕوکەینە دەرگای زاتی کردگار
٧٩/١٠/٢١

«برام گوێ بگرە گەر موسوڵمانی»

برام گوێ بگرە گەر موسوڵمانی ئەرمایل ڕەویەی ئەهلی ئیمانی
ئەبێ فێربێ واجباتی دین ئەنجامیان بدەی لە ڕوی سەرزەمین
ئەسڵ و فەرعی دین بە تول و تەفسێل فێر بە و ئەنجامیان بدە بە بێ‌فێڵ
قانونی خودا تێگەی بە باشی نەک هەر سەعاتێ قانونێ تاشی
دەئبو سوننەتی دێرینەی ئیسلام کە بە ئەساسی ژینی خۆت تەمام
خۆت تەسلیم بکە بە ئەمری یەزدان مەچۆرە ڕیزی هەرزە و نەفامان
خوا بەختەوەری ئێمەی مەتڵەبە نە تالب ماڵ و شان و لەقەبە
گەر بن بەکافر سەراسەر عالەم لە خوایەتی خوا هیچێ نابێ کەم
یا ببنە وەلی سەراسەر عیباد بە خوایەتی ئەو هیچێ نابێ زیاد
بۆتۆی عیبادە نەفس و تەکامولْ کەوایە دەخیل خۆت مەکە غافڵ
بۆچ تێ‌نافکری لە ڕابوردوی کۆن بزانی ئینسان ژینی چۆن بو چۆن
هەتا دین نەبو وەکو دونیای وەحش چۆن وەحشی گەری لە ئەرزا بو پەخش
عەبدو بەندەیی و ئازار و ستەم کام نەوعە نەبویا کامیان بو کەم
دزی و جەردەیی بڕین و کوشتن تەعەددای ناموس یەکتر، خوێن ڕشتن
ئەمانە کامیان لە ناودا نەبون بە هاتنی دین یەکسەر بون زەبون
زوڵم و زۆر حەتتا دەرحەق بە ئەولاد زینە چاڵ ئەکران عومریان بەباد
ئەمە و هەزاران فێعلی قەباحەت باوبون پێش ئیسلام دەوری جەهالەت
خوا قورئانی نارد دەوابێ هەتا لەسەر تۆلابات ئەم دەرد و پەتا
بە پێشەوایی ڕێبەری ئیسلام بڕژێ بە سەریا سەلات و سەلام

ئەم نەخۆشیانەی هەمو کرد تیمار
تا بەش جارێ تر ئەبن ئاشکار

ئەویش نەک هەروا بە سەهل و ئاسان
یا مەکرو حیلەی خودا نەناسان

زیان و ماڵی کردە وەقفی دین
بە گیانی پاکی دینی کرد پەرژین

دەرکرا لەماڵ لە ئاوەدانی
مەحرومیان ئەکرد لە زیندەگانی

تەحریم ئیقتیصاد بۆ ئەوەڵین جار
لە دژی حەزرەت کرا ئیختیار

خۆیو یارانی لە شاری مەککە
شاربەدەریان کرد دەسەی جولەکە

کافران تێکڕا و چینی موشریکین
بون بەرەنگاری خۆیو سەحابین

ماڵ و مناڵیان لێ زەوت ئەکردن
بە دەستی خاڵی دەریان ئەکردن

گشتیان قبوڵ کرد بە خاتر ئیسلام
لە سەر هەمویان درود و سەلام

هەتا ئیسلامیان لە ئەرز دامەرزان
قەسری کوفریان تێکڕاپێ لەرزان

لەومەی لائیم و پیلانی بەدکار
وای لێ ئەکردن ببن دەس بەردار

ولاتە و ولات بە ئەمری باری
ئالاّی ئیسلامیان ئەبرد بە دیاری

لە مەرگ و کوشتن قەد نەئەترسان
قەد لە تێکۆشان نەبون هەراسان

هەزاران هەزار دوژمنیان بەزان
هەتا ئیسلامیان ئاوا دامەرزان

ڕێگەی غەریبی بەڕۆژ و بە شەو
بێ‌خۆراک و ئاو ئیسراحەت و خەو

هیچیان نەخڵەتان بۆچینی ناکەس
هەتا وەک بەعزێ ببن بە داردەس

هەمویان خەریک ئەمری خودا بون
بۆیە هەسێرە و شەمسی هودا بون

دینیان نەفرۆشت بە ماڵ و مەقام
وەکو ئیساتێ حەیران و سەرسام

ئەگەر لە کەسێ حوب ئەبو یا قین
بو هیچێ ئەبو ئیللا لە بەر دین

کاتێ کە ئەچون بۆ شەڕ و جیهاد
دوژمن بێگانە بوایەت یا ئەولاد

باوک شمشێری کاتێ ئەکێشا
ڕۆڵەی خۆی ئەکوشت بۆ دین لە پێشا

قەد بۆ دین گوزەشت ئەبو لە کارا
فەرق ئەبو لە بەین چۆڵایی و شارا

هەرکارێ زیاتر تیا بوایەت ئازار
ئەسحاب بەویانە ئەکرد ئیفتیخار

خولاسە ئیسلام بە سەهل و سادە
لە کورەی ئەرزا ئەکراوە پیادە

خوێنی هەزاران سەحابەی دڵپاک
لە ڕێی ئەم دینە ڕژایە سەر خاک

نابێ من و تۆ وا بە ئاسانی ڕەنجی حەزرەت و ئەسحابە کانی
ئاوا بەم شێوە بدەین بە زایە لە هەر دو دنیا خۆ کەین بێ مایە
بەسیە هەتاکەی ئەم خلەتانە بە ئانە چەورەی دەسەی بێگانە
دوژمن سەدفالی بۆمان گرتەوە عارە بێدەنگی کەی کاتی خەوە
ئەڵێ ئزماری ڕاپەڕین یەکسەر باساتێ ئالای دین خەینە سەر سەر

٧٩/١١/٨

«بە تێفکرانۆ تۆزێ بروانە»

بە تێفکرانۆ تۆزێ بڕوانە بزانە کام مۆد لە تۆ جوانە
ئەو مۆدە کە دین دایناوە بۆمان یاهی ئورووپاو دەسکردی خۆمان
تۆ کەمەشهورە ئەڵێن ئیسلامی بەڵێ بزانم مایل بە کامی
دین ڕێگەیەکی وەهای داناوە لە مانگ ڕوناکتر ئەڵێی هەتاوە
مە خسوسەن بۆ تۆی ئافرەتی زانا بزانە خوا گیان چۆن ڕێزی لێتنا
نایە ئیختیارت دنیای پەروەردە بویتە مامۆستای ئەم هەمو مەردە
کانیت سەر چاوەی مەردانی بەرزی مامۆستای ئەخلاق ئادابی بەرزی
نۆمانگ سەبوری و ناڵەی هەڵ گرتن هەتا ئوسوە بی بۆ خۆڕاگرتن
پاش ئەوە ژان و دەردی مناڵ بون لە ناو ئەزیەت و ئازارا قاڵ بون
ئەمجار لە سینەت خۆراکی ڕۆڵەت سەد ڕۆڵە قوربان لاشەی کزۆڵەت
هەزار جۆر ئیسار هەم فیداکاری پێ نیشان ئەدەی بۆ بەختیاری
گەرزەحمەتی تۆ پێنوس بنوسێ مەرلە هیچ شتێ ئیتر نەپرسێ
ئەوەی زانابێ قەدرت ئەزانێ ناخلەتێ هەرگیز بۆ هیچ نەزانێ
بەسە بۆ بەرزیت دایکی ئەنبیای پەروەردە کەری زومرەی ئەولیای
هەرکەس لە خودا بیبێ ترسو خۆف نابێ لە حەنای دایکا بڵێ ئۆف
هەرکەس موشتەری ڕەزای خودایە ڕەزای ئەو لەگەڵ ڕەزای دایکایە
بە هەشت لە ژێرپێی دایکایە یەقین وای فەرموحەزرەت ڕەسولی ئەمینﷺ

ئەمە و هەزاران ئەجمە بە دیاری — بە دایک دران بۆ بە ختیاری
کەلیمەی دایکیش کە چەن گرانە — خەڵاتی شەئنی دەسەی ژنانە
لایەقی ئەلحەق بەرز و شیاوی — بۆیە خوا ڕوتبەی وایە پێداوی
دوڕڕێ شەو چرای ناو ئوقیانوسی — سەدەف لە دەورت ئەیکەن پابوسی
سەدەفت ئایەی حیجابە و حەیا — تا کاتێ مەوجت لێ ئەبێ پەیا
ئەلم بتوانێ دات پۆشێ تەواو — ئەهەڵت لوشن دوڕندەی نێو ئاو
بە لای ئیسلامۆ گەورە و نایابی — بۆیە شایانی سەتر و حیجابی
لە لای دوکاندار ما قوڵە تەڵا — بۆیە هیچ کاتێک نایکات بەرەڵا
تکایە نەکەی بە قسەی ناکەس — خۆت بدۆڕێنی وەکو فرەکەس
مۆدی ئیسلامە خوشکە ئەزانەت — لە گەڵ پاراستن حەیا و کەرامەت
قسە لە سەر خۆ بە عەقڵ و ژیری — دەنگ بەرزۆمەکە گەرخاوەن بیری
ڕێگە ڕۆیشتن بە بێ پەلەپەل — ڕەوڕەوەی ژیریت ئەباتە سەرکەل
بە پێی قورئان بێ با مۆد و بەرگت — نەک هەریەک دوڕۆژ تاکاتی مەرگت
کراست درێژ پارچەیەک محکەم — باقی لیباست هەروا خاتر جەم
حەکاڵت ناسک نەبێ بە ئەستەم — تا کو نەت بینن دەسەی نامەحرەم
لەگەڵ مەحرەمدا چۆ بۆ لای خەیات — سەرتا پێ هەموی ببڕێ بە بالات
نەک بە تەنیا خۆت چیتە لای پیاوێ — بە ناو ئەنازە دەستت تێ ساوێ
تۆ بچی بەرگی شەرەف دورێ بۆت — ئەو بۆخۆی بێتە جەردەی سەرئاسۆت
شەرەفت یەکسەر لە دەس دەربێنێ — وەک ساجی زڕاو ناوت بزڕێنێ
لە ئەژنۆو خوارت با بێت ژێرکراس — کورتی مەکەرۆ بە واتەی ناڕاس
نرخی لیباست قەد بە گرانی — ناچێتە سەرۆ ئەبێ بزانی
گەر بەدەرۆ بی هەر چەن گرانە — موخالیف مۆدی خوداو قورئانە
خودا ئەفەرمێ پۆشتە بەو تەواو — تا بتپارێزێ لە سەرما و هەتاو
هەر وا لە چاوی حەیوان سیفەتان — تا نەکەویە داو وەک بێ قیمەتان
ئەگەر بیشبێ زینەت و جوانی — نوری عەلا نور ئەبێ بزانی

ئەیکەیتە بەرت بۆڕاوی لاوان   بالە دەفتەرت جەم ئەبێ تاوان

مەنزورت ڕەزای خودا بێ و تەواو   ئەکەویتە شوێن مۆدی ناتەواو

ئەمانە وەزنت قورس ئەکەن لەژین   بۆ دین و دنیات ئەبن بە پەرژین

لەولاوەش مۆدی چینی بێ عیفەت   دور لە خوایانی بێ حەیا و عیسمەت

بە ناو دڵسۆزی و ئازادی بۆ تۆ   ئەگرنۆ فاڵی ناموورادی تۆ

گەرەکیە بەرگێ واکەیتە بەرت   سەرتاپا یەکسەر بێ بەزەرەرت

تۆ کات بە حەیوان لە باغی وەحشا   بۆ ڕابواردن بستکات تەماشا

ئەیەوێ شەرمو حەیات نە هێڵێ   دینت بێ ڕەنگ کات بە هەموفێڵێ

چون دین و حەیا گیای یەک بەهارن   لە دەوری تۆدا ئەڵێی حەسارن

گەر خوانەخواسە ئەمانە بون کز   سەرت تێ ئەکەن هەزار جۆرە دز

عەیاری نرخت تیانەبەن یەکجار   بێ بەها ئەبی دەخیلە زینهار

بزانە دوژمن بۆپیلانی خۆی   بۆئەوەی خەنەی ڕەنگ بداتۆ بۆی

بۆ ئەوەی کە تۆ بخاتە سەر داو   بۆڕەفێقانت ئەکات چاوە چاو

ڕەفێقە ڕەفێق ئەخاتە سەر ڕێ   بەرەو سەعادەت یا بەرەو لاڕێ

ئەکەی بە قسەی دوژمنانی دین   بێ پەروا بڕۆی بکەویە کەمین

قسە هەزارە دوانی بە کارە   عاقڵ کەسێکە ژیر و هۆشیارە

ئەمانە هەمو پوشن لە خەرمان   بێ ئەندازەیە خەرمانی خەمان

هەرکەس لە حەن خۆی با بگرێ دەسێ   ڕابچڵەکێنێ لە خەوا کەسێ

بەشکم هەمومان ڕاپەڕین لە خەو   نەترسین ئیتر لە زوڵماتی شەو

ئژماری وایە هیوا و مەبەستی   تێکرا ئەجاتمان ببێ لە مەستی

٧٩/١١/١٥

«هاوار و هانا»

ناوی دو کچن هاوار و هانا   ئەم حیکایەتەم بۆ ئەوان دانا

یاری یەکتر بون هەر بە منالی   یاری لە ڕیاو تەزاهور خالی

لای یەک ئەیانگوت هەرکارێ بوایەت   دەردی دڵ بوایەت یا خۆشکایەت

هاوار کیژێک بو زۆر ئاگاه لە دین   تەتبیقی ئەکرد ژینی لەگەڵ دین

کتێبی دینی ئەکرد تماشا   لە ڕەویەی نابار زو ئەیکرد حاشا

نەئەڕۆیشتە ناو بازاڕ و شار   خۆی ڕوت نەئەکرد بۆلات و لاسار

ئەعزای لە چاوی ناحەز ئەپۆشی   لە خۆشی دنیا ئەیکرد چاو پۆشی

نە ئەزۆیشتە سەیری زەماوەن   مەگەر بەشەرعی ئەویش لەل خاوەن

لە هەر ڕەفیقێ کە ئەبو زەنین   تەحقیقی ئەکرد لەگەڵ تێبینین

ئەیدا تەقالا بو ئیسلاحی دۆس   غەمی هەڵ نەگرت لەگەڵیان وەک لۆس

مەنعی ئەکردن لە کاری نابار   حەقیقەت ئەبێ وابێ یار بۆ یار

دەرسی دائەدان هەمیشە و دایم   بە ڵکو ئیمانیان پتەو بێ وقایم

ئەیگوت ڕەفێقی پەستو نابەکار   دوری لێ بگرن پیسترە لە مار

هانا لەل هاوار ئەیکرد هاتو چو   بەڵام بە ڕاسی لەگەلی ئەبو

عومر گوزەریا هاوار بە ئیخلاص   بۆ یارەکانی هەروا ئەیکرد باس

نەیگوت ئاگاه بن عیففەت ڕابگرن   هەمو گیای مەرگن سۆزی ڕۆژ ئەمرن

بەعزێ بە ئیسلاح زانای زەمانە   ئینتیقادیان کرد لەم مەرامانە

وتیان هەتا کەی سەرپۆش و چارشێو؟   نەیەینە ناو خەڵک وەکو وەحشی کێو؟

بۆ ئەبێ وێنەی باڵندەی قەفەس   هەر تەنیا چاومان خۆمان بینێ و بەس؟

تماشای کوڕان بۆچی خراوە   ئەی خوا ئەم چاوەی بۆچی داناوە؟

ئەگەر دڵ پاک بێ بیشخەوی لەلای   زەرەری نیە و نابی بە تەمای

بەڵام خۆ هاوار هەرگیز ناگۆڕێ   ئاگایە لەدین یەقین نادۆڕێ

بە داخۆ هانا واتەی ناحەساو   کاری تێ کرد و هاویشتیە سەر داو

هەرچی هەوڵی دا هاوار بە بێ‌سود   مایەوە و هانا دور کەوت لە مەقسود

بە شوێن هانادا ئەگەڕیا هاوار   بەڵام هانا هەر خۆی ئەدا حەشار

کوڕێ بەد ئەخلاق پەیمانێ وای‌دا   ژینی هاو بەشی لەگەڵ بەسەر با

هانای خڵەتان بۆ هەر کوێ ئەچو   هانا وەک سێبەر بە دوایا ئەچو

ماشینی هەبوو سەروەتێکی زۆر   دیاری بۆ ئەسەند لە هەزاران جۆر

وەهای ئەزانی هانای بەسەزوان   باشترین بەختی هەیە لەجەهان
لەپاش ماوەیەک جادەنگی داوە   ئەو کورە کچێ تری هێناوە
هانا چی ئەچو بکات سەیری یار   ناپەسەن باڵای خۆی ئەدا حەشار
هاوار و باقی دۆسانی هانا   هەموێ ساحێب شون لە ماڵ خۆیانا
چەندین ساڵ تەواو گوزەریا لەسەر   ڕۆژێکیان هاوار لە ماڵ هاتەدەر
کەڕوانی هانای جاکەوتە بەرچاو   ڕۆیی وتی پی هانا گیان سلاو
هانا لای کردۆ بینی هاوارە   خاوەن سێ ڕۆڵەی جوان و نازارە
نەسێحەتەکەی هاتەوە یادی   دەسی کرد بە شین لای نەما شادی
وتی هاوار گیان بگە بە فریام   دەمێکە خەریک بە خۆزگاو بریام
غەمی عالەمم لە لابووە جەم   گرتومە زامێ بێ دەواو مەڵهەم
هاوار وەک جاران گەلێ بەنەرمی   چووە پێش گرتی مەچەکی گەرمی
وتی هاناگیان بۆچ واپەرۆشی   دوربا چی‌بووە ئەڵێی نەخۆشی
دەسی کرد بە زار بە گریانەوە   ڕابووردوی خۆیی ئەلاوانەوە
وتی هەی هاوار وێرانە ماڵم   بێ بەختی دەورم من ژیان تاڵم
ئەونە بەسەختی خۆی لاواندەوە   دەرون هاواری باش تاواندەوە
هاوار مەحزون بو بە دیدەی نمین   وتی هانا گیان ئەی خوشکی شەرمین
چی‌یە دەردەکەت کامەیە زامت   بەشکم دەوای کات خوشکی پڕفامت
هانا وتی‌پی دەردم گرانە   قەت دەوانابێ هاوار بزانە
زیاتر خۆی نەگرت هاواری جێ‌هێشت   غەم و خەفەتێ یەکجاری پێ چێشت
نەواری خاڵی پەیا کرد هانا   بردیەوە بۆ ماڵ زەفتێکی دانا
بە گریان و شین بە ناڵە و زاری   زەفتی ڕۆشن کرد بە بێ‌قەراری
وتی هاوار گیان خوشکی دڵسۆزم   مایەی شانازی بۆ گەلو هۆزم
ئەو کاتە کەمن دوریم گرت لە تۆ   دەروازەی حیلەم لەسەر کراوو
بە ناو ڕەفێقێک لێم هاتەمەساف   لە لام دەسی کرد بە لاف و گەزاف
تاریف کوڕێکی بۆ کردم تەواو   ڕەفێق بو منیش وتم تۆی حەساو

حەقیقەت ئابڕوی بە جورێ بردوم
مـن بـەزیندویی هـەر ئەڵێی مردوم
سـوکی کـردوم بـەلەونێکی وا
ئـەچم بـۆلاێو ئـەولێم ڕائـەکـا
ئیـە مـوی سپی واکـەوتە سـەرم
بـێ مـاڵ و مـەنزڵ من دەر بە دەرم
مـوختاجی درگـای بـراو بـراژن
هیچ فـەرقی نیە لەگـەڵ هی دوژمـن
نـەماوە بـەرگی پـوختەی ڕوسوریم
هـاوار گـیان ئیتر چۆن بێسەبوریم
چـلۆن ڕوم بـێنێ بـڕۆمە مـاڵ شـو
هەر شـەوێ چـونو هـاتنەوەم چـیبو؟
لەبـێ عـەقڵیمە هـاوار بـەدبەختیم
ڕەفـێقی بـەد بـو مـایەی ڕۆژ سـەختیم
هەر کـەس ئـەیەوێت بـژیەت بێئازار
دور بـێ لە ڕەفـێق بـێ دیـن و نـابار
هـاوار خـواحـافیز خـۆم ئـەسوتێنم
کـە ئـەونە پـەن بـم بـۆچی بـمێنم
کـۆتایی قسـەم سـڵاوە بـۆ تـۆ
خوشکی خۆت هانای کز و ڕەنجەڕۆ
نـژماری لە بـۆ یـارانـی زانـا
ئـەم بـاسەی هـانای بـەم شێوە دانـا
٧٨/٥/٢٣

«خوشکە هەتاکەی»

خوشکە هەتا کەی خوشکە هەتا کەی
خوشکە هـەتا کـەی تـۆ بیرۆ نـاکـەی
تـا کـەی نـازانـی بـەرگی کـام گیای
لە شـوێن چـی ئـاوا وێـڵ و مـاخولیای
قـەڕنی بـیستەمە هـەتاکـەی کـاسی
ڕەوشـتو ڕەویـەی خـۆت بـۆ نـاناسی
بـۆچ دەسـەیەک بێن بـە داوو بـە تیر
وەک دەعبای هـەردان تـۆبکەن ئـەسیر
وریـا بـە دەخـیل بـناسە دڵسـۆز
مـەبەرە مـایەی سـەرنزمی بـۆهۆز
هـۆزی تـۆ ئـەوەی سـەلاحەددینن
بـە دڵ ئـەویندار دیـنی مـوبینن
دیـن و نـەتەوەت دوژمـنیان زۆرە
داویـان دانـاوە لە هـەرچـی جـۆرە
ئـەزانـن کـە تـۆی دایکـی داهـاتو
بـۆ ئـابڕو چونت ئـەکـەن هـاتو چـو
ویستیان ئـەوەیە کـز کـەن ئیمانت
ڕێسـواکـەن ئیدەو هـەم نیشتمانت
ئـەمانەش لەبـەرگ دۆسیدا ئـەکرێن
بـە داخـۆ زۆرێک بـەم شێوە ئەبرێن
مـەبەرە تـابیع مـۆدی زۆڕ و بـاو
با بـەس بۆ کزیت بکەن چاوە چاو

تۆ ئەبێ ژیر و وریا بی و دلێر   پەروەردە بکەیت شێر و بەچکە شێر
گەر تۆ ئەخلەتی ناخلەتێ زۆڵەت   شین ناکەی لەبۆ ئەوەی کزۆڵەت
زۆرمان دی بەناو دیفاع لە ئافرەت   ئافرەتیان خستە سەر تەڵەی مەینەت
هەوڵیان ئەوە بو لێت سێنن شەرەف   تیریان ئەیپێکا مەقسەد و هەدەف
زۆریشمان بینی کەوتنە ناوزەلکاو   ناحەز کردنی بە ساجی زڕاو
بە ناو دڵسۆزی وایان لێ کردن   ئاوات ئەخوازن بە کاتی مردن
کچی بە ئیمان زۆر سەر ئەفرازە   هەر چەندە ڕێگەی پڕ لە هەورازە
بە قوتی قورئان بووە پەروەردە   لای نادا لەڕێ نە دز نە جەردە
بەرنامەی ژینی بە پێی قورئانە   بۆ چاوی ئیسلام ناوێ بەتانە
کارێ واناکات سەر داخات بابەی   دوژمن دڵخۆش بێ و پێی بێژێ ئۆخەی
هەرگیز ناوێسێ لەگەڵ نامەحرەم   لە هاو نەوعی خۆی قەت ناکاستەم
دەس تێکەڵ ناکات لەگەڵ بێناموس   تا بۆ ڕابوردوی خۆی نەکا ئەفسوس
بە تاریفاتی هەتیوێکی لات   نایەت ناموسی خۆی پێ کات خەڵات
هەتا کو سۆزی هەر ئەو بەدکارە   بێت بە بڵەندگۆ بۆ ئەم بێچارە
موعەڕەفی کات لە لای ئەم و ئەو   ڕۆژی عیسمەتی لێ بکات بەشەو
کچی کورد ئەلحەق گەرکچی کوردە   خاوەن شەرەف و بیرێکی وردە
ناکەوێتە شوێن قسەی ڕەماڵان   ناکەوێتە ناو داوی دەلاڵان
نە کۆڵانگەڕە نە دەرگاو ماڵان   هەرگیز ئابڕوی خۆی نادا بە تاڵان
بەڵێ ئەو خوشکە کاتێ بەڕێزە   ئیمان و ئابڕو و شەرەف پارێزە
ئەگەر عاقڵ بێت ژیر بێت و کامڵ   لە بیرۆ کردن قەت نابێ غافڵ
جا گەر تێفکری ئەوجار ئەبینی   کاتێ بە نرخی پابەندی دینی
خوا ڕوخسارێکی پوختەی پێ داوی   بۆچی بە چەن جۆر ئەیکەی بۆیاوی
قژت داپۆشە بۆدەری ئەخەی   چی یە بۆ بیرێ لە قەبرۆ ناکەی
قژ گرێ ئەدەی بەرزی ئەکەیتۆ   بیرێ لە یاسای ئیسلام ناکەیتۆ
بە نازو لەنجە ئەچیتە دەرۆ   سەرو موو ئەعزات هەموی بەدەرۆ

گشتی بۆ ئەوە پێت بێژن جوانی   یەک زۆرە ئاداب دینت نازانی
ئۆزێ ڕاچڵەکەو لە خوا بکەسڵ   یا خوا جوانی وا بچێتە تۆی گڵ
لای بە ئەم داوە دین هەسی ڕاوێژ   ڕۆژێ پێنج کەڕەت چۆ بگرە دەس نوێژ
سەر و زوڵفی خۆت تەمیز داپۆشە   خوشکە دین قەینا حەیا هەر خۆشە
ئەو لاتەکەتۆ ئەچی لە شوێنی   تاوێ بە جۆرێ خۆی بۆ ئەنوێنی
ئیمڕۆ فەرمانێ خراپی پێتە   سۆزی پێت ئێژێ بەدفێعل و شێتە
ئابڕوی هەزاران داماویان وا برد   کەوا ئیقدامیان بە خۆسوتان کرد
ئەمیش خراپتر لە کاری پێشوت   سوکی کردیتو ئەیشهات بێ بە شوت
خۆت کردت بە خۆت قەباحەت باری   ئەرێ نازانی بێ حەیا و عاری
سا دەس هەڵبگرە بەس کە چاوە چاو   حەیا هیچ ئەما زڕا تەواو ناو
ئژماری ئەڵێ هەتا هەل ماوە   بەش پێ دەربێنی لە ناو ئەو داوە

٧٨/٥/٢٣

«لە زوبانی شەهیدێکەوە»

شەماڵ دەخیلە فرمانم هەس پێت   بەناحەق نیە هاتومە سەر ڕێت
لای هاوجنسانم بە زۆری ناڵام   کەس گوێی نەدایە ئاهو سکاڵام
بەش تۆ گوێ بگری لەم عەرزە و حاڵە   بژنەوی ئەم زار ئەم گریە و ناڵە
شەماڵ هاتە جواب گەلێ بە نەرمی   وتی چ کەسی ئەونە بە شەرمی
پێم وایە شەخسێ خاوەن کەماڵی   پێم بڵێ بۆچ وا پەرێشان حاڵی
ئەمجار هاتە جواب بە دەنگێکی زار   چاوپڕ لە فرمێسک زویر و غەمبار
وتی غەریبم شەماڵ بزانە   مەئوای ئەسڵی من عەرەبستانە
خەڵکی مەدینەم شاری پێغەمبەرﷺ   هەزار سڵاوی خواوەندی لە سەر
بە ئەمری خواو وتەی پێغەمبەرﷺ   ڕێگەی غەریبیم ئەمن گرتە بەر
هەزاران هەزار سەحابەی ناودار   بۆ بەرزی ئیسلام لە دێهات و شار
بە گەرما و سەرما دەرئەچون لە ماڵ   بە جێیان ئەهێشت سەروەت و مناڵ

منیش یەکێکم لەو یارانەی ئەو   چۆڵ بڕێم ئەکرد بە ڕۆژ و بە شەو
بە پێی پێ خاوس بە جێم هێشت وڵات   گیانی شیرینم بە دین کرد خەڵات
هاتم بۆ نەشری حوکمی ئەم دینە   وەقفی دینم کرد ئەم گیان و ژینە
گەلێک سەردارم بینی لە ئەسحاب   لە ڕێگای دینا دڵیان بو کەباب
ئێمە چەنها ساڵ لە ئیستاو پێشا   بێحەد زەحمەتمان لە ڕێی دین کێشا
چەنها شاخ و داخ گەڕاین بە پیادە   لە بۆ ئەمری حەق هەمو ئامادە
چەن شار و کێومان بە سکی برسی   فەتح کرد بە بێ خۆف و مەترسی
لاشەی خۆمانمان ئەدا بە جنین   بە دەس ئەجنەبی و نەیار و بێدین
هەوڵی دینمان بو ئێمە هەمومان   ڕەزای خودا بو گشت ئارەزومان
ساشەماڵ دەخیل زۆرە عەرزە و حاڵ   کارێکم پێتە ژیری پڕ کەماڵ
کارم زەرورە بەڵکە بیکەی بۆم   دەوا کەی زامی پڕئێش و پڕسۆم
لەم بەیاناتە شەماڵ بو پەرۆش   دڵی بە حاڵی غەریب هاتە جۆش
وتی ئەی غەریب بە هەیبەتو سام   لە عەرزەو حاڵت زۆر بووم سەرسام
بەڵێن بێ ئەیکەم کامەیە کارت   چییە مەقسەدی دڵی پڕ زارت
هەرچیم لە دەس بێت دریغ ناکەم لێت   لە بەرڕەزای حەق دیسان بەڵێن بێت
غەریب وتی پێی ئەگەر ماتڵ کەی   نامەیەک نوسم بەڵکو بۆمی بەی
بیبەیتە خزمەت شەهیدانی دین   لە پاش خۆندنەوە و سەیرو تێبینین
بڵێ مۆریکەن هەمویان یەکسەر   ئەینێرمەخزمەت سالاری مەحشەرﷺ
شەماڵ بە شەرمۆ عاجز و پڕ غەم   وتی بینوسە یەقین بۆت ئەبەم
من گەلێ نامەی وەهام بردوە   قەسدی زۆر کەسم جێ هاوردوە
(سبحان ربّی) هەرکەس لە هەر شوێن   غەریب توش ئەبم ئەمەم پێ ئەڵێن
هەریەک بە جۆرێ ئەنوسن نامە   بێ مەرەکەف و کاغەز و خامە
ئێوە غەریبن ڕێزتان بە سەر سەر   هەر شوێنێ فەرمون ئەچم بێ حەزەر
غەریب زۆر گەڕا بۆ خامە و قیرتاس   تا عەرزە و حاڵی خۆی خاتە بەر باس
ڕوانی هیچ کامی ناکەوێتە دەست   تا پێیان نوسێ ئارەزو و مەبەست

بەرگی خوێنینی دڕی بە ناچار   کردی بە کاغەز بۆ هانا و هاوار

زۆر تیری دوژمن بە لەشیۆ مابو   هەر بەو تیرانۆ دفن کرابو

ئەویانە کەوا چەقیبوە دڵی   بوبو بە هاوڕاز دڵی پڕ کوڵی

بە هەر ئەوعێ بو جاهێنایە دەر   وەک کانی بە قوڵ خوێنی هاتە سەر

کردی بە قەڵەم گرتی بە دەستی   تا پێی بنوسێ ڕازو مەبەستی

نوسی لە سەر بەرگ ڕەنگ کراو بە خوێن   بە ناوی زاتی بێ مەکان و شوێن

ئیستیشانامەی سەحابەی کیرام   بۆ حوزور (رسول علیه السّلام)

یا نەبی سەردار ڕۆژی جەزاکەم   هیوا و ئاواتو پشت و پەناکەم

ئەمەیە نامەی هاوەڵێکی خۆت   لە دورە وڵات بە دڵ ناردی بۆت

هی غەریبێکە بۆ دین کوژراوە   بە خوێنی زەوی نەخشین کراوە

بۆ دین چەن دانە هەتیوی جێ هێشت   یەک عومر بۆ دین تاڵی و سوێری چێشت

تا گیانی تیابو وڵاتەو وڵات   بۆ ئەوەی پەرە بە دینەکەت بات

لە حزەیەک ئارام لە ژینا نەژیا   هەزاران ئاحەز ڕۆین بە گژیا

ئیستە وا بەرگی بە خوێن نوسراوم   ئەنێرم بۆلات ڕوناکی چاوم

ئەنوسم (بسم ربّ العالمین)   حافیزی حورمەت هەمو مورسەلین

سڵاوی خودات ببارێتە سەر   چین چین بە خوزرەم تا ڕۆژی مەحشەر

قوربان ئەزانم ئاگای لە ئەحواڵ   بەلام دڵ هەموار ناکات عەرزە و حاڵ

ناچار ئەم عەرزەی پەنجەمۆر کراو   هینی شوهەدای لە غوربەت نراو

ئەنێرین لە بۆ مەحزەری پڕ نور   ساچۆن عەرز فەرموی ئەتۆش بە غەفور

ئەڵێن ئەو ڕەنجەی کە تۆ دات بۆمان   سەمەرمان بینی بە چاوی خۆمان

کوشت و بڕینت لابرد لە ناوا   پێی هەزارانت دەرکرد لە داوا

دوژمنیت لابرد برایەتیت هێنا   چەنها گەردەنت لە پەت دەرهێنا

چەنها زاڵمت پێ کرد هیدایەت   چینی مەزڵومت پێ کرد حیمایەت

چەن دیکتاتۆرت پێ هێنا سەر هێڵ   هەزاران بەندەو عەبدت پێ کرد وێڵ

چەن مەملەکەتت لە جەور دا ئەجات   دینت ئەشر کرد وڵاتە و وڵات

تەعەددات هەڵگرت لە ناو عالەما خستنتە شادی لە بەحری غەما

کردتە عەداڵەت دزی وجەردەیی کردتە حورڕیەت بەندە و بەردەیی

زیندە بە چاڵت تەبدیل دا بەژین ناموسی عامت هەمو کرد پەرژین

دنیات پاک کردۆ لە بت پەرەستی مەنعت کرد خومور وەسیلەی پەستی

بە ئایەی حیجاب حیفزت کرد ئافرەت لە دەس نەیاری پەستی بەدسیفەت

قورئانت بۆ گەل کردە تاجی سەر موحافیزەی کەن تا ڕۆژی مەحشەر

ئەهمیەتت دا بە ئەمری جیهاد سەدان وڵاتت تاپێ کرد ئازاد

بۆ ڕاگەیاندن ئەمری کردگار بە بێ حەد بینیت ئەزیەت و ئازار

دڕکیان هاویشتە ڕێگەو بەری پێت هەزاران بەرد و داریان داوە لێت

دانی پیرۆزیان شکاندی بە بەرد موحاسیرە بوی لە سەحرا و لە هەرد

مردارۆ بویان ئەخست بە سەرتا ناحەز پێیاننا بەتەوقی سەرتا

دوژمنانی دین سەگیان تێکردی لە شارەکەی خۆت بە دەریان کردی

ئەمانەی وتم دەنکن لە خەرمان هەموی بۆ دین بو پێت کران قوربان

گەورە و سەحابین یارەکانی تۆ وڵاتان گەڕان شار و دەشت و کۆ

دەسیان داشۆری لە سەروەت و ماڵ دوری لە براو و لە باب و منداڵ

پەیامی دینیان ئەگەڕان هەمو بۆ دین ئەکوژران جوان و ڕیش چەرمو

سەدان سەحابە وەک حەمزەی نەبەز دینیان ئەگەیان بە گوێچکەی ناحەز

هەزاران خوبەیب هەزاران خەباب سەدان سومەییە بۆ دین بون کەباب

یەک یەک فیدابون جێ دارەکانت هەتا گوم نەبێ ڕەمزی قورئانت

تا ئاڵو گۆڕێ تۆ هێناتە ناو ناحەز نەیخاتە بەر لرفەی لافاو

کەچی بە قوربان ڕۆحی شیرینم خۆری هەڵهاتوی سەر ئاسۆی ژینم

ئیستە لەم شوێنەی کەدەوری پێشو دەسەو جەماعەی کافری لێ بو

هاتین بە شمشێر بە زۆر و بە گیان دەسەی کافرمان هەموتیاشکان

خەباتمان تیا کرد بە جۆرێکی وا کەوا قورئانمان تیا کردە یاسا

ئەمانیش تێکڕا پێیان داین بەڵێن لە ڕێی ئیسلامدا بدەن ماڵ و خوێن

ئیستە سەیر ئەکەم ئەو کافرەی زو   ئەوەندەی جیا بو قورئانی نەبو
دەسەیەک بە ناو قورئان ئەخوێنن   بە هەزاران جۆر خۆیان ئەنوێنن
ماباقی ئەغلەب وەکو گورگی هار   بە یەکتر ئەدەن ئەزیەت و ئازار
وان لە مەلاسا بۆ تەزعیفی یەک   ئەما باسی خوا هەریەک دەسەیەک
دوژمنی زۆرە برایی نەما   هەزاران غەرقن لە تۆفی غەما
خەڵک کاتێ بۆ خۆ بونەتە زەواڵ   ئەبێ مەزڵومان چۆن بیانبێت حاڵ
تەوسیەی قورئان تەبدیل دراون   لە جێی چاکانا ئیستە خراون
ئەوولاتانەی کە فەتح کران   هەزاران سەریان لە پێناو دران
ئیستە بونەتە جێگای دیکتاتۆر   یان ئەچەوسێنۆ لە ژێر زوڵم و زۆر
گەلان بە جورمی ئیمان و باوەڕ   زۆریان کەوتنە بەر زەهێڵەی ئاور
بۆ ئەوەی تەبدیل ئیدەیان بدرێ   بێ حەد ستەمیان بە سەرا ئەکرێ
تەعەددا حەدد و مەرزی نەماوە   هەرکەس بۆ کزی خۆی چاوە چاوە
ئافرەت زۆربەیان بێحیجاب وەک داو   ئەگەزێن لە بۆ زاوی پیر و لاو
خومور بە زۆری باوە لەناوا   زۆری نوقم کرد لە ناو زەلکاوا
یا حاڵی نەبون لە مەعنای قورئان   هەر کەسە بۆخۆی تەفسیر لێوەدان
گوێ نەدان بە زەوڵ سەحابی و سەلەف   بونە هۆی حودوس تەفرەقەو ئەسەف
یا هەر ڕەزا بون هەر کەسە لە خۆی   بوەتە سەبەب سەرلێشێوان بۆی
ساقوربان دەردم چی ژماردوە   پوشم لە خەرمان هەڵبژاردوە
شەهیدی دینم خولاسەی کەلام   خەفەتبار ئەبم بۆ کزی ئیسلام
قوربان ڕجایەک لە لای خواوەن   فەرمو بەش یاران جمو جوڵێ کەن
بیهێننەوە بیر کردەوە کانت   گیانی شیرینیان کەن بە قوربانت
ئێمەش ئەو کاتە دڵمان ئەبێ شاد   ئەڵێین زەحمەتمان نەدراوە بەباد
(والسلام) نامەی گلەیی و شەکوا   بگاتە مەحزەر خۆشەویستی خوا ﷺ
نزماری ترسی گلەیی ئەسحاب   بە زاستی دڵی کروە بە کەباب

سەڵەسی ٧٤/٥/١٣

«ئایینی»

بە ناوی ئەوەی پەروەردگارە
هەڵسوڕێنەری چی هەڵسوکارە

سەلات و سەلام بێ حەد و حەساب
لە سەر موحەممەد هەم ئال و ئەسحاب

لە سەر چوار یاری عەزیم و جەلی
بوبەکرو عومەر، عوسمان و عەلی

هەم لە سەر هەرچی دڵسۆزی دینە
دڵسۆزی ڕاساڵ بێ ڕق و کینە

ئەی ئەوکەسانەی ئەهلی ئیمانن
بە ناو گوێ ڕایەڵ ئایەی قورئانن

تاوێ گوێ بگرن لە حاڵی زارم
بزانن بۆچی کزو پەژارم

من کە قورئانم قانونی ئێوەم
تاوێ بڕوانن بۆ ڕەنگ شێوەم

بیرێک کەنەوە بەش لە ڕابوردوم
بزانن چۆنم قەدیمیش چۆن بوم

بڕوانن بۆ ناز سەدری ئیسلامم
بۆ پارێزەرو پلە و مەقامم

کاتێ جوبرەئیل هێنامیە زەوی
چۆن نورم بەخشی بە بەرزی و نەوی

خۆشەویستی خوا ڕەسولی سەردارﷺ
لەل سەحابانی بەڕێز و ناودار

چلۆن کردمیان بە قانونی ژین
بە گیانی خۆیان ئەمیان کرد پەرژین

بە (واعتصموا)م کردیان ئیعتیصام
ئیعتیصامێ وا دوژمن بو سەر سام

هێنامە سەریان موژدەی ئوخووەت
ئەمجار نەسیحەی بەرزی مەشوەرەت

ئەوانیش بەدڵ ئەیان کرد قبوڵ
هەمو بۆ ئیجرای چاک ئەبون مەشغوڵ

هەنگاویان ئەنا بەرەو ئیلاهی
نەک بۆ مەقامی دونیایی و شاهی

قەڵای زاڵمیان ئەهێنا لەرزە
مێژو وائەڵێ پێمان ئەم دەرزە

بۆ بەرەنگار بون دوژمنانی دین
ئایەی جیهادم هاتە سەر زەمین

بۆ شەهید بونیان بە دەعوەتی خوا
دەعوەتم کردن ئەم موژدەیەم دا

ئەوانیش بە ماڵ بە ڕۆح و بە دڵ
بێ ئەوەی کەوا لە دوژمن کەن سڵ

وڵاتە و وڵات گەڕان بە بێباک
تا ڕاگەیەنن حوکمی خودای تاک

خوا هەر حوکمێکی ئەناردە سەریان
ئەیانکردە تاج بۆ تەوقی سەریان

ئەمری تەحریمی بەشەر سەرخۆشکەر
بۆ تەقوییەی عەقڵ هاتە سەر بەشەر

ئەوان وەریان گرت گەلێ بە ئیخلاس | لە شەڕی خومور هەمو بون خەلاس
جا ئایەی حیجاب بۆ حیفزی عیسمەت | هەتا ئافرەتان بژین بە حورمەت
چەنها شێرە پیاو بۆ ئیجرای قورئان | گیانی شیرینیان ئەکرد بە قوربان
ولاتنە و ولاّت ئەحکامیان گەڕان | گرێی بێ دینی و چەوتی‌یان پەڕان
لەشی پیرۆزی (ختم‌المرسلین) | لە ڕێگەی دینا هەڵی گرت برین
تا برین گەیشت بە پەڕینی دیان | سەد هەزار گیانی بۆ بێت بە قوربان
بەڵێ لەو کاتائیمان ئەپرسی | هەمو زاڵمێ لە خۆی ئەترسی
لێ‌یان یەقین بو ئەبم بە قانون | واقیان وڕما بو حەزون و جەبون
بەڵێ سەحابە و تابیعین تێکڕا | چرای ژیانیان هەر بە من ئەگڕا
تەنها ئاواتیان بەرزی بو بۆ دین | یەک بۆ یەکترین ئەبونە پەرژین
بەلاّم سەد ئەسەف ئیستە بێ یارم | عالەم بێگانەن بێ کەسو کارم
لە پاش ئەو هەموە دڵسۆزەی کە بون | ئیستە بە داخۆ هەمویان تیا چون
نە ئەبوبەکرم ماوە نە عومەر | نە عوسمانم هەس نە حەمزە و حەیدەر
نە باقی ئەسحاب نە هیچ دڵپاکێ | هەرچی ئەڕوانم نیە چالاکێ
چی سەرنج ئەدەم لە بری ئەوانە | نیە دلسۆزێ ئالەم زەمانە
ئیعتیصامە کەم تەبدیل دراوە | داری تەفرەقەی لە جێ نراوە
بە شێوەیەک وا گوم بوە لە ناو | ئەڵێی سوتاوە یا لەبەحرەو ئاو
زۆربەی ئەوانەی بە ناو ئیسلامن | شۆین کەوتوی پارە و ناو و مەقامن
هەریەک بە لەونێ وا ئەگرێ دوری | هیچ کەس نازانێ مەئوا و حوزوری
یا ئەمری شورا ئەسڵەن نەماوە | هەرکەس بۆ خۆیەو هەر خۆی حەساوە
ئایاتی جیهاد وابێ بایەخن | ناشکوری ئەبێ ئەڵێی مەنسوخن
بو بە دوژمنی مێهری برایی | ئەلحەق دۆڕاون هەر بە خۆڕایی
پەرە بە مەشروب بە چەشنێکی وا | ئەخورێ لە لای ئان لە جێگەی ئاوا
زۆربەی خەڵک لە بۆ میقداری پارە | ئەحکامی خوایان خستە ئەو خوارە
ئافرەتیش ئیتر با بێسێ وەزعی | بۆ لاوان بوگن بە داوونەفعی

مــۆدی ئــورووپاو تــیرەی بێگانە ‌ ‌ له مــاڵی هــەموان ئـیستە میوانـە
بـرا دیـن قـەینا ئەی کـوا شـەرەفت ‌ ‌ بۆچ بـێ شـەرەفیت کـرد بـە هـەدەفت
چـلۆن ئـیجازە ئـەدا ویـژدانت ‌ ‌ ئـەهلت بـە ڕوتـی لە بـەر چاوانت
گـەڕێ و بێگانە سـەیری لەشـی کـەن ‌ ‌ یـاخوا چـاوانت کـرم بـەشی کـەن
لای خـۆی کـوردیتو ئـەهلی ویژدانـی ‌ ‌ ویـژدانت ڕۆیـی عـەیبە نـازانـی
ئاخ سەد ئاخ بڵێی خودای بـانی سـەر ‌ ‌ پـێم عـەتا نـەکـا جـاڕێتر عـومەر
یـا بـڵێی نـزای ئـەم دڵـەی زارم ‌ ‌ نـەگـاتە خـزمەت پـەروەردگارم؟
نـژماری و بـاقی گشت گـوناهکاران ‌ ‌ بـەردە بـارانکـا لە بـاتی بـاران؟

٧٢/٧/٧

«کاکەی موسوڵمان»

کاکەی موسوڵمان خـەوتن هـەتا کـەی ‌ ‌ گوێ نەدان بە دیـن سـرەوتن تـاکـەی
مـامەڵەی کـاڵای مـەعریفەت و دیـن ‌ ‌ سەیری سـەیرانگای بێ گوڵ و پـەرژین
هـەتا کـەی ئـەبێ دەمـارت بـبڕن ‌ ‌ بـەرگی زێـڕینی حـەیات دادڕن
بـا هـەموساتێ تـێفکرین بـە دڵ ‌ ‌ تـا مـەوداماوە و نـەچوینەتە گـڵ
بـزانـین بـۆچی دروس کـراویـن ‌ ‌ بـە بـەنی ئـادەم بـۆ نـاو بـراویـن
(و مـا امـروا الأ) بـزانـین ‌ ‌ (لیـعبد الله) هـەتا (مـخلصین)
یـانێ دوای ئـەوە کـەزاتـی خـوا ‌ ‌ ئـیرادەی کـردین بـینە سـەر دنـیا
له سـەر زەویـدا بـۆ جـێگەداری ‌ ‌ بـەنی ئـادەمی کـردوە دیـاری
یـانێهای بـەشەر خـەلیفەتوڵڵای ‌ ‌ مـوجری قـانونی پـیرۆزی (الله)ی
خـوا خـەلقی کـردوی لە بـۆ عـیبادەت ‌ ‌ خۆت بە سوک مەگرە مەکە حـەماقەت
فەرقی خستوی لەل ماسیوای خـۆت ‌ ‌ دوڕنـدەو وەحشـی هـێل کـردوە بـۆت
هـەتا بـزانـی شـەرافـەت داری ‌ ‌ ئەر خۆت لێبڕیەی پوختە و بـە کـاری
له تـیرەی تـۆدا نـاردی پـێغەمبەر ‌ ‌ تـالە پـێستی خـۆت ژانـەکـەیتە دەر
ڕێی بـەختیاری پـێیان دای پـیشان ‌ ‌ بـە هـەزار قـیاس ئـەدیللە و نـیشان
فەرمودەی خوایان پێ دای بە خـەڵات ‌ ‌ تـا حـەشارت بـات لە حـەنای بـەڵات

موعجیزەی محکەم بەشەر عاجز کەر   باریز نیهان و نیهان باریز کەر
وەک بونی بە مار عەسای دۆسی حەق   یا ضیای دەستی پڕشەوق و شەبەق
یا بڕینی نیل خودا پی دا عەون   بو بە مەهدی مەرگ تابیع و فیرعەون
یازاڕ هەڵهێنان عیسیٰ لە بێشکە   بورهانی خاوەن بیر و زاو مێشکە
یا زیندوکردن مردوی سەد ساڵە   جێگای سەرنجی خاوەن کەماڵە
دانا ئیشارەی بەسە لە هەرلا   مەخسوس موعجیزەی ڕەسولی والا
حاکمی بەینی زواندار و بێ زوان   ئەعلا موعجیزەی ئایەتی قورئان
یا هەر شەوڕەوی و میعراجی کاکە   موعجیزەی سابت شاهی لەولاکە
عاقڵ ئەوەیە بە دڵ تێ کۆشێ   بۆ تەرویجی دین کالاْ بپۆشێ
لەمانە ئەر چاک بیربدەی بە بیر   با نەزانیش بی ئەتکابە دەبیر
یا هەر کەرامات پیاوەکانی دین   سوارچاکەکانی شاڕێگەی یەقین
یەکێ وەک عومەر وەزیری حەزرەتﷺ   عادڵی خاوەن حەیا و مەعریفەت
ئەر نەبوبێتە دۆسی خودامان   بە بێ وەسیلە کاتی خوتبەدان
لە حیجازەوە بۆ خاکی ئێران   لە مەدینە بۆ پشتی هەمەدان
بە بێ مەهوارە و بێ‌سیم و بێ‌تەل   بە قائید جەیشی فەرمو (الجبل)
ئەگەر مەهوارەی زاتی خوانەبێ   ئەم دەنگە لێرە چۆن پەیدا ئەبێ
ئەمانە یەک یەک کران ژمارە   قەترە لە دەریا و یەک لە هەزارە
هەمو موقەووین بۆ مەرامی تۆ   سەرکەشی بەسە عەیبە سەرە ڕۆ
وەک وترا لە پێش تۆ بۆ عیبادەت   خوا خەلقی کردی نەک بۆ سەیاحەت
تەماع و ماڵ و مەنزەڵەت و جا   عومری ئازیزت با نەکەن فەنا
پێشەوا کانت ڕەفتاریان چۆنە   بیکە بە ئەساس پێی مەڵێ کۆنە
حەیفە قانونێ هەر وەکو قورئان   خوا خەلاْتی کات بە گوروۆی ئینسان
نەیەی بزوانی ئەم ئایەتانە   بزانی برام داوە یا دانە
بۆ خۆت بە قسەی هەڵ خڵەتاوێ   بێ قول هەڵماڵین خەیتە زەلکاوێ
مەڵێ قانونێ کۆنەیەو تەواو   حەیفە بە چوار پەل مەچۆرە سەرداو

یــا خــەیرو لە لات قــانونە قــورئان بۆ بوی بە شاگرد یا هەر بە شەیتان

ئـەو ئـەمرانـەی خـوا کـردونی بـە تـۆ بۆ وەک دەسەی گوڵ نـایانکەی بـە بـۆ

ئـەزانـی کـە تـۆ وەک مـامەڵە گـەر چــەنێت کــردوە لەم بــەینا زەرەر

دات بـنـە دوژمـنـی ئـەمری بـرایـی گـەوهەرت دۆڕاند تـۆ بـە خـۆڕایی

عیفەت و شەرەف دات بە قسەو مۆد ڕەنگیڕەشتکردخۆتناوچاوی خۆت

حـیجاب و پـوختی هـۆز و ئـەهلوگەل کاتێ لات ئـەما بێ نـرخـی وەک تـەل

خـواردنـی مەشروب قـومار لە پاڵی وامــوسوڵمانی بـــێ نـاوی خـاڵی

نــژماری دەردان نــایەتە حــەساو خـۆیشت مـوبتەلا هـاکـا بـوی بـەداو

٧١/١٠/٢٩

«بیستنی مردو»

ســـەناو سـتایش حـەمدی بـێژمار شـــایانە لە بـــۆ زاتـــی کـــردگار

سـەلاة و سـەلام بـێ حـەسرو عەدەد بە خوڕڕەم لە سەرڕۆحی موحەممەدﷺ

ئـەو مـوحەممەدەی ڕەحـمەتە بۆ عام بـو بـە پـێشەوای مـیللەتی ئـیسلام

وە بـەعدو بـراگـەیشت نـامەکـەت کــردم تـماشا بـەهرەی خـامەکـەت

فـــەرموتە مــردو ئـەبیسێ یـا نـە؟ قــورئان و تــەڵقین یـا سـیاچەمانە

جـوابم بە مـەفاد سـونەت و قـورئان بــەش بـــۆبنێری بــینایی چـاوان

مـنیش سـلاوێ بـە گـوڕ و بـە تین ئـــەنێرم لە بـــۆ ئـــەویندار‌ی دیـن

ئیتر لە هەر کـوێس ئـەر بـۆرە یـا ڕەش تورکە یا عـەرەب یـا کـوردی بێبەش

فــەرموتە بــە مـن بـینایی چـاوان چـاوت خـۆش ئـەگـەر دورە لە تـاوان

(وَاسْئَلْ) هـە تـا کـو (مِنْ رُسُلِنَا) فــەرمودەی خــوایـە وا لە قــورئانا

(الحــمدلله) خــۆت زۆشــن بـیری تــێگە لە مــەتلەب ئـەڵێن دەبـیری

فەرموی سوئال کـە خـوا بـە پێغەمبەر لەو ڕەســولانەی هــاتون لە تـۆ و بـەر

عــادەتەن ســوئال بـۆ ئـیستیفهامە بۆ حەللی موشکیل شوبهە و مـەرامـە

خۆت باش ئەزانـی یـانێ چـی خـاتەم بــاش تـێ فکـرە لی دەخـیل بـراکـەم

مادام خاتەم بو ڕەسولی ئەمین　　هاو چەرخی نەبون تاق لە موزسەلین

یانێ پێش عەسری حەزرەت موستەفاﷺ　　جەمیع ئەنبیابون موتەوەفا

خوا چاک ئەزانێ ئەبیسن مەقال　　بۆیە ئەفەرمێ لێیان کە سوئال

لەم ئایەتەدا ئەک هەر بیستنیان　　بۆت ثابت ئەبێ قسە کردنیان

چون وەکو وترا سوئال بۆ جوابە　　ئەبیسێ و جوابیش ئەداتۆ بابە

(ولا تحسبن) هەتا (یرزقون)　　یا (لا تقولوا) تا (لا تشعرون)

ئایەتی ڕێزن بۆ شەهیدی دین　　ئەگەر بە وردی تیاکەی تێبینین

ئەفەرمێ مەڵێن مردون لارمەڕۆن　　خاوەن حەیاتن ڕزقی خوا ئەخۆن

سەراحەت خیتاب ئایەی دوهەمین　　ئەڵێ شوهەدا زینون مردونین

ئەوانە ئەڵێن لە حەیات دورن　　خواخۆی ئەفەرمێ کە بێشعورن

جامادەم حەیات سابت بێ بەنەس　　بێحەواس کاکە تو خوا حەیات چەس

ڕزق بە جەواریح ئەگاتە خواردن　　بەحاسەس لەززەت زینویی و مردن

ئەگەر ئەفەرموی مانیع لە کارە　　مانیع چەن میترخاکی ئابارە

ئەگەر ئەتدیوە چۆ کە تماشا　　ئایەی (انّ الله یفعل مایشاء)

هەرچی مەیلی بێ دەسەلات دارە　　قادرە و قەدیر خۆی خاوەن کارە

(و ماعطاء ربک محظور)　　لە جوملەی عەتاس تەساموع لە دور

ببسێنەر تەنیا هەر زاتی خوداس　　گەر پێ بیسێنێ بۆچی ناڕەواس

ئەو موعاریزەی ئەچێ بەگژتا　　یانێ (لا تسمع) هەتا کو مەوتا

چۆ تماشا کە تەفسیر موعتەبەر　　بێهودە مەدە لە یەک سەنگ و سەر

لە لای ڕیجالی کوبباری تەفسیر　　مەوتا بە کافر کراوە تەعبیر

(قال یالیت) هەتا (مکرمین)　　تەسریح بە نوتقە لە سورەی یاسین

یا حەدیس سەحیح ڕەسولی باری　　سەحیحی موسلیم لەگەل بوخاری

چۆ قسەی ئەهلی قەلیب بخوێنە　　لە ڕۆژی بەدرا هیچ دامەمێنە

خۆ ئیستە ئەڵقین بۆ موسوڵمانە　　خیتابی حەزرەت لەل کافرانە

یانێ با ئەهلی کوفریش بێمردو　　مومتەنیع نابێ سەماعی و بێسو

یا هەر تەوسیەی ڕەسولی سەروەر   بە حەزرەت عایشە سلاوی لەسەر
کاتێ ئەڕۆیتە گۆڕستان ئیسلام   ڕاوێستە و پێیان نسارکە سەلام
جا لە حەدیساسەیدی سادات   ئەفەرمێ مردو یەقین جواب ئەدات
ئیتر بابێنێ کردەی صالحین   عام لە سەحابە و تیرەی تابیعین
خۆی لێ ئەبوێرم تا نەکێشێ تول   تەنیا ئایەت بێ و ئەقوالی ڕەسول
وەک خۆت فەرموتە جوابم بەوانە   مایەی ئیلزامە بۆمی بێرانە
ئیبنوتەیمیەش لە فەتاوای خۆی   تەلقین بۆ مردو ئەڵێ ڕەواس بۆی
صەفحەی ٢٤٥ جەڵد یەک   چۆ موتالا کە برا لەحزەیەک
ڕەقەمی سوئال سەد و هەشتاو نۆ   بیستنی مردو باس ئەکا بۆ تۆ
سەد و هەشتاو حەوت بەلام جەڵدی دو   ئەڵێ بە یەقین ئەبیسێ مردو
فەرمودەی حەزرەت (النّاس نیام)   تا(فانتبهوا) باش تێ گە برام
کە مادام ئێمە خەوتوین ئەو بێدار   باشتر ئەبیسێ ببە ئاگادار
گەر بە مانیشە ئینکاری ئەکەی   خۆت بۆچی خیتاب لە مردو ئەکەی
مەگەر نازانی ٥ فەرزەی سەلات   تۆخیتاب ئەکەی لە کاتی تەحیات
لە شەخسی مەدفون ڕەوزەی مونەووەر   هەزاران هەزار سلاوی لە سەر
لە (السّلام)ۆ هەتاکو (نبی)   خیتابی تیایە گەر باش وردۆبی
بەڵێ خیتابیش لەگەل مردووە   ئەگەر نارەواس لایبە تا زووە
خۆ ڕوکنێکیشە لە ئەرکانی نوێژ   پێم وایە پێچرای کامەیە ڕاوێژ
ئەمەیە جوابی نامەی نێریاوت   جوابی سوئالو دۆعاو سلاوت
نژماری کەسێ وائەگرێ بە یار   سەلەفی سالح ناکات خەتابار

٧٦/١٠/٢٤

١٥ی ڕەمەزان

«لە هەردی دوجەیل»

ئەڵێن جارێکیان لە هەردی دوجەیل ئەگەڕا قەیسی ئاوارەی دوای لەیل
ناگاه دیتیەوە ڕانەکەی ماڵ لەیل نزیک بویەوە قەیسی دەرون کەیل
سەگی شوانەکەی بانگ کردە لای خۆی کەواکەی بەری خێرا ڕاخست بۆی
قاچ سەگی ماچ کرد هەتاکو توانی جار جار بە چاوی خۆیا ئەهانی
شوان چاوی لێ بو لی بووە نزیک ڕوانی هەر وەها مەشغوڵە و خەریک
وتی ئەی مەجنون ڕاستە دێوانەی وێڵ گەردی چۆڵ و نێو ئەم کێوانەی
بۆچی وا ئەکەی بێ عەقڵی داماو پێی سەگ ماچ ئەکەی ئەینێتە سەر چاو
وتی ئەی شوانی هەرزەی ناناگاه کەی تێرلە حاڵی برسی تێ ئەگا
جار جار ئەم سەگە کردویە گوزەر لە دەورماڵ لەیلێ بێ‌ئاگای بێ‌سەر
تۆزی درگای لەیل نیشتوە لە پای سورمەی چاو منە جا تۆ ناناگای
شوان بەزەیی هات بە حاڵی خەستەی ناری شەفەقەت بەر بو لە جەستەی
ئێوارە هاتۆ باسەکەی درکان لەیلێی لە حاڵی مەجنون تێگەیان
سا ئەگەر عیشقی مەجازی وایە ناخۆم حەقیقی لە کام ڕوتبایە
خوایە من عیشقم بە ناو بیستووە داماوم تامم لێ نەچەشتووە
بیکە بە خاتر عاشقانی خۆت بە نسیبم کە نمێ‌ڕەحمی خۆت
گەردی ئاسانەی ئەوەی ئەتەوێ بەشکو هەر جۆر بێ بەر قەلبم کەوێ
بەش لەسای ئەو گەرد شای بوراق سوار جارێ بە سەرکات قەیسەکەی نژمار

٧٩/٧/١٣

«چی بلێم»

چی بلێم ئەمڕۆ کە دۆسم دوژمنە و دوژمن برا
تاقمی یاران دەنونو ڕەوڕەوەی هۆز دواخرا
بۆ بنلاوی تێدەکۆشین بونە یەک وا بو بە بۆم
مات و مەبهوتن بە تێکڕا چۆن نەکەم شین غەم نەخۆم
خوا دەفەرمێ ببنە یەک شەیتان ئەڵێ پرژو بڵاو
مۆر لەیەک کردن موقیمە وا لە جێی حوببو و سلاو
هیچ نەما تەکبیر و ئایەی مەشوەرەت ون بو لە ناو
بۆیەکا هەرکەوشەکەی خۆت ڕۆییە پێت بۆت بو بە داو
سەیری چوار دەورت ئەکەی گەر ئەژدیهایە دەوروبەر
یارُ بە پیلان وا لەزیندان یا لە لاتا دەس بە سەر
تا قمێ وەک لێی کرابێ سێحر و جادوی بێ عەدەد
بێ زوبانە کوێر و کەڕ بو بۆژیانی تا ئەبەد
وەک زەمینی شێف بڕاو هەر ئینتیزارە بۆ زروع
لای ئەماوە نرخ و بایەخ ئایین و ئەسڵ و فروع
دینی چی گەرپوڵ نەکا ئەو ئایەوێ قەتعەن بە تور
پارە گەر بێ خاوەنی دینە و دیرایەت هەم شوعور
مامەڵەی دینە بە دونیا کێ بێ دەرچێ بێ زەرەر
کێ بێ فیتنەی ئەم زەمانە دانەنێ تیایا ئەسەر
هەروەکو حەزرەت ئەفەرمێ لا کە دونیا بێ گومان
عاشقانیشی لە دەوری هەروەکو سەگ بگرە وان
هەر کەسێ عاشق بە دونیاس دەس بدا هەر جۆرە بۆی
ئەیکرێ ئیتر بە دینە یا بە ناموس یا بە خۆی
ئەو کەسەش عاشق بە دونیاس دوربە لی مەیکە بەیار
چونکە ئەو بەدتر لە مارە چۆن ئەکەی تۆ مار بە یار

ویڵ مەکەن دونیاش بتانبێ تا نەدەن ویژدان بە کەف
نەک بدەن فەزڵی بە سەر ئیدە و مەرام و هەم شەرەف
گەر ببێ ماڵ و لە ڕێیەک چاکەوە تەیکا مەسیر
ساحیبی ئەحرارە هەرگیز نابنە بەندەی ناگوزیر
کێ ئەڵێ دین دوژمنی بونو وجود و سەروەتە
سەروەتی بێ مروەتانە کرم و کۆتو نەگبەتە
بەسیە نژماری ئەوەی وا ڕوی خیتابت وا لە ئەو
نایگرێتە گوێ ئەگەر بیسێ وتارت ڕۆژ و شەو
ڕەمەزان ٧٥/١١/٩ نژماری

ئومێد و نگین

بەسەرهاتێکی یەکجار گرانە — خاوەن حەقیقەت نەک داستانە
ژن و شویەکی خۆشەویستی یەک — ژینیان بردە سەر پێکۆ ماوەیەک
بونە خاوەنی پارە و زێڕ و ماڵ — خودا پێی بەخشین دودانە منداڵ
کوڕۆ کچێکی شیرین و جوان — وەکو گوڵاڵە لەو ماڵە ژوان
بۆ دایک و بابە جێی شانازی بون — هەردو بەو بەشە گەلێک ڕازی بون
دایە زۆر بە ناز گەورەی ئەکردن — بۆ هەر کوێ ئەچو لەل خۆی ئەبردن
جێی نەدەهێشتن ساتێ بە بێ ناز — دەیلاواندنەوە بە هەزار ئاواز
نانی دەمی خۆی دەدا بە ئەوان — جێگەی دەگۆڕین لە نیوەی شەوان
نەبا ڕۆڵانی بکەون نەخۆش — وا بو ژیانی دڵسۆزی باهۆش
ئاخری دەستی قەزای کردگار — دایەی بۆ سەفەر کردوە تەیار
دەرگای خەزێنەی خۆی دەکاتەوە — دایە بۆ لای خۆی بانگ دەکاتەوە
دایە بێ ئاوات سەری نایەوە — چرای ڕۆشنی ماڵ کوژایەوە
ئەمجارە ئومێد کوڕی ئەو ماڵە — لە گەل نگینا ژیانیان تاڵە
نازکێشی ئەوان کۆچی کردوە — نازیانی هەمو لەل خۆ بردوە

ئەمجارە کێ بێ ئەخەوێ شەوان   بگۆڕێ جێگەی نوستنی ئەوان

باوەشێنیان کات لە کاتی گەرما   دایان بپۆشێ لە شەوی سەرما

بەڵێ تەعزیەی دایە بو تەواو   ئومێد و نگین پەرۆش و داماو

دەسوزێنەوە ساتێ لە شوێنێ   نیە دڵسۆزێ بیان دوێنێ

ئێوارە بابە دێتەوە بۆ ماڵ   درگا دەکاتۆ بۆ جوتە مناڵ

منال داوای نان ئەکەن لە بابە   بۆ پێشوی خۆیان دڵیان کەبابە

بابە لای وایە بۆ گوزینی حاڵ   ژنێکی دیکە بهێنێتە ماڵ

بیکا بە دڵسۆز ئومێد و نگین   برازێنێتۆ لە بۆ ئەمان ژین

هەر جۆر گوزەرا باوە هێنای ژن   منداڵان بونە خاوەن باوەژن

بەو نیازەوە ژینیان باشتر بێ   ئێوارە و بەیان نانیان حازر بێ

ماوەی چەن ڕۆژێ گوزەریا لە سەر   منداڵ مەحروم بون لە مێهری پدەر

باوەژنیشیان لیباسی دایە   لە گەڵ خشڵ و زیو گشت لە بەریایە

بە لیباس دایەس ئەمما چ دایە   لە حەنای ئەمان چاوی هەڵنایە

کەوتە گلەیی دەر هەق منداڵان   بۆ ئەوەی ژینیان بدات بە تاڵان

تاوێ بە جۆرێ بەهانەی ئەگرت   ساتێ یەکیانی بەر تانە ئەگرت

تاوێ پوکاوڵ لە سەرو چاویان   تاوێ قەدەغەی خۆراک و ئاویان

لیباسیان کۆنە کون کون و دڕاو   بۆ سۆی وڵات بون وەک ساجی زڕاو

سەردەس و پێیان گشت جێگەی داغ بو   شام و ئەهاریان شیوەن و ئاخ بو

بە جێی گۆرەوی چڵک بو لە پێیان   کۆتەرە سەرین گۆنی بو جێیان

ئەمجار باوەژن کەوتە فڕو فێڵ   شەیتان لە دەوری کەوتە گەشت و گێڵ

تاوێ قسەیەکی دەکردۆ بۆ باب   تا وەزعی گۆڕین بە وەزعێ خراب

کاتێ کە بابەش ئەهاتەوە ماڵ   باوەژن ئەیکرد بە قاڵ و مەقاڵ

ئەیگوت گوزەران بۆ من هەر مەرگە   خودا بیبڕێ ئەم ژین و بەرگە

ئاوێرم تاوێ ناو ماڵ بکەم چۆڵ   ناو ماڵ پڕ ئەکەن لە پیسی و لە خۆڵ

چی وەسایلە دای ئەپرژێنن   دەخڵی ئەم ماڵە گشت ئەڕژێنن

چی شیشەمان هەس هەموی ئەشکێنن   وەک کەوی قەفەس بە گیرم دێنن
جیا لەمانیشە بوهتان ئەکەن بۆم   ژیانم تاڵە پیاوەکە نەزۆم
نگین و ئومێد هەژارو داماو   لەترسی باوک ماتو حەبەساو
زوانیان بەسراوە قسەی باوەژن   خەن بە درۆوە وەک درۆی دوژمن
ئەمجارە باوک هەڵ ئەسێ بۆیان   دەکولێنێتەوە زامی بە سۆیان
تاوێ لە سەرو تاوێ لە ناو چاو   تاخوێن سەری کرد وەک جوگەی سێلاو
ئەمجار دەست و پێی هەر دوکی بەستن   بردی و لە گەوڕ حەیوانی خستن
چەن شەو بەم جۆرە ئەو خوشک و برا   لە نێو حەیوانا ئەژیان بێ چرا
هەتا بەیانی بێ کەس و هاودەم   زیتەی چاویان بو بە دڵێ پڕ غەم
میشەی هەناسەی حەیوان لە زۆیان   لە باتی مێهری دایەی پێشویان
ئاخ ئیستە ئەیدی دایە ئەم حاڵە   حاڵی ئەم دوانە جگەر زوخاڵە
بەڵێ ماوەیەک ژیانیان وا بو   دیسان باوەژن کەوتە هاتو چو
وتی پیاوەکە ژینم حەرامە   لە داخ ئەمانە عومرم تەمامە
تۆ خۆت نازانی چی ئەکەن بە من   بابێسێ تانەیش لای گورۆی دوژمن
کلیل ماڵەکەت هانێ بگرە لێم   شەرتە وا بڕۆم کەس نەزانێ جێم
ئەمجارە باوەش مەسێ‌ی‌نا ئاور   بێ بەزەییانە بە وێنەی گاور
ئومێد و نگین هەر دوکی گرتن   پاش کوشتنێ زۆر ئازای داخ کردن
ئەمجار باوەژن زانی کە سوارە   قسەی لە لای پیاو قبوڵ و بارە
وتی پیاوەکە من دانانیشم   تاکەی وا غوسسە ببێ بە ئیشم
هەڵساوە بڕوات پیاو داینایەوە   هەندێ دڵخۆشی ژنەی دایەوە
شەو کاتێ چونە سەر جێگەی خەوتن   کردیان بە مێزی نەقشە داڕشتن
قەرارێ وایان هێنایە مەیدان   ئومێد و نگین بخەنە سیروان
بیانخنکێنن لە بەحری بێ بن   وا بو پیلانی باوەو باوەژن
بەیانی کاتێ کە هەڵسان لە خەو   کەوتنە هاتوچوی ئیجرای نەقشەی شەو
باوە پێی وتن هەڵسن ڕۆڵەکان   با ئەمڕۆ بچین بۆ گەشت و سەیران

مناڵ ناناگا لە نەقشەی بابە — بۆ مێهری پدەر دڵیان کەبابە
ڕۆین لە شوێنی تا چونە سیروان — ئەو دو بێ نازەی شادی نەدیوان
ئیتر بۆ پیلان باوک ئامادەس — کاتی خنکاندن ئەو دو ئەولادەس
تەختەی سەیرانی سەر ئاو ئەهێنێ — ئومێد و نگین چاک ئەلاوێنێ
ئەیان خاتە سەر تەختە لەو ئاوە — تا با ئەیانبات هەندێ بەو لاوە
بە پەتێ تەختە دێنێتە جەولان — ئومێد و نگین ئەخاتە سیروان
ئەو دو ئەولادەی خۆی ئەخنکێنێ — لای خۆی ڕەزایەت ژن بە جێ ئێنێ
ئومێد و نگین لە باتی دایە — وەحشی بەحریان ئیستە لە لایە
بەم جۆرە کابرای بێ خەبەر لە دین — سەلبی کرد لێیان گوزەران و ژین
بەڵگەی ڕوڕەشی خۆیی پێ نوان — بابە بەم شێوە پی کردن سەیران
ئەی بابەی ئومێد ئومێدەوارم — لە زاتی پاکی پەروەردگارم
تۆش بیتە خۆراک حەیوان و وەحشی — تۆش ئەو سەیرانەی ئەوان بنۆشی
لەو جیهانیشا جێگات سەقەر بێ — یارت ئاور و ماری چل سەر بێ
ئژماری دڵی گەلێ غەمگینە — پەرۆشی ئومێد لە گەل نگینە

٦٩/١٠/١٢

بۆ فەقێکان

پەلەنگەکانی کاخانی شاهی — چرای مەنوەر قەسری ئیلاهی
ڕەونەقەکانی ئەرزو ئاسمان — هەڵگرەکانی ئەحکامی قورئان
موجرییەکانی قانونە کەی دین — واریسانی دۆس (ربّ العالمین)
شێرە پیاوانی بێشەی شەهامەت — شابازەکانی سەحرای فەراسەت
قومرییەکانی سەحەری ئیمان — شەمعی هیدایەت بەختەوەریمان
بولبولەکانی بەیانی ئیسلام — تەقدیم بە ئێوە درود و سەلام
هیوام بەرزییە لە دونیا بۆتان — دۆعای مالیکی خۆتان بۆ خۆتان
براکانی من هیوار حەیاتان — عەرزە و حاڵی من ئەمەیە لاتان

ئەڵێم مەعلومە کە بەختەوەرن   بەوەی کە واریس شێخی ڕەهبەرن

بەڵام هەر کەسێ واریسی ئەو بێ   ئەبێ وەکو ئەو ئیدەی پتەو بێ

مەبەستی خوا بێ تەنیا لە ژینا   ئەر لە خۆشی‌یە یا بەحری شینا

بۆ ماڵی دونیا و مەرتەبەو مەقام   ئەفرۆشێ قانون پڕ پیتی ئیسلام

دۆستێ دۆستی بێ دۆستی خودایە   مایەی شانازی (رسول الله) یە

ئەڵێ ئەم ڕێگە مەتاعی لێ‌یە   ئەر ماڵم بڕوات هی‌تر لە جێ‌یە

ئەترسێ لە کۆت لە بەندو ستەم   بۆ شەهید بونی ئەڕژێ ئەشکی غەم

زۆر چاک لە مەبەست خۆی بوبێ حاڵی   سەنگەری حەزرەت قەد نەکات خاڵی

و (قاتلوا)ی حەق بکات بە قەڵغان   بیهێنێتە جۆش ئەرزو ئاسمان

ئەوکاتە واریس پێغەمبەرانە   برام ئەرکی خۆت دەخیل بزانە

عومەر ؓ عالم بوو واریسی حەزرەت   عەدڵی مەشهورە تا بە قیامەت

ئەوەی واریسە ئەبێ وەها بێ   ئەنانەک واریس مەر بەرەڵا بێ

ئەر بە دڵ هاتوی سا وەکو ئەو بە   ڕاپەڕە بۆ دین دوژمنی خەو بە

وەک ڕێبەرەکەت هەوڵی دینت بێ   بە کزی ئیسلام زارو شینت بێ

بۆ خۆت بە بە خۆر تیشک بهاوێژە   خاوێنی ئیسلام بە عالەم بێژە

با ئەوەی کەوا حوکمی خوای ئەوێ   بێتو ئەویش هەر وەک تۆ زێ‌کەوێ

ئەوەش ئەبێتە شەمشەلە کوێرە   خەڵاتی مەرگی زو پێ بسپێرە

دەسا دەخیلە هیمەتێ سادەی   مەقسودت دورە بەڵکە پێ‌ی بگەی

نەبێتە عاشق پارە و ماڵ و گەشت   پیشەت جیهادە ئەجریشت بەهەشت

ماشین و خاتون ئەتخلەتێنێ   خەجاڵەت خودات بە سەر نەهێنێ

تۆ جێگەداری سەحابەکانی   سەرتیپی لەشکر سوپای قورئانی

ئەو نەجمە کە وا ئیسلام داویە پێت   ئەکەی بیفرۆشیت وەکو گێل و شێت

مێزەرەی سەرت بێ لەکەو جوانە   نمونەی قەلبی مۆئمینە گیانە

خۆی بێ لەکەیە ئەیکەی لەکەدار   ئەبی بە گۆچان دەستی ئیستیعمار

تۆ جێگەداری ڕەسولی و ئیمام   بۆ خوێنی شەهید بگرە ئینتیقام

خولاسه ئەتۆ زێبەری دینی — خەلیفەی خودا لە سەر زەمینی
ئەبێ بۆ زێزی ئیسلام عەیار بی — ئازا و تێکۆشەر ژیرو بێداربی
ئەدەی بە زایە ئەمانەتی دین — موبتەلا ئەکەی موسوڵمان بە شین
خەڵکی بۆ هیممەت تۆ ئینتیزارن — بە ئەمای هاتن فەسڵی بەهارن
هیوای ئژماری هەر ئێوەیە و بەس — ڕازی ئیهانی مەدەن بە ناکەس

٦٩/٧/١

«پێشنیار»

لە پاش سەلات و سەلام و درود — بۆ ڕۆحی ساحێب مەقامی مەحمود
سەرم ڕائەخەم بۆ فەرشی پاتان — سۆزێکی دەرون دێنمە لاتان
باوکان من کوڕی بچکۆلەی ئێوە — دڵم زۆر زامی بە سۆی وا پێوە
تەنیا بۆ منیش نین ئەم زامانە — بەڵکە زامی گشت موسوڵمانانە
جەرگو هەناومان واتە دەسەی لاو — زۆربەی بە چوار پەل کەوتونەتە داو
دوژمن تەڵەیەک وای بۆ داناون — ئەجاتیان نابێ هەتاکو ماون
بەچەن جۆرچەشتەچاککردونی چەشت — دایم بە شوێنیا ئەدەن گێڵو گەشت
توی بێ حیجابی وەشاند لە ناوا — پێی ئافرەتیشمان چو بە ئێو داوا
سەر مله گرتن قەتڵوجەردەیی — ئەمانی ویژدان ڕەحم و بەزەیی
زۆربەی لاو و پیر مەشروب فرۆشن — بۆ ئیجرای نەقشەی کوفر بە جۆشن
حەتتا مەشروب دان بە تفلی ساوا — لە خوت مەڕوانە زۆرە لە ناوا
زەماون چەن جۆر وەک ئوروپایی — حیزی بە لرفەو بەر بەرەڵایی
ئەنواعی قومار هەمو لە ناوە — هەمویشی داوی سەر ڕێگەی لاوە
لەولاش بابێسێ لادان لە چەن لا — بۆ بینای کوفر هەولو تەقالا
ساتێ بە جۆرێ و بە بەزم و باوێ — دوژمن کەڵبەی خۆی بۆمان ئەساوێ
کارێکی وەهای پێمان کردوە — ئەڵێی بێ ڕۆحە هەرچی زیندوە
بێ ئیعتباری کردوین لای یەک — وسوقمان نیە تەنیا زەڕرەیەک

کە وایە تو خوا هەمو ئەزانین ئەڵێی ئەسیری دەستی ئەوانین
با (وَ شَاوِرُوا فِي ٱلأمْرِ) یەزدان بکەین بە تیرو سپەرو قەڵغان
بە (وَاعْتَصِمُوا) ی ئەمری ئیلاهی ئەنرێ بە یەکۆ لەشکری شاهی
سا با فرسەتی خۆ نەکەین تەلەف بگرین ڕێبازی سەلەف و خەلەف
بەڵکە لوتفی خوا پەیدا بێ لە پەژ ئەجاتمان بدات لە ئافەت و شەڕ
بەلام لازمە غیرەتی ئەتۆش نابێ چاوەڕوان خۆت بکەی پەرۆش
پێشنیهادی کرد پێتان نژماری ئەم دەردانەی وت بە بێ قەراری
۷۹/۶/۲۱

دین وەجاخ کزە

ناشکوری نەبێ دین وەجاخ کزە جەرگ و دڵی پیاو دێنێتە کزە
ئەمری خودامان داوە بە تالان دینمان کردوە بە بۆسۆی مالان
ئەو ئەمرانەی خوا کردونی پێمان ئەمڕۆ هەمویان بێگانەن لێمان
ڕەنجی چەن ساڵەی ڕێبەری ئیسلام کرمان بە ساقەی دینارو مەقام
لەولاوەش دنیای وەجاخ ئاوەدان بە میلیون زرپەت دێنێتە مەیدان
هەمو وەک شەیتان ساحێبی فێڵن شێفی بێ دینی خەڵکی ئەکێڵن
مەبەستیان وایە خۆلاسەی کەلام کە بێ ناو کەوێ ئاسیاوی ئیسلام
ڕۆڵەی موسوڵمان هەڵ خڵەتێنن دەماری دینی لە لەش دەربێنن
لێمان گوم ئەکەن شاڕێگەی ئایین بووین بە شاگرد دێو و شەیاتین
بەیاخی ڕەشی کوفر و بێ دینی هەڵکراو هەمو کەوتوینە شوێنی
بە مەکینەی کوفر وا ئەدەین جەولە کە بیگەڕێنین دەولەتاو دەولە
ئیسلام ناوێکی ماوە لە لامان غەرقی بێ‌دینین سەر تا بە دامان
هاکا بە وێنەی قەومی لوت و عاد بە غەزەبی خوا هەمو بوین بەرباد
دەسا با هەتا تۆزێ ڕۆژ ماوە چاکی پیاوەتی بکەین بە لاوە
بکەین تۆبەیەک بە دڵو بە گیان بینە دەر لە ناو حیزبەکەی شەیتان

گوێ ڕایەڵی دین بکەین بە ئەساس بەش لە بێدینی هیچ نەمێنێ باس

نامەی ڕوڕەشی خۆمان بدڕێنین بەڵگەی ڕوسوری لای خوا دەربێنین

نـزماری وایە وەسێتی هەتا گەلەکەی دەرچن لەم شین و پەتا

٧٠/١١/١١

لە حەیبەت

لە حەیبەت دڵ حەزینان دڵ حەزینم بێ مەکان و بێ قەرارو بێ قەرینم

دڵ بە جارێ بووەتە بەحری بێ بن لە تاو فرمێسکی ژێر دەستانی دوژمن

بە هیوای ئاەو ناڵەی ژێر دەسانم بەش لە خزمەت زاتی یاری بێ کەسانم

بێتە مایەی نەمانی چینی زۆردار قەڵای لاری ستەمیان بێ سەرەوخوار

منالآنی شار و لادێ بە قاڵە بە تێهەڵدان بە بەرد و هەم تەپاڵە

لە شارو دێ بیانبەن ژوبە هەردان پیان چێژن تامی زۆر تاڵی دەردان

دەمێکە زوان درێژان لەوس ئەماڵن هەزار کەرویشک ئەوان تانجی و گەماڵن

هەژاران بەر قەپ و گاز و سەر ئەدەن کوتە کۆڵان لە شارو دێ بەر ئەدەن

تا گلاو کەن کاتیلەی مێشکی لاوان بە هۆی پیسی ببن مەحروم لە باوان

بە وەش هێشتا نە تێر ئەبن نە ڕازی ئەڵێن ئەبێ خۆمان دز بین و قازی

داگیر بکەین ماڵی گشت خاوەن ماڵان بیانکوژین ماڵیان ببەین بە تالان

ئەر بیانبێ و بڵێ من خاوەن ماڵم وای بە دزکەین بڵێ ها ببڕە باڵم

جائێنە لای خۆمان بۆ عەرزە بۆ حاڵ لە باتی دڵنەوایی چەن قسەی تاڵ

بە دەر خواردیان بدەین وایە قەزاوەت خۆ برا بەش ئێمە نین واس عەداوەت

بەڵێ وایە ژیانی دڵ حەزینان ئەڵێی بەردەن لە بەردەم دڵ بەقینان

هەمو مات و کزو برسی و سیاپۆش لەحەیبەت یەک دەستە ئەژنۆو دڵ پەرۆش

دەسا ئەی یاری مەزڵومان خودای عام لە بەر خاتر ئابڕوی دینی ئیسلام

لە بەر خاتر ئەوەی فەرموی کە پەردە نیە لە بەین خوداو مەزڵومی بەندە

قبوڵ فەرمو ڕجای ئێمە زەلیلین لەبەرخاتر موحەممەد ﷺ سەد دەخیلین

لە بـن بـێنە دەرخـتی زوڵـمی زاڵـم گەش بێتەوە بەشکە مـن ڕەنگـی ئـاڵم
بە بیری ورد بکـرێ تـەکـبیری مـاڵان لەمـە زیـاتر بـەڵکە نـەچین بـە تـالان
ئـەڵێ نژماری تـەکـبیر گـورزێ وایـە ئـــەڕوخێنێ هـــەمو قـاپی و قـەڵایە
بە بۆنەی کوشتارو تالانی گەلی فەلەستین
٧٢/٩/٣

ئەجەل

ئەجەل کاتێ هات نابێ پاش و پێش شـا بـێ یـا شـەبان دارا یـا دەروێش
فــەرقی بــۆ نــیە نـەنێرو نـەمێ بڕناقی دەگـرێ لە هـەر جێ‌یەک بێ
وا بــژی کــاتێ کـە عـیزرائیل هـات موژدەبەی‌بەخۆت‌نەک بڵێی وەی هات
واکــە ئــیتاعەی زاتــی کــردگار مەلائیکەی حەق بۆت کـەن ئیستیغفار
مەخلوقی خـودای مـەیکە فـەرامۆش لە ذیکرو فـیکری دڵ مـەکـە خـامۆش
تــا چــرای دڵت بــبێ نــورانــی بە شـوعلەی شـەمعی ذاتـی سـوبحانی
کـاتێ خـرایتە نێو گـۆڕ بـە ئاهەنگ ئەوەڵ مـەنزڵت بـەش لێ نـەبێ تـەنگ
فروض و سوننەت باش بـە جێ بێنە لە ئـیجرای ئـەمری حـەق دامـەمێنە
مــورشیدێکی حـەق زەرورە بـۆ عـام بـۆ تـۆی تـالبی ئـەحکامی ئـیسلام
ئیسانەی‌ئەدەب‌نیسبەت‌بەحەزرەتﷺ بۆت ئەبێ بە داو سـەرکزی و مـەینەت
نــەکــەی بشکــێنی دڵـی ئـەولیا نەک حـەیات بـڕوات لە هـەر دو دنـیا
وا بــژی کــاتێ قــابیز هــاتە لات ئەولیا و پیاو چاک لە لات بن ئەوسات
تـا بـەڵکە بـە جاە جـاداران لای ڕەب بـەدرەقە بکـەن ڕۆحت بـە تـەرەب
سـا خـوایـە گـەرچی زۆرە تـاوانـم قـوبوڵ کـەی کـەلبی دەری سـوڵتانم
تـۆش هـەر بـە خـاتر خـاتردارانت بــمخەرە بـەر فـەیز نـمی بـارانت
گـوناهم هـەرچـەن زۆرە و بێ پـایان نـاگـاتە ڕادەی لوتـفی تـۆ قـوربان
تـۆ بـە لوتـفی خـۆت پۆشە تـاوانـم عـەبدی بـێ تـۆشەو کـەسو بـاوانـم
نــژماریم عـەبدی بـێ زاد و تـۆشە بـە تـەعزیمی خـۆت گـوناهم پۆشە
٧٥/٩/٥

شوان

کابرایەک هەبو شوانی ڕان   بزن و مەڕی دەلەوەڕان

شمشاڵێکی جوانی هەبو   دایم بە بەر قەدیەوە بو

ڕۆژێ چەن جار بەو شمشاڵە   هەردی پڕ دەکرد لە قاڵە

ئەو شمشاڵە زوان بو بۆ شوان   حەیوانی پێ تێ دەگەیان

تاو ئەتاوێ و لە گشت شوێنا   شمشاڵە کەی دەر ئەهێنا

لە دۆڵ و لوتکەو دەشت و یاڵ   شمشاڵیە خستە گاڵە گاڵ

قسەی دەکرد لەل حەیوانان   ڕێگەی چاکی بۆ دادە نان

بە سەدان شێوە و هەزار تەرز   بە دەنگی سوکو تەواو بەرز

چاک دەیکردن ئامۆژگاری   دوریە خستنۆ لە لاساری

بە تایبەتی هەمو کاتێ   ئەم قسەی بە سەر زارا تێ

حەیوانە جوانەکانی من   هیوای شادی ژیانی من

دور بن لە دەرد و لە ئازار   لە دوڕندەی پیسی بەدکار

ئەمە دەرسی هەمو ڕۆژە   وەری بگرن مەیکەن بۆژە

بە دزی شوانۆ مەچنە دەون   لە ڕان قەد دورۆ مەکەون

بەر مەبنە یەک بە شاخ و سەر   بۆ یەک مەبن بە دەردی سەر

کە بینیتان دوڕندەی هەرد   بێ دەنگ مەبن وەک دار و بەرد

خێرا قاڕێنن بەڵکو شوان   لە هەر لا بێ بگا پێتان

زۆر بو وەسێتی ئەو شوانە   بە تولی ڕۆژ بۆ ئەو ڕانە

کەچی هەبو بەرخێکی پار   بە خۆ خەڕە و گەلێ لاسار

خوێ دزیەوە لە شوان و ڕان   بە بێ خەم کەوتە لەوەڕان

بە جێ ما بەرخ ڕان دورۆ کەوت   لە دورۆ گوێی گورگێ دەرکەوت

بەرخ گورگی دی سەر بەرەوخوار   بە دوای ڕانا ڕای کرد بە غار

بارە بارێ تن تن قیڕانی   تا لەناکاو شوان پێ زانی

بۆ بەردەم بەرخ هەڕای کرد شوان   هێنایەوە بۆ ناوی ڕان

گورگی دەرکرد هەر جۆرە بو   ئەویش زیرەکی بۆرە بو

جا شمشاڵی نایە لای دەم   وتی گوێ گرن بۆ دوا وتەم

ئەمڕا خوا ڕەحمی پێ کردین   لە بەردەم گورگ دەری کردین

هەرکەس دورۆ کەوێ لە ڕان   بۆ لەوەڕو گەشت و گەڕان

ئاخری توشی گورگ ئەبێ   بەشی جنین و مەرگ ئەبێ

شوانی لێ نیە گشت یاڵێ   جارێک گورگی تێوە ئاڵێ

ئەوەی تێ نەگا لەم باسە   دیارە کاسە مەڵێن خاسە

ئژماریش وەک ئەو شمشاڵە   دایم بە سۆزو بە ناڵە

ئەڵێ وریا بن گردۆ بن   بۆ ناحەز بە دڵ وردۆ بن

٧٤/٨/١٠

بە ناوی خودای پاک و تەوانا

بە ناوی خودای پاکو تەوانا   بۆ تەعزیمی خۆی ئەم دونیای دانا

بە یادی ئەوەی سەروەری دینە   یانێ موحەممەدﷺ موقیم مەدینە

سەلات و سەلام بێ حەد و ژمار   لە سەر خۆی و هەم سەحابەی ئەخیار

یاران ڕۆشنایی شتێکە چاکە   ئەویش نیعمەتی خودای بێ باکە

جا کە ئەزانین نیعمەتی خوایە   حەتمەن لە لامان خاوەن بەهایە

نیعمەتی خوداش شوکرانەی ئەوێ   ئینسان لە شوکری نابێ بسرەوێ

خوا چاوی داوە بۆ ڕێ دەرکردن   لە نشیمەنا یا سەفەر کردن

تا ڕێی دورترین سەفەر لە ژینا   پەیدا کا لە گۆم (بحرالیقین) ا

کاتە کارێ وا کە وا چرای دڵ   لە ڕۆشن بونا بۆی ئەبێ موشکل

چون کاتێ چرای دڵی بو ڕوناک   جیا ئەکاتەوە ڕێی خراپ و چاک

ئەبێ بە خاوەن خۆی لە تەسیما   ڕێگە دەرئەکا لە دڕکو میما

ئاوێتە نابێ لەل ڕەنگی خەتا   ئەبێتە غەواس لە بەحرو شەتا

سا کە وەهایە هەوڵێ بە هیمەت   با دڵ و دەرون بگەن بە قیمەت

نەک هەر دڵ تەنیا چرای خۆمان بێ بـەڵکە ڕونـاکـی سـەر ئاسۆمان بێ
خۆشمان بین بە شەم بۆ ڕێی برایی یـەکـتر بـەر نـەدەین وا بە خۆڕایی
ئـالآی ئـیسلامی بگـێڕین بـە سـەر بین بە گوێ ڕایەڵ خودای بانی سـەر
بە شـەمعی ئیمان دڵ کـەین نـورانـی لە ڕێگـای دیـنا بـین بـە قـوربانی
وەسـێتم ڕونـی دڵـە سـا هـەولێ لە گوڵزاری دیـن بـەش بینی سـەولێ

نەقڵی ئیمامی غەزالی

بـۆتان بـەیان کـەم نـەقڵێکی بە تام لە ئـەبو حـامید غـەزالی ئـیمام
لە کـیمیادا لە جـەڵدی یـەکـەم دەرم هـێناوە بـۆتان نـەقڵەکـەم
فـەرموی زەمـانی وەزیـری عـاقڵ خـاوەن شـوجاعەت عـومەری عـادڵ
پـیاوێ گـرتبوی دەسـتی کـوڕێکی ڕۆیشـتە حـوزور زۆر بـە نـزیکی
ئـەمیری دانـاو بـە بـیرو پـڕ فـام بەو باوک و فەرزەن دای سەرنجێ تام
جـا پـدەر پـرسی هـەتا بـزانـێ بـۆ وا خـەلیفە بـۆیان ئـەڕوانـێ
میری مـوئمینان فـەرموی لە لای مـن وایە وەک ئێوە کـەس لە یـەک ناچـن
یـانێ ئـەو بـاوکو فـەرزەندە یـەکـجار شێوەیان لە یەک ئـەچون لە ڕۆخسـار
بـاوک هـاتە جـواب وتـی بـە قـوربان ئـەر ئـەمەت لە لا عـەجیبە ئـەڵئان
شتێ عـەجیب‌تر لەزومرەی عـەجیب عەرزی تۆ بکـەم سـەرداری نـەجیب
کـە حـامیلە بـو دایکـی ئـەم غـولام دەچـوم بـۆ سـەفەر بۆ وڵاتـی شـام
دایکـی وتـی پـێم مەچۆرە سـەفەر بـە جێم مـەتێڵە بێ یـار و هـەمسەر
مـنیش لە جـوابـا وتـم بـە دایکی (اسـتودع الله مـا فـی بـطنک)
یـانێ دامـە دەس خـودای بێ هـاوتا ئـەو ئـەولادە مـان کـە وا لە سکـتا
ئـەمجار ڕۆیشـتم ڕێگـەم گـرتە بـەر وڵاتـان گـەڕام تـەواو بـو سـەفەر
کـە گـەڕامـە دوا هـاتمەوە وڵات خـەبەری مـەرگی ژنـم بـو خـەڵات
ژن بـە سـەر سکـۆ کـۆچی کـردبو ژنـیان بـە سکـۆ تـەسلیم کـردبو
قـەومو ئـەقرەبا شـەو هـاتنە مـاڵم هـەتا تـەسکینی بـدەن بـە حـاڵم

هـەڵسام دەر لەحـظە ڕوانیمە قـەبران ڕونـاکـیـیەکـەم کـەوتە بـەر چـاوان
پـرسیم ئـەو شـەوقە ئاور یـا نـورە لەو مـەغریبسانە دیـارە لەو دورە
وتـیان ئـەو شـوعلە ئەیبینی ئیستا قـەبری عـەیالی تـۆ وا لە وێـدا
لە ئـەو کـاتەوە تـەسلیم کـراوە گشت شەوێ بۆ خۆی وەها گڕاوە
منیش بـەڕاسی گـەلێ عـەجیب مـام لەم حەکایەتە یـەکجار بوم سـەرسام
وتـم ئـەم ژنـە مـوطیع بـوو عـاقڵ لە ئیجرای ئـەمری حـەق نـەبو غـافڵ
با بچین خاکـی سـەر قـەبری لادەیـن کەمێ ئـەحواڵی خـۆی تـماشا کـەین
جـەماعەتێ چـوین گـڵمان دا لاوە ڕوانـیمان مـاڵێک خـۆشەو ڕازاوە
چـرایەک ئـەگڕا عـەجەب نـورانـی نەک وێنەی چرای ئـەم دنـیای فـانی
مـنالێ سـاوا لەو مـاڵە خـۆشا بۆ مەمکی دایکی خـەوتوی ئـەکۆشا
منالمان هەڵگرت جا بیستمان دەنگێ تـەواو عـەجایەب خـاوەن ئاهەنگێ
فەرموی تۆ کاتێ خۆت بۆ سەفەر نارد هـەر ئـەو مـناڵەت بـە ئێمە سپارد
گـەر دایکـەکـەیشت بسپاردا پێمان وەرت نـەگـرتۆ بـەم شـێوە لێـمان
قوربان ئیستە ئـەم مـنداڵە کە هـەس هەر ئەو غولامەی نێوان قـەبرەکـەس
جا سەیر کە حیکمەت کـاری ئیلاهی ئـیتر بـیر مـەدە بـە قسـەی بـاهی
زۆر کار هەن یەکجار عەجیبتر لەمە چـون عـەقڵی ئـێمە قـاسیرو کـەمە
ئـەڵێین ئـەمانە درۆن مـەحاڵن صـێحەتیان نـیە و پـوچ و بـەتاڵن
ئـیتر نـازانـین یک وەک غـەزالی خـراپـە نـیە هـیچ لە مـەقالی
نـایەت نـەقڵێ وا بکـات بـە درۆ ئـەویش لە مـەردێ وەکـو عـومەرۆ
سـا خـوا بـە خـاطر چـی خـاطر دارە بە خاطر هـەرچـی گـەورە و سـەردارە
مـوحافیزە کـەی ئـیمانم لە دڵ بـە بـێئیمانی نـەمبەیتە نـێو گـڵ
ئەم پەندەش بکەی بە ئـاوی حـەیات دڵـی لاوانـی کـوردم ئـاو بـدات
نژماریم مـوفلیس بـێ تـەقوا و بـەرگم پۆشتەی لوتـفم کـەی زەمـانی مـەرگم

٧٢/٩/٢٩

ته‌که‌ببور

برای ئازیزم گویّ بگره به دڵ / گویّ گرتن باڵه ئه‌تباته مه‌نزڵ

خه‌ڵک به گویّ گرتن بونه خاوه‌ن عیلم / به عه‌مه‌ل به عیلم بونه خاوه‌ن حیلم

به عیلم و عه‌مه‌ڵ حیلم و حه‌وسه‌ڵه / دای گرتن ڕه‌حمه‌ت وه‌ک لێزمه‌ی په‌ڵه

سا گوێچکه بگره تۆیش که وه‌هایه / ئه‌گه‌ر به‌لاتۆ خاوه‌ن به‌هایه

من وانازانم که به گوێره‌ی وه‌عظ / به‌یان بکه‌م بۆت له سه‌ر نه‌هجی ده‌رز

به‌ڵکو تۆ وێنه‌ی شه‌خصی ذی که‌ماڵ / خۆیشم که‌مینه‌ی که‌مترین منداڵ

عه‌رض ئه‌که‌م به تۆ گروگاڵی خۆم / له ده‌ککه‌ی بچوک بیّ ئیقباڵی خۆم

غه‌ره‌ض له وته‌م ته‌که‌ببوره و به‌س / له پاش سڵاوم له گه‌ڵ هه‌مو که‌س

ته‌که‌ببور یانیّ خۆ به زل زانین / به چاوی ته‌حقیر بۆ خه‌ڵکی ڕوانین

به هه‌وای شه‌یتان خۆت پڕکه‌ی له با / وه‌ک بالۆن بیّ ناو به هه‌واتا با

بیر نه‌که‌یته‌وه له ماده‌ی بونت / هه‌روه‌ها له پاش کۆچو تیاچونت

بیر نه‌ده‌ی به بیر بزانی چی بوی / به‌ره‌و کۆی ئه‌چی له کوێوه هاتوی

له خۆ په‌سه‌ندیت که‌س نه‌که‌ی په‌سه‌ن / ته‌نیاله‌لای خۆت هه‌ر خۆت بی حه‌سه‌ن

گومانی به‌دیت به سیرعه‌تی چاو / ته‌وه‌ققوف نه‌کا به ده‌قیقه و تاو

بێشکه‌ی بیّ پایه‌ی ته‌غریر له خاله‌ق / بکه‌وێته تل بدات موعه‌لله‌ق

باڵی مه‌غروریت وه‌ک باڵی شاباز / لای خۆت بۆ به‌رزی پێت بکات په‌رواز

زمانت له بۆ مه‌دحی ناهه‌موار / خول ده‌ی به بیّ خۆف له ترسی قه‌هار

له به‌ر به‌رزۆ بون مه‌قامی خوارت / سه‌د جۆر ئه‌گێری به‌درۆ زارت

دڵ خاڵی ئه‌که‌ی له ذکری باری / ناهه‌موار بۆ نور ئاماده‌ی تاری

لیباس فاخیره بۆ فه‌خرو عینوان / له‌سه‌ر ماباقی کۆمه‌ڵه‌ی ئینسان

یا له خۆراکا فه‌راوان ئیسراف / ئه‌ر قه‌رزاریش بی بۆ لاف و گه‌زاف

خانوی چه‌ن قاتت یه‌قینه به سود / به‌رزه مناره‌ی وه‌ک ماڵی نه‌مرود

به‌م ئه‌سبابانه‌ی فاخیره سازی / دیاره عه‌زیزم به خۆت ئه‌نازی

ئیتر غافڵی که ئه‌بیّ بمری / ده‌ستت له چڵکی ئه‌م دنیا بسڕی

سا گەر مایلی گوێ گرە لە وانە　　بە کێشی تەقسیر هاتنە کێشانە
بە کورتی هەرکەس خۆی بە زل زانی　　حەیفە پێی مەڵێن کە تۆ ئینسانی
چون غەرەض لە بون ئینسان ئەی برام　　عیبادەتە بۆ خودای (لا ینام)
خەصڵەتێ گەورەس خۆ بە کەم زانین　　تایبەتە لە بۆ مەردانی ئایین
ئەوەی دینداره هەتاکو ئەمرێ　　لە حەنای دیندار خۆی بە کەم ئەگرێ
بە (اذلّة علی المؤمنین)　　تا (اعزّة علی الکافرین)
ئینسانی ئەهلی ئیمان و یەقین　　ئەچێ بەرێدا ئەی برای شیرین
تا قایمتر بێ بڕواو ئیمانت　　خۆت بە کەم ئەگری لە هاو دینانت
چون خوانەخواستە ئەگەر بێتو بەرز　　خۆت لەوان بگری ئەکەویتە ئەرض
ئیتر بە هەوای نەفسی شەیتان　　مەچۆ بە خەیاڵ ڕو بە ئاسمان
بیر بکەرەوە کە چەندە پەستی　　هەوا خراپە با بەس بێ مەستی
بە تەواضوعی خەصڵەی ئەنبیا　　دەستی عەدووت ببڕە لە هەرلا
بیر بکەرەوە و باش ببە هۆشیار　　کە چەن جار لە شوێن قەبیحەی ئیدرار
عوبورت کروە ئیستە لەم ناوە　　بۆچی بەم شێوە خۆت لێ گۆڕاوە
یا سەرنج بدە ئەر پیاوێ چاکیت　　کە سەرئەنجامت چارەکێ خاکیت
فەرزم کرد ئیمڕۆ پاشای زەمانی　　خاوەن مەملەکەت ڕوم و ئێرانی
سبەی ڕۆژ وێنەی پاشایانی زو　　هەر ئەڵێن شایەک وەهابوو تیاچو
ئەبێتۆ بە گڵ ئەو کەللە سەرە　　هیچ کەس نازانێ ئیتر بەشەرە
گڵی ئەو لاشە جا کێ ئەزانێ　　ئەبێ بە فەرشی چ گەلەخانێ
چەن کەرو چەن گا پێ بننە بانی　　خۆت جوابگۆ بە ئەگەر ئەزانی
جا کە وەهایە ئەی نوری بەصەر　　ئەزانی خاکە ئەنجامی بەشەر
ئەمڕۆ ئیتر بۆ عینوان ئەفرۆشی　　بۆ ڕەضای خودا بۆچی ناکۆشی
لە خۆ پەسەندی بەش بگری دوری　　با سبەی ڕۆحت ببینێ سەبوری
گومانی بەدیت تەبدیل کە بەچاک　　بەبە گوێ ڕایەڵ ئەمری خودای تاک
بێشکەی ئیغرارت بێنەرە جەولە　　خۆی لێ بدزەرۆ خێرا بە پەلە

بێشکەیەک بێ شک عاری لە وەسواس — کە بە جێی قەرارتا بتبێ خەلاص

باڵی مەغروریت پەڕ پەڕ بێ پەڕکە — پەڕان بە لافاو ئەسرینان تەڕکە

ئاوی نەدامەت لە عەینی عەینەین — با ناو دێری کا مەزرای دەیم بێ بەین

جا بما وەسیلەی نوطق لەو ماڵە — تەبدیل باث ئەویش ئەو گاڵە گاڵە

با ساتێ لە ئەو سەحرایی ساباق — وەک تاق تاق کەرە هاوار بکا تاق

تا بگرێ ئولفەت بە ذکری باری — تەبدیل بێ بە گوڵ شەخەڵو خاری

بەش زەرفی سیای زەنگ زەدەی قەسوەت — جوانی ئیبتیدای بۆی بکات عەودەت

ئەگەرچی ئەمڕۆ کۆشاس بۆ مەرام — بە ذکری خالەق پێی بدە ئارام

(ألا بذكرِ اللهِ تطمئنّ) — قولوبی هەمو تیرەی موئمینین

وەسایەک مسگەر بۆ قەلبی سیا — لە هەر کوێ یەک بێ بەش بکەی پەیا

جا بە بەیانی ئیرشادی ئوستاد — بجوڵی تا کو ئەگەی بە موراد

بەرەو خوا ناسین ئیرشادت ئەکات — بە دەوای تەقوا ژەنگت لائەبات

سودی تەواضوع پێت ئەدا پیشان — بە عەمەڵو هەم ئەدیللە و نیشان

تێزاوی تەقوا و ذکر و تەلیلە — بۆ قوربت بە خوا کە بە وەسیلە

جا کە یانەی دڵ بو بە گوڵستان — چاوەی چاو بو بە چاوەی دوای زستان

ئیتر بە ئاوی جاری ئەو چاوان — ئەسریەتەوە دەرون لە تاوان

ئەو جا کورەی دڵ ئەدەمێ هەردەم — ئەتوێنێتەوە ئەو ژەنگە سەرجەم

جا کەم کەم لە دین تۆش ئەبی حاڵی — لە تەکەبوریش دڵ ئەبێ خاڵی

ئیتر ئەو کاتە لیباسی دنیا — لیباسی گۆڕت لە بیرۆ نابا

ئەمجار نانازی بە بەرگو پەلاس — ئەزانی هەموی نیعمەتی خوداس

مادام کە زانیت ئاخرین بەرگت — چەن میتر جاوە کاکە دوای مەرگت

حاڵی بوی کەوا لیباس بۆ سەترە — نەک بۆ ئیدیعای بێ ناورو فەخرە

ئیتر گوێ نادەی بەرگت هەر جۆرە — تازە یا کۆنە سپی یا بۆرە

باشتر بۆ ڕەضای خودا ئەکۆشی — کەمتر بەرگی ئەو لە بەر ئەپۆشی

بیر ئەدەی بە بەرگ عادڵی دەوران — عومەری فارۆق بەین حەق و بوطڵان

چۆن کەوای بەری بوی حەفدە پینە چەندە شاکر بو لە پێی ئەو ژینە
دایم ترسی بو ڕۆژی کێشانە چۆن بدات جوابی ئەم نیعمەتانە
خولاصە لیباس زەمانێ چاکە ظاهیر و باطن پێی بلێن پاکە
جا ئەر بۆ کیبرە پیسە باطنی پیسێکی وەها یاخوا نەیبینی
ئەگەر بو تەقوای حوزوری خوایە هەر تەواو خاوەن ڕێز و بەهایە
یا خۆراکیشت ئەی برای گیانی هەر جۆرە هەیە خۆت چاک ئەزانی
(کلوا واشربوا) ئایەی خودایە (و لا تسرفوا)ی بەلام لە دوایە
نابێ بە خواردن بکەیتە کارێ ئەرزەی ئەمەڵیت بە سەردا بارێ
ژیانی حەزرەت فەخری دونیا و دین دەرسی عیبرەتە لە بۆ موئمینین
چیە بۆ ئیسراف ئەکەی لە کارا خۆت قەرزار ئەکەی لە دێ و لە شارا
تۆ کە سەرئەنجام خۆراکی خاکیت چیە بۆ ئەونە عاشق بەلاکیت
ڕەهبەری زانا فەرموی بە ئەسحاب دنیا جیفەیە و طالبی کیلاب
جا نەقل کەم بۆت نەقلی غەزالی لە سەر ئەم ئەهجە تا ببی حالی
ئەفەرمێ ڕۆژێ حەسەنی بەصری لەل موریدانی ڕەحمەت لە قەبری
ڕۆیشتن بەلای فازڵ ئاویکا بۆگەنی گەیشت لە ناکاویکا
موریدەکانی هەر یەک بۆ یەکلا لوتیان گرت ڕۆین ئەوماوە تەنها
جا بە مەشییەت ذاتی کردگار فازڵ ئاو لە شێخ ئەکات پرسیار
ئەڵێ یا شێخ ئەم موریدانە بۆ لوتیان گرت وەها لێم دور کەوتنۆ
شێخ فەرموی لایان بۆگەنت دیارە خەتایان نیە چاریان ناچارە
ئەم جار ئەجاسەت هاتەوە وتار وتی تادوێ بو نیعمەت بوم لە شار
گەڕان لە شوێنم چەن دوکان و ماڵ تا ئەیانسەندم سا بە هەر ئەحواڵ
بومە هاوەڵیان ماوەیەکی کەم ئاوەها پیس بوم هەرکە ئیستە هەم
بڵێ با خۆیان لە خۆیان ڕاکەن ئەحواڵی خۆیان چاک تماشا کەن
جا بۆیە لێرا ئەم نەقڵەم کرد بۆت ئەگەر وریا بی نەفعی ئەبێ بۆت
یانێ خۆراکێ ئاخری وابێ کەی لای پیاو ئەبێ خاوەن بەهابێ

ئەوەندە بخۆ بمێنی نەمری
بەڵکە بتوانی ڕێگەی خوا بگری

یا خانوی چەن قات بۆچیتە کاکە
خۆ خانوت ئاخر هەر ژێری خاکە

ئەویش خاکێ چۆن تەنگەلان و تار
پڕبێ لە کرم و لە دوپشک و مار

منارەی سەرت دوانە یا سێ کێل
بیرۆکە دونیا بۆ کێ بووە هێل

ساکە ئەوەڵ و ئاخر وەهابێ
تەکەببور ئەبێ کامەیە چابێ

دەسا با ڕێ یەک پەیا کەین یەکسەر
بەڵکە نەجاتمان ببێ لە خەتەر

من لام وەهایە سەفینەی نەجات
ئینسان لە بەحری خەتەر دەر ئەکات

جا کە وەهایە برام دەخیلە
تەزکیەی نەفس تاقە دەلیلە

بە هەر جۆر ئەبێ هۆش بدە بەهۆش
خەتەر نزیکە مەیکە فەرامۆش

خۆلاصەی عەرزم قوبحی تەکەببور
دوری لێ بگرە هیچ مەیکە قوصور

نژماری ڕجای دۆعایە بە دڵ
تا باری لاری بڕواتە مەنزڵ

٧٣/٣/١٦

ئاخ بۆ جامێ خوم

ئاخ بۆ جامێ خوم ئەمخوارد وەکو خەم
دیوی دەرونیش با خومای کەم

شەرتە جۆرێ وا خۆم لە خوم بگرم
پێم بلێن خومگەر تا ڕۆژێ ئەمرم

خەیلێکە حەولی عاری لە خەممە
کە چی وەک سەربار وا نۆبەی هەممە

سا ساقی جامێ گەیەنە فریام
بێ یار و دڵسۆز عاجزو تەنیام

بەش ساتێ لە سای ئەو عەتای تۆدا
بیری بێ‌هۆشیم بێتۆ بە خۆدا

ئەو سا ئەزانی بێ بادە مەستم
مەستی مێژینەی ڕۆکەی ئەلەستم

جا پڕکە فنجان بە عیشقی دڵدار
پڕێ وەهاینە لە لێو بێتە خوار

دڵەی کۆس کەوتەی با پێ کەم تێراو
بەش بێ بە خۆدا وەک گوڵی ژاکاو

تا بەڵکە ئەو جار بە نەشئەی بادەت
منیش بم بە مەست ئەو بادەی تازەت

لە کاتی مەستیم ئەم دڵەی حەزین
خەلاص بفەرموی بەش لە ڕەنجی ژین

بە زەحمەتی خۆت بە وەصڵی مەحبوب
نائیل بفەرموی ئەم بەندەی مەحجوب

تا ئەمجار بادەی حەقیقی ڕەقیق   بنۆشین بە دەس ئەو ساقی شەفیق
ئیتر لە حوضور شاهیدو مەشهود   مەقبوڵ بین ئازیز نەک ڕەددو مەترود
ئژماری هەتا لە ڕوی دونیایە   نەشئەی ئەو بادەی هەر لە دڵدایە

٧٣/٤/٥

فیدای ناوت بم

فیدای ناوت بم ناوداری عالەم   بۆ خزمەتکاریت شەرتە ئامادەم
ئەر قبوڵ فەرموی بە دڵ و بە گیان   وەقفی ڕێت ئەکەم دارایی و ژیان
وا بە دڵ بەخشیم مان و ئەمانم   بینائی دیدەم ئارامی گیانم
دیدەم بە دوریت پڕ ئێش و دەردە   ناڵەم وێنەی نەی ڕەنگ چون بەی زەردە
بە تاسەی گەردی ژێر پێتە دیدەم   بەو گەردە زایل ئەم دەردی دیدەم
چونکە خەیلێکە دیدەم دەردیە   بە تەمای تۆزی ڕێت و گەردیە
بەڵکە تۆش بە لوتف کەمێ لەو گەردە   بنێری لە بۆ شیفای ئەم دەردە
با کەم بمێنم لە تاسەی دوری   بە دیداری ڕوت بەش بێ سەبوری
تاکەی چون مەجنون هەردە بە هەردە   وێڵ وێڵ بگەڕێم لە تاو ئەم دەردە
تاکەی دڵ کورەی ئارینی داخ بێ   تاکو کەی جێگەی ئاڵینو ئاخ بێ
تاکەی دیدە وەک هەوری بەهاران   تاوتاو لی بارێ فرمێسک وەک باران
جەرگو سی تاکەی وابە کورەی دڵ   ببنە بریانی و وەها بدەن چڵ
کاسەی چاو تاکەی بە گەرمای ئەو دڵ   وەک زەرفی عەزای یاران بێنە کوڵ
ئازیز من بێ کەس گێژی گێژاوم   حەیرانی دوریت ئاوی بێ‌ناوم
بێ‌یار بێ‌دڵسۆز مەجنونی هەردم   موبتەلا بە غەم هەزاران دەردم
بە تەمای ئەلتاف مێهری جەنابم   شیفا بێ لە بۆ دڵەی کەبابم
زیاتریش ئاهم بۆ وەسلی یارە   کۆسپیشم فەسلی عەدوی ئەیارە
سابەش بە وەسڵت فەسلی نەمێنێ   مەرحەمەت دەمەی دڵ بدەمێنێ
تابێ بە کورەی نوری ڕەبانی   گلاڵەی عەدوکات بە بوریانی

ئەو جار بێتە خوار جا لە چاوەی چاو	ئـاوی ئـەدامـەت بـە وێـنەی سێلاو
تێکەڵ بە خۆف و تـەواضـوع بـۆ ڕەب	لەسەر ڕێگەی شەرع بە جوانی و ئەدەب
تـێزاوی تـەوبە بـێت بـە سـەر دڵا	بـــیهێنێتە دەر لە تـــۆفو کـــلا
ڕەنگـنی بـەدرەنگی گـوناهو تـاوان	دارنـێ و خـەلاس بـەش بـێ لە داوان
ئـیتر بـە هـیوای ئـەو ڕۆژە خـۆشە	سـەد وەک نـژماری بـۆی دڵ پـەرۆشە

٧٣/٢/٦

ئاخ

ئـــاخ ئـــەمردایـەم تـاکـو زەمـانێ	هـاتایەت بـۆ دیـن یـەک باخەوانێ
شـــاجۆگـەی دیـنی هـەڵبەستایەتۆ	ئـــاوی گـــوڵانی بـــاش بـدایـەتۆ
هـــــیوای گــــەلانی هــێنایەتۆ دی	هـــاتایەتۆ بـــەر داری شـــەهیدی
منیش وەک عومەر وەک عەلی و عوسمان	بـوایـەم بـە فیدای ڕێـبازی قـورئان
بە خوێنی گەشم ئەمشۆرد خاک و ڕێ	تـا چـاوی ڕێـبەر لە ئـاستم هـەڵبێ
ئـــەمبردە حـــوزور بـەرگی خـوێنینم	ئـیتر ئـەو کـاتەس کـە خـاوەن ژینم
شاد ئەبوم بە نور دیدەی پێغەمبەرﷺ	ئـەگـەیمە حـوزور بـوبەکـر و عـومەر
مـنیش وەک بـاقی شـەهیدانی گـەل	ئـــەمکرد شکـــاتی خـــائینانی گـەل
ئـــەمگوت ئـەمانەن عـاشقی مـاڵان	ڕەنـــجی ئـــێوەیان وا دا بـە تـاڵان

٧٠/٦/١

گاکان

بـە نـاوو یـادی زاتـی خـودای تـاک	خـــالەقی هـەمو کـوراتـو ئـەفلاک
ســـەلات و ســـەلام (مـا لا نِـهایە)	بـــارێ بـــۆ مـــەزار چـی ئـەنبیایە
خوسوس بۆ ڕۆحی سـەرداری عـالەم	یـانێ مـوحەممەد ڕەسـولی خـاتەمﷺ
دوبـــارە بـــارێ هـــەر لەو ســەلامە	بۆ سەر ئەسحاب و هـەرچـی ئـیسلامە
(و بـــعد) یـاران مـەتڵەبێکە خـۆش	بـیگرە لە سـینە و مەیکە فـەرامۆش

سەبتە لە کتێب کلیلە و دەمنە　　بڕام مەزمونی ئەم شێعری منە

وەها مەشهورە زەمانی پێشو　　لە بیابانێ سێ گای یاخی بو

یەکێکیان ڕەش و دانەیەکیان بۆر　　دانەیەک سپی هەر سێ خاوەن زۆر

عەهدو پەیمانیان وا دابو بە یەک　　پشت یەک بەر نەدەن تاقە لەحزەیەک

گەر ناحەزێ چو بیاندات ئازار　　قۆچی لێ بدەن هەزار بە هەزار

وتیان ئەر یەک بین ناتوانێ جوتیار　　جوتمان پێ بکاو بماندا ئازار

هیچ دوڕندەیەک نایەتە ڕێمان　　هەتا زەربەیەک وەشێنێ لێمان

لە ناو چیمەن و مێرگ و لە گوێ چەم　　ڕایان ئەبوارد بێ ئەزیەت وغەم

شێرێ هاتوچوی ئەکرد لە دەوریان　　ئاخی ئەکێشا بۆ گۆشتی چەوریان

وتی سێ دانەن هەر سێ خاوەن زۆر　　دەرەقەت نایەم مەگەر بە یەک جۆر

بم بە ڕەفیقیان ساز بکەم نیفاق　　پشتیان بشکێنم ئەمجارە تاق تاق

خۆلاسە ڕۆیی ڕوی کردە گاکان　　سڵاوی کردن وتی براکان

هەر وەک ئەزانن سوڵتانی هەردم　　مەردی مەیدانی ڕاوو ئەبەردم

هاتومە لاتان پێکۆ بین بە یار　　بین بە دۆسی یەک پێکەوە هەر چوار

هیچ کەس ناتوانێ پێمان بڵێ لل　　هەرکەس للی کرد بە شەق ئەیکەین شل

گا ئیستقباڵیان کرد لە قسەی شێر　　ئیزهار مەمنونی و تەشەککور تێر تێر

شێر وتی مادام ئەکەن ئیستقباڵ　　ڕوی تێ کردوین مەعلومە ئیقباڵ

هەل ڕەخسا بۆ شێر تا بەینێکی زۆر　　پێکو بون ڕۆژێ دورو کەوت گابۆر

وتی گا سپی و گاڕەش بزانن　　ئێوە کە بۆ من دو پشتیوانن

نام زانیوتانە یانە کە گا بۆر　　غەیبەتتان ئەکات بێ نیهایەت زۆر

گەلێ هەوڵ ئەدا بۆ سوکی ئێوە　　لە داخا وەختە بم شێتو لێوە

بە سەدان شێوە بوهتانی بۆ کرد　　گا سپی و گا ڕەش بڕوایان پێ کرد

وتیان جا چی بکەین دوژمنە پێمان　　ئەبێ بە ئافەت لە بۆ هەر سێمان

شێرەکەش وتی شتێ هەر ئەبێ　　بە ناحەق نیە دوڕو ئەکەوێ

جا گاکان وتیان چۆن ئێژی واکەین　　مامەشێر بەشکو گابۆر فەنا کەین

شێریش ئەو ڕۆژەی لەخوا ئەخوازی — وتی هەر مادام ئێوە بن ڕازی

ئێوە نایەوێ بکێشن زەحمەت — گیانی دەر ئێنم گەڵێ بە مەینەت

گاسپی و گاڕەش بەڵێنیان پێ دا — گابۆر لەت لەت کات هاتۆ لەوێدا

گا بۆریش هیچی نەبو لە دەرون — هاتۆ هەر سێکیان بە پیری‌یۆ چون

شێرەکە وتی نامەوێ حاشا — زەحمەت مەکێشن هەر کەن تەماشا

گاسپی و گاڕەش هەر ئەیانڕوانی — مامە شێر گۆشتی کرد بە هەرزانی

کاتێ شێر حەملەی بردە سەر گابۆر — برینداری کرد بە زامی ناسۆر

گابۆر بانکی کرد خۆتان بۆ خۆتان — ئەم خواردنەی من وەسێتە بۆتان

بۆ قسەی ناکەس کاری تێ کردن — لە سەر پەیمانی خۆتان لای بردن

ئەگەر ئەمزانی ئەخڵەتێن وا زو — ڕۆژگاری منیش وەها نەئەبو

مەعلوم بێ لاتان کەوتونەتە کۆس — مادام دوژمنتان هەڵبژارد بە دۆس

تا ئەمانەی وت گیانیشی دەر چو — شێر تێری لێ خوارد خێرا زوبە زو

هەتا ماوەیەک گوزەریا لە سەر — شێر فکرێ تری جا هێنایە سەر

ڕۆژێ لە گاڕەش دور کەوت گاسپی — شێر ڕۆیی بۆ لای زۆر بە مەلولی

گاڕەش لی پرسی بۆچی پەرۆشی — دوربا چیە بۆچ ئەڵێی نەخۆشی

وتی گاڕەش من بۆ تۆ غەمبارم — ناحەقم نیە ئەر تازیە بارم

گاڕەش وتی پی بۆ مەلولی بۆم — من هەتا مابم هەر مەمنونی تۆم

شێر بە فەن و فێڵ وتی ئەزانی؟ — گاسپی تەواو کزە ئیمانی؟

غەیبەت تۆ ئەکات هەمیشە و دایم — کینەی تۆی هەیە کینەیەک قایم

دڵ و دەرونی پڕە لە حەسەد — بوهتان ئەکا بۆت لە یەک هەتا سەد

جاکە ڕەفیقێ لە گەڵمان وا بێ — ئەبێ بۆ دەردی کاممان دەوا بێ

لە دڵ گاڕەشا قسەکان یەکسەر — بڕوای پێ کراو و دایشینا ئەسەر

گاڕەش وتی مەر نەیەتۆ مام شێر — قۆچ بارانیەکەم ئەیکەم سەر و ژێر

شێر وتی کەسێک خراپەس کاری — بۆ گشتمان ئەبێ بە دەردی کاری

تۆ لێی بدەی قۆچ ئەویش قۆچ ئەدات — دور با شوێنێکت چرچ و لۆچ ئەکات

منیش وەکو تۆ دڵم پڕ دەردە   دڵم ڕەق بوە بە چەشنی بەردە
گەر ئیجازە بەی ئەیکەم لەت و پار   نەک پێمان بدات ئەزیەت و ئازار
زۆری نەخایاند هاتۆ گا سپی   شێر بە تورەیی چو بەرەو پیری
گاڕەش لە دورڕۆ تەماشای ئەکرد   جەرگی گاسپی شێر لەت و پەت کرد
چووە لای گاڕەش وتی هەر کەسێ   خایەن بێ بە تۆ لە من ناخلەسێ
لە دوای ماوەیەک ئەمیش بو تەواو   دیانی بۆ گاڕەش ئەمجارە دا ساو
شێر ڕوانی گاڕەش تەنیا خۆی ماوە   ئیتر ئیحتیاجی بە فێڵ نەماوە
گاڕەش هەر خۆیە شێر بە ئاسانی   ئەتوانێ بیخواو بکێشێ گیانی
وتی پێ گاڕەش برسیمە یەکجار   بێ تاقەتی گۆشت پێم ئەدا ئازار
مەیەنە سەرت خەیاڵاتی خاو   تەنیا کەوتوی دەرناچی لە داو
لە دەستت دەرچو ڕەفیقەکانت   کەسێتر نیە بۆ پشتیوانت
گاڕەش هاتە جواب وتی مامە شێر   قەرارەکەی خۆت ئیژی نایە ژێرا!
خستوتە ژێر پێ عەهد و پەیمانت!   لافی دڵسۆزی ڕەفیقەکانت!
شێر وتی ئەی گێج ئەلحەق ڕاسە گای   نەفام و نەزان تەواو ناتاگای
کێ دیویە شێرو گا ببنە هاو بیر   کەی پەسەن ئەبێ ئەمە لە لای ژیر
من کاتێ بینیم سێ گای بە دەماخ   دەمارتان بەرز بو وەکو لوتکەی شاخ
بەرەنگار بوایەم گەر لە گەڵ ئێوە   نە گۆشت و نە موم نە ئەما پێوە
بە قۆچ و لەقە وردتان ئەکردم   هەر ئەو دەقیقە بۆ خۆم ئەمردم
هێنام ئێوەم کرد لەل یەک بە دوژمن   جا کرایەوە دەرگای ئەردی من
ئیستە کۆتا کەین قسە و وڕاوە   وەسێتت چیە ماوەت نەماوە
گاڕەش وتی دوای چەن هەناسەی سارد   ئەوکاتە خورام کە گابۆرت خوارد
چون ئەونە گێج بوم خەفەت خۆم‌ناخۆم   دۆسان ببینم لەو دونیا ئاخۆم
تەفرەقە ئاوا دوژمن زاڵ ئەکا   بە هەمو چینێ ئاش بە تاڵ ئەکا
نزماری ئەمەی وا کرد تەرجەمە   لە بۆ ئەو یارەی خاتری جەمە

۷۶/۱/۴

بۆیە دلم بەم دنیا چەقیوە

بۆیە دڵم بەم دنیا چەقیوە   لە خەوا جار جار تۆم تیا بینیوە

دیستنت زاخاو ژەنگی دەرونە   دڵ بێ حوبی تۆ مات و زەبونە

گەر لە مەیلی تۆ خاڵی بکەم دڵ   یاخوا دەر لەحزە بیبەمە تۆی گڵ

مەیلی تۆ دەرمان دەردی گرانە   بێ مەیلت قەلبم چۆڵو وێرانە

خاسان بە مەیل و بە حوبی تۆوە   چونە سەر لوتکەی بەرزی ئاسۆوە

حوبی تۆ پەیژەی عوروجی ڕۆحە   سەفینەی نەجات تۆفانی نوحە

گەر لوتفت بێ بە کەرەم جارێ   تەوەججوە فەرموی لە چۆڵە شارێ

کام شار، ئەو شارەی برا بە غارەت   عەزازیل تیایا کردی عەمارەت

بەزەییەکت بێ بەم خاپورەدا   بەم سوتاوەی نێو کڵپەی سورەدا

هەر جۆر هەس داوا بەش کەی لە باری   ببورێ لە جورم بەندەی نژماری

٧٩/٧/١٤

دەأبی میوانی

گوێ بگرە برام گەر موسوڵمانی   لە بۆ ئاداب و شێوەی میوانی

ئەگەر ئەتەوێ جەمعێ کەی دەعوەت   خودا پێداوی دارایی و سەروەت

نەکەی دەوڵەمەن یەکسەر بکەی جەم   دڵت بۆ هەژار نەبێ مەیل و غەم

فەقیرو ئەهلی تەقوا کە ئیختیار   ئەهلی حیرفەیە شوانە یا جوتیار

خزمو ئەقرەبات نەکەی فەرامۆش   با شەمعی ڕەحمت لێ نەبێ خامۆش

تەنیا ناو نەبێ قەسدو مەنزورت   ئەبێ بە ئافەت ڕۆژی حوزورت

نیەتت خوا بێ و خۆشی دڵی عام   لە گەڵ وەحدەتی میللەتی ئیسلام

لە ناو ئەوانا ئەیانکەی دەعوەت   تیایانا نەبێ بۆی بێ بە زەحمەت

یا با وانەبێ بە هاتنی ئەو   ڕۆژی ڕوناکی ئەمان کەی بە شەو

تۆش کە دەعوەتی ئەی بە دین تالب   ئیجابەی دەعوەت لازمە و واجب

یانێ گەر نەچی ئەبی گوناهبار   نەچونت بۆ خۆت ئەبێ بە ئازار

ئەویش گەر مایل بە ئەدای فەرعی بەو شەرتە تیایا نەبێ بێ شەرعی
یانێ ڕەشبەڵەک ژن و پیاو تێکەڵ وەکو کەڵەگاو نوینی بەرکەڵ
یا فەرشو زەرفی ئەگەر حەرامە سڕنا و جوزەڵەی تیا بەردەوامە
یا ڕەسمی دەسکێش هی‌گیان لەبەران لەو مەنزلاّبێ تی‌نەچی ئامان
گەر دەعوەت کەرت بە ناکەس زانی یا زوڵم کەر بو لە ژێر دەسانی
یا وەهات زانی ئەهلی بیدعەتە یا فەخر ئەکات ئەو بەو دەعوەتە
ئەمانە هەمو عوزرن لە بۆ تۆ نابێ تی‌بچی ئەبێ گەڕیتۆ
جا ئەگەر زانیت بە چونت تەبدیل ئەدرێ بەمانە هەر بچۆ دەخیل
بەش خودا چونت بکاتە سەبەب داچێنی تۆمی زەراعەی ئەدەب
کە ئەشچی نابێ تەنیا مەرامت ئەوە بێ سەرف کەی ئەهار و شامت
ئەبێ ئەو چونەت سونەتی شا بێ فەرەحی برای خۆت لە دلاّ بێ
هەر چیەکیان هێنا ڕازی بە بیخۆ مەڵێ دەعوەتین جا ئەمیانە بۆ
هەرچی حازر بو نیعمەتی خوایە ئەڵبەت خاوەن ماڵ هەر ئەوەی لایە
(بسم الله) فەرمو لە دەس پێ کردن (الحمد لله)دوای دەس هەڵگرتن
جا دۆعای بە خێر بۆ خاوەن تەعام ئیتر لەمەولا تول نادەم کەلام
ئژماری هەرچەن بێ سفرە و خوانە برژانگی جاڕوی بەر پێی میوانە

٧٨/١/١٢

گەر ژیان

گەر ژیان یەکسەر بۆ خۆشی ئەبو   پێم‌وایە کە من خەلق نەئەکریام
گەر دونیا لە بۆ خەندە خەلق ئەبو   پێم‌وایە من هەر ئاوا ئەگریام
گەر عالەم نەردی هومایومن ئەبو   من بە سەگ ئەبو هەر خۆزگاو بریام
گەر من بۆ مەینەت خەلق نەکریا بام   هەر بە نوتفەیی فڕێ ئەدریام
گەر نیسبەت بە دین ئاخر خێر ئەبوم   عەسری سەعادەت دروس ئەکریام
گەر وەک قنگلاشک لێم نەئەشێویا   ئەڵبەت تابوتی ئیقباڵ ئەخریام
گەر بە ڕۆژڕەشی دروس نەکرایەم   بە دەسرازەی غەم نەئەپێچریام
گەر زەرف بومایە یەقین ئەزانم   تیانەی غەم ئەبوم سەرگڕ ئەنریام
گەر تۆفی بەهار نەردی ئەهانی   ئەزانم بە زۆر لە کون ئەخنیام
گەر بۆ مەینەتی نەهێڵیایەمۆ   بەجننی و شەوە هەر زو ئەبریام
گەر مەینەت باری تر وەک من ئەبو   دیارە هەر خۆم بوم بە دو ئەکریام
گەر چارەڕەشیش نەختێ باش ئەبو   بە تەحقیق ئیستا بۆ ویش ئەگریام
گەر بە دەس ئێشۆ وا دیل نەئەبوم   چۆن ئەمگوت خۆزگا ئیمشەو ئەمریام
گەر پەروەردگار بێتو لوتفی بێ   مەدەد ئەنێرێ ئەڵبەت بە فریام
گەر چارەڕەشێ وەک خۆم ئەبینی   ئیتر بەم شێوە وا نەئەگریام
گەر بە نژماری خەلقی کردایەم   لە دورۆ بۆچی وەک ساج ئەزڕیام

۷۸/۴/۱۵

سکاڵا

هەویری لاشەکەم چی‌بێ ئەوەند بێ بەخت و داماوە
هەمیشە عاجزو تەنیا ئەڵێی کەوباڕی نێو داوە
نەزەر فەرمو بە دەس حیلەی عەدومۆ ساجی زڕیاوم
دەمێکە یا ڕەسول دیلم بە دەستی مەکری دنیاوە
لەوەی دوژمن ئەڵێ یەکسەر (بحمدالله) ئە من دورم
بدە عەرزەم بە لوتفی خۆت بە دەستی حەق تەعالاوە

عەجایب ماوم و سەرسام لە ئەم بوهتان و ئەم فیتنە
وەبابو چی بو پەیدا بو نومایان بو لە هەر لاوە
ئەوا من دامە دەستی تۆ خودایا مونتەقیمم بە
بە جاهی زاتی ئەو پاکەی کە کەعبەی تۆی بینا ناوە
خەبیر و هەم بەسیر و هەم عەلیمی تۆ بە ئەم وەزعە
ئەزانی کێیە و ئەم جارەی لە داخی چی وەها داوە
نیە تاوانی من بێجگە بینای بەیتێ کە بۆ تۆیە
دە تۆش لوتفێ بە جاهی وەی حەبیب و موستەفای ناوە
ئەوەی هەوڵی ئەوەی داوە کە وا بزڕێنێ ناوی من
زڕینە ناوی یا دافیع کە خۆت ئەم وەعدەیەت داوە
بە جاهی عالیمانی پاکدین و ڕاسیخ و عامیل
بنێرە بای مەدەد ساتێ فەناکات ئەم گڕو ئاوە
لە داخی توهمەت و بوهتان عەجەب مەحزونە نژماری
ئەڵێی بێ ڕۆح و بێ گیانە فەقەت تەنیا بە سەرماوە
٧٧/٤/١٧

شەرابخۆر

کابرایەک هەبو پیسی شەراب خۆر ڕۆژێ خواردبوی شەرابێکی زۆر
لە ماڵ هاتە دەر دوروژ کەوتەوە مەس بو هەڵەساو هەر ئەکەوتەوە
هەتا وای لێهات ئەمجار کەوت بێ حاڵ بێئاگا لە خۆی لە ماڵ و مناڵ
هەڵی هاوردۆ هەرچی خواردبو دەم و چاوی خۆی چاک پیس کردبو
هەتا پەیا بو سەگێ لە ناکاو دەم و چاو کابرای لستەوە تەواو
نەیزانی سەگە ئەو کابرا مەسە وتی یا خزمە یا دۆس ئەم کەسە
کاتێ سەگەکە دەمی ئەلستۆ وتی ئاخۆم کێس پاکم ئەکاتۆ
خوا فەڕ بخاتە مناڵو ماڵت هەرگیز نەبینم بە کزی حاڵت

سەگ پێی بەرزۆکرد هەڵمیزا لەمەس — دیسان مەسەکە بەرزی کردۆ دەس
وتــی چکــەسی هــێنات نـاو گــەرم — دەم و چاومت شۆرد ئەونە بە نەرم
خــودا پـاداشت بـداتــۆ زۆر چــاک — وا دەم و چــاوی مـنت کـردۆ پـاک
ئــەم حــەکـایەتە دەرســێ بــە تـامە — لە بـــــەهارستان پــیری عـــەللامە
یــــانێ مـــەولانا گــەر پـرسی نـامی — مـەشهوری عـامە مـەولانای جـامی
صـــــــەفحەی ٧٨ بـــچۆ بـــخوێنە — بـــیکە تـــەدەبور هـــیچ دامـەمێنە
بـــرام ئـــەو کــەسەی عــاقڵەو ئــاگـا — خۆی بە دەستی خۆی بێعەقڵ ناکا
ئینسان کە مەس بوو بێئاگا لە خۆی — لە وەش خراپتر حەتمەن ئەبێ بۆی
بــە هــەزاران کــەس حــەیایان وەری — تــاجی عــیزەتی داکەوت لە سەری
چ جــوانی فــەرمو سەرداری ڕەئیس — نــیسبەت بــە خــومور (ام الخــبائث)
دایکـــــی خـــراپــەس خــۆتی لێلادە — ســـــاتێ بـــــە وردی بـیربە خـودا دە
نـــــژماری هـــیوای پـــاکــی ولاتــە — هـــەتا نـــاحەزان نـــەکـەن شـــەماتە

٧٦/٥/٢٢

زوبان

یا ڕەب بە ناوت قەڵەم هەڵ ئەگرم — ئـەیکەم شـوکرانـەت تـا کـاتێ ئـەمرم
سـەلامت بـڕژێ وەک بـاران بـێ بـەین — بۆسەرموحەممەدﷺ گەورەی سەقەلەین
لەویش سەر وازکات بۆ ئال و ئەصحاب — کۆچەری و یاوەر بۆ دۆس و ئـەحباب
بۆ هەمو ئوممەت مەخصوص عولەما — چـــرای ڕونـــاکـین لەتـۆفو تـەما
بـۆ یـارانـی دیـن ئـەولیای بـەر حـەق — لە عالەم دیـارن وەک شـەوقی شـەبەق
خـــوشکان بـرایـان عـاشقانی دیـن — ڕێ تـەی کـەرانـی پـێشەوای ئـەمین
تاوێ گوێ بگرین بە گوێچکەی دڵمان — لە بـــــۆ زەرەرو ئـــافاتی زوبـــان
نـــیعمەتێکی زۆر گـــەورەی خـالیقە — بە زوانـە بـۆت هـەس قـووەی نـاطیقە
تـــامی لەزایـز بــە زوبـان ئـەکـرێ — ئـەوەی لە دڵاس پـی بـەیان ئـەکرێ
تـیلاوەت قـورئان هـەم زیکـرو بـەیان — خوا خەلقی ئەکات بۆ تۆ لە زوبان

بە زوان تەرەفی خۆت ئەکەی حالّی ئۆخەی بۆ خۆشی و نالّین بۆ تالّی
تیکەت بە زوانە لە دەم خول ئەخوات بۆ تەڕ کردنی ئاو ئیجاد ئەکات
زیاترە لەوە ئیعمەتی زوبان ئاوا بە کورتی بکریەت بەیان
بەلاّم گوێ بگرە بۆت بکەم بەیان بەعزێ خراپە کە ئەکرێن بە زوان
یەکەمیان کوفرە بیکات هەرکەسێ هەرگیز لە عەزاب خودا ناخلەسێ
لەوانە قەزفە دەقیق بزانە دوری لێ ئەگرێ چی موسولّمانە
درۆ زەرەری دا ئەگرێ ئافاق دەخیلە دوری بگرە لە تەلاّق
فیتنەیی کردن بوهتان و غەیبەت دائەڕنن لە تۆ عیززو کەرامەت
ئیستیهزا کردن جوێن دان و تەشەر ئاوت دەرنێنن لە ڕیزی بەشەر
شاهیدی درۆ و فتوای نابەجێ دەخیلە نەیکەی خوات لێ ئەڕەنجێ
قسەی ئەو بۆ ئەم یا هی ئەم بۆ ئەو خەجالّەتی‌یە بەس کە تەق و دەو
بێ‌عیلم جوابی مەسئەلەی دینی مەدە ئاخری زەرەر ئەبینی
خۆلاسە زوانت چی ئەکات بەیان سەبتە لە دەفتەر بی کەسرو نوقصان
بۆ گشت حەرفێکت لێت ئەکرێ سوئال ئاگات لە خۆت بێ تا هەیە مەجال
ئەم زەرەرانە پێت ئیشان دران ئیستە بە کورتی وەها باس کران
هەریەک لە جێی خۆی باس ئەکەم بە تول بەلّکو نەفعی بێ و خوا بیکات قەبولّ
بە عەونی خودا ئەیکەم بە دیاری بۆ ئەوینداران ڕچەی بەختیاری
ئەژماری ڕەضای ئیلاهی ئەوێ بە هەر شێوەیەک دەستی بکەوێ

٧٨/٣/٤

ڕەفیق

بڕای ئازیزم ڕۆحی ڕەوانم بینایی چاوم ئارامی گیانم
وەسیەتێک هەیە بۆت ئەکەم بە دڵ جێ بە جێ‌ی بکەو مەیبەرە نێو گڵ
تۆ موسوڵمانی شوێن‌کەوتوی ڕەسوڵ ﷺ ئەحکامی خودا بە دڵ کە قبوڵ
بۆ تۆ ئەمەیە وەسیەت و عەرزم ڕاوێژ و تەکبیر نەسیحە و دەرزم

تا لە دونیا هەی بە گوێرەی قورئان   بەش تێپەڕ بکەی لە ئاسۆی ژیان

ئازیز ئەم باسە سەبارەت بە یار   بۆ تۆ و ماباقی ئەبێ بە هوشدار

ئەبێ هاوڕێیەک تۆ بکەی پەسەن   زاناو خاوەنی ئەخلاقی حەسەن

چونکو خوداوەند (ربّ العالمین)   ئەفەرمێ (کونوا مع الصّادقین)

یانێ زەمانێ کە ئەگری هاوڕێ   یەکێ صادیق بێ دور بێ لە لاڕێ

ڕاس بێ لە کردەو ئەخلاق و وتار   هەتا بە دەس ئەو نەبینن ئازار

چون هاوڕێی خراپ بۆت ئەبێ بەئێش   نایەڵێ ئیشت بچێ بەرەو پێش

ئەدا پێتەوە وەک مار لە ناکاو   دەرونت ئەکات بە کانی زوخاو

بەڵام ئەر چاک بێ پشت و پەنایە   بۆ مەشاکیلت موشکڵ گوشایە

ئیتر هەر کە بێ و بزانی چاکە   وای لە هەڵەدا بزانە کاکە

چون ئەو خراپەش لە ئەوڵی کار   خۆی بە چاک لای تۆ ئەکات ئاشکار

تۆ ئەگەر زانای نابێ بخڵەتی   تا نەکەویتە بەحری نەگبەتی

ئەگەر عاقڵ و سەلیم و ساقی   بە مەحەکی عەقڵ بیکەرۆ تاقی

تا بۆت دەرکەوێ چەن لە گەڵتایە   ڕەویەی عاقڵان هەمویان وایە

ڕەفێقی چاکان وەک گەشتی گوڵزار   فەرەح ئەبەخشێ بە ڕۆح و دەمار

ڕەفێقی خراپ ئەتکات بە تانە   لای دۆس و دوژمن خزم و بێگانە

ڕەفێق چەن جۆرن ئەبێ زانا بی   بزانی لە گەڵ کام یەکیانا بی

هەیانە ڕەفێق پارە و سەروەتە   ئەمیانە بە کار نایەو نەگبەتە

هەس بۆ شەرەفت تۆ ئەکا بە یار   ئەمیانە ژاری پیسترە لە مار

بە کەڵکت نایەن هیچکام لەم دوانە   لێیان دوربە بە بێ بەهانە

ڕەفێقێ بگرە چەشنی برا بێ   بۆڕێی نەهاتت عەینی چرا بێ

تا لە گەڵتا بێ بە هەمو هێزێ   گیان و ناموست وەک خۆت پارێزێ

ڕەفێقێ مەگرە خایەن بێ بە کەس   دۆسێ پەیاکە دۆس بێ بە گشت کەس

چونکو هاوەڵی بە تەئسیرە زۆر   لە گەڵ ڕەنگی ڕەش سپی بێ یا بۆر

فەرموی حەزرەتی سەییدی سەروەر ﷺ   (والمرء مع من احب یحشر)

یانێ های بەشەر لەل مەحبوبی خۆی　خواحەشری نەکاو حەساب نەکات بۆی
بـۆ نـاسینیشت دەسـەی ڕەفـێقان　ئـەبن بـە بـەڵگە و بـە نـاور نیشان
ویـستت بـزانـی کـێ خـاسە و خـراو　ڕەفـێقەکـانی بـخەرە پـێش چـاو
ئـەر ڕەفـێقانی هـەمویان خـاسن　ئـەمجارە خـۆیشی بـەخاس بـناسن
ئـەر خـراپـیشن ڕەفـێقەکـانی　ئـەتورێ ئـەزیەت نـە یـەک قـەرانی
جـا هـیوا وایـە ڕەفـێقێ بگـرن　ئـەتانخاتە داو تـا کـاتێ ئـەمرن
ڕەفـێقێ مـەگـرن بـبێ بـە ئـەزیەت　گـیرۆدەتان کـات بـە داوی مـەینەت
هـەر دۆسێکیشت خـەڵکی خـستە داو　لە داویـا بـۆ خـۆتبکە چـاوە چـاو
فـرەیان بـینی یـار لە حـەنای یـار　بـو بـە ئـەژدیهای چـل سـەری نـابار
ئـژماری دڵسـۆز ئـێوەیە بـە دڵ　ئەڵێ بەش بۆتان ساز نـەبێ موشکڵ

٧٥/١٢/١٩

من بولبولێکی

مـن بـولبولێکی بـێ ئـاور دانـەم　سـەر باڵ شکستەی بێ پـەڕو لانـەم
ئـەسیری قـەفەس دەسـتی سـەیادم　مـەحروم لە مـەتاع بـێ‌جێو موڕادم
مـەحبوسی قـەفەس پڕ جـەفاو خـارم　بـە دور لە گـوڵ و گـوڵزار و یـارم
دیـدەی حـەسودان جـەرگمی بـڕی　فـرمێسکی غـەم هـات شـادیمی کڕی
ئارەزوی خۆشی و شـادیم غـەسب بـو　تـابلۆی غـەمباریم لە دڵ نـەسب بـو
بوم بە میراتگر قـەیسە کـەی هـەردان　هەمانەی پڕ جـەور پڕ غـەم و دەردان
بـە دور لە شـادی ئـاواتـم بـڕا　هـەوساری ئـەسپی ئـەجاتم چـڕا
مـامەڵەی خـۆشیم ئـەما لە ژیـنا　بـوم بـە کـەشتیوان لە بـەحری شینا
هـاکـا گـێجاوێ لە جـێ خولی دام　بـوم بـە فـەرهادی مـەقتوڵی نـاکام
ڕەنـجی چـەن ساڵەم ڕۆیـی بـە زایـە　لە خـەسارم چـو سـایە و سـەرمایە
بـێ ئـەوەی بـۆنی گـوڵێم کـرد بێ　یـا مـەزەی فـەرەح دڵـێم کـرد بـێ
بـە نـاکـامی بـوم بـە ئـەسیری بـەن　بـو بـە بـازیچە ڕۆح و دڵ و تـەن

بەش سەیاد بکات ئارەزوی شادی   عەتا بفەرمێ بوکی ئازادی
لا با خەنجەرەی سەر دەرەی قەفەس   ئەبا لە ئاهم بێ بە قەقنەس
ئەبا گیرۆدەی قەفەس بێ وەک من   برینداری تیر ناکەس بێ وەک من
بەش لەو ئانەدا ئەو کردەی پەسەند   بدات ئەجاتی لە ئازارو بەند
بێت بە سەفینەی هەڵگری ئاوات   لە بەحری غەمدا ڕزگاری بدات
ساکەی بێ سالم ببینم بالآن   بشکێنم قەفەس پڕتێش و ئالآن
ساتێکیش من خۆم بینم بە شادی   بگرم لە ئامێز بوکی ئازادی
ئەو بوکەی کە وا چەندەمین ساڵە   سەرپەنجەی بە خوێن ئەم دڵەم ئاڵە
یا داری هیوام بڕوایەت لە باغ   بەروسێبەری بیدایەت دەماغ
نزماری کاتێ هیوای دێتە بەر   لاوەکان قورئان هەڵبگرن یەکسەر

۶۹/۱۲/۶

فەقێی ئازیزم

فەقێی ئازیزم برای بەڕێزم   بلبیلەی چاوم تەوژم و هێزم
دەخیلە هەرگیز لە خوێندەواری   خۆت عاجز نەکەی وەکو نزماری
چون خوێندن دەوای هەمو دەردانە   دەرمانی زامی بە سۆی کوردانە
زانینە ئالآی دین ئەشەکێنێ   بەڵگەی سەر بەرزی گەلان ئەنوێنێ
هەتاکو ماوی بە دڵ تێکۆشە   ئەزان مەلول و مات و پەرۆشە
لەل زەفێقانت بن بە پشتیوان   بۆ دین و ئایین خاک و نیشتمان
چون پیاوی زانا پڵنگ و بەورە   جێگەی لە زور عام لە سەر ڕوی هەورە
دەسا بە خوێندن دەواکەن زامان   بۆ داهاتوی دین ببن بە سامان
بۆ دین و ولآت ببن بە مایە   ئەمەش لە سێبەر ئیتیحاد دایە
لەل هاوبیرانت دەستی یەک بگرن   بۆ دین بژین و بۆ خودا بمرن
بە خوێنی سورتان مژدەی ڕزگاری   دین و نیشتمان بێنن بە دیاری
مافی خوراوی چینی هەژاران   بسێنن قەت کەن شیوەن و زاران
بەڵگەی روڕەشی ستەم بۆز بدەن   گەردنی زاڵم تێکزا شۆڕ بکەن

ئەمەش بە مەبەست پیرۆز بونی دین یانێ بـبەرە سـەربازێ ئـەمین
چونکە هەر کەسێ سەربازی خوایە هـەمیشە لوتـفی خـوای لە گەڵدایە
ئـژماری خاکی بەر پێی سەربازە پـیرۆزی دیـنی ئـاوانـە خـوازە

٦٩/١١/٢٠

ئەی بای هەواڵ دەر

ئەی بای هەواڵ دەر ئەی بای هەواڵ دەر بـایسی زامـی دڵـم وەک ئـەشتەر
ئـەزانـی کە تـۆ چیت کـرد بـەم دڵـە ئـەم دڵـەم ئـیستە چـەن لە موشکڵە
وەک تۆفانەکەی نـوحی پێغەمبەرﷺ ئەم هەژارەت چۆن خستە نێو خـەتەر
بـوی بـە قـاسیدی جارِ دەر بـۆ شینم ئـاوت دا سـەر خـاک تـۆ بـە ئەسرینم
حـەیران و پـەرۆش ولاّتت کـردم هـاکـا لە نـاکـاو بـەم جارِەت مـردم
کردمتە غەوواس بەحری غـەم و شین سـەلبت کـرد لە مـن زەردەو پێکەنین
مـامەڵەی شـادیت لێ کـردم بـە غـەم تـازە غـەمبارم ئـیتر هـەتا هـەم
سـەیرانگـات وەهـا لە مـن گـۆڕاوە مـۆرەی سـەیرانـم لە دەس دۆڕاوە
ئـەمجار ئـیتر کـەی ئـاڵەم ئـەمێنێ چـلۆن بـولبوڵی شـادیم ئـەخوێنێ
کەی بێ کە قومری وەک جاری جاران بـزوێنێ هـەستم لە سـەر کـۆساران
کـەی ڕەشـدەواری ئـەردی ئـامەردم چۆڵ کا هەوارگـەی پێ کـەژ و هـەردم
ئاخ هەرخۆم قەیسی هەردو بەنەن خۆم مەحروم لە گەڵی سەروو سەمەن خـۆم
هـەردە بـە هـەردەی وێڵی هـەردانـم چون سەربار هەر دەرد لە سەر دەردانم
سـاکـەی بـێ دەوای زامـی زەبـونم نەجات بـات لە غـەم دڵەی پڕ خـونم
شـەماڵ بـەڵکە تـۆش بـێنی پـەیامێ بـیکەم بـە مـەڵهەم ئـەقەل بـۆ زامێ
جـا بـۆ مـزگێنی یـەقین بێ لە لات چـاویش داواکـەی ئـژماری ئـەیدات

٧٢/٣/١٤

قەومی کورد

قەومی کورد کاتێ عەزیزن هەر وەکو سەلاحەددین
گیان فیدا بن دەس بە چەک بن بۆ خوداو خاک و دین
مامەڵەی قەسرو قوسوری ئاخیرەت لەل گیان بکەن
گیان و منداڵیان بە فیدای مەکتەبی قورئان بکەن
خۆ ئەوەی حەزرەت خەلیلین فەخرە بۆمان تا ئەبەد
بۆیەکا قەومی حەسودین بەم گەلە ئەیبەن حەسەد
هەرکە ونکا ڕاسە ڕێگەی بابی خۆی با زومرێ
نەک قەزای کوردی حەقیقەت هی کەڵەبازو گرێ
ئەو لە گەڵ ئەمرود هەتاکو کاتی مردن بێ وچان
حەولی دینی بو بە دایم گاه قیام گاه بت شکان
بۆ ئەوەی لوتف و ڕەزایەت زاتی حەق کا دەس بگیر
دەست و پێی زۆڵەی دەبەستێ زبحی کا عەینەن نەچیر
تا سەرئەنجام دێو بە تەکبیر قەومی بەدڕاو ئالەبار
بەش بکەن سەلبی عەقیدەی دەیهەوێنە جەرگی ئار
جا مەلەک یەکسەر بە جارێ بۆی دەکەن شین و فوغان
تا دەجۆشێ ڕەحمی ڕەببی ئەم جیهان و ئەو جیهان
(یا ئار کونی) دەفەرمێ سارد ئەکا ئاری بەتین
جا (سلاماً) تا لە سەرما نەک خەلیلیبێ حەزین
یا زەبیحوڵلا ئەگەرتێ کاتماشا ئەهلی دڵ
نەک دەم و چاو بەڵکە ڕۆحی ڕۆحیشی بۆ دێتە کوڵ
چۆن دەبێ حازر منالێ ئیمتیسال کا ئەمری دین
گیانی شیرینی فیداکا و بێتە عەرسەی سەر بڕین

سادەبێ هەموان عەزیزان بێنە مەیدانی خەبات
حوکمی قورئان پیادە کەین با ئەم گەلە ببێ نەجات
ئەک هوجومی ڕەوڵی ناباری جەماعەت فاسدین
لاوەکانمان لێ بسێنێ و بێتە ئافەت ئەهلی دین
سا بکەین هیمەت بە جارێ سەد دەخیلم من دەخیل
با لە ژێر دەس قەومی بەدڕا بەش نەبین بەندو زەلیل
مەنوە نزماری بە دڵ ساتێبکۆشە بۆ خوا
زۆر غەریبە دینی ئیسلام بەڵکە ڕەنگێ کا پەیا
٧٢/٦/١

لە هەوری فەیزی عیرفانا

لە هەوری فەیزی عیرفانا ئەوا باری دوڕو گەوهەر
لە دایک بو لە ئەم ئانا موحەممەد ﷺ سەیید و سەروەر
لە ئەم مانگی ڕەبیعا بو کە ڕۆژی چینی ژێر دەستان
لە ئاسۆی ڕەحمەتا دەرهات پریشکی نوری کەوتە دەر
لە یومنی تەشریف هانینی کوژاوە ئاوری فارس
هەزاران کەس بیلال ئاسا نەجاتی بو لە دەردی سەر
حەبیبی حەق ئەر قەبوڵ کەی هەرچی هەم ئوممەتی خۆتم
تکایەک بەش بفەرموی بۆم لە خزمەت خالەقی ئەکبەر
تۆ تکاکار من گونەهبار ئەمن ظوڵمەت ئەتۆ نوری
بە نورت بەڵکە دەرکەم ڕێ لە عەرسەی سەخڵەتی مەحشەر
گەلێ دڵخۆشە نزماری لە زومرەی ئوممەتی تۆیە
لە ڕێی ئایینی پیرۆزت فیدا کات گیان و ماڵ و سەر

گولاڵەی ئازیز

گولاڵەی ئازیز دڵ ڕەنجاوەکەم   سورەت بە لالە و گوڵ نەخشاوەکەم
خۆشەویستەکەی نەبیزراوەکەم   هێزو هەناوو بینای چاوەکەم
گولاڵە سورەی باغچەی ئاواتم   فەڕڕەحی دڵەی عاجز و ماتم
هەدیەی خوادادیم ئارامی گیانم   سەقاوی ڕیشەی داری ژیانم
سڵاو لەل دەستەی وەنەوشەی بەبۆ   هەڵ قوڵاوی دڵ برژاوی پڕ سۆ
لە گەڵ ڕیسالەی بە خوێن نوسراوم   خوێنی ئەم دڵەی پڕ تین و تاوم
نوسراو بە پێنوس حاریسانی عەین   ئەنێرمە حوزور وێنەی ئەدای دەین
بەش تۆش بە لوتفی (ربّ العالمین)   بە خاتر ڕەسول فەخری دنیا و دین
نەزەر بفەرموی تۆ بە گۆشەی عەین   بجوێنی بە ناز دیسان شەفەتەین
لاکەی بەملاوە بە روی ئیلتیفات   مەکینەی خوێنم لە غەم بەی نەجات
فەرزە لە سەرت عەلەیکی سەلام   تۆ بە لەفزی خۆت بنێریتۆ لام
سا ئەوجار ئیتر من پاشای دەورم   ڕزگار لە بەندو لە ئێش و جەورم
یەقین بێ لە لات تا مانم مانە   غولامی تۆیە ئەم دڵو گیانە
هیوام وەهایە وەک داری سەمەر   گوڵ غونچەی مێهرت دیسان بێتە بەر
ئەم دڵەم کە پڕ لە غەمەو هیجران   تاوێکیش شادی لێ کەی بە میوان
چون لەو کاتەوە تۆ لێم بێزاری   ویردی دڵی من شیوەنە و زاری
ناڵەو هەم و غەم سەری لێ داوم   باڵ بەستەی سەییاد نەچیری داوم
سا بەش بنێری دەرمانی دەردم   دوریت مۆر نەکا وەرەقەی مەرگم
نەبی بە قاتڵ کوشتەی عیشقی خۆت   تیمار کەی زامی خۆ کردوی پڕ سۆت
دەردی دڵی من زۆرە ئازیزم   ئەها زەرد ئەڵێی داری پاییزم
خۆلاسە دۆعام هەر دڵشادیتە   هەر بەختەوەری و کامەرانیتە
بەڵام بە کۆچت کوێرە چاوانم   خویناو دەچۆڕێ لە دڵ و گیانم
بە خوا ئەر ساڵێ جارێ بتبینم   لە دەسی نادەم تەوژم و تینم
دڵی من وایە ئیتر نازانم   دڵی تۆ چۆنە ڕۆحی ڕەوانم

بێ لوتفی تۆ بو پڕ خەتایی من تاوانی هیجری سەرەتایی من
دەسا بۆ کۆچی وادەکەی مەرگم خەنە مەسێنە هاخوێنی جەرگم
نزماری تا هەس بە دڵ لە لاتە تەمایەر لوتفی مایەی نەجاتە
٦٩/١١/٢٠

ناشوکری نەبێ ئەڵێن بەهارە

ناشوکری نەبێ ئەڵێن بەهارە کاتی سەیرانی دەشت و کۆسارە
کاتی دیداری گوڵاڵەی دەشتە پێ کەژو سەرکاو سەوزو گوڵ گەشتە
جێژنی پیرۆزی مانگی ڕەمەزان لەم بەهارەدا بوە نمایان
بەڵام بیلعەکس بەهارانی زوو دور لە ئاوات و شادی و ئارەزو
جەژنمان بە دور لە شادی و خۆشی پڕ لە پەژارە و مات و پەرۆشی
کوردانی گەرمێن مەینەت ئەنۆشن هەمویان بێ بەرگ یا ڕەش ئەپۆشن
ساڵی تازەیان ساڵی گرینە ساڵی شیوەن و کوشت و بڕینە
بەجێ‌ی‌گەشت‌وگێڵ نێو دەشت و باخان بونە ئاوارەی چۆڵایی و شاخان
دایک بێ ئەولاد چۆڵ ئەگرێتە بەر وەک بانگ کرا بێ بۆ سەرای مەحشەر
باوک بێ خەبەر لە جگەر گۆشە کێوان تەی ئەکات بێ یار و تۆشە
منداڵ بێ دایک بە بێ کەس و کار ساتێ بە نەوعێ ئەکێشێ ئازار
ساوا بێ‌مەمک پێ‌گرتو بێ‌نان بێ کەوش ئەگەڕێ سەحرا و بیابان
ساتێ لە سەر خۆ ساتێ بە بێ هۆش دەم لە نێو قوڕاو سەر کز و نەخۆش
شەو لەبەر باران بێ‌یار و هاودەم ڕێگە دەپێوێ بە دڵێ ماتەم
لە سەردا مەرگ وەک ڕێژنەی بەهار بە تاو و خوڕڕەم لێ‌یان دێتە خوار
گۆپیتەی ژینیان هەڵئەوەرێنێ بازاڕی ژینیان لێ دەشێوێنێ
منداڵ بە بێ ناز چۆڵ دەگرێتە بەر بێ نازی دایک بێ مێهری پدەر
فرمێسک لە گۆشەی چاوانی قەتیس دەیخاتە سەر خاک لە یەک هەتا بیس
ئەگری بە بێ هێز بۆ قەوم و قیلەی بۆ دایە و بابە و خێڵ و قەبیلەی

جار جار لە برسا قوڕ و گژوگیا | لە حەیبەت مەرگا ئەبا بە دەمیا
هەزاران هەزار بەم شێوە وێڵن | وڵاتی خۆیان بە جێ ئەهێڵن
بابێسێ کوشتار شەوو ڕۆژ بە جەم | غەیری خوا نیە کەسێک بخوات غەم
بڵێ ئەوانەش حەتمەن ئینسانن | دەسکردی خودان مایل ژیانن
ئەڵێی بۆ کوشتن دروس کراون | ئەچیری مەرگن ئیستە لە داون
فەسلی بەهار و جێژنی ئەمساڵمان | بووە بە فەسلی خەزانی هەموان
جێژنمان ئەلحەق جێژنی قوربانە | قۆچی قوربانی قەومی کوردانە
ئاوی هەڵاڵە و گوڵاڵە سورە | خوێنی کوردانی لای شارەزورە
برایان بدەن سەرنجێ یەکسەر | بزانن بۆچی وامان هات بە سەر
کێ ئەم کارەی کرد دیندار یا بێ دین | بۆ مەقامە یا بۆ عولووی دین
بوبەکرو عوممەر کامیان وەها بون | ئەی بۆچی لامان بە بێ بەها بون
هیتلر و چەنگیز چی‌ما کە نەیکەن | بۆ ئەتانەوێ ڕێ کەیان تەی کەن
دەسا یەقینە تادنیا وابێ | تا دین لە لامان وا بێ بەها بێ
نابینین کەسێ بە دادمان بگات | نۆرەی هەرکەس بێ ئەویش وا ئەکات
بەڵام ئەو کاتەی قانون قورئانە | ڕەفتارمان وەکو ئەسحابەکانە
خەلیفەتوڵڵا حاکمە بۆمان | تیماری ئەکا زامی بە سۆمان
ئژماری بە دڵ ئەڵێ سا خوا | بدە تەبدیلێ بەڵکو بێ ئەوبا

٧٠/٢/۴

«تەبەڕروک»

پرسیوتە بەحسی تەبەڕروک چۆنە | حەقە یا ناحەق ئەم باسە کۆنە
لە ئەساسا هەس یاخۆ بیدعەتە | بەش بێت نەجات ئالەم زیللەتە
برام گوێ گرتن هەم قسە کردن | ئەگەر تیایا بێت خۆ بەزل گرتن
هەم تەعەسسوب و کینە یا غەرەز | نەک نەفعی نابێت ئەبێت بە مەرەز
جا کە وەهایە لای ببەین هەر دو | بەش وەعظ و سەماع نەفعی ببێ و سو

سیغەی ئەبەرڕوک گەر خۆنەواری ... بۆ ئیتاعەیەو ئەمر بەرداری

یانێ قبوڵی بەرەکەت ئەکات ... ئەوەی ئاگاە بێت لەمە تێئەگات

ئیتر پەڕۆبێت داربێت یا هەرچی ... گوێگرە لەمەولا مەڵێ لەبەر چی

سەراحەت قورئان واتیایا کاکە ... چۆ سورەی یوسف باش تماشاکە

ئایەی ٩٢ کەیت تماشا ... قەت لە ئەبەرڕوک تۆ ناکەی حاشا

خوا خۆی ئەفەرمێ و ئەسی قورئانە ... بچۆ سەیری کە تۆ بە ژیرانە

حەزرەتی یەعقوب «علیه‌السلام» ... کاتێک کە گوم بو یوسفی پڕ فام

لە دوری یوسف ئەوەندە گریا ... بینایی هەردو چاوی لە دەس دا

دوای‌موددەی‌چەندساڵ یوسف بو پەیدا ... هەواڵی کوێری یەعقوبیان پێدا

دای بە یەکێکیان کراسەکەی بەری ... وتی بیبەنۆ بێ دەردیسەری

بیهێنن بەسەر چاوی باوکمدا ... سەر لە نۆ چاوی ئەبێتۆ بینا

هەر لە (اذهبوا) هەتا (بصیرا) ... ئەو ئایەتەیە ژمارەی درا

ئەم باسە ئەکات بۆ تۆ خوداوەن ... بۆ نەتیجەکەی ئەمجار گوێچکە بەن

ئایەی ئەوەدو پێنجە برای خاس ... نەتیجەی کراس بۆ تۆ ئەکات باس

کاتێ خستیانە سەر چاوی یەکسەر ... چاوی چاکۆ بو یەعقوبی سەروەر

گەر بڕوا ئەکەی ئەقڵی خودایە ... پەڕۆیە و لە بەین دو ئەبی دایە

بینە خوارتریش بۆت بدەم تەوزیح ... بچۆ بخوێنە حەدیسی سەحیح

لە عەسری حەزرەت سەحابەی کیرام ... لە سەر هەمویان درودو سەلام

ئاوی دەسنوێژی ڕەسولی سەروەر ... یەک قەترەی هەرگیز نەچوە بە هەدەر

ئەسحاب بەو ئاوە دەسیان ئەکرد تەڕ ... مەسحی ڕوی خۆیان پێ ئەکرد بۆ فەڕ

ئارەق و تفی ئەو زاتە سەرجەم ... ئەبەرڕوک بو لای‌سەحابەی ئەعزەم

لە کاتی حەلقی سەری پیرۆزی ... قورعەیان ئەخست یاران و هۆزی

تابزانن موی قسمەت پیشانی ... بەر کێ ئەکەوێت لە هاوەڵانی

جا (فتح‌الباری) لە گەلێک لاوە ... ئەم باسەی ڕۆشن بۆمان هێناوە

مەگەر نازانی حەزرەتی ئەحمەد ﷺ ... بارێت بە سەریا سەلام بە بێ‌حەد

لە کاتی عەمرە کە سەریان کرد حەلق / فەرموی ئەومووە بەشکەن لە بەین خەلق
ئەنەس ئەفەرمێت حەزرەت خۆی فەرموی / بە ئەبوتەلحە تا تەقسیم کات موی
ئەفەرمێت وایان کرد بە ئیزدیحام / لەو هەمو مووە سێ تاڵیان پێدام
زۆر بە ڕجاوە خالیدی وەلید / سەحابەی حەزرەت فەرماندەی ڕەشید
پاڕاوە بەڵکو موی بەری سەری / عەتا بکات پی گەورەو سەروەری
تا حەزرەت چەند تاڵ لە موی پیشانی / کردی بە خەڵات ئەو یاری گیانی
خالید گرتی لی و ماچی کرد بە تاو / ئەیساویە دڵ ئەینایە سەر چاو
حەمدی کرد بێ‌حەد بۆ زاتی (الله) / کەپی عەتا کرد موی (رسول الله)
هەتاکو کاتی جەنگی یەمامە / کەوا شەڕێکی توندو پڕ سامە
کافران حەزرەت خالیدیان دا گیر / بەو نیازەوە کە بیکەن ئەسیر
کافر کەمەنیان لە چەند لا بۆ خست / تا کڵاوخودیان لە سەری داخست
لە ناو ئەو حەلقەی توندی گەمارۆ / بە شوێن کڵاوخود خۆی خستە خوارۆ
کڵاوخودەکەی هەتاکو هەڵگرت / ئەسپەکەی خالید لە دەستی ڕایکرد
ڕۆیۆ ناو ئەسحاب گەلێ بە زەحمەت / چەندگورزی‌بەدەست‌ناحەزان‌بەرکەوت
ئەسحاب پیان وت بۆچی وەهات کرد / بۆ کڵاوخودێک خۆتت واپێ کرد
وەخت بو بتکوژن یا ببی زەلیل / بە دەس کافران بکریەی بە دیل
وتی بە زاتی پاکی کردگار / بۆ کڵاو نەبو خۆمم خستە خوار
دوریبوم چەندتاڵ موی سەری حەزرەت ﷺ / بەو کڵاوخوداله بەر بەرەکەت
پێم عار بو کەوێت لە مەیدانی شەڕ / قاچی کەوێت لی کافری بێ‌فەڕ
لە بەر خاتری ئەو موی حەزرەتە ﷺ / خۆمم خستە ناو ئەو موشەققەتە
دەی ئەر تەبەڕروک جایز نەبوایە / کەی ئەبێ ئەسحاب ئەمەی کردایە
یا هەر حەزرەت خۆی چۆنی ئەفەرمو / بە ئەبوتەلحە بۆیان بەشکەمو
یا موعاویەی پڕ عەقڵ و پڕ فام / بارێت بە سەریا درود و سەلام
کاتبی وەحی و کاتبی ئەسرار / دەللاکی حەزرەت ڕەسولی نازدار
ئەم ئەسحابەیە کاتێک نەخۆش کەوت / کە موبتەلا بو بە نازاری مەوت

زەرفێکی هێنا تیدابو ناخون ... تا حەددێک گریا بە دڵی حەزون
ناخونەکانی ماچ کرد چەندین جار ... فرمێسکی چاوی بێ‌بەین هاتە خوار
فەرموی ئەمانە ناخون حەزرەتن ﷺ ... بۆ ئەهلی ئیمان هۆی بەرەکەتن
بیکەنە چاو و لوت و ژێر زوانم ... بۆ جوابی مەلەک بەشکم بتوانم
جوابیان بدەمۆ بە سەهل و ئاسان ... لە یومنی ناخون حەبیبی یەزدان
عەینی وەسیێتیش جێ بە جێ ئەکەن ... ئەسحابن ئەی بۆچ ئەم کارە ئەکەن؟
ئەگەر بینوسین دەلایل هەمو ... کاغەز نامێنێت لە ئەرزا چەرمو
بەم یەک دو باسە ئەیکەین کیفایەت ... خودا بیکاتە شەمسی هیدایەت

نژماری ئەڵێت کۆتابێت وتار
با بۆ یارانیش نەبێتە ئازار

٨٠/۴/١٠

کەمێک لە دەستی

ئیبتیدابە ناونەوزاتەپاکە ... سانیعی کورات فەلەکی وخاکە
خالیق وسانیع (مایرید)سەرجەم ... زاتی (ذوالجلال)قاهیر و ئەڕحە م
حەمدوسوپاسی شایان ،سزاوار ... زاتی کە سێکە ڕەئوفە وجەببار
سەلامی‌خودابارێت بە خوڕرەم ... بۆسەر ئەنبیاو مورسەلین باهەم
مەخسوسەن لە سەرشای تاهالەقەب ... یانێ موحەممەد قورەیشی نەسەب
مایەی خیلقەتی (ماسوی‌الله)یە ... ساحیب موعجیزەس حەبیبی خوایە
کەباس موعجیزە باسی هاتە ناو ... گوێ گرە ئازیزم چەن لەحزە چەن تاو
ئەبێ بزانی موعجیزە یەکسەر ... خاسەی ئەنبیاس لە ناو بونەوەر
خودا بۆ تەئید ئیددیعای ئەوان ... چەنها موعجیزەی عەتا کرد پێیان
هەتا قەناعەت کەن بە موعانید ... هەم بۆ موقەووی موئمین و زاهید
هەر پێغەمبەرێک جۆری یا چەن جۆر ... موعجیزەی بووە لە کەم و لە زۆر
حەزرەت‌موحەممەد ﷺ گەر کەی تێبینی ... هەموی موعجیزەس سەرانسەر ژینی

باتەنیا دەستی بخەینە بەر باس — دێنێت بە خۆدا هەزار گێلو کاس
ئەزانی کەوا دەستی پیرۆزی — هۆی شانازیە بۆ قەمو هۆزی
جارێک لە دەستی چەنها بەردی ورد — ئەسحاب شاهیدن تەسبیحاتیان کرد
یانێ بەردەکان کردیان تەسبیحات — لەو کاتا ناودەس سدیقیان ئەکات
لە دەس ئەویشا ئەیبیسن ئەسحاب — ئەویش کردیە دەس عومەری خەتاب
لە دەس ئەویشا هەروا بەر دەوام — یاران ئەیان بیست خۆلاسەی کەلام
مەوجودی جەماد لەو دەستا تەسبیح — بکاو بخوێنێ ئەزکاری فەسیح
نیشانەی بەرزی پلەی حەزرەتە — وا دەر ئەکەوێت ئەم حەقیقەتە
یا چۆ بە چاوێک بێ ڕق و کینە — حەماسەی شەوی هیجرەت ببینە
هەر ئەو دەستە بو لە ڕۆژی بەدرا — مشتێک ڕیخ و خۆڵ کە پی هەڵگیرا
ڕوبەڕوی دوژمن هاویشتی حەزرەت ﷺ — خودا بۆی کردن بە بەڵاو مەینەت
حەزرەت عەبدوڵای کوڕ حەزرەت عەباس — خوایان لێ ڕازی وەها ئەکات باس
ئەم مشتە خۆڵە حەزرەت دای وەشاند — سوپای دوژمنی تێکرا پێ شکاند
ئەما لەو جەیشە یەک نەفەر کەوا — لەو خاکو خۆڵە نەچێت بە چاویا
تێعدادیان هەزار لە گەڵ سێ سەد کەس — چاویان پڕۆبو گشت بەیەک نەفەس
تا وایان لێهات گەڕانە دواوە — قورئان خەبەری ئەم شکسەی داوە
ئەسحاب لە یومنی زاڵ بون و دوژمن — سپای زەبەنیان گشت بون سەرو بن
یاهەریەک پەنجەی ئەودەستەی حەزرەت — قەمەر لەو دورە ئەکات بە دو لەت
ئایەی قورئانە (وانشق القمر) — شاهیدە لە بۆ ڕەسولی سەروەر
پەنجەیەک ئەونە بەکار بێت ئادەی — تەشبیهی ئەبێت لە گەل چیدا کەی
هەن بەعزێک مونکیر شەققی قەمەرن — لە ئایەو تەفسیر چاک بێ خەبەرن
باش وایە کەمێک بیر بدەن بە بیر — چن تماشاکەن کوتوبی تەفسیر
یاکاتێک ئەسحاب وەختی کارەزار — گشت بە بێ ئاوی کەبون گرفتار
غەیر لە چەن قەترە ئاویان پێ نەما — بون مات و پەرۆش لە غەم و هەما
حەزرەت لی پرسین چیە بۆچ جەمن — زانی کە دوچار خەفەت و غەمن

عەرزیان کرد قوربان ئاومان نەماوە　　گشت تینومانە چارە بڕاوە

فەرموی هیچ نیە؟ وتیان چەن قەترەس　　فەرموی بیهێنن هەر ئەندازە هەس

چەن قەترەکەیان هێنا بەر چاوی　　دەستی پیرۆزی خۆی خستە ناوی

بو بە فوارە بەین پەنجەکانی　　ئاوی جاری بو وەک ئاوی کانی

بیلال بانگی کرد (حیَّ علی الوضو)　　هاتن بۆ سەر ئاو وردو ڕیش چەرمو

ئەفەرمێت ئەنەس (علیه‌الرَّحمة)　　گشتمان تێرئاو بوین بێ ئەرکو زەحمەت

تێرئاومان‌خواردۆودەسنوێژمان لێ گرت　　کونەو مەشکۆڵە هەمومان پڕ کرد

وشترو ولاخ هەرچیەکمان پێ بو　　یەکسەر لەو ئاوە گشتی تێرئاو بو

یا گەر ئەیکێشا دەستی لە ڕوی زام　　دەبو بە شیفاو ئەیدەما ئالام

لە سەر هەر شوێنێک دەستی کێشابێ　　کەس نەیبینیوە ئیتر ئێشابێ

لە جەنگی بەدرا ئەوە بو باڵێک　　پەڕی بە شمشێر هی ئەونەهاڵێک

باڵەکەی هەڵگرت چو بۆ لای حەزرەت　　حەزرەت بەو شێوە کە چاوی پی‌کەوت

دڵی پڕ سۆزی خێرا هاتە جۆش　　پاڕایەوە بۆی بە جۆش و خورۆش

دەستی خۆی هانی بە ڕوی ئەو زامە　　پەیوەس بو هیچ کەس نەیزانی کامە

یا قەتادەناو تیر دای لە چاوی　　حەزرەت دەستی خۆی لە چاوی ساوی

زامی سارێژ بو ئێشی بو تەواو　　دیسان بینایی گەڕاوە بۆ چاو

قەتادە ئەڵێت کاتێک تیر لی دام　　ئیقباڵم وابو حەزرەت بو لە لام

من لە دەستم‌دا ئەو چاوە یەکسەر　　دنیای ڕۆشنم تاریک بوو کەدەر

حەزرەت تیرەکەی بە دەس دەر هانی　　چەن جار ئەو دەستەی بە چاوما هانی

دۆعای دەکردو دەپاڕایەوە　　تا خوا چاوەکەی بە من دایەوە

جا بێ تێفکرە گەر خاوەن هەستی　　لە ڕەمزو ئەسرار شاراوەی دەستی

ئەم دەستە تاوێک دەبێتە مزگەوت　　لە بۆ بەردو ڕیخ نەک لە ڕوی هەڵکەوت

تیایا بەردو ڕیخ ئەیکەن تەسبیحات　　لە بۆ خالیقی هەمو مەخلوقات

تاوێک سیلاحی دەستی جەنگاوەر　　ئەتۆمەو کیمیاو گازی ئەشکاوەر

دوژمن نائومێد ئەکات کەڕو کوێر　　سپای گەورەیان ئەکات سەرو ژێر

جارێک موشەکی قارە پەیمایە / نەک قارە پەیما زەوی تامایە
بەیەکسەرپەنجەی مانگ ئەکات دو لەت / کێ ی ترشک ئەبەی وا خاوەن هەیبەت
تاوێک خوا ئەیکات بە چاوگەی کانی / بۆ رەفعی موشکیل ئەسحابەکانی
تاوێکیش ئەیکات بە دەواخانە / هەم بیمارستان ئەو دەستە جوانە
زامی زامداری پێ ئەکات تیمار / تیا دەرمان ئەکرێت هەزارن بیمار
سابە باوان و بە ئەولاد و خۆم / هەزار جار فیدای پەنجەو دەستی تۆم
بەدبەختم موحتاج شیفای دەستی تۆم / تۆ بیتو خودا هیممەتێک کە بۆم
دڵم زامداری دەستی عەدومە / لە دەورم جەمن هەزار وەیشومە
جارێک ئەو دەستەت بێنە بە دڵما / بەم دڵەی پڕ ئێش پڕ قرچەو کوڵما
گەر لە داو شەیتان دەرم کەی بەو دەس / قوربان گیان ئەمەش دیسان موعجیزەس
نژماری دڵخۆش شیفای دەستی تۆس / ئەنا وامەندەی تۆفانی پای کۆس

۸۰/۴/۱۱

له بەندیخانەیی دونیا

له بـــەندیخانەیی دونـــیا له نـــێو زیـــندانـــی تـــابوتا
گولـی سەربەستی خۆمم دی ئـەمن ئـەمڕۆ له نـێو ڕوتـا
عەجەب مـاوم کـەنەمدیوەوەکـو خـالآنی سـەر کـولّمت
به تـام و بـۆو گـران قـیمەت له کـورەی ئـەرزی نـاسوتا
ئـەوا دڵ بـو بـە بـریانی نـەما ئـۆقرەو نـەما سـەبری
له بـەر خـالآنی سـەر کـەوتو بـە سـەر زومـڕودو یـاقوتا
ئـەتۆ بـۆچ بـیتە قـاتڵ بـۆچ ببیتە مـوستەحەقی نـار
بـــهێنە تـۆزێ ئـاوی دەم له دوریت دڵ ئـەوا سـوتا
مەکەن لۆمەم ئەگەر ویّڵ بوم بە هەردانا بە وێنەی قەیس
بە شوێن لەیلی خەرامانو له دوی ئەو شۆخە هـاو جـوتا
ئەوا حوزن و هەم و غەم چو خەلاسم بو له دەردو ئێش
له سایەی زولـفی عـەترئامێز له خـۆشی چـاوی ئـاهوتا
بە وەسڵت دڵ له غەم دورە بـە دوریت دڵ ئـەبێ بـریان
شەهیدی عیشقە گەر سوتێ بـلّێ بـۆ عـیشقی مـن سـوتا
مەسەرڕەت هاوەڵە بۆ مـن بسـوتێم گـەر لە بـەر چـاوت
ئــەبن سـاڕێژ بـرینی دڵ له بـەر بـادی دەم و فـوتا
ئەگەر چـی تـیری مـوژگانت لەتـی کـروە دڵ و جـەرگم
ئەکـەم شـوکرانـەیی یـەزدان له سایەی خـولقی نـیکوتا
کرومە شەرتی مەردانە ئـەگـەر سـەد جـارە لەت بکـرێم
نـــەناڵێنم له بـــەر تــێغی گـران و شـێری ئـەبروتا
ئەڵێ نژماری حوزنم چـو ئـەگـەرچـی هـەر له تـۆ دورم
بـەوەت دڵـخۆشم وامـاوی لە بـەزم و عـەهدی پـێشوتا

۷۷/۵/۲۸

لە بەر ڕوناکی گۆناتا

لە بـەر ڕونـاکـی گـۆناتا وەکـو پـەروانە حەیرانـم
ئەڵێ‌ی شیرەی گوڵان ئەگرم خەریکی گەشت و سەیرانم
ئەبێ‌ کـەی بـێ‌ بـە دەس لادەم شـەعیری شـۆڕەبی ئـاسا
بکـەم سـەیرانی خـەرمانی دەم و چـاوت بـە چـاوانـم
بـە هـەر جـۆرێ‌ ئـەپشکوتێ‌ شکـۆفەی لێوی ئـاڵی تـۆ
نـیە بـاکـم ئـەدەم ئـاوی بـە خـوێنی جـەرگی بـوریانم
ئــەتۆ سـاتێ‌ وەرە بـۆ لام بکــە گــەرداوی پــێڵاوت
ئەدەم مـاسازی گـەردی پـێت بـە ئـەبرۆم و بـە مـوژگانم

«ئەسپی ئاوات»

سەواری ئەسپی ئـاواتـم کـەچی هـەردێ‌ بـەرەو دواوە
ئەبو ساتێ‌ بەرەو پێش چێ‌ عەجەب ماومچ ڕوی داوە
سەراپا غەرقی بەحری حیرەت و حـەیران و دڵتەنگیم
نـیە یـارێ‌ بـە دادم گـات نـەجاتم بـات لە ئـەم ئـاوە
ئەڵێ‌ی گیرۆدەیی مەوجی سکەندەر ماوە جەستەی من
بـڵێ‌ی بـێ‌ ڕۆژێ‌ ڕزگـاریم بـبێ‌ لەم بـەندو لەم داوە
بە لەونێ‌ زایف و ماتم ئەچۆڕێ‌ خوێن لە جەستەی من
ئـەڵێ‌ی تـیری دەسـی دوژمـن بـە لاشـەمدا چـەقێنراوە
وەرن یاران بکەن سەیری دەرون و هەم کزەی جـەرگم
وەکـو کـەبابی دەس نـاشی سـەراپـا گشـتی سـوتیاوە
پەرۆش و غەمزەدەی دەردم تەبیبێ‌ بانگ‌کە لێم تێگات
بـزانــێ‌ تـیری مــوژگانی گــوڵاڵەم قــەلبی پــێکاوە
دڵـم بـۆیە پـەرێشانە کـە دڵ مـاسی و گـوڵم ئـاوە
چـلۆن نـەمرێ‌ دڵی وێـڵم کـە مـەنعی ئـاوی کـریاوە

گەلێکم سواری ناکام دی پەپولەی ئارەزویان چو
سەری پڕسۆز و سەودایان لەژێر بەردی لەحەدناوە
لە جۆشی جۆششی غەمزەی تەبیبی حازیقان زۆرن
ئەوانەی عەینی نژماری پەپولەی باڵ پڕوزیاوە

«نەورۆز»

ئەڵێن نەورۆزە نوخشەی گوڵ سەری هەڵدا لە گشت لایە
چنورو سەوزەو سۆسەن پەڕەی ژێر قاچی لەیلایە
شەقایەق چیمەن و نەرگس وەنەوشەی گوێ چەم و نێو باخ
هەمو بەستەی دەسی یارن عەجەب پەروین و شەهلایە
قەناری، توتی و قومری هەمو حەیرانی باڵای تۆن
بە عەتری تۆیە گوڵباخی شکۆی نێو باخ و سەحرایە
سەراوان قەترەیی ئاوی دەم و کوڵمت کە تیدەپژێ
بەلارولەنجە دێتە خوار ئەڵێی شەکراوی لای شایە
نەسیمی نەو بەهار بۆنی قەد و باڵاتی هێناوە
دە بۆیە مەنزەرەی ئێلاخ ئەڵێی جەنناتی ئەعلایە
کە ئەیکەم گەردشی کێوسان ئەبینم لالە و شەوبۆ
ئەڵێی زیراکسی باڵاتە کەتەنیا کوڵمی تۆی تیایە
عەجەب ماوم لە سەولو ئەرخەوان و نارەوەن واچۆن
ئەمێنن سەیری باڵات کەن بە عیشوە و نازو ڕەعنایە
بەسە نژماری وەسفی زۆر مەکە هی‌یار و دڵدارت
ئەزانی هەر سەدێ هەشتاد دڵ و چاو چڵکنی تیایە

٧٨/١/٢٥

«چوارینه»

ئـاو بـەرەوخوارو بـۆ نـزمی ئـەڕوات   شـاخ و داخ ئـاوی نـزمی بـۆ نـاڕوات
ئەو مەردەی وەک شاخ گەردنی بەرزە   ئـاوی تـەختایی ونـزمایی نـاخوات
تەختی بە پـەیین بـە هـەزار زەحـمەت   بە ئاوی جۆگـەو بـە پـەڵەی ڕەحـمەت
بـــەو حـاڵە حـاڵە تـۆم ئـەڕووێنێ   لەگەڵ گۆڕاندن بە کـوێروی نـەگبەت
بـەڵام ئـەو شاخە چـون ئـاوی پـاکـە   دور لە پـــەیناوو شـــتی نـا پـاکـە
جێی باز و قومری و چنورو شەو بۆس   بـەرد و درەختی وەکـو زێـڕ چاکـە
سـا کـە وەهـایە ئـەتۆش وەکـو کێو   دور بــە لە پیسیو ڕوخساری دزێـو
بـەبە جـێی شنەی سـروەی بـەیانی   گـوڵی مـەعشوقی بـوڵبوڵ کـە بەخێو
مـەبەرە نـزمی بـۆ جـێگەی پـەیناو   بـیتە ئـاو دڕگـەو بـەرەپێی لافـاو
بـەرزی بـە هـەتا دەمـارت بـەرزبێ   نـزمی گـولیشی بێـی تـینە و ژاکـاو
چاڵی هەر کەسێ بوی قەزای حاجات   لێی قایم ئەبێو خۆی نەجات ئـەدات
هیچ کەس نەیبینی لە بەرزی و بەرچاو   جـارێ لە جـاران کـەسێ پیسی کـات
بەرزی جێی سەیر و سـەمایە بۆ عـام   حەیرانی سەفای بەرزین خـاس و عـام
کـەسێ لەوەسـێت ئـەگـات نـزماری   ببێ زەڕرەیەک هـۆش و عـەقڵ و فـام

۷۶/۲/۲۹

«ڕەعا»

بــە نـاوی ذاتـی خـودای تـەوانـا   (لەالحـــمد)و هـەم سـپاس و سـەنا
صـــەلاة و ســـەلام لە ڕادە بــەدەر   بۆسەر موحەممەد ﷺ سالاری مەحشەر
حـــەکـــایەتێکە بــاسی ڕەعـــایە   بــۆ ئـــەوکاسانە ڕەعـــایان لایـــە
یـــا بــەهەر شـێوە بـەدەستی ڕەعـا   ئـێش و ئـازاریان پـێگەیوە و ئـەگا
ڕەعـا ژنـێک بـو ژن کـابرایـەک کـز   دایـــم مـــەلولو پـــەرۆش و عـاجز
ڕەعـا بـەد ئـەخلاق بـەد مـەجاز نـابار   چڵکن فرە ڕێس جوێن فـرۆش لاسـار
نـاخون بـە وێنەی هـیمەیمون درێـژ   دەنگڕەقو ناخۆش وەک هیگوێ درێژ

سەری هەمیشە پێچابو بە پەت — پانتۆل لەپایا پێ‌پەتی نەگبەت
سوجدەی نەبردبو هەرگیز لە خالەق — ناو خوایش مەگەر بۆ قەسەمی ناحەق
چوبو بە بوکی هەتا ئەو کاتە — بۆ ڕەعا ئەتگوت ناو قڕو قاتە
بتخستایەتە بەحری زرێبار — ماسی لێ ئەکوشت هەزار بە هەزار
ئیتر با بێسێ مێتوکە و سپێ — مەر خوا بزانێ چەنەی پێوەبێ
خۆلاسە هەتا تۆ حەزکەی ناڕاس — مەردوم ئازار و پەست و خوا نەناس
شویەکی هەبو داماو و فەقیر — ڕەعا بە چوار پەل خستبویە گیر
شو کاکە مەحمو دڵپاکو تەمیز — ئەو ناوی نابو یارۆی باوەحیز
سەرە چڵۆسکی تێوە بانەدا — مەحموش بە دۆعا بەش خوا لی لادا
هەر ئەمرێ ڕەعا ئەیکرد بە مەحمو — جێ بە جێ‌ی ئەکرد خێرا زوبەزو
بەو حاڵەش بەین بەین دەسیەنا بینی — ئەیخست و چۆکی ئەداسەرسینی
تا بە مەرام خۆی فەلاقەی ئەکرد — جا کە هیلاک بو دەسی هەڵئەگرت
ماوەیەکی زۆر مەحموی بەسەزوان — ئاوا بەم شێوە دنیای گوزەران
ئەچو بۆ هەرکوێ تا ئەگەڕاوە — دەنگی لە گوێ‌یا هەر ئەزرنگاوە
بەین بەین لە هەردا کە ڕائەپەڕی — ئەتگوت شێت بووە و داویە لە سەری
قەوم و ئەقرەبا دڵیان هاتە جۆش — هەمو بۆ مەحمو بون مات و پەرۆش
وتیان تەڵاقی بدە براکەم — وتی ئەی دوایی بۆ کوێ هەڕاکەم؟
ئاخری ڕۆژێ ڕەعا زۆر بە فیز — ڕوی کردە مەحمو وتی باوەحیز
وەهام بیستووە ئەم هەردو دۆڵە — مازوی وەک ترێ هەموی هەر بۆڵە
هەڵسە بە یەکۆ با ڕوکەینە هەرد — بۆ هەردەوانی بەش بمانبێ ئەرد
ڕۆین بە هەردا هەردەنگی ئەهات — گلەیی‌بەختو بەین بەین جوێن ئەدات
چون بەینێ گەڕان ڕەعا ئەمجارە — وتی خولە سیس بڕوا ئەو خوارە
ئەوە چاس لەویا ڕوکەینە ئەوێ — با دەمێ تەرکەین تونیمان ئەوێ
بە مازو کردن ڕۆین بۆ سەربیر — ڕەعا بە شەوقو مەحمو دڵ زویر
ئاخری زوڵم وستەمی ڕەعا — مەحموی والێ کرد تۆزێ بیرۆکا

له ژێدا مه‌حمو وتی وادیاره   ئه‌م بیره ته‌واو قوڵو ناباره

به‌ش ئه‌کبیرێ که‌م عاقڵانه‌و ژیر   من ئه‌جاتم بێ و ئه‌و پی بکات گیر

به‌ڵێ کامه‌حمو پێش‌تر له ڕه‌عا   به‌هه‌ر جۆرێ بو گه‌یشته سه‌رچا

وه‌ختێ ڕه‌عا هات له‌بریتی سلاو   یا مانو ئه‌وی وتی کوانێ ئاو؟

کامه‌حمو وتی ڕه‌عا به قوربان   خواده‌روی خێری کروه‌تۆ لێمان

هیچ توڕه مه‌به عه‌رزت که‌م ڕه‌عا   شتێ عه‌جیبم بینیوه لێرا

ڕه‌عا وتی‌پی ئاده‌ی فلتێنه   بێ‌تول و ته‌فصیل هیچ دامه‌مێنه

گوریسێ درێژ به کامه‌حمو بو   گوریسه‌که‌ی هێنا خێرا زو به زو

مه‌حمو گوریسی به‌سته ناوقه‌د خۆی   ڕه‌عاش به مۆڕۆ هه‌ر ئه‌یڕوانی بۆی

مه‌حمو وتی پی ئه‌چمه بن ئه‌م چا   ڕه‌عا وتی بۆ؟ قوزه‌ڵقورتته جا؟

وتی نازانی ڕه‌عا به گیان تۆ   گه‌نج و خه‌زێنه‌ی تیا شاریاوه‌تۆ

سه‌ر گوریسه‌که بگره باوانم   ئه‌چم پڕ ئه‌که‌م هه‌ر چوار گیرفانم

جا تۆ له‌نگه‌رم بگره ئێمه سه‌ر   ئه‌چم ئه‌ونه‌ی‌تر ئه‌هێنمه ده‌ر

مه‌حمو په‌له‌په‌ل ڕۆیی بێ ماتڵ   ڕه‌عا یه‌قینی که بۆ بوحاسڵ

وتی بێره‌سه‌ر به‌لام به جوێن دان   ئاخر باوه‌حیز چی ئه‌گرێ گیرفان؟

بێ باخۆم بڕۆم گه‌وره‌س باخه‌ڵه‌م   هه‌تاکو به‌ش کات له بۆ مامه‌ڵه‌م

مه‌حمو له ژێرۆ هه‌ر ئه‌یکرد دۆعا   خوایه تۆ بیکه‌ی چێته‌خوار ڕه‌عا

مه‌حموهاته سه‌ر جا ڕه‌عا خۆی به‌ست   سه‌رگوریسی گرت مه‌حمو به دو ده‌ست

ڕه‌عا چه‌ن پله سه‌ربه‌ره‌و خوارچو   مه‌حمو چه‌قۆیه‌ک محکه‌می پێ بو

چه‌قۆی ده‌رهانی و گوریسی قرتان   ڕه‌عای به‌ره‌وخوار به بیرا قوڵتان

مه‌حمو که‌زانی بویه‌تی خه‌لاس   بۆ خودا بێ‌حه‌د جا کردی سپاس

ڕێی‌دێی گرته به‌ر هاتۆ بۆ ماڵۆ   پێنج‌شه‌ش‌ڕۆژڕه‌حه‌ت‌بۆی‌که‌وت‌له‌پاڵۆ

دوای ئه‌وه هه‌ڵسا ڕێکه‌وت بۆ سه‌ر چا   بزانێ چۆنه ده‌نگو باس ڕه‌عا

گوێی گرت عه‌جایه‌ب هه‌رایه و ناڵه   له بن ئه‌و بیرا بووه به قاڵه

گوریسی داهێشت بزانێ ڕه‌عاس   ئه‌مردووه و هه‌ر خه‌ریکی هه‌راس؟

کە هێنایەسەر ڕوانی دێوێکە   بە سەرو باڵا ئەڵێی کێوێکە

وتی داتئەخەم دێو وتی دەخیل   بەدەس ڕەعاوە داماوم زەلیل

هەرکەس هەی ئەگەربێ و بمدەی نەجات   بۆت ئەبم بە خێر پێت ئەدەم خەلات

خۆلاسە مەحمو دێوی دەرهانی   دێو تێر ماچی کرد پێلاوەکانی

وتی چەن ڕۆژە دیلی دەس ڕەعام   مەحمو چونکە تۆ گەییت بەفریام

لەدور ئەو شارە ئەیبینی بە چاو   چەن ڕۆژە قەتعم کروە لێیان ئاو

خەریکە ئەمرن هەمویان بۆ ئاو   پاشا جارێکی وای داوە لەناو

هەرکەس بتوانێ ئەو ئاوە بەردا   پاشا کچی خۆی لێ نیکاح ئەکا

ئەیکا بە وەزیر کاخی سەڵتەنەت   ئەبێ بە گەورەی شارو مەملەکەت

وتویشیە ئەگەر بۆی ئەبێ ئازاد   عومری ئازیزی من ئەکەم بەرباد

تۆ بڕۆ بڵێ سەهلە بەدەس من   ئازادی ئەکەم بەکوێری دوژمن

بەڵام بەو شەرتە مەحمو بزانە   بابێت بە عەهدی مەرد و مەردانە

گەر لەشارێ‌تر من قەتعم کرد ئاو   نەیەی بەو دەورا بکەی چاوە چاو

بێت و بێ‌ی یەکسەر ئەتکەم لەت و پار   ئەچێ لە دەستت سەڵتەنەت ویار

مەحمو هەڵسا چو کە گەیشتە شار   ڕوانی خەڵک هەموی مەلولو غەمبار

وتی جەرەیان؟ باسیان هێنا ناو   وتی ئەتوانم من ئازادکەم ئاو

بردیان بۆ پاشا هەواڵ زو بە زو   جا پاشا ناردی هێنایان مەحمو

وتی ئێژن تۆ قەولێ وات داوە   گوایە ئازاد کەی بۆ شار ئەم ئاوە

مەحمو وتی من بەڵێ ئەتوانم   سەهلە بە دەستم قەزات لە گیانم

عەهد و پەیمانی وەزیری و کچ شا   گوزەریا و مەحمو هەڵسا لە پاشا

ڕوی کردە چاوگەی ئاوی شارە کە   هەرکە گرتبوی دێوە هارە کە

مەحمو بانگی کرد دێو ئاوی بەردا   بو بە شادیانە چەن ڕۆژ لە شاردا

کچیان کرد بە بوک بردیان بۆ مەحمو   کرا بە وەزیر خێرا بێ‌پشو

ئاو شارێکی‌تر پاش ماوەیەک زۆر   دوبارە زۆیشت گرتی دێوە بۆر

خەڵکی بۆلای شا هانای خۆیان برد   شا وەزیر مەحمو ئەمجارە بانگ کرد

وتی پی وەزیر ئەی خاوەن ئیقباڵ بکە ئەکبیرێ بەعەقڵ و کەماڵ
بەبە باعیس ئەجاتی ئەوشار ڕوتبەت بەرز ئەکەم تا چەن قات ئەمجار
وەزیر تێفکرا کە جاری پێشو دێوەبۆر وەها بەڵێنی دابو
گەر ئاو شارێتر بێتو من بەسم ئەیەی ئەنا گیر ئەکەی بەدەسم
چون تۆ پیاوەتیت کرد لەگەڵ منا ئەجاتت داوم لە دەستی ڕەعا
با بە دەستی من ئەبینی زەرەر کە وایە تۆ خۆت ئەخەیتە خەتەر
وەزیر کە بیری ئەدا بەم کارە ئازای دائەگرت غەم و پەژارە
وازیان نەهانی هەر ڕۆژێ چەن جار ئەچون تا وەزیر بەردات ئاوی شار
ئاخری وەزیر وا بەڵێنی دا کەوا ئاوی شار هەر جۆر بێ بەردا
چاوگەی ئاوەکە پێیان ئیشاندا وەزیر بە قیرە هەڕای کرد پیادا
دورۆ کەوتەوەو گەییە ئزیک دێو دێو وتی مەحمو ئەزانی پەشێو
مەگەر من ئەمگوت گەر بێی ئەتکوژم ئێسکت ئەهاڕم خوێنت ئەمژم
تۆ پیاوەتیت کرد گەڕێرۆ بۆ خوا تا من ئەتکوژم با ئابڕوم ئەڕوا
وتی کورە مام دێو گوێ گرە بزانە بۆچی هاتووم مەگرە بەهانە
وەختی ئەماوە کەم کە قسەو باس بەدەس دوژمنۆ خۆت بکە خەلاس
چۆن پیاوەتی تۆ ئەکەم فەرامۆش دوژمن بێت بۆ تۆ و من ببم خامۆش
ڕەعا هاتوە بۆت هەواڵم هانی بۆ کاملا ئەچی تۆ خۆت ئەزانی
لەترسا مام دێو ڕای کرد بەر بو ئاو وەزیر ئەونەیتر بو بە خاوەن ئاو
سا خوایە ڕەعا زوڕن لەم عەسرا ئیتر لەشامە لێرە یا بەصرا
بە دەس ڕەعاوە خەلاسمان فەرمو شێخ و مەلاو بۆر وردو ڕیش چەرمو
ئژماری هانای درگات هێناوە لە وەکالەتی چی مەحمو ئاوە

۷۶/۶/۳۰ ئژماری

«یاران ئەم دنیا نامێنێ تا سەر»

یاران ئەم دنیا نامێنێ تا سەر   پشت پێ‌بەستنی خوسرانە و زەرەر

هەرکەسی تێهات ڕۆژێکیش ڕۆیی   سا بە حاڵی خۆت بتبێ بەزەیی

هاتنت بۆسەر ڕوی ئەم دنیایە   بێ‌حەد فەلسەفە و حیکمەتی تیایە

خوا بۆ ژیانی خەلق کردووی   نەک بێ‌بە مردو هەر بە زیندویی

خەلقی کردی تا بژیەی بۆ ژیان   بە پێ‌ی دەستور و ئەحکامی قورئان

چونکە ژیانی ژوی ئەم دنیایە   ئەڕوات و عەینەن وەک سێبەر وایە

یاباشتربڵێم وەک فەرموی حەزرەت ﷺ   دنیا مەزرەعەس لە بۆ ئاخیرەت

ساکە ئەم دنیا مەزرەعەی تۆیە   شێفی بڕاوەو ئاو لە سەرۆیە

تۆش گەر عاقڵ‌بی و فەلایەک بزان   تا عومر و ماڵت نەچوە بە تاڵان

تۆمێ ئەچێنی بێ دەغێڵە و پاک   تاکو خەرمانت بێ ئاژەڵ بێ و چاک

توی ساڵێ ترت نابەی بەرەو ئاش   ئەبا ساڵێ‌تر کەوی بێ مەعاش

یانێ لەم دنیا لەلات ئەبێ بیر   تاکو لەو دنیا بۆ خۆت ئەکەی گیر

جاگەر بەگوێرەی فەرمانی خودا   لە ئەم دنیادا بچی بە ڕێدا

شادی ئەبەدی ئەولات ئافرۆشی   لەئەم دنیادا بە ئەختێ خۆشی

چون خۆشی ئەگرە وەک خەو بینینە   کەبێدار بویۆ حەسرەت و شینە

هی‌تۆ بێ تەوا و سەراسەر دنیا   کاتێ کەمردی کامەت پێ بڕیا

چەن میتر خامە ئەر واریس بۆت کەن   هیچیشت نەبێ خێرخواز بۆت ئەکەن

کە چویتە ناوگۆڕ ئەویش ئەگەنێ   ئەموالی دنیات هیچ پێ نامێنێ

هەر خۆت ئەمێنی و کردەوەکەی خۆت   ئیتر ئەم دنیا چی‌بو ئەفعی بۆت

گەر بتبێ ئەمجار بۆت ئەبێ مەعلوم   دنیا پەرەستی چەن پەستەو مەزموم

هەرچیەکت بووە بۆت دەبێتە ئێش   (نعوذبالله) دەبی دەرون ڕێش

لەم عەرزە و حاڵە وەها تێنەگەی   ئەم دنیاش تەواو لەدەس بەربدەی

نەفەرمێ حەزرەت ڕەسولی سەروەر   هەزاران هەزار سەلامی لە سەر

پیاو نابێ بێتە پیاوی ئەم دنیا   یانێ هەر ئێرە بگرێ بە تەنیا

یــا هــەر ببێتە پیاوی ئاخیرەت | پیاوی هەردو بێ چاکەو بەقیمەت
چونکە گەرتەنیا پیاوی ئەم دنیاس | یاغیلە حوکم و قانونی خوداس
بۆ خۆی زەرەری کردوە ئیختیار | کەسێ کە وابێ کەی پیاوە و هۆشیار
بۆژن و منالّ گەرهەولّی داوە | سەروەت ومالّی بەدەس هێناوە
بەلاّم سەرکەشی لەدین کردووە | ئیتاعەی خودای هیچ نەکردووە
زەزای خێزان ومندالّی لە لا | موعتەبەر بووە تا ئەمری خوا
یا ئەو کەتەنیا کۆششی یەکسەر | بۆ ئاخیرەتە ئەی نوری بەصەر
ئیتر تەوەجوی بەم دنیا نیە | خێزان ومالّی هیچێکیان نیە
موحتاجی دەستی دۆسو بێگانەن | بۆ تانەی ناحەز دایم نیشانەن
ئەم دوانە هیچکام بەر گوزیدە نین | لای ئەهلی بڕوا پەسەندیدە نین
پەسەن ئەوەیە بە گوێرەی قودرەت | زەحمەت بکێشی و باش بکەی هیمەت
هیمەت بۆهەر دو دنیات خەیتە کار | تالە هیچ کامیان نەبی شەرمەسار
لەم دنیا خزمەت دین وخۆت و گەل | باری هەر دولات بۆ ئەباتە کەل
ئەژماری عەرزی لەگەلّ یارانە | خۆیشی تەمایەر لوتفی یەزدانە

٧٣/١٢/١

«ئازیزم دەخیل»

ئازیزم دەخیل ئازیزم دەخیل | دنیا پەرستی با نەتکات زەلیل
مەبەرە عەبدی دینار و دیرهەم | لە داری عومرت وەربگرە بەرهەم
هەر کەسێ هاتە ڕوی ئەم دنیایە | عەشقی شتێکی هەر لە دلّدایە
یەکێ موبتەلا بە عەشقی حەقیق | مەستی ئەو بادەی بێ لەکەی عەقیق
یەکێ گرفتار بە عیشقی مەجاز | ساتێ بە سازێ ئەخوێنی ئاواز
یەکێکیش عاشق بۆئەم دنیایە | باسی سەروەتی لە کەللەدایە
بە جۆرێکی وا ماسیوای دنیا | باسی نەماوە ئەسلەن لە دلّیا
دین و ویژدانی ئەدات بە پارە | پارەس مەعشوقی چاری ناچارە

هەر کەسێ عاشق هەرچی بێ کاکە　　تەنیا ئەو شتەی بەلاوە چاکە
مادام ئەو کەسەش عاشق دنیایە　　غەیری ئەم دنیای لا بێ‌بەهایە
گەر پارەی بەنێ دینی ئەفرۆشێ　　بادەی بەد ناوی سەدجار ئەنۆشێ
ئارامی نابێ نە ڕۆژو نە شەو　　حەتتا ناموسیش ئەدا بەم و بەو
ئەیکابۆ پارە هەر کارێ پەستە　　بۆ چینی ئەیار دایم داردەستە
غافڵ لە ئەوەی کە دنیا دونە　　دنیا پەرستان حاڵیان زەبونە
دەگێڕێتەوە ڕێبەری ئیسلام　　یانی موحەممەد (علیەالسلام)
زەمانی حەزرەت عیسای پێغەمبەر ﷺ　　سلاوی خودای گەورەی بێت لەسەر
حەزرەتی عیسا لە گەڵ چەن نەفەر　　لە ڕێگەیەکۆ بونە ڕێ گوزەر
ڕوانی‌یان سێ کەس کەوتوون بێ گیان　　خەزێنەیەکیش وا لە بەردەسیان
وتیان یا عیسا پێمان دەخەبەر　　لە حاڵ و ئەحواڵ هی‌ئەم سێ نەفەر
حەزرەتی عیسا فەرموی ئەم سیانە　　دوانیان براو ئەو ئامۆزایانە
یەکیان ئەم گەنجەی پەیدا کردووە　　لای خۆی متمانەی بەوان کردووە
هەر سێ ڕۆیشتون بونەتە شەریک　　بۆ دەرهێنانی جا بوون خەریک
پاش دەرهێنانی برسی‌یان بووە　　تەکبیری هەر سێ بەم شێوە بووە
بۆئەوەی لای خەڵک نەبن ئاشکار　　لە نیوەشەودا بڕۆنە ناوشار
جا دانەیەکیان بچێ بێنێ نان　　هەواڵی شاریش بزانێ بۆیان
ئامۆزا ئەچێ و ئەم دو ئەمێنن　　تەکبیرێکی وا بە بەینا ئێنن
ئامۆزا هاتۆ بیکوژن بێ خەم　　تاکو بەشێکیان ئەو لێ نەکات کەم
هەروا ئامۆزاش ئەمەی هات بەبیر　　ئەو خەزێنەیە هەموی خاتەگیر
ئەو ئازوقەیەی بۆیان ئەسێنێ　　مێقدارێ زەهری پیا ئەوەشێنێ
کاتێ ئێتەوە خێرا ئەیکوژن　　زۆر بێ‌ڕەحمانە خوێنی ئەڕێژن
پاشان بەو هیوا ئەجاتیان بووە　　بۆ چونە شاریان بەلام هەر زووە
نانەکە ئێنن ئەیخۆن بە شادی　　ئەمانیش ئەمرن بە نامورادی
هەر سیانیان ئەمرن بەجێ تێلن ماڵ　　ئەمەیە باس و ئەمەیە ئەحواڵ

کەوایە دنیا هەر سیانیانی کوشت | خوێنی هەزاران وەک ئەمانی ڕشت
کاکە هەر کەسێ عاشق دنیایە | سەر ئەنجامێکی وای لە ڕێدایە
نەقشەی دۆس کوشتن ئەڕێژێ بە پیاو | سەد جۆری تریش هەر ئەیخاتە داو
کەمادام وایە پیاوی دنیا دۆس | قەد مەکە بە دۆس با ئەتخاتە کۆس
چون هەدەفی ئەو هەر پولە و تەواو | بۆ پوڵ هەرکەس بێ ئەو ئەیخاتەداو
تکایە ساتێ بیربدە بە بیر | دنیا و دنیادۆس بەش ئەتکەن ئەسیر
نژماری شادی ئێوەی ئاواتە | بۆ کزی یاران پەرۆش و ماتە

٧٣/١٢/٧

«ئەی گوڵ»

دەمێکە ئەی گوڵ دڵ بۆت بە داخە | بەشی واوەیلا و گریان و ئاخە
باخی دڵ بێ تۆ چۆڵ و وێرانە | بولبول بێ نەغمە بەبێ سۆراخە
سا ئەی سەروی سەه ئەمامی ئەو بەر | ڕێحانەی چۆمان گولاڵە و عەنبەر
توخوا گەر ئەسیم خێزیا لە سەحەر | عەتاکە بۆیەک بۆ دەوای ئەشتەر
ئەی گوڵ گولاڵەی گشت گوڵ ئاساکەم | کولبەدەی دڵەی گەبرو تەرساکەم
کەی بینم غونچەی بەهاری ڕوی تۆ | تەبیبی حاڵ زان لەزام پرساکەم
ئەی گوڵ بە بێ تۆ باخی بێگوڵم | بە بێ شکۆفە و قومری و بولبولم
بە دوریت هەدەف تیری قەوسی تۆم | تکایە تیرت لادە لە دڵم
ئەی گوڵ ئەم دڵەم زامداری تۆیە | زامی بە دوریت گەلێ بە سۆیە
تاریکستانی تانەو هەمهەمەس | ڕوی تۆش وەکو مانگ لە سەر ئاسۆیە
یا ئەبرۆت عەینی مانگی یەک شەوە | هیلال سەرنگون تا چواردە شەوە
حاشا لە هیلال تا ئەبرۆی تۆ بێ | من بە شەوارەی لەکەل مامەوە
زوڵفی خاو تارتار بە عازەی چەمدا | حەرەس بۆ دڵی کەیلم لە غەمدا
سا ئەی گوڵ خەندەی غونچەت بنوێنە | بەش بیبە عەیار لەزێری غەمدا
نە عەرعەر ئەدار ڕێکی حوزەیران | نە نەی و ئەسەوڵ کەنارەی چۆمان
هیچکام نیانە حەدی هاوشانیت | سورمەی بۆ گلی دیدەی بە سۆمان

ئەرێ گوڵاڵەی لە گوڵ ساختەکەم — مایەی دۆڕانی دڵە باختەکەم
دەسکردی خالەق تاکو مومتازی — بێ باک لە دوری دڵە باختەکەم
بەقینە ئەی گوڵ کە جەفاکاری — بەڵام دڵ ناڵتون بۆ خۆت عەیاری
ئەڵێن ئەم دڵەی ڕەشم بێ عەیار — ماوە بەش ببی تۆ بە عەیاری
یا شاە، شاهەنشای شاهانی شاگیر — ئەم عەبدەت بە داو کراوە ئەسیر
چون تۆ شاهەنشا و ئەمیش غولامە — بەڵکو مەقسەدی بەیتی خەیتەگیر
نــژماری داوای ئەوەڵ ئیمانە — ئەم جار فیدابون لە ڕێی قورئانە
پاشان ویسالی یاری دور وڵات — بە خاتر نەبی وچی شەهیدانە

٦٨/٨/١٤

«یا حەق»

یاحەق یازەلحەق باڵای مەوجودات — تاقانە مالیک کەنز و کائینات
یاشەمعی ڕوناک مەحبوبی پاکان — هەدەفی ڕجوع عابید و چاکان
سوڵتانی مەحفوز لە ئازار و بەند — بێ‌نیاز لە عام دایم دەوڵەمەند
ئامیری چاکان یا یاری مەزڵوم — مەعشوقی عاشق سەراپا مەعسوم
یا خاوەن دەریای بەزەیی بێ بن — مەوسوف‌بەڕەحمان‌لەل‌دۆست‌و دوژمن
بە خاتر حەبیب سالاری مەحشەر — ڕەئیس و سەردار ئەجیننەو بەشەر
هەم بە خاتری خوێنی ئەوانە — گیانیان نا میزان کێش و پێوانە
بۆ بەرزی ئیسلام خۆیان دا بە کوشت — لەم‌خاک‌وئەوخاک خوێنی خۆیان ڕشت
مەحرومم نەکەی لەئیمان و دین — هەم لە (عەمەڵی) بەری داری ژین
نــژماری تەنیا خاوەنی گیانە — ئەڵێ ئەم گیانەم فیدای قورئانە
ساتۆ دەوڵەمەند خەزێنە داری — بە لوتفت مەحروم نەکەی نژماری
مەرجەعی هانا و هاواری هەر تۆی — هیجرانی یاران نەخەیتە ئەستۆی
چون تۆ کەرەمدار ئەو کەرەم خوازە — ڕاز و نیازی گشت لە ڕوی نازە

٦٨/١٠/٢٦

به بۆنەی کوشتاری خەڵکی شارەزور

وادیسان نەورۆز لە پەڕ هاتەوە   سەیران و شادیم بیرنە خاتەوە

پێ دەشت و ڕوبار خۆیان ئەنوێنن   موژدەی هاتنی بەهار ئەهێنن

چنور لە پای کاو بەڕەزای شاخان   وەنەوشەی گوێ چەم شەسپەڕ لەباخان

هەڵاڵە برمە و کەرەس لە ناو بەرد   بوڵبوڵ وقومری کەوی دەنوک زەرد

هاژەی قەڵبەزە و شنەی شەتاوان   ئاهوی مەشهوری ناو بەڵەک چاوان

ئەمانە یەکسەر موژدەیان پێ یە   هەرکام بە هەر جۆر سا لە هەرجێ یە

کەو بە قاسپە قاسپ سەر شاخ ئەگەڕێ   نزارە ونزار بە باڵ ئەفڕێ

ئەڵێ کوردینە بەهارە و شادی   وەرن هەڵپڕن بانگی ئازادی

بوڵبوڵ بە شادی دەکاتە سەرچڵ   باغان ئەگەڕێ بن گولاّ و بن گوڵ

بە نەغمە و ئاهەنگ ئەڵێ نەورۆزە   لە کوردان ئەکاجێژنە پیرۆزە

لەم لاوەش ڕۆڵەی گەلی کوردستان   زامارن بەدەس پارە پەرستان

بەهاریان یەکجار جەرگو دڵ بڕە   کورد ئەسوتێنێ ئاورە گڕە

گوڵ خوێنی کوڕی کوردی نۆشیوە   کێو هەمو بەرگی ڕەشی پۆشیوە

گوڵاڵان لە خوێن خەملیون یەکسەر   ولاّت بۆ ڕۆ ڕۆ بەستویە کەمەر

زوحاکەکەی دەور ماری سەر شانی   بەر داوەسە کورد بە کامەرانی

ئەمڕۆ تەیارە بە ئاتەشزاو بۆم   ئەڵێ کوردستان من میوانی تۆم

لە مێژە میوان سفرە و خوانتم   جەژنانەی وردو هەتیوانتم

وا ئەم بەهارەش هاتومە ئێرە   کوا نەورۆزانەت پێمی بسپێرە

ئەمجار کوردستان دایکی دڵسوتاو   بە دڵ ئەڕێژێ فرمێسک و خوێناو

ئەڵێ میوان نیت گورزی زاڵمی   بە خەیاڵ لابەر بیرو حاڵمی

تۆوساحێبەکەت ڕورەشی لای خوان   وێنەتان زۆر بو بە لاّم ئیستە کوان

فەرمان بینی ئەمردو زوحاک   بە دەستی کوردان گەوزێنران لە خاک

ئەر نەورۆزانەت لە ئێمە ئەوێ   تەنیاخوێنمان هەس بۆ خۆمان ئەوێ

گولاّڵەی کێوان لە دەیمەکاران   موحتاجن بە ناو شەونم و باران

وا ئێمەش بە خوێن ئاویان ئەدێرین   ڕۆحمان بە دین و وڵات ئەسپێرین

ئەم بەهارەشمان وەک باقی بەهار   قەی‌ناکا بابێت بەجێی شین وزار

بامندالآنی ساوای نەرم و نۆل   خۆێناو بنۆشن لە نیۆ خاک وخۆڵ

با لە باتی شیر خۆێناو بنۆشێ   ئەو کاتە زیاتر دلآن ئە جۆشێ

باهەزار هەتیولە تینوو برسا   زاڵە ترەک بن لە خۆف و ترسا

قەیناکات خوێناو لاشە هەڵئەگرێ   مەخلوق بۆمەرگە و ئەبێ هەر بمرێ

گیان بە ڕوسوری دەرچێ لە لاشە   ڕورەشی تەنیا بۆ دوژمن باشە

ئێمە لە مێژە بەهارمان وایە   مەیتی ئازیزمان لە بەر دەستایە

قەد ئۆف ونالین ناخەینە سەر زار   سبەی ڕۆژ حەشرە و میزانە و بازار

بەڵگەی ڕوسوری زەرورە بۆمان   لە بۆ بڕینی ملەو ئاسۆمان

میسقالە زەڕرە لە زولم وستەم   گوم نابێ لای خواو لیشی نابێ‌کەم

گریانی ساواو سۆزی هەتیوان   هەڵکۆڵینی چاو دایک ئەدیوان

قوربانی دانی دەستەی کەم و زۆر   قەتل و عامی گەل بەهەزاران جۆر

کێش و پێوانەی میزانە کەی خوا   تەنیا یەک زەڕر لە کەس لا ناخا

ئەر ئەوێ ئەبێ چی‌کەین بۆ قازی   دور بێ لە حیلەو مەکرو فێڵ بازی

مەر پەنابەین بۆ سازمان ملەل   چاکتر حوقوقمان بکاشەل و پەل

ئەژماری هیوای بازاڕی خوایە   ئەڵێ هەر خودا پشت و پەنایە

٧٠/١/٢٤

«عیبادەت»

بڕام عیبادەت فەلسەفەی ژینە   مۆری سەر بەرزی و ڕەونەقی دینە

کەهاڵی لە ئەمر خودا و پێغەمبەر   ئەتخاتە کۆڕی پەستترین بەشەر

ئمتیازی فەرقمان لەگەڵ کافردا   عیبادەتە ئەو دەستی لێ بەر دا

بیکە بە ویردت ساتۆش بە هیمەت   با لە مەحشەردا ئەبی بێ‌قیمەت

ئەژماری ئەرچی خۆی بێ‌تەقوایە   تەقوای لە هەموی ئێوە داوایە

٦٨/٧/٢٩

«ئەی ڕۆڵەکانی»

ئـــەی ڕۆڵـــەکـــانی ســـەلاحەددینم — نـــەوەی ئـــیبراهـــیم بـــاوکی ئـــەمینم
ڕاپـــەڕن لە خـــەو دیســـان نـــەورۆزە — ڕزگـاری دەس خـەن لە بۆ ئـەم هـۆزە
ئـایەتی قـورئان بکـەن بـە ئـەساس — لە تـێکۆشانا خـۆتان مـەکـەن کـاس
شـــــۆرای قــــورئانی دابــــمەرزێنن — ڕیشـــەی نـــەزانـــی لەبـن دەربـێنن
نـاوی بەرزی خـوا تـۆمار کـەن لەدڵ — بـە خـوێن بـدێرن ئـاوی بـاغی گـوڵ
ئـێوەش وەک عـومەر بـبن بـە هـەوێن — داری دین ئاودەن بە گـیان وبـە خـوێن
نـــژماری لەگـــەڵ ئـــێوەیە بـە دڵ — تـاڕۆژێ خـەزان ئـەیباتە ژێـر گـڵ

٧٠/٢/٩

«فکرێکم لە بیر»

فکـــــرێکم لە بــــیریادێکم لە دڵ — هـاتەوە یـادم سـەیری بـاغی گـوڵ
گولاڵەی گـوڵ سورغونچەی بەهاری — لەیـــلی دڵ ڕفـــێن بـازی شکـاری
وێـــنەی ســـەیادان کـردم خـەیاڵی — بێ بەهرە لە گـوڵ چـون بـەندی مـاڵی
یـاڕەب چـەن بـولبوڵ وێڵن لە کێوان — مەشغوڵی شاخ و دەشت و دۆڵ پـێوان
هـەریەک بۆ گـوڵێ وێـڵی شـاخانن — نگـین و پـاشای سـەوزە و بـاخانن
بـە لاّم مـن بـولبوڵ بێبەهرە لە ژیـن — تـرسی تـۆ ڕەت و قـەفەس و پـەرژین
لەوسـاوە کـە مـن بـولبولی شـاخم — سـاتێ کـەم نـەبو پـەژارە و داخـم
نـازانـم تـا کـەی مـەجنونی هـەردم — تـاکـەی گـیرۆدەی هـیجران و دەردم
ڕاسـتە کـە بـولبوڵ حـەیرانی گـوڵە — قـەدرو ڕێـزی گـوڵ لەلای بـولبوڵە
بـەڵام بـەعزێ جـار بـولبوڵ بـەوەسڵی — پـڕ ئـەبێ لە کـەیف دەرون ودڵـــی
یا حەق خۆ منیش هەر دەسکردی تۆم — منیش حـەیرانـم بـۆ گـوڵەکـەی خـۆم
ئـەبێ تـاکـوکەی خـۆراکـم غـەمبێ — بەر چـاوم پـەردەی هـیجران وتـەم بـێ
یـا ڕەب بـە لوتـفت بکـەی دەرمـانی — غـەمان تـەبدیل کـەی بـە شـادمانی
نـژماری ئـەرچـی حـەیرانـی گـوڵە — ئـەوە ککـول بـە تـۆی ئـەورادی دڵـە

٦٨/١٠/١٠

«وەرە ئەی یار»

وەرە ئەی یار لە ژێر سێبەری غەمدا
ڕازی دڵان عەبور پێدەین بە دەمدا

بڕۆین خوێنین فوسانە و باسی یاران
هە تادەگەین بە بازاڕانی شەمدا

بە دڵ بینە سەیاحی شار و لادێ
تاڵە ئاسۆ کوتوپڕ تیشکێ هەڵدێ

بەخەت سوری نیگاری دیدەمەستان
بدەین موژدە کە کاروانی گەلە دێ

وەرە ئەی یار بە پشتیوانی یاران
بە کوێرایی چاوی جەمعی نەیاران

لە ژێر سایە و بە حوکمی کەلامی حەق
بدەین موژدەی بە هاری هەرد و شاران

وەدی بێنین نەو نەمامی ئیتیحاد
جا بنیشین لە سایەی داری ئاوات

مەڵێ چی‌بکەم بەچۆ کادێی لە دینا
هەڵی ماڵە قوڵی غیرەت بۆجیهاد

بەیەکیەتی قەڵای ستەم دێ لە بن
نوکی خامەس چقڵە بۆ چاوی دوژمن

بە تێکۆشان و خەباتی بەردەوام
دەڕۆت‌پاپۆڕلە خوزگەی بە حری بێ بن

دەبا هەڵکەین بەیاخی لالە ئاسا
ناوی دوژمن گۆڕ بکەین لە نێو باسا

نەسرەوین تا تەرمی دوژمن گۆڕدە کەین
یا لەجیهان قورئان دەکەینە یاسا

ئەوجار بڕۆین بەرەو گۆڕی شەهیدان
لەگەڵ باب ودایک و خوشک وبرایان

لە جێی شیوەن لە سەر گڵکۆی ئەوانا
ئەدەین موژدەی نەمانی کوفرو تاوان

دە سایاران وەرن پێکۆ بە تەکبیر
با لەداوخەین دوژمنی دین وەک نەچیر

هەل و فورسەت لەدەس مەدەن دەخیلە
ڕۆژ کە داچو تاریکە و خۆت ئەکەی گیر

بە دایم چاوەکەم ڕۆژ نیە شەو هەس
مەدە ڕازی یاری خۆت قەد بە ناکەس

تاڵە تاری شەوی دەیجوری تانەی
نەبن گوم خۆت و یارانت بە بێ کەس

دەخیلە ئەم وەسێتە بگرە سینە
هەوڵی دینت بێ کە دوژمن دڵ بە قینە

نەڵێی نژماری هەر تەنیا قسەیە و بەس
زۆژی تەنگانەت هیممەتی ویش ببینە

٦٨/١٢/١٠ دەگاشێخان

تەبیبا

تەبیبا دوکتورا فەرمون بە تەفتیژی ئیمانەکەم   بە میعیاری موحەممەدی بەراورد کە سامانەکەم
ئافەتی هەمولاینە ڕوان لە ڕێگە جوانەکەم   تەبیب و نەخۆش پێکەوە نوێ‌کەینۆ پەیمانەکەم
پێکەوە بگرین تەریقی چرای حەوت ئاسمانەکم

خۆشی لێمان جارێکی‌تر هاتەوە مانگەکەی مەولود   ئەو مانگە گوڵی ڕزگاری بونەوەری تێدا پشکوت
مۆژدەبی ڕزگاری بەشەر لە عالەمدا کرا مەوجود   چ‌خۆش‌بوئاوری‌فارس بە جارێ بومات و مەبهوت
نە جارێ سەدهەزاران جار فیدای بێ دڵ و گیانەکەم

حەسرەتا ئاەو ناڵینە کە باغی ئێمە بێ‌بەر بێ   هەسێڵی عیلم و زانینمان ئەوا لێڵ و موکەددەربێ
ئەبێ نەفسێ کە ڕێڕەوی ڕێبازەکەی پێغەمبەر بێ   چۆن‌بڵێ‌سەربازی ئەومو لەئیدەی ئەو بێ خەبەر بێ
دەسانەزانی باگۆڕ کەین بە ئومێدی یەزدانەکەم

تەبیبا دوکتورا خۆتان ئەزانن چەن گرانە زام   ئەزانن‌چەن‌گورگ‌وچەن‌دێو تەمایەرن بەن لە ئیسلام
خۆت‌بەکەم‌مەگرەودوژمنت‌بەزاڵ‌وقـەدمەبەسەرسام   بامامەڕێویش‌لە سەریاس هەزارو سەد خەیاڵی خام
دەس بەسەرکە دوژمنی دین منیش پێمە قورئانە کەم

هەتاتۆ پڵنگ و شێر بوی ئەو ڕێویش نەبو ناعیلاج   هەربەمەچاوێکت‌نووقان‌بوبەهێلکەو بوبە دەججاج
ئەگەر بێتو لەمەولاش هەر بدەی ئیدەت لەباتی باج   وەکورێوی بە حیزە فیڵ ئەچێتە ناو ڕیزی حەججاج
ئەوجارە مەر بڵێ‌ی زەربەی داوە لەدینە جوانەکەم

کوڕی‌تۆبونەوەی‌ئیسلام‌کە ئیستە بەرهەڵستی تۆس   ئیستەکۆسپەلەسەرڕێتادەمێ‌ئەم‌پۆس‌دەمێ‌ئەوپۆس
بەخەندەی‌بۆچ‌خڵەتاوی‌بەڕاستی‌ئەو دوژمنی تۆس   ئەیهەوێ‌دینەکەت‌گوم‌کات‌ئەژدیها ناگیرێ بە دۆس
منافق دوری لێ فەرزە، ئەها ئەمری یەزدانەکەم

دوژمن گەلێ حیلە ساز و حیلە باز و قسەی چەورە   بە زۆری بازو کەروێشکە موسوڵمانە ئەڵێ‌ی بەورە
ئەیەوێ لاوەکەت لادات ئەها چۆن داویەتی دەورە   براکەت چاک تێگەیەنە لەترسی ئەو مەڵێ هەورە
عومەر ئاسا نەترسانە بڵێ خەلاتە گیانەکەم

موسوڵمانان ئەم ئیسلامە یادگاری پێغەمبەرە ﷺ   جەوهەری ئالا نوسینی خوێنی بوبەکرو عومەرە
هەڵگری ئەو ئالاسورە عوسمان و شاهی حەیدەرە   هاو موقابڵی ئەم هەدیەکام جەوهەرو کام گەوهەرە
دەشەرتە پارێزەری بم بە ڕوح و دڵ و گیانەکەم

خەوتن و چاونوقان تاکەی دە شەرتە ئیتر ئەمجارە   لە بۆگیانی دوژمنی دین شیمیابمو خومپارە
حەیفە شوێن کەوتوی عومەربی رەفتارەکەت ئەونەلارە   بەگەردی رێ بێ گەردنێ بۆدین نەدرێ لە سێدارە
خۆزگە بەو کاتە بە ڕوی سور ئەڕۆم بۆلای یەزدانەکەم

مەڵێن منداڵە نەفامە ئەڵێن خودای چی کامەیە   پێغەمبەر ﷺ ساحیر و شاعیر جادوگەری بەرنامەیە
دین بە ئافەت ئەناسێنن ئەڵێن قورئان ئەفسانەیە   قسەی چەورە مناڵەکەت ئەیخوات و ئەڵێ خامەیە
ئەوجار ئیتر ئەبێ بڵێی ڕۆڕۆ بۆ نەسڵە جوانەکەم

ئەربێ و لەخەو ڕانەچڵەکی تۆمیکی وا ئەوەشێنن   گیاکەڵە بێ لە بۆ ئیسلام دینی پێ لە بێخ بهێنن
دارو ئاوردانی حازر قانونەکەی تۆ ئەهێنن   ئەگەر بێو فریانەکەوی قانونەکەت ئەسوتێنن
ئەوجار مەجال نیەمەجید بگری و بڵێی قورئانەکەم

۶۹/۹/۶ دەگاشێخان

سەد شوکر

سەد شوکر دیسان هاتینۆبێسان   بەش هەروابێ بێسان بێ پسان
بنێرێ قودرەت خوای خاوەن دەسان   سەفێ ئیسلامی بۆمان بداسان
جارچی جاڕ بدات واکوفر پسان

دیسان سەر لە نۆ دینی ئیلاهی   ببێ بە حاکم لەماە تا ماهی
کوفر یەک زەڕە نەمێنێ جاهی   سەر لێ شێواو بێ و گوم بکاڕاهی
نە مێنێ باوی چینی ناکەسان

دەستێکی قودرەت بەش بێ لە غەیبۆ   ئالاکەی ئیسلام ڕاشەکێنێتۆ
پرژوبڵاوان گشت کۆ بکا تۆ   ئاوی گوڵانی ئیسلام بداتۆ
بێ ماندوبون و بەبێ ڕاوەستان

شۆراکەی ئیسلام دابمەرزێنێ   قەڵای ئیلحادو کوفر لەرزێنێ
پیلانی دوژمن لە خاک گەوزێنێ   ڕێک خا شێرێ وا کە فیل بەزێنێ
وەک سەلاحەددین شێری کوردستان

خــــەڵکینە وەرن هــەمو بــەیە کــجار   پــــارپێنۆلە بــــەر ذاتــــی کـــردگار
لە بــەر خــاتری ئــەحمەدی مــوختار   هەم لە بـەر خـوێنی شـوهەدای نـازدار
بۆمان ساز بدات ئالآی سپاوسان

بــسینای یـــەکــیەتی دابــنێ بــۆمان   دابــین کــات دەوای زامــی بــە سۆمان
نــەهێڵێ وشــەی ئــۆف و ڕۆڕۆمــان   بــداتــۆ دەســمان ئــالآکــەی خـۆمان
بوبەکر ئاسا خێرا ڕو بەسان

بـــاتۆمی نـــیفاق لامـــان نــەهێڵێ   شــێفی چــەن ســاڵەی بــاهێر بکـێڵێ
کــۆسپیڕێی جوتمانلابات بـە نـویلێ   هــەمو جــۆگــەکــان کـات بـەهەسێلێ
بۆ تێرئاوبونی نەمامی ئیمان

بــاغەوانــێ بــێ هــەر وەکــو عــوممەر   چــــەمەن بــچێنێ لە بــاغا یــەکســەر
نـــــەهێڵێ بـــــژارســـــەر بـــێنێتە دەر   ئــەوجا بــاغی دیــن ئــیتر دێــتە بـەر
ئومێد بە خودای ئە رزو ئاسمان

پاپۆڕی قـورئان خـاتۆ گـەشت و گـێل   ڕۆشــن کــاتەوە دیــسان ئــاوی لێــل
نــە هــێلێ ڕێگـای مـەلە و فـڕ و فـێل   لابــــات لە نــاودا ڕوکــەش و لاپــێل
بە پشتە سوری کەسی بێ کەسان

خـــــەڵکینە جــــاخۆ ئــەم ئــاواتــانە   ئــــاواتــــی زۆربـــەی مــوسوڵمانانە
ئـــەربێ و بــێتەدی ئــەم داخــوازانــە   ســـەرکەوتن لە بــۆ ئــێمەش عــەیانە
سابێن بە گشتی دەس بەینە دەسان

ڕەوشــــتیحەزرەتبکەینبەسەرمەشق   بــەش لەپــەڕ جیهان ببێ بـە شـەبەق
ســەنگەری کــوفر پــێیان بکــەین لەق   لوتــی عــیبرەتیان بــەین لە بــەردی ڕەق
کەوینە جەولە وەک پەیام ڕەسان

چــون خــوا قــورئانی کــە بۆئێمە نــارد   ئــیجرای ئــەحکامی بـە ئـێمە ئـەسپارد
ئەبێ لە ڕێی ئەو وەک سەربازو گـارد   بــــۆ مــــوحافیزەی بکــێشین فــەریاد
بۆ تێغی دەرون بیکەین بە هەسان

قورئان بۆیە هات بیێ بە ئەساس ئەمما بۆ ئیسلام نەک بۆ ئیمەی کاس
ئیمەی دین فەوتێن وەزیفە نەناس ئارمی دینماندا بە چەکوشو داس
پەنجەشمان نادەین بە سەد وەک عوسمان

بە عەمەل غەربی بە سجیل ئیسلام بۆ دو زکات نوێژ ئەکەوین جەمام
عاشقی پولو ناوین ومە قام نەمونمینینو نە ڕوسی تەمام
خۆمان ناونین چی تۆخوداکەسان

ئەگەر ئیسلامین خۆزگە بەوان بۆ ئەر کومونیستین ناوی قورئان بۆ
نەسلی داهاتوت تیابرد هەڵسەرۆ یا بیرە ئەملا یا بۆ ئەولا چۆ
بێخەبەر ئاڵا مەگرە بە دەسان

شیرانی ئیسلام ڕێگەی تۆ نادەن پشت لەپەیمان و قەولی خۆ ناکەن
گوڵی بۆگەنی تۆ بەبۆ ناکەن خۆیان بە گورگی سەر ئاسۆ ناکەن
بارگەکەت لابە مەیەرە ناوسان

برام موسوڵمان نابێ لاژاو بێ ئاهوی سەر تەڵەو نەچیری داو بێ
نابێ خەشەڵ و پوشی سەر ئاو بێ لە گشت بارێکۆ کزو داماوبێ
وەکو ئیفلیجی بێ قاچ و دەسان

موسوڵمان ئەبێ وریابێ و ئازا ئەمین بێ لەگەڵ ئیسلام و ڕازا
وەک ئەبوبەکرو عومەری ئازا نەک هەر سەعاتێ لەگەڵ یەک سازا
بێ بەواسیتەی بلاوەی باسان

ساوەرن بۆخوا برایەنە هەمو دەس بدەینە دەس ورد و ڕیش چەرمو
لە هەمولاوە یەک یەک و دو دو قیامێکی وا بکەین کە مێژو
بۆی تۆمار نەبێ بەهەر دو دەستان

ئالای بیگانە بخەینە ژێر پێ تاکەی کەسلی ئیتر بابەس بێ
تاکو کەی ولات ئاوا بێکەس بێ گەر وابین ڕەنجمان ئەبێ عەبەس بێ
ئیمەش بە وێنەی ڕەنج بە عەبەسان

مەلێ من چیم و جاچیم پێ نەکرێ   بینای هەر ماڵێ بە بەردێ نەنرێ
ئەر پیانەگەیی دینەکەت نەبرێ   ئاواش هەزاران تلت پێ نەدرێ
ساف وەک بەردی چەم نەتکەن بە هەسان

سابە بیرابێ تۆخودا دێرە   ئەگەر مانگیش نیت بەبە هەسێرە
یا هەستە بڕۆ مەمێنە لێرە   سەنگەری ئاوا هەر نەبێ خێزە
چش با شیوەن کەن سەدی وەک حەسان

بۆنەوەی کەوا ساتێ بە بێ خەم   ژینت بەیتە سەر هیچت نەبێ کەم
دەکوژێنیتۆ چرا و لامپ و شەم   بۆ هاوبیرانت خۆت ئەکەی بە سەم
ئەڵێی واچومە نێو دەسەی ڕاسان

یەکیەتی لەگەڵ تیرەی بێگانە   لە موسوڵمانان تەشەرو تانە
لای خۆیۆ ڕێبەر موسوڵمانانە   ناڵێ مردنم باشە لەم مانە
موحیبەتوڵڵای داوە بە فلسان

دەساباخەوان نۆبە هی تۆیە   گوڵی باغەکەت بەزەنگ و بۆیە
ئەم بزارانە دوژمنی تۆیە   درەنگە ڕۆژ چو لەسەر ئاسۆیە
بنەوە لەدەس نژماری و سسان

ئارەنان ٦٩/١٢/١١

جوابی سوئال

دڵسۆزەکانی ڕوی ئەم زەمینە   باخەوانانی ئەم سەر زەمینە
ناپرسن بۆ باغ کز وبێ تینە؟   جیهان بۆ هەموی ماتو غەمگینە؟
هەرکەس چاوی بێ چاو بەگرینە؟

بۆ هەمو عالەم دڵ پڕلە غەمن؟   گشت ڕێ ونکردو بێچرا و شەمن؟
بێشام و نەهار بخۆری هەمن؟   یەک بۆ یەکترین بە وێنەی سەمن
چون بازاڕ بازاڕ کەساسی دینە

دنیا بە بێ‌دین عەینەن وەسە بەن   کار ناکات عەقڵی ژیر و خرەدمەن
کەس عەقڵی کەسی لانابێ پەسەن   فەرقی نامێنێ تەرەس و ڕەسەن
جائیتر نۆبە هی‌زار و شینە

هەریەک سوئالێ باپرسین لەخۆ   بڵێین بۆچ دونیا پڕە لە ڕۆڕۆ؟
قەتلو غارەتی برای دینی بۆ؟   بۆ تەماع تاکەی وەک گورگی ئاسۆ؟
عیللەتی مەعلول چیە کوردینە؟

کوردینە ئێمە نەسلێکین ئەسیل   نەوەی پێغەمبەر ئیبراهیم خەلیلﷺ
بومان هەزاران بزورگو جەلیل   بۆچاکەی یەکتر ئەبون بەدەلیل
یەک لەحەنای یەک ئەتگوت پەرژینە

گەلێکی وابوین لە گشت جەهانا   مەشهور بوین لە ناو موسوڵمانانا
لە باری پەلەو شەوکەتو شانا   لە عیلم و غیرەت لە پاڵەوانا
نەکەویتە شک ئەمە یەقینە

براکانی من دەخیلە بیرێ   فکرێ بە کۆمەڵ ڕاێنێ تەکبیرێ
بەسیە با زیاتر دەورمان نەگیرێ   بۆچ ببین بەدیل وەک هەر نەچیرێ
گۆشتو ئێسقانمان بەن لەمەکینە

بە ڕای براتان کوردینە تا گشت   بۆئیجرای قورئان پشت نەدەینە پشت
ئالأی ڕوسوری ناگرینە مشت   باچی هەموشمان خۆبدینە کوشت
نانو پێخۆرمان تاوابین شینە

قورئان ئەفەرمێ ببین بە برا   ئایەی ئوخووەت بە گوێتا درا
سود و قازانجی ڕۆشن وەک چرا   هەزاران ئەمام بەم ئایە نرا
بۆدەردان شافی ئەک موسەککینە

(یأمر بالعدل) ئەمرە بە چاکە   ئەمرو فەرمانی یەزدانی تاکە
سائەی‌شوێن‌کەوتوی‌موحەممەدﷺ کاکە   هەستە عەداڵەت ساتێ بەرپاکە
ئەم ڕەویە یاسای شەرعی ئەمینە

به دڵ تێکۆشە لە ڕێگای دینا   تۆمی گوڵ چێنە لەم سەرزەمینا
غەوواس بە لە نێو بەحری یەقینا   شەریکبە لەگەڵ شادو حەزینا
کورد وایە دەلیل سەلاحەددینە

ئەگەر کۆوە بن هەزاران هەزار   نەزانی وێنەی منیخەتاکار
غەیرئەوە پلەی من ئێنێتە خوار   کام ڕەویەم باشە سابڵێ ئەی یار
کێ پەسەنیەکات برادەرینە

ئەر بۆ وەهایە چون دورم لە دین   نیم لەسەر ڕەوشت ڕەسولی ئەمینﷺ
بۆویژدان بینی ئەعمام و ئەبین   ساکامیان وابون لە پیاوانی دین
بڵێ بێغەرەز بێقین و کینە

قورئان زۆر کەسی پێ گەیاند بۆمان   کردی بە چرای کەلو ئاسۆمان
زۆر ئیفتیخاری تۆمار کرد بۆمان   تیماریش ئەکازامی بە سۆمان
تەبیبی گشت‌دەرد گشت نەخۆشینە

مەولەوی،ناری، بێخودی ناودار   نالی، هاشمی، مامۆستا هەژار
مەلیک مەحمودی سەرۆک و سەردار   ئازادیخوازان هەزار بەهەزار
مشتەو نمونەی خەرواری دینە

ئازیزان سابانەمرێنین ویژدان   تاکەی ئینحیراف دەس لەدین بەردان
تالآو خواردنی دەستی ناحەزان   بۆ نەگبەتی گەل وا پەنجە گەزان
بەش نەجات ببێ لەم زاروشینە

کورد لە مێژەوە ناودار بووەو بەرز   دوژمن بۆ شکسی خۆندویە سەد دەرز
بۆیشی هاتوە بە هەزاران تەرز   زۆر کۆسی گەورەی لەلایە وەک قەرز
یەکێ لە وانە تەزعیفی دینە

ئەنواعی مەشروب بەناو سەر خۆشی   عەقلو بیری خۆت پێی داتەپۆشی
پێت وایە لەززەت دنیا ئەنۆشی   خۆت دوچار نەکەی بەسەد نەخۆشی
لەوانەش عەقل و شەرەف ڕنینە

بەڵێ پیلانی دوژمنی گا دڵ   بۆ ئەوەس فیکرەی تۆبکا ماتڵ
لە کاری خۆتاباش بتکا غافڵ   کە وایە تاکەی ئەخەوی عاقڵ
چاوێ هەڵبڕە بەسیە وڕێنە

پیشەی تۆنیە قومار و تەختە   ئەرکی تۆ چی‌یە؟ وەزیفەت سەختە
مەبەرە گاڵتەی هەرچی بەد بەختە   با نەڵێن ئیسلام بێ ئەرد و بەختە
حەیفە بڵێن کورد بڕوا بێ دینە

هەدیەی ناحەزان مەگرە پیلانە   فیلمی سیکس قات و قڕی ئیمانە
ویژدانی خەڵکی بەهی خۆت زانە   مەبەرە واریس هەرچی نەزانە
ئەمانە داوی تێ نەکۆشینە

ویدۆ ئەر کاری چاکەی پێبکەی   ئامانجی گەلی پێ بەرە و پێش بەی
ڕادەی زانیاری خۆتی پێ سەرخەی   نەقشەی دوژمنی پێ فەنابکەی
قووەتی ژیری و زانست و دینە

پێشکەوتن‌مایەی نەجاتە بۆگەل   ئیشکاڵی ولأت بۆمان نەکاحەل
نیشانمان ئەدات خۆری ملە و کەل   سا بۆ پێشکەوتن نەتانبێ کەسەل
نەبن بە مایەی کزی ئەم دینە

خولاسەی کەلام دەستی ئیتیحاد   ئەبێ بەئەساس سەربەرزی و نەجات
خەڵکی بەم ئەمرە ئەگەن بە موراد   بەڵکە ئیمەیشی پێ ببین دڵشاد
ببین بە سەرباز ئەم خاک و دینە

سا لەبیر مەکەن ئایین و ولأت   تا ڕۆژێ لەغەم بەش ببێت نەجات
برام یەکیەتی مایەس بۆ حەیات   ئیسلام بگێڕین ولأتەو ولأت
نژماری خەمی بۆ ئێوە و دینە

٧١/٤/١٧

«خەڵکینە زاممان»

خەڵکینە زاممان واهەڵگڕاوە   پەترۆی برینمان وا هەڵچڕاوە

داری ئاواتمان لەبن بڕاوە   سینەمان بە تیر دوژمن دڕاوە

به تەڕی خوێنمان وڵات قوڕاوە

له ماه تاماهی ئەرگەڕێی هەمو   وڵات تەی بکەی یەک یەکو دو دو

بە بیری ورد و عیشق و ئارەزو   تێکۆشی بە دڵ وەک پیاوانی زو

ئەوسا ئەزانی کە چی قەوماوە

خودا قانونێ وای نارد بۆئینسان   مەشاکیلی خۆی پێبکات ئاسان

جیهان تەبدیل بێت بە زەرفی خاسان   بێنۆ بە خۆدا گشت گێلو کاسان

ئیبلاغی بکەن نەک بەوزاوە

بەلاّم کام ئیبلاغ ئاخۆ چلۆنە   یەک ڕەنگ یا حەوت ڕەنگ وەک پۆپی سۆنە

ئەوعی پێ دەوێت یاهەروەک کۆنە   خەڵکی بۆ دەڵێن بێ تام و بۆنە

گوایە هی چیە وای لێ کراوە

بایەخ دانەنان بۆ ئایەی قورئان   ئیتیقاد گرتن له پێغەمبەران

تاوانبارکردن گەورەو سەروەران   مەهتوک کردنی گشت داد پەروەران

ئەمەی له دوایە کەوا قەوماوە

هەزار و چوار سەد سالّی ڕەبەقە   (یأمروا بالعدل) ئەڵێین بەرحەقە

ئایەتەو واضیح ئەڵێی شەبەقە   کەچی لەسەر ئەرز نەبو یەک دەقە

له دوای ڕاشیدین باسی بڕاوە

بە دەم ئەڵێین عەدڵ دژ بە کردەوە   زوڵم و ستەممان کردە ڕەوڕەوە

دەی خۆ خوایش ئەمری نەفەرمو بەوە   بۆیەکا ڕۆژی ڕوناکمان شەوە

ناومان بەم شێوە بێ ناوک ماوە

خەڵکینە (والله) تا ئێمە وابین   بەرە پێ کەری حوکمی خودا بین

دوژمنی قەولی (رسول الله ﷺ) بین   ئەبێ بەم شێوە هەر کەلەلابین

ئەم بەرگە بەدەس خۆمان دوراوە

ئێمە بێ سیاسەت بێ بیروهەدەف   دوژمن دەس بەکار ئێمەش بێ تەرەف
دینمان خستەگۆم وەک دوڕرو سەدەف   بەربەرە کانێی ڕیش و پرچ و دەف
ئەمری یەک بونمان ناوە بە لاوە

خوا ئەمر ئەکات بە (واعتصموا)   هەروا پێغەمبەر ﷺ بە (اتّحدوا)
لە بری ئیمتیسال ئێمەش وەک عەدو   هەوڵمان ئەمرە بە (تفرّقوا)
کێ یە کەبڵێ وا نەقەوماوە

فیتنەیی یەکتر لە هەمو لایەک   لە بەر خاتری مەقام و جایەک
کەوتوینەتە شەن لەبەر گشت بایەک   عیبرەت ناگرین ڕایەک بۆ ڕایەک
وەسیلەی نیفاق بخەینە لاوە

بە جۆرێکی وادینمان کروە سوک   ئەڵێی دەرزی یە ئەویش بەبێ نوک
یانێ‌های عوریان ماوە ڕوت و قوت   تانەی لێ ئەدەن لەگەورە و بچوک
بۆچی ئاوەها بێکەس داماوە

خەڵکینە بۆ خوا وەرن هەمومان   بیکەین بەیەکێ دەرون و ڕومان
بینە پابەندی عەهدی پێشومان   هەڵ بکەین ئاو بۆ ئاشی خەوتومان
چونکە لە مێژە لەگڕ خراوە

کام ئاش ئەو ئاشەی حەزرەت ﷺ دای مەرزان   قەڵای دوژمنی تێکرا پێ لەرزان
سیاسەتی کوفری هەمو پێ شەمزان   ئاڵای پێ دانا لە دەشت و بەرزان
بێ ئاشەوانی واخستیە دواوە

دەساواریسان خۆتان و خواتان   بیکەن بەیەکێ گشت بیرو ڕاتان
یا کۆکەنەوە دەسەی براتان   یا بڕوانن بۆ فیلمی فەناتان
تەعزیرە ئەوەی بیری پێ داوە

ساشەرتە ئەم جار بکەم پرسیارێ   لە گشت واریسێ و گشت دڵ بێدارێ
ئەڵێم ئەر بمرێ شایەک هەزارێ   بۆوەک پەلەوەر واریس ئەبارێ
لە ڕاسو چەپو لەهەمو لاوە

بـــەڵام ئــەم ئــیرسەی ئــەنبیایانە   قــانونی ڕێکــی یــەکـتای یــەگـانە
بـــەرهەمی خــوێنی ئــەو ســەحابانە   بـــۆ نــیـەتی نــرخ قــەرانــو عــانە
ناڵێن کێ یە واشکسی پێ داوە

ئــەسەف ئــینسافەن کــەجێگەی داخــە   دیــنی مــوحەممەد ﷺ وابــێ دەمــاخــە
ئــیرس بــێ‌واریســە کێ بــێ‌وەجاخــە   کــێ بــۆ ئــەم‌حاڵە دەرونــی داخــە
با چاکی مەردی بکا بە لاوە

کێ پــەیمان ئــەدا کــە دیــن نــەفرۆشێ   ســـەدومێ دنــیا بــۆ دیــن بکــۆشێ
خۆی نەخاتە ئەرز وەک هیچ نەخۆشێ   حـــەمزە ئـــاسایی ســـاتێ بکــۆشێ
بەش نەجات بێ لەم گیرو داوە

بـــراکـــانی خـــۆی تــێ‌بگەیەنێت   بــۆ ئــیحیای ئــیسلام ڕایــان پــەڕێنێت
داری ئــــومێدیان پـــێ بگـــەیەنێت   بــوغض‌و حــەسەدیان لەدڵ دەربــێنێت
ئەو کاتە ناڵێن کێ یە حەساوە

دەســـا ڕێ مـــەدەن ئــیتر بــە لاران   بکـــەن تــەکـبیرێ بــەوردی یــاران
بـــا نـــەبینە پــەن دێــهات و شــاران   حــەیفە گــوڵ بــدەی بــەوردە خــاران
ڕاستی بۆچ وەها دەورە گۆڕاوە

ئەڵێ‌ی بە هەرکەس زەعیف بو عـەظیم   ئەڵێ جا چی‌بکەم بــۆ بــرا مــن چیم؟
لەولاش خۆی نادات بەهەزار حـەکیم   ئــەڵێ ڕێــبەرم ســائیسم حــاجیم
منداڵی و نەفام بچۆ بەولاوە

دەســـا ســـڵاوێ ســەرم لە ڕێــتان   گــیانم بــە فیدای خــاکــی بــەر پــێتان
خـــوا چ ئــەمرێکی فــەرمووە پــێتان   خــۆ پــی شــارەزان بــۆچ گــومە لێتان
کێ ئەم وەسێتەی بۆتان داناوە

ئـــیتر بــە هــیوای پــیرۆزی ئــیسلام   بــەرزبونی ڕێگــای شــای (خیرالانــام)
دەردی دڵ زۆرە قـــەد نـــابێ تــەمام   ڕیشـــەی کــوتاوە وەک کــۆنە نــەمام
بەسە نژماری بەشت زوخاوە

(دوربا وڵایەت)

دوربا وڵایەت تالان کراوە   خودا پەرستی تیاهەڵگیراوە
نەسلی داهاتو ئەسیر کراوە   هەموی لە ڕێگەی خوا لادراوە
دەس بە زنجیرو پێ لە نێو داوە

دەردی دڵ زۆرە ئەڵێم چەن دانە   تەنویلی مەکە تۆ بە بەهانە
مەیکە بە بۆسۆی دەور و زەمانە   چون دەردی هەمو موسوڵمانانە
بێ موعالیجە و بێ دەوا ماوە

ناشکوری نەبێ دینی موحەممەد ﷺ   گیانفیدای نیە تاقە یەک ئەحەد
وەک ئیستە نەبوە ئەزەل تا ئەبەد   هەر بە زیندویی ڕۆیوەتە لەحەد
ئەمەمان نیە هەر ناوی ماوە

ئەڵێین ئیسلامین خۆمان ئەنوێنین   هەدیەی وەسوەسە بۆ خەڵکی دێنین
ڕیشەی ئیمانی پێ لە بن دێنین   بنچینەی قەڵای دین ئەلەرزێنین
خوا پەرستیمان وەها لەناوە

مەزرای تێکۆشان لە ڕێگای دینا   دوچارە لە ناو تۆفانی شینا
تۆفانی بوغضو حەسەد و قینا   نەقشەی شۆرەوی و ئەمریکا و چینا
بۆیە ئەم تۆمە وەها ڕوواوە

دینی خۆمان دا بە سەروەت و ماڵ   هەمومان بێناو ورو کرچ و کاڵ
پەیدامان کروە بۆ دینمان زەواڵ   زیارەتمان کروە ناوچاوی دەجاڵ
بەزیاد بێ نەقشەی شەیتانە باوە

ساتێ بە جۆرێ خۆمان و مناڵ   ئەدزن ئەمانکەن بە گورزو و گۆپاڵ
پێمان ئەنۆشن بیری ترش و تاڵ   بۆ داهاتومان ئەگرنەوە فاڵ
لە ماڵی گشتمان چاک دیاری داوە

باورکەن دینمان چاک فرۆشتوە   کڕیار پێچایۆ خۆیشی ڕۆشتوە
تەنیا ناوێکی لێ جێ هێشتوە   داری بێ دینی لە جێی نێشتوە
بە کوێری هەموان ئیستە ڕوواوە

ئەولادەکەی خۆت وا پەروەردە کرد   بە چەشتەی کوفر وەها فێرت کرد
دوژمن بە ترسۆ دەستی بۆ هاورد   ئەم بە دو دەستە خۆیی تەقدیم کرد
وا ئەرکی بابیت بەجێ هێناوە

خۆ (رسول‌الله) هیوای تۆیە و من   بۆچ بۆ دینەکەی بووین بە دوژمن
نا کەس بێگانە هەموی ناحەزن   گورگن وئیستاڵە پێستی پەزن
ڕێسی چەن ساڵەت ئەر وابێ خاوە

هەر ئەو منداڵەت کەلێت ئەپرسی   لە باری دینۆ تینو بو و برسی
لە حەنای دوژمن نەتبو مەترسی   ئیستا کە ئەگەر باسی ئەپرسی
کۆسپەو لە ڕێگای خۆتا چەقاوە

لای خۆی تۆ دڵسۆز دینی ئیسلام بوی   ناگاە لە دین و عیلم و ئەحکام بوی
چونکە عاشقی ماڵو مەقام بوی   قسەت بۆ نەکرد بەلاّم بێتام بوی
چونکە عەمەڵت نەبو بەلاوە

منداڵت بیری خودایی دۆڕان   عەقیدەی بەرزی ئیسلامی گۆڕان
کەمینیان بۆ نا لە هەزار جۆران   دایان بە عەرزا لە عەرسەی زۆران
چونکە بە بێ‌زۆر بارت هێناوە

بێ‌ئاگاە لە دین مەلول کز و مات   سازت کروە بۆی سەد لات و مەنات
بەرگی بێ‌دینیت پێ‌دا بە خەلاّت   وەکو درندە بەرت‌دا ولاّت
عالەم ئەتناسێ ناوت زڕاوە

نەقشی تۆ بۆ ئەو زۆر کاریگەربو   بۆ تۆی ئەڕوانی ئەویش بەشەر بو
داری هیوات بو ئەوا بێ‌بەر بو   سەفینەی جەرگت بەرە و خەتەر چو
فکری ماباقیت بێ بەلاوە

عەدلی ئیسلامت بۆ پێ‌نەناسان؟   نیشانت نەدا کردەوەی خاسان؟
قیاسی کردەی ناپاک و ڕاسان؟   تا لەدەستت‌دا وا سوک و ئاسان؟
چۆن ڕوت هەس بڵێی بەشەرم ناوە

بێگانەت کربو لە ئایین و دین   کردەی ناپاکی خۆت کرد بە پەرژین
ئەویشت مەنع کرد بەو کردەت لە دین   کامیان وەها بون گەورە و سەحابین؟
ئەڵێی نۆبەرەت بۆمان هێناوە

بۆ باست نەکرد ژینی سەحابان؟   ڕۆشن و زەریف وەک ماهی تابان؟
برسی و شەونوخنی سەحرا و بیابان؟   چیرۆکی سەدان ئەولادو بابان؟
کە لە مێژودا تۆمار کراوە؟

بۆچ ڕای ئەهێنی بە ویدۆو سیکسی؟   سەرخۆشی ئەکەی بە بیرەو ویکسی؟
قورئان خوێندنی وا پێ ئەناسی؟   مێژوی حەزرەتی وا لێ ئەپرسی؟
خوا وا تەکلیفی بۆ تۆ داناوە؟

مێزی قوماری بۆ ئەکەی دروس   بۆی‌پەیدا ئەکەی فیلیمی سیکس ولوس
غەزای حەوت ڕەنگی بۆ ئەکەی دروس   کامەیە جیایە لەل بەرنامەی ڕوس؟
(ماشاالله) مۆدێ تازەت هێناوە

بە قورئان خوێندن بۆچ ڕات نەهێنا؟   کردت بە مردو لە تۆی نوێنا
تا دوژمن هەدیەی خۆیی بۆ هێنا   مەزهەبەکەی تۆی لە چنگ دەرهێنا
سەیرکە بە چوار پەل بووە بە داوە

هەمیشەو دایم تۆ بوی لە پاڵی   ئەر جیابو ئەتکرد ئامشەویماڵی
بۆچ لەئاستی‌دین باش نەتکرد حاڵی   دوژمن بە ساتێک بۆ خۆیی ماڵی
بۆ ماباقیشت هەر چاوە چاوە

ناوێری دەنگ کەی لە ترسی ناکەس   ڕێی‌ئەوتولەڕێ‌ورێگەی‌تۆش جادەس
ئەڵێی بێدەنگ‌بە دیواریش گوێی هەس   ترسەنۆک تاکەی وا دیلی و قەفەس؟
شەرمە بە دینم ئیسلامت ناوە

بە ڕۆژ هەزاران کوفر ئەکەن لەلات   دەم بە پێکەنین تەی ئەکەی وڵات
ئەڵێی دیگناڵت کراوە خەڵات   ئەڵێی جا چی‌بکەم؟ نیمە دەسەڵات
دجوێن قەی‌ناکا دڵی حەساوە

عیززەت و شەرەف بەرمەدە لەدەس   موسوڵمان نابێ بێتە پیاوی کەس
ڕێگەی خەباتە لە ڕێی خوداو بەس   نابێ بێخەم بێ دەس لەبانی دەس

با نەڵێن ئیسلام قاڵی بڕاوە

وا ئەمڕۆ وەها گوزەریا بۆمان   سبەی بەرز ئەبێ شیوەنو زۆمان
ڕۆژ وا نامێنێ لە سەر ئاسۆمان   پەنجە ئەگەزین بە دیانی خۆمان

بەڵام ئەوکاتە فرسەت نەماوە

توخوا سائیتر کەم ببین غافڵ   تاکەی لە ئیجرای دین بکەین ماتڵ
خۆ زۆری هێنا عەقیدەی باتڵ   دوژمنی نابار بەدشوم و گادڵ

بۆ بینای وەک کوڕ هاتوەسە ناوە

دەسا با هەمو پشت بەسین بە خوا   دەس لە دەستی یەک هەمو وەک برا
ڕەویەی پێغەمبەر ﷺ بکەین بە چرا   تاکو جاڕ ئەدرێ وا کوفر خرا

حەیفە با لافاو نەتداتە لاوە

کابرا خنجێرت لێ ئەدا دایم   تۆ چاکتر بەینی لەل ئەکەی قایم
نەفی خواو ئەحمەد شیس و ئیبراهیم   تۆ ئەڵێی سڵاو، کوا بوجە و چایم؟

ڕەوڕەوەی ژینت شوکر جێماوە

لە هەمو قیشرێ بەر بونە گیانت   تۆش هەر بۆ تەماع ئەساوی دیانت
ئیتر ناڕوانی پێشەوایانت   بکەی بە سەرمەشق لە بۆ ژیانت

هەر هەوڵت کورسی و تەخت و کڵاوە

ئەلحەق کڵاوێ وایان نایەتەسەر   بویتە دوژمنی خوداو پێغەمبەر ﷺ
ڕیسوایان کردی لای بەنیبەشەر   دوچاری گێجی گێجاوی خەتەر

لایە لە سەرتا تا مۆڵەت ماوە

تۆ موسوڵمانی دەستم بە دامان   ئیدەت مەفرۆشە بۆ ماڵ و سامان
بڵێ کامەیە تەکبیر و ڕامان   مەبەرە واریس فیرعەون و هامان

بەڵگەی ڕیسواییت تا مۆر نەکراوە

ئـالآی بـێگانە بـەس بگرین بەسەر   بـــینە نـــمونە بـۆ نـەوعی بـەشەر
بـا بـەس‌بۆ تـەماع بـین دەسـتەو نـەزەر   سـبەی دادگـایە و مـەیدانـی مـەحشەر
نە جێگای پارتی و ئاغە سلاّوە

سا خوا بـەخاتر ئـەسمائی حـوسنات   بـــەخاتر هـــەمو جـەمعی ئـەنبیات
هـــەڵێنە ڕۆژێ لە زوی ســـەربسات   چـــاو نـەترسیمان پـێ بکـەی خـەلأت
نەجات ببێ لەم ئاگر و ئاوە

وەرن بـــا ئـێمەش بکـەین هـیممەتێ   لە ڕێگـــای دیـــنا هـــەوڵێ غـیرەتێ
بـە لْکـو پـەیابێت عـیزز و شـەوکەتێ   بـۆ دوژمـــن بـێنین سـەمێ نـەگبەتێ
بە پشتە سوری ذاتی خوداوە

فکـــری خـــوا دۆزی بـێنینە کـایە   ئالآی موحەممەد ﷺ بکـەین بـە سـایە
قـــورئان کـافی‌یە لە بـۆ دەس مـایە   یـەقین بـەکە خـواش پشت و پـەنایە
نژماری دەردت زۆرهابە لاوە

«خوایە هەدیەی تۆ»

خـوایـە هـەدیەی تـۆ ئـایەی قـورئانە   بـەو کـەسەی ئـەدەی خـاوەن ئـیمانە
نـــەیخاتە بـــەرپێی کـوفرو بـێگانە   چـــاک بـــپارێزێ بـە حـەکـیمانە
هەتا وجودی لە زوی جیهانە

بـەو کـەسەی ئـەدەی سـەربازە بـۆنەو   لە تـرسی تـۆدا لی حـەرامـە خـەو
لە بێ‌دین ڕۆژی ڕون نـەکـات بـەشەو   نـەک هـەر سـەعاتێ مـەرامێکی نـەو
لە لای بەڕێز بێ منافقانە

بۆ موحەممەدت ﷺ ناردە سـەر زەوی   لە گـــەڵ کـەسێکا وا لە گـەڵ ئـەوی
ئەو کـردیە ئـەساس بـۆ ڕۆژ و شـەوی   ڕێگەی پێ تـەی‌کرد ڕەد بـوو نـەنەوی
بۆیەش مەشهوری هەر کاتوئانە

دەسـاخۆ ئـێمەش هـەر مـوسوڵمانین   تـا بـێعی دەسـتور سـورەی قـورئانین
بە ناو شوێن کەوتوی شوێن ڕێبەرمانین   بـــەلاّم ئـــیساتێ پـەستی جـیهانین
بۆچی؟ چون وانین کە لە قورئانە

کۆ کردنەوەی ماڵ سەروەت و سامان   کام وەخت بە نرخ بولای ئەسحابەکان؟
کامیان دینی دا بە پارە و سامان؟   بۆچ بویتە فیرعەون، نەمرودو هامان؟
کامە کردارت تیبقی قورئانە؟

کام سەحابە بو ساتێ بێشمشێر؟   کامیان بێ لایەن دانەنیشت بێخێر؟
چەنگورگیهاریانبۆت کرد سەرو ژێر؟   وڵاتە و وڵات وەکو نەڕرە شێر؟
بۆ بەرزی ئالاّی ئەم دینە جوانە؟

شەرمەوەڵلاّهی ئێمەی موسوڵمان   گشتمان بێ خەبەر لەدینە کەمان
بووین بە داردەس بۆ بێگانەکان   خوامان فرۆشتوە بۆ تۆزێک سامان
کەی ئەم ژیانە هیموسوڵمانە؟

باسی یەکیەتی لامان نەماوە   نیزاع و بوهتان لە لامان باوە
داومان بۆسەیدی ئیسلام داناوە   ڕاستە کە بانگی کوفرمان داوە
ئەیشڵێین خۆ عالەم گشت موسوڵمانە

ئەوەی ئیسلامە لە دڵمان بوغزی   پەرەی سەندووە و ئەدوین بۆکزی
ڕێگەی لێ ئەکەین بە دڕک و دەرزی   کاتێ خۆشمانە بڵێین هەڵخزی
ئەو موسوڵمانەی ئەو بێ تاوانە

بەم کردەوانۆ ئەیشڵێین ئیسلامین   بۆ نەشری ئیسلام هەوێنو تامین
نایەژین عاشق پارەو مەقامین   هەر ساتێ لەشوێن چەندین مەرامین
بەیەکتر نەڵێین بەدی ناومانە

ئەڵێین بەزیاد بێ دین وەک خۆی ماوە   خەڵکی نوێژ ئەکەن کوفر فەوتاوە
کاروانی خەوتوش هەر هەڵنەساوە   لای خۆیۆ ڕیشەی کوفر فەوتاوە
بۆ لەشکریشی چاوە چاومانە

بە یەکتر نێژین هاکا بێدین هات   لێی کردین بەشەو ڕۆژی سەربسات
ئەمانخاتە زاو فەلاتە و فەلات   لێمان سەلب ئەکا ئیمان و حەیات
بەفەنا ئەبەن چیموسوڵمانە

ئەمە ئەزانین هێشتا بێ‌غەمین   بە دو میلیاردۆ هەرنەڵێین کەمین
توی زەعیفیمان خستە ڕوی زەمین   لە ترس شۆرەوی ئەمریکا یا چین

کەی ئەمە ڕەوڵی پیاوی قورئانە

ئەر موسوڵمانین گوێ بەین بەقورئان   بزانین چ ئەمرێ ئەسپێرێ پێمان
وەسێتی یەک بون ئەدا بەگوێمان   لا ئەبا تەڵە و دڕک لە ڕێمان

دەسا با بەس‌بێ ئیتر بەهانە

بوبەکرو عومەر تۆپیان لە کوێ بو   ژێ ۳ ـ یا کڵاش کامیانە پێ بو
ئەر شەهید ئەکران کێ‌یان لە جێ بو   خۆ بۆ دین سەریان خاکی بەر پێ‌بو

چەکی چی‌ئەوان چەکیان ئیمانە

ئیمە بێ بڕواین کەچەکمان ئەوێ   ویستمان ئەوەیە بسرەوین تاوێ
ئاواتمان پوڵە و مەقامەو ناوێ   ئاخ بیبردایین شەوێ لافاوێ

هەرچی دو ڕووە و ناموسوڵمانە

عومەر بە شمشێر فەلەستینی گرت   سەدان سەحابە خۆیان فیدا کرد
تا ئاڵای دینیان لەوێ بەرزۆ کرد   خەڵاتی مەرگیان بۆ دوژمن هاورد

تاریخ هاتە زوان بەم شاهیدیانە

بەڵام من و تۆی بێ‌خەبەر لە دین   خۆمان بۆخۆمان دائەنین کەمین
ئەفرۆشین هەوڵی گەورە و سەحابین   پێمان وەهایە وا ڕزگار ئەبین

شاهیدم لێرا کردەی خۆمانە

ئەمما سۆزی ڕۆژ قەسەم بە قورئان   لە حوزوری خوای بێ‌جێگە و مەکان
پێغەمبەر لەگەڵ گشت سەحابەکان   بە دەستەجەمعی ئەکەن شکاتمان

جاکێ دەر ئەچێ لەو مەحکەمانە

ئەڵێن خۆ ئیمە بەخوێنی خۆمان   هەوڵمان ئەدا دایم بێ‌وچان
وڵاتە و وڵات ئەگەڕاین جیهان   بۆسەر کەوتنی ئیسلام و قورئان

هەوڵیان داین بە ئاوئەم نامەردانە

ئاخۆ پێغەمبەر چۆن ڕێمان ئەگرێ عومەرێک کەوا بۆ خودا ئەمرێ
یا عوسمانێ بۆ دین شەهید ئەکرێ چۆن ڕازین دینیان بەرەپێ بکرێ
ئەو قارەمان و ئەو شەهیدانە

ئەوان ڕۆیشتن شاخ و دەرودەشت بە شوێن جیهادا نەک سەیران و گەشت
بەگەرمای هاوین یا بە بەفرو وەشت بۆ ئەوەی بگەن بە وەسڵی بەهەشت
ئەو سەربازانەی ڕێگای قورئانە

ماڵیان جێ ئەهێشت بۆ تەرەقی دین جیهاد لە ڕوم و هەوڵی خانەقین
ڕزگاریان ئەکرد خاکی فەلەستین لەرزیان ئەهێنا لە دڵی بێدین
وەها بو ژینی موسوڵمانانە

ئیستاکە ئێمە هەریەک بە جۆرێ بەبێ دڵسۆز و بەبێ غەمخۆرێ
تاوێ بە چەشنێ لە دین ئەتۆرێ بەناو دڵسۆزی ئەمما چ جۆرێ؟
بە جۆرێ تەواو منافقانە

هەر فەلەستین بو دامان بە تالان کردمان بە بۆسۆی ولات و مالان
بەڵێ ئەوانیش ئیستا بێ نالان ئەژدیهای چل سەر پێیانۆ نالان
بەکوێری چاوی چی موسوڵمانە

عومەر بیگرێ ئەو خاکەجوانە بە خوێنی سەدان لەو سەحابانە
ئێمەش بە جۆرێ زۆر نامەردانە بیخەینە بەردەس تیرەی بێگانە
ئەویادگارەی خولەفایانە

ساکە وەهایە شکایەت ئەکرێ عومەر داوێنی موحەممەد ﷺ ئەگرێ
بە خوێن شەهیدان شکات مۆر ئەکرێ دادگای عەداڵەت بۆمان دائەنرێ
چی بێ ولاممان بۆ ئەو مەیدانە؟

خەڵکینە بەخوا چی بەردو دارە بۆ ئەم تاوانە پیشەیان زارە
ئەوە هەر ئێمەین دڵمان بێعارە (لوانزلنا)ی حەق شاهیدە و دیارە
مەنوە فەلەستین هەر چاوە ڕوانە

بـــەڵێ بـــەینێکە ئـــەو فـــەلەستینە   ئـەو دیلی دەستی دەسەی بێ دینە
بـــۆ مـــاڵی خـودا و مـەککـە و مـەدینە   بـــەشی شـــیوەن و ئـــاە و نـــاڵینە
ئەڵێ تۆش وەک من بوی بە جێی تانە
شـینی بــۆ ئـەکـا ئـەڵێ بـوی بـە دیـل   بە دەس ئـەجنەبی تـۆش کـرای زەلیـل
زۆڵە مـوسوڵمان شـل بـون بە بـەرتیل   مـــەر لوتــفی خــودا (طـیراً ابــابیل)
لابات لە سەرمان ئالآی بێگانە
لەم لاشــۆ مــاڵی خــودای بـانی سـەر   مەزاری حەزرەت ڕەسولی سەروەر ﷺ
ئــارامگــای پـاکـی بـوبەکـرو عـوممەر   جێگای عـوسمانی شـەهیدی سـەروەر
ئەڵێ نایەڵن خەڵک موسوڵمانە
بـەڵێ خــەڵکینە جـوابـی فـەلەستین   ئــاوا ئــەداتــۆ ئـارامگـای ئـەمین ﷺ
ئەڵێ دێنە جواب خەڵکی خـاوەن دیـن   دەرئەکـەن هـێزی بێ ورەی بـێ دیـن
شەرمە مەخەوە ئەوچاوە ڕوانە
لەم لایشۆ ئـیدعات هـەر تـەواو بـەرزە   عـــەرش و ســەماوات دێــنێتە لەرزە
ئــەڵێی شـــەفاعەت بـۆم بکـە فـەرزە   بــەڵێ قـووەی ئـەو نـیی حـەدو مـەرزە
بە لآم نەک بۆتۆی هەزار زوبانە
بێ ڕوچۆنڕوت هەس بڵێی شەفاعەت   بــەکـام کــردەوەت بـیکەم قـەناعەت
کـــام ئـــەمر کـــراو وتت ئـیتاعەت   بــەسیە بــۆ خــودا عــەیبە قـەباحەت
(بیت الله) دیلە بۆت چاوە ڕوانە
حەزرەت ﷺ شـافێعە بـۆ ئـەو کـەسانە   گــیانیان نــا مــیزان کـێش و پــێوانـە
لە بــۆ ســەرکەوتن ئـەم دینە جوانـە   دەسـا هــەوڵێ تــۆش ئـازاو مـەردانـە
بڵێ واهاتین بێ دین بزانە
عومەرو خوبەیب مەردی قورئان بـون   بــۆ بــەرزی قـورئان ئـەوان فـیدا بـون
شــەرتە بــۆقڕی ئـێوەی کـولەوسون   مـنیش ئـەم گـیانەم بـدەم بـە تـیاچون
ڕزگار کەم مەککە لە دەس بێگانە

وەرن بـۆ خـودا دەس بـدەینە دەس   بـۆ هـیچ زاڵـمێ نـەبینە داردەس
برا خۆ ئیمەش مەکتەبێکمان هەس   مەکتەبی خودا کەم نیە گەورەس
زاتی خوداوەند خۆی پشتیوانە
مـەیەژەوس بـە بـا نـەمانگرن   وەڵلاهی بۆ دین تاکۆرپێک نەمرن
بەڵگەی ڕوسوری لای خوا وەرنەگرن   ئالآی شەکاوەی دین بە دەس ناگرن
نابینین ڕزگار ئەو قیبلەمانە
دەساهەر کەسێ بۆ دین سوتاوە   هەتاکو ڕۆژە و هەلێکی ماوە
بنەوێ لەدەس هەرچی جێماوە   ڕایان پەڕێنێ لەم خەوە خاوە
بلێ نژماری مانت نەمانە
نوسراوە لە کاتی هاتنی هێزی ئەمریکاو هاودەستەکانی بۆ مەککە
٦٩/٩/١١   دەرەکێ

«ئەرێ بیلال»

ئەرێ بیلال‌بانگ وێژەکەی‌پێغەمبەرم بێ جارێ دە
ئەرێ عومەر پڵنگی دین هەڵمەتێ پەلامارێ دە
ئەبوبەکر دڵسۆزەکەی پێغەمبەرم هاوارێ کە
دەسا عوسمان لەشکری دین بە دڵسۆزیت تەیارێ کە
عەلی وەرە وەک نەڕرە شێر دوژمنی دین شکارێ کە

دەسابیلال جارێکی تر دوژمنی دین دەوری داوی
جارێ بدە بالاوەکان ئەنون بە زەنگی زڕاوی
با هێزەکەی عەسری حەزرەت لە پەڕ هەڵ ببڕێ دو چاوی
ئەوجار ئەبینی لە شکرو هێزی دوژمن بە داماوی
حەیوان سیفەت زۆرە دڵسۆز لە دەوری دین حەسارێ کە

دەسـاهەستن دڵسـۆزینە دوژمنی دیـن زۆری هـێنا

دەستی عەداوەت لەشکری گورگی سپی و بۆری هێنا

بەرەومەککەهات و سپلۆت لەچەن ١٠٠٠ جۆری هێنا

گەبە فریای خۆت تـانەڵێی زامـێکی نـاسۆری هـێنا

سا وەک پێغەمبەر قیامت بەرعەلەیهی زۆرداریێ کە

شـەرمە ئـەڵێی مـوسوڵمانم مـاڵی خـودات ئـەسیرو بـەن

جێی کڕنوش و سوجدەی حاجیت ئەوادوژمن لەدەستی سەن

بـــەرگی هـــیوا و ئـــومێدت واعـــەدو لە لاشـــەتی داکـــەن

ســـەتری عـــیوبت نـــامێنێ هـــەتازووە ســاهەوڵێ بـــەن

هەمومیللەت بریندارن دەسا دوکتور تیمارێ کە

ئەوەی هاوڕاز و هاو بیرەو تەبیبێکی لە حاڵ زانە

مەڵێ چش با بێ لایەنبێ بینەرە نـێوخەستەخانە

مەجالی عەدو چۆن ئەدەی بێ بە ساقی مەیخانە

ئەگەر ئەیدەی ئەبێ ژینت بێتە ژینێکی مـەستانە

دەسا لابە بەفری زستان دەفکری نەوبەهارێ کە

ڕیشەی درەختی ئیتتیحاد لەل هەموکەس چۆن ئاوئەدەی

ئامشەوی ڕوی تەڵەی ئیمان چیە بۆ شاڵ و جاو ئەکـەی

بەزاهیر دۆستی و دوژمنی ئیسلام لە دەورت قـاوئەکـەی

دەستی ئیـسلام گەڕوت ئەگرێ دیارە خەیاڵی خاو ئەکەی

لابە بیری دڕک چاندن وەرە فکری گوڵزارێ کە

مـاڵی دونـیا چـیە بـۆچی ئـەخڵەتی بـۆ زێـڕ و پـارە

مـوحەممەد کـامی جـێ هێشتن دیـنارە یـاخۆ تـەلارە

خۆئیمەش شوێن کەوتەی ئەوین لابەین ئەم ڕەوڵەنابارە

ئـەهادەوری دیـنەکـەمان دوڕنـدە و ئـەژدیها و مـارە

بەسە بێغەم دەنیترکەم فکری بازاڕ و شارێ کە

ئـەها دوژمـن بـەدایم چۆن لە فکـری پیلانە بۆتۆ
تاوێ ئەملات تـاوێ ئـەولات ئـەکابە شیوەن و ڕۆڕۆ
سەیری ئەفغان و فەلەستین چۆن لێیان هەڵئەسێ بۆسۆ
بەسە مەنوە خۆری بیرت خـەریکە دێـتە سـەر ئـاسۆ
دەمێکیش فکری قیامەت عەزابی گورز و مارێ کە

سەرم سوڕماوە چۆن ئێمە ئەبێ ئاوا خـەوین بـێ غەم
دوژمن قورئان و ئەحادیس بناسێنێ لە جێگەی سـەم
کەچی ئیمەش بۆ یاریدەی ئەبێ فوکەین لە چراو شەم
مەگەر بۆ ئەم کۆسە گەورە قوڕی ڕێگابە سـەرداکـەم
دە عالەم ئینتیزاری تۆن ئەتۆش فکرو هاوارێ کە

تۆ شابازی پیرەهەڵۆی ئەم مینبەرەو ئەم مێحرابـە
کەسەنگەری موحەممەد و بوبەکرو ئیبنی خەتتابە
چلۆن ئێلی داڵ و قالاو بەین بەینێ لێرە حەسابە
فکری مازی تـازە ڕۆیشت بـۆ داهـاتو ئـەمەلابە
کەم ڕزگاری لەدوژمنت چاوەڕێ و ئینتیزارێ کە

لاوەکان سائیۆەش وەرن وەکو خـوبەیب وەکـو ئـەنەس
دیـــنەکـەتان بـپارێزن لە تـیری نـاحەزو نـاکـەس
مـەنون بـە ئـاهەنگی زوڕنـا ئـەوەلای لایـەی بـێگانەس
هەزاران وەک تۆ لەڕێی دین خۆیان سوتان بونە قەقنەس
هەڵگرە ئالای قورئان و تۆش فکری کارە زارێ کە

مەبە بە داردەستی دوژمن تـۆ مـیراتگـری عـوممەری
بـە بـە زانـای دیـنی ئـیسلام کـەواریسـی پـێغەمبەری
خوێنت بۆ نەشری دینی حەق بکە بەمایە و جەوهەری
ئـەوجار لە نـاوگەل و خـەڵکا تـاجداریـتو سـەروەری
دەسا نژماری تۆ خۆتیش بە گوڵی مێرغوزارێ کە

«ئاینی»

بەناوی زاتی پاکی کردگار   بەدی هێنەری ڕۆژو شەوی تار
حەمدو سپاسی هەزار بە هەزار   سڵاوات لە سەر ئەحمەدی موختار
بۆ ئال و ئەسحاب تا بیعین ئەمجار

دیسان بۆ ئەوەی ڕێگەی ئەو ئەگرێ   حازرە لەڕێی خودادا بمرێ
بۆدین ئەکۆشێ تاکو پێی بکرێ   غەیری فکری دین ناکا هیچ فکرێ
تێ ئەکۆشێ بۆ عیلاج و بۆچار

خۆلاسە لەسەر موئمینێکی ڕاس   دووربێ لە گومان تەردید و وەسواس
نەک دنیا پەرەست کەسێ خوداناس   کەقانونی دین بکاتە ئەساس
بە پێی یاسای دین بکا هەڵسوکار

ئیمانێ وەهای بێ لەدڵا   بیهێنێتە دەر لە تاقی و کڵا
پێ خۆش بێ بۆدین بیکەن بە چڵا   کاتێ مەسرور بێ وا لەنێو گڵا
فکری قەبری بێ نەک کاخ و تەلار

خودا پەرەست بێ هەتا هەتایە   ڕەنجی سەحابان نەدا بەزایە
نەبێتە عامیل مایە بەزایە   هەوڵێکی دین بات تا لەدونیایە
لە هەر شوێنێ هەس ئەر دێیە یاشار

وەک سەلاحەددین خۆی کێشێتەناو   شوێن قورئان کەوێ نەوەک مۆد و باو
بێتە پیشتیوان بۆ چینی داماو   بۆ مادەو مەتاع نەچێتە سەر داو
تاکو نەخرێتە ڕیزی پەستو خوار

ساکێیە وابێ هەڵماڵێ قۆڵی   ببێ بە ڕێبوار بۆ ڕێگەی چۆڵی
پەردەوازە کات دوژمنی زۆڵی   چۆڵ کات بە دوژمن بازاڕ و هۆڵی
بەڵکە بەگورجی ببێ دەس بەکار

کێیە لەو بیراس کەموسوڵمانە   پەیڕەوی ڕێگەی ڕاسی قورئانە
بابەس بێ ترسی زاڵی زەمانە   قەت کات وراوەو وردە بەهانە
بیرێک کاتەوە بەش لە حاڵی زار

نەقشەی بێگانە تەفرەقە و نیفاق   لابات لە بەینا دوژمن بکا ماق
گەلی نەخۆشی تیمار بکا و ساق   دوژمن بەجۆرێ کات بێدەسولاق
کە هیوا بڕبێت لە بەرزایی و خوار

ئیتتیحادێ وای دامەزراندایە   پڕژو بڵاوی جەمۆ کردایە
سەنگەرێکی وای بینا بنایە   پسانی نەبێ هەتا هەتایە
جادوژمن هەموی ئەبو سەرەوخوار

نەک بە پیلانی دوژمن بە چەن جۆر   خۆی پیشان بدات لە سێبەر و خۆر
یەکێ کات بەڕەش یەکێ سپی و بۆر   دەمی لەل دڵی جیابێ هەزار جۆر
بۆ گەل بیێتە نەخۆشی و ئازار

ئاخ بۆ ڕۆژگارێ ئەم گشت ئاواتە   کە جوانتر لە سەد نوقڵ و نەباتە
ڕوناکیان ئەکرد ئەم سەر بساتە   کەئیستە ئەڵێی چاڵی زوڵماتە
لە بۆ نژماری و فەقیر وهەژار

«ئەسەف»

ئەسەف دیسان هەر خۆزگە بە پارە   برین بێ تەبیب دور لە تیمارە
زام لە سەر زامان دوپشکو مارە   ماریش خەریکی تەزریقی ژارە
لەوانا کەوا ناویان دیارە

ئیجرای بەرنامە و قانونی گەردون   ڕەوڕەوەی وێسا بەبێ چەن و چون
تەبابەت بەدەس دەسەیەک زەبون   بە ناو واریسی عیسا و ئەفلاتون
ڕاستە دیسان هەرخۆزگە بەپارە

ئەمڕۆژ بۆ ئەو ڕۆژ بەش بکرێ کارێ   مەردێ پەیدابێ بکا تیمارێ
بێنێ بە دیاری ئۆقرە و قەرارێ   ڕەوێنێ خەوی هەمو لاسارێ
کەچی نیە و هەر خۆزگە بەپارە

هەریەک بە تەمای جوڵەی کەسێکە   چاو لە ئیشارەی پەنجەی دەسێکە
بە تەمای میوەی تازە ڕەسێکە   بە کورتی ئیشی بۆ تەرەسێکە
تادەورە وایە خۆزگە بە پارە

هەمو چاو لەدەس بەوێنەی ڕەنجبەر   بێ‌خەبەر لەبون خوداو پێغەمبەر ﷺ
بۆ بێعی ئیمان ئەبەسن کەمەر   بۆیەک سازئەکەن هەزار دەردی سەر
بە ناحەق نالێم خۆزگە بە پارە

هەزاران سەم و فێلو ژارو داو   دەرخواردمان درا بە نرخی پلاو
تاجی بێ لەکەی خۆت‌دا بە کلاو   تەعویزی ئیدەی جوانت بە گلاو
ڕاستە هەر دیسان خۆزگە بە پارە

هەرچەندە هەبون چەوتو ناحەساو   خۆیان بردە ڕیز ڕاسو گەورەپیاو
تۆش لەحەنایان بێدەنگو داماو   هەتا کردیتیان بە ساجی زڕاو
بەڵێ هەر خۆزگەت بەدوێ و بەپارە

ئەڵێی زەمانە وەها ئەخوازێ   کەس ناوێرێ لات بڵێ هیچ ڕازێ
چاک هەڵ ئەسوڕی ساتێ بە سازێ   دینی خودات دا بە نانوپیازێ
خۆزگەی من بە پار تۆش خاوەن پارە

دوژمن لە مێژە ئەخوازێ ئاوات   تۆو هاوبیرانت لە ڕیگە لادات
سەریح نەی‌وێرا ئەو بەکینایات   ئیزهاری بیری خۆی گەیاندە لات
کەچی خۆت دۆڕاند هەر پار بە پارە

ئەسپی ئاشوبت خێرا بۆ کرد زین   کالای ئیمانت بۆهێنا کڕین
جەرگی ئەم دینەت بۆدا بە بڕین   فرمێسکی یاران نایەتە سڕین
بۆ ئەم کارەت کرد بە پولو پارە؟

زەربێکی وەهات داوە لەم دینە   هەزار حەسانی بۆ زار بە شینە
وا ئێسکی دینت دا لە مەکینە   بە سەدان جەڕاح ناکرێ پینە
هەتا هەتایە جێ لەقەت دیارە

سانەگەر بەناو موسوڵمانی تۆ   با بەس‌بێ لادان بیرێ بکەرۆ
شەیتان بۆ ئەوە نەهاتە لای تۆ   بەرگەکەی ببەی بیکەی ڕەنجەڕۆ
ساتێکیش نۆبەی بدەرۆ عارە

دوژمن دڵ بە قین وڵاتە و وڵات   نەقشە و گلاڵەی ئەنێرێتە لات
تۆ وەری ئەگری بە دیاری و خەلات   پێت وایە خۆری ئاواتت هەڵهات

نازانی پیستر لەژاری مارە

کەم‌تەرخەمی تۆ سەبارەت بەدین   لە ڕێی دیندارا بو بە کۆسپ و مین
حەیات سەلب ئەکاو دڵ ئەکات حەزین   مێشکی مێشکدار دێنێتە کوڵین

ئەسەری بەدیت لە عالەم دیارە

خەریکی وەکو هەمو بێ‌دینان   ئەخەیتە ژێرپێ ئەحکامی قورئان
ئەکوژێنیتەوە ناوی ڕێبەران   ڕەوڕەوەی کوفر ئەخەیتە گەڕان

ئەمیش دیسان هەر بۆ پولو پارە

خەباتی عەهدی ڕەسولت ون کرد   هەمو ئیشێکت هەربۆ دوژمن کرد
خۆت بە شەیتانو بە ڕموزن کرد   بەحری خەیانەت خۆتت بێ بن‌کرد

بەسیە حەماقەت مەکەئەم کارە

خۆت کروە بە جێی پرسوڕا بۆگەل   ئەوان هیچ نەزان تۆش دزی سەر کەل
وات پێ کردون کەوتونەتە زەل   نیتە غەیر تاوان یەک زەڕرە عەمەل

تاوانت زۆرەچی کەم ژمارە

ڕێگەی موحەممەد ﷺ وانەگریتە بەر   تاجی پاشایی بنیتە سەر سەر
خەمتە بوجەکەت کەوێتە خەتەر   هەڵسوڕی بۆماڵ بە چەشنی فەنەر

لە لات یەقین بێ خوات لێ بێزارە

عەلامەتانی مونافق هەمو   دەورەیان داوی یەک یەکو دو دو
دایان ڕنی لێت ئیمانو ئابڕو   لەوەش خراپتر عەینەن وەکو جو

هەوڵت بە تەنیا بۆ پولە و پارە

هەمو تاوانێ سەری داوە لێت   ئەنواع درندە دەوری داوە لێت
نەفشەی ئیستعمار هاتە شارودێت   مارە تۆپیوی ترسیش لە بەرێت

هاکا سەریشیان دای لە قەنارە

کەوایە مەڵێ من موسوڵمانم   ڕێبواری ڕێگەی ئەنبیایانم

مەڵێ گوێ ڕایەڵ وتەی قورئانم   بۆدینی ئیسلام فیدا و قوربانم

بڵێ چاولە دوای ژینم و پارە

ئەزانی دوژمن چۆن فریوی دای   چویتە ئامێزی خێرا بە ئیدای

وافکرت ئەکرد ئەدار و گەدای   هەتا بەپارە لە جادە لای دای

کردیتی بە پەن ناوهەرچی خوارە

لاوان کە مایەی حەیاتی تۆ بون   ئومێدی هاتو ئەهاتی تۆبون

پاڵەوانانی مەزاتی تۆبون   هەریەکە سەد شێر لە جیاتی تۆ بون

دانت بە خواردن بە داشەهارە

مەگەر لاو نەبو عەسری پێغەمبەر ﷺ   بەرگی پەیکاری پۆشیبو لە بەر

شان بە شان لە گەڵ بوبەکرو عومەر   گیانی بۆ ئیسلام ئەخستە خەتەر

لە زۆر بەی وڵات ئەردێ یا شارە

لاو نەبو خوێنی ئەکرد بە جەوهەر   ئەینوسی وشەی (اللہ اکبر)

ئەمامی دینی ئەهێنا سەمەر   گیانی بۆ دینی ئەخستە خەتەر

ئەی شکاند هەرچی قەڵاو حەسارە

ئەی بۆچی ئیستا واهەرچی لاون؟   ناجون بە نوێژیش ئەوەندە خاون؟

هەمو ئەسیری ئێشی زوخاون؟   هەر یەکە بەدەس کەسێ دزراون؟

ناڵێی خۆی نەزان هەم نەکەر کارە؟

تەفرەقەیەک وات پێ ئیشان داون   دورن لە یەکتر هەتاکو ماون

بە جۆرێ تێغیان لە یەک ئەساون   ئەڵێی بۆ دوژمن تەعلیمت داون

دڵت ئێشێ چش پاداشتت نارە

وات تێ نەگەیاند ئەخڵەتێ بۆکەس   هەرکەس وتی بێ و نەبێ بە داردەس

ئیستە بۆ دوژمن بووە بە حەرەس   ئاوی تۆش زڕا بوی بە جەرەس

ئەوەش نەتیجەی تەمەڵی کارە

له بەرچی لە دین تۆ نەتکرد حالی   پەروەردەت نەکرد عەقل و کەمالی
کـرێکاری ڕوس تا چونە پالی   بە درۆ وەریان گرت ئێشو سکالی
وا لە دەستتدا ئەو جەمعە یارە
مـن پێم وەهایە حەیفە ئەمانە   ئەسیربن بە دەس گورگی زەمانە
ئەویش لە هەرچی جێگەو مەکانە   بۆیان ساز ئەکا نەقشە و بەهانە
زۆرن بۆ ئینسان ناکرێن ژمارە
فیلم و عەکسی لوس هەمو ڕوت و قوت   ئەنواعی مەشروب کردویە بە قوت
نەک فیلمیش نەوەی خۆمان هەمو ڕوت   بێ ئەوەی بزوێ شەرەف و ئابڕوت
ئەم ئازارانە یەک لە هەزارە
سا وەرگەڕێنین سوزن لە تالان   زیاتر ئیمانمان ئەدەین بە تالان
بەسیە با نەبین بە بۆسۆی مالان   ساتێکیش بۆ دین هەلمالین بالان
بەسە نژماری ئەم شین و زارە

«گورگانە شەوێ»

هاوبیرو هاوڕاز بلێ چیت ئەوێ   دەردی گرانت بۆچی ناسرەوێ
مەیەلە گەلت وەها دواکەوێ   تا بەر پێ لەقەو تانە نەکەوێ
نا کەسە ئەوەی بێ غەم ئەخەوێ
بە دەنگی پڕ فێڵ گورگانە شەوێ
تۆ کە ئیسلامی شوێن کەوتوی حەزرەتﷺ   ئەبێ هەلمالی قۆلی پڕ هیمەت
تاکو کالای دین ئەگا بە قیمەت   وەخت فیرۆ مەدە وەسە غەنیمەت
حەیفە موسولمان دوای دوژمن کەوێ
بۆ گەل مە خوێنە گورگانە شەوێ
ناترسێ لە کەس ئەوەی ئیسلامە   تەنیا سەرکەوتن دینی مەرامە
دایم تەبلیغی دینی کەلامە   نالێ بە کافر دەستە برامە
بە حەق موسولمان حەیفە بخەوێ
دوژمن بۆی بکات گورگانە شەوێ

بـــرام ئـــەم دیـــنە گـــەلێ پـــیرۆزە مـــایەی شـــانازی عـــەشیرەو هـــۆزە
ســـەربازی گـــەلێ وریـــا و دڵســـۆزە لە حـــەنای دوژمـــن چـــالاک وقـــۆزە
حەیفە ئیساتێ بێ‌غەم بخەوێ
ڕەقیب بۆی بکات گورگانە شەوێ
دیـــن ئـــەپارێزێ مـــاڵ وشـــەرافـــەت دیـــن پـــیشانی‌دا زێـــڕی کـــەرامـــەت
دین ئاشکرای کـرد زشتی خـەیانەت دەخـــیلە لە دیـــن نـــەتبێ کـــەسالەت
بێ‌غەم وەک ئەوەس خەوی لێ کەوێ
دوژمن بۆی بکات گورگانە شەوێ
ســـاتۆ کـــە بـــەناو ســـەربازی دیـــنی خـــەلیفە تـــوڵلای ڕوی ســـەرزەمینی
یـــانا واریـــــی (مـــحمد) ئـــەمینی ڕۆژێ دەیـــان کـــار خـــیلاف ئـــەبینی
چۆن ویژدان ئێڵێ خەوت لێ کەوێ
ناکەس بۆت بکات گورگانە شەوێ
ئەی دۆس، دین و گەل لەل براو و بـابا وان لە زیـــندانـــی ئـــاغەی ئـــەربابا
بـــە تـــرازوی کـــوفر وان لە حـــەسابا قـــازیش والە پـــێی مـــێزی شـــەرابـــا
ساکێ بە ئیسلام تاکەی ئەخەوێ
بەدەنگی پەستی گورگانە شەوێ
ئـــەر ڕانـــەپەڕی کـــاکـــەی مـــوسوڵمان ڕانـــە گـــەیەنی نـــاهەنگی قـــورئان
ئەچێ بە فەساد چوار قوژنەی جـەهان ســـەیرکە ئـــەندەلوس نـمونەس بـۆمان
ناکەسە ئەوەی بێ‌غەم ئەخەوێ
بەدەنگی پەستی گورگانە شەوێ
چۆن خۆت ئەنوێنی و ئەڵێی ئیسلامم ڕێـــبواری ڕێگـــای ڕاســـتەشەقامم
ئـــەحمەد ڕەهـــبەرە و قـــورئان ئـــیمامم ڕزگـــاری دیـــنە کـــار و پـــەیامم
بەڵام بە دەنگی گورگانە شەوێ
خەریکە خەوی وریت لێ کەوێ

ئەوەی ئیسلامەو قورئانی ئەوێ ئەبێ شوێن ڕەولی عومەر بکەوێ
لە تێکۆشانا نابێ بسرەوێ چش با شەهید بێ یا دین سەرکەوێ
ڕاستە ئەو کەسە دینی خۆش ئەوێ
نانوێ بە وشەی گورگانە شەوێ

بەڵێ ئەو کەسەی سەربازی دینە دینی بەلاوە گەلێ شیرینە
ئەر بۆو لاشەیشی بەن لەمەکینە هێشتا لانادات لە ڕێی ئەم دینە
کە وایە سادەس ئەوەی ئەخەوێ
بەدەنگی پەستی گورگانە شەوێ

لە تێکۆشانا ئەوەی ئەسرەوێ یا بە ئاهەنگی دوژمن ئەخەوێ
لەپەڕ دڵسۆزێ با فریای کەوێ ئاشی بێگانە با بێئاو کەوێ
موژدەبێ ئەوجار دوژمن ئەخەوێ
بە تەکبیر بۆی کەن گورگانە شەوێ

یاران ئەم دینە ئیستە لە ئاوە گەوهەرە و دەوری ئاور و ئاوە
ئەر ئاوو تینی ئاور پێی بگەن ئەوسا مەربڵێی ئەترافی داوە
دەسا هەرکەسێ ئەیەوێ خەوێ
بەدەنگی پەستی گورگانە شەوێ

مەڵێن ئیسلامە چون خوا نایەوێ موسوڵمان لە ڕێی دیندا ناسرەوێ
مادام ئەو کەسە هەروا ئەسرەوێ قەزای گەورێکی خوێری لێ کەوێ
نژماری موژدەس هیچکەس ناخەوێ
نەماوە باوی گورگانە شەوێ

دەگاشێخان ٦٨/١١/١٩

«به ناوی ذاتی پاکی کردگار»

به ناوی ذاتی پاکی کردگار   سلاْوات له سه‌ر ئه‌حمه‌دی موختار
هه‌م له‌سه‌ر ئالی نوجه‌بای ئه‌طهار   بۆسه‌ر سه‌حابه‌ی ڕێبه‌ری نازار
تاکو قیامه‌ت بێ به‌ین بێته خوار

هه‌م بۆسه‌ر ئه‌وه‌ی پێشه‌نگی دینه   تامه‌زرۆی به‌ری داری ئایینه
بۆ سه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی ئه‌هلی یه‌قینه   ڕێبواره له‌بۆ پیری مه‌دینه
بڕژێ به دایم وه‌ک لێزمه‌ی به‌هار

برام گوێ بگرین پێکه‌وه به دڵ   ساتێ له دنیا باخۆکه‌ین غافڵ
چینه سه‌ر ڕه‌ویه‌ی پیاوانی عاقڵ   به‌شکم یه‌کدڵی بۆمان بێت حاصڵ
له سایه‌ی لوتفی ذاتی کردگار

یاران ئه‌م دینه‌ی ئیسته‌له ناوه   هه‌روا به سه‌هلی بینا نه‌نراوه
هه‌زاران سه‌ری له ڕێ دراوه   هه‌تا له‌م دونیا وا دامه‌زراوه
چه‌ن قاره‌مانی بۆ کێشرا له‌دار

حه‌زره‌ت ﷺ له پێناو ئه‌م دینه جوانه   به‌سه‌دان شێوه لێی درا تانه
پێیان گرت ئه‌نواع بڕ و به‌هانه   چه‌نها شکه‌نجه‌ی خزم وبێگانه
ته‌حه‌مولی کرد سه‌یدی سه‌ردار

له‌ولاْتی خۆی ده‌ربه‌ده‌ریان کرد   سپلۆت سیفه‌تان سپلۆتیان تێ کرد
له تائیفا بو به‌رد بارانیان کرد   دیانی پیرۆزیان له سه‌ر دین ورد کرد
بۆ جه‌لبی ڕه‌زای زاتی کردگار

ئه‌نواعی ڕه‌نجی قبوڵ کرد بۆدین   برسی و تینوه‌تی کردبوی بێ‌تین
یه‌که‌ر ژیانی ته‌رخان بو بۆدین   به عه‌مه‌ل ده‌رسی دا به سه‌حابین
بۆی بڕژێ سه‌لام له‌سه‌ر تا به‌خوار

بوبه باخه‌وان بۆ باخی ئیسلام   له به‌ر ڕه‌زای حه‌ق بێ‌بوجه و مه‌رام
بێشه‌ی ئیسلامی پڕ کرد له‌نه‌مام   له وێنه‌ی عومه‌ر عه‌لی و حه‌مزه‌ی مام
که بۆ دین له‌شیان کرا له‌ت و پار

بە کورتی دین بە هیجرەت و غەزا　　بە ماڵ جێهێشتن خوێن‌دان و سزا
وا نەشر کرا لە ئەم سەر ئەرزا　　تۆش وائەزانی بێ‌هیچ دامەرزا
خۆی بۆ خۆی بێ‌ئەرک بووە پایەدار

سەحابین‌کانێ بەیعەتیان ئەکرد　　بەڵگەی تێکۆشان خۆیان مۆر ئەکرد
پشتیان لەخەوو لەسستی ئەکرد　　ئەفرینیان لەژین ژێردەستی ئەکرد
وەک ئێمە نەبون سەرکەن بەرەوخوار

گیانیان بۆ حیفظی ئەم دینە ئەویست　　بەڵێ‌و ئەرێیان لە حەزرەت ئەبیست
ناحەزیان هەرگیز بە دڵ نەئەویست　　هیچ کەس ناحەقی لێیان نەئەبیست
بۆ هیچ دوژمنێک نەئەبون بەدار

قەد نەئەخڵەتان بە پارە بۆکەس　　نەئەبونە پیاو ئەرەس و ناکەس
مەبەستیان تەنیا ڕەزای خوابوو بەس　　بۆیەکا ڕەنجیان نەچو بە عەبەس
نەئەبون بە گورز بۆدەستی نەیار

خوا هەر حوکمێکی ئەناردە سەریان　　زو وەریان ئەگرت لە پێغەمبەریان
ئەیانکرد بە تاج بۆ تەوقی سەریان　　تا بێتە سێبەر ڕۆژی مەحشەریان
وا ئەژیان هەمو صەحابەی ئەخیار

برای پشتی‌یان دور بوایەت لە دین　　بە ڕۆح و بە دڵ لێیان ئەگرت قین
نەبو لە ناویان کردەی ناشیرین　　بە تایبەت بوغض وحەسادەت و کین
لەل هەمو کاری خراب و نابار

هەمویان یەکدڵ یەک بڕواو یەک بیر　　وەکو یەک ئەژیان ئەمیر وفەقیر
بۆ دەردی یەکتر گشت ئەبون زویر　　قەد یەکترینیان نەئەخستە گیر
بە وێنەی ئێمەی ئەزاندوی بەدکار

پشتی یەکتریان قەد بەر نەئەدا　　یەک لە یەکتریان هەرگیز نەئەدا
تەڵەیان لە ڕێی یەکتر نە ئەنا　　یەکتریان بۆ کەس لەدەس نەئەدا
لە یەکتر هەرگیز نەیانبو جەخار

ولاتی خۆیان جێ نەهێشت بۆ دین   لە لای دوژمنان نەکەوتنە بەرقین
دەس بەردار نەبون لە گیانی شیرین   بەش نەشئونما بکات داری دین

مێژو بەم جۆرە کردویە تۆمار

سەیرکە بەسەرهات خوبەیب و چەن یار   کاتێ کە دوژمن لێ ی دان پەلامار
چۆن لاشەی پاکیان کرا لەتو پار   بە چۆک نەهاتن لای چینی نەیار

ئیسلام بەوانە ئەکات ئیفتیخار

دوژمن لە فیکرەی خوبەیب ئەپرسێ   بزانێ چەنێ لە مەرگ ئەترسێ
ئەڵێ بە عینوان تەسلیم بون دەسێ   ئەر بەرز بکاتۆ لە مەرگ ئەخلەسێ

چون خڵەتاوە و فەقیرە و هەژار

یەکێ بە خوبەیب ئەم قسە ئەڵێ   موحەممەدﷺبۆ خۆی لە ماڵ نیشتە جێ
لای ماڵ ومناڵ خۆی دائەنیشێ   تۆ بۆچی ئەبێ گیانت دەربچێ

پێت خۆشە لەجێت ئەو بدرێ لەدار؟

خوبەیب لە مردن کە نیە باکی   ئەڵێ ئیلاهی ئاگایت و تاکی
لە لام ناخۆشە بژیەم بە چاکی   موحەممەد ﷺ درک بات لە پێی پاکی

کاش قەزای خوبەیب ئەکەوت لە هەزار

یاخۆ عەبدولای حوذافەی دڵ ڕون   کاتێ کە ئەیبات دوژمنی زەبون
بیخاتە قازانگ کوڵ هاتوی زەیتون   چون لە سەر دینە ئەڵێ جابەتون

والە گیانی خۆ ئەبون دەس بەردار

یا خۆ سومەیە سلاوی لەسەر   شاگردی مەکتەب ڕەسولی سەروەر ﷺ
سینگی پیرۆزی کە کرد بە سپەر   تیکە تیکە بو بە ڕمح و خەنجەر

لە ڕێگای دینا وای کێشا ئازار

بەڵێ حەزرەت هەمولەپێشا   لە ڕێگای دینا وا ڕەنجیان کێشا
ئەتلانۆ لە نێو مەینەت و ئێشا   لە لای ئەجنەبی و لای خزم و خوێشا

بۆ ئیجرای ئەمری خوا بەرزبو هاوار

درەختی دینیان ئاو ئەدا بە خوێن   بۆ ئەرەقی دین ئەچون شوێن بە شوێن
بێباک لە کوشتن لە لۆمەو لە جوێن   شاخ و دەرو دەشت بۆ دین ئەگەڕێن

نیانە ترسی ظاڵم و زۆردار

ئافرەتیان ڕوت و بەرەڵا نەبو   دینیان بۆ دنیا بەر بەڵا نەبو
شێریان لە پێستی چەقەڵا نەبو   لاویان لە تیرەی ئاژەڵا نەبو

بۆیە دەماریان بەرز بو وەک چنار

سابە بیرا بێ حەیفە نەزانین   بۆچ بە ئەحکامی خودا ڕەزا نین
تاکو کەی لادان لە بەرنامەی دین   تاکو کەی ئەبێ بە پەستی بژین

بەسیە کوێرەڕێ مەگرە لارەلار

دەورەیان داوین دەردو نەخۆشین   کەچی بۆ دەرمان کەمێ ناکۆشین
بۆ دەرمانێکی قاتیل ئەکۆشین   بە دەستی بێنین ئازا بینۆشین

بە جێی دەرمانی لابەری ئازار

لەو دەردانەی وا قاتڵن وەک سەم   لامان بونەتە زامی بێمەڵهەم
گوێگرە چەنێکیان بابۆت بەیان کەم   کە تۆ ئەبیی بەش سازکەی مەڵهەم

بۆ موعالیجەی گرۆهی زامار

لاسەروی هەمو موحەببەتی ماڵ   لە ڕێی دیندارا بو بە کۆسپو چاڵ
دینداری کردە مێوەی کرچ و کاڵ   بۆ دنیا بە دین کردمان ئاش بەتاڵ

بوینە عاشقی سامان و دینار

بۆ کەمێ پارە ئیدەمان کرد وێڵ   نەک هەر وێڵ کردن بۆ فەنای سەد فێڵ
سەد فتوای ناحەق دران بە بەرتێل   هەتاکو بوینە جێماوی دوای خێڵ

بووین بە بۆسۆی کۆڵان و بازاڕ

بۆ پولە یەکتر ئەخەینە نێو داو   بۆ کزی یەکتر ئەکەین چاوە چاو
بە لای لایەی پوڵ چوینە خەوی خاو   پیامان هەڵپژا هەزاران قوڕاو

بۆمان بو بە بۆم ئەتۆمی نابار

بۆ بەدەس هێنان سەروەت و سامان   پشتمان کروەسە قانونی قورئان

تەحریمی ڕیبا نەما لە ناومان   ئەلحەق پارە باش، بوویت بە داومان

گیرۆدەت کردین بە جۆرێ نابار

بویتەسە دەم‌بێن بەستت دەم زۆرکەس   زۆرکەست خستە نێو ڕیزی ناکەس

زۆرکەست کردە ژێردەسەی تەرەس   عالەمێک بۆ تۆ بونەتە حەرەس

وەکو قارونی پەست و نابەکار

خانوی چەن قات وماشین و دوکان   دینی لە دەسمان چاک هەڵپرۆکان

غافڵیان نابین یەک چاو تروکان   ناڵێن مەعشوقن بۆ چینی سوکان

بۆ دەس خستنیان ئەکەین سەروخوار

با بێسێ نەقشەی ئەسڵی بێگانە   کە تەڵەی سەر ڕێی چینی لاوانە

ئەو لاوەی هەڵگر ئاڵای قورئانە   ئومێد و پیاوی داهاتومانە

پێوەیە تیری ناحەز بە میلیار

تا دوێ بو بەرگی شەڕیە کردە بەر   ئەچو شان بە شان عوممەر و حەیدەر

سینگی بۆ ئیسلام ئەکردە سپەر   دوژمنی ئەکوشت لە مەیدانی شەڕ

پەیامی دینی ئەبرد شارە و شار

قانونی دینی موتالا ئەکرد   سینگی دوژمنی یەکالا ئەکرد

هیممەتی بەگژ بە تالانەکرد   سەعی لە زێگەی حەلالا ئەکرد

یەک بۆ یەکترین نەیان بو ئازار

بۆ ناموسی یەک خۆی نەئەکرد لوس   لە بۆ بێگانە نەئەبوە جاسوس

نەئەبوە داردەس کومونیزم و ڕوس   بۆ دین ئەگەڕا شام و ئەندەلوس

بۆ تەرەقی دین ئەیکێشا ئازار

قورئانی ئەخۆند کاتی بێکاری   هەوڵی بو لەکات خەوو بێداری

ئاڵای هەڵ ئەگرت بە بێقەراری   دور بو لە پەستی و لە گەنەکاری

بۆیە ئاڵای بەرز نەئەهاتە خوار

وەک ئیستە نەبو پەزارە و پەرۆش   گلاڵەی دوژمن خستویە نەخۆش
ئەڵێی بە ئارەق کراوە سەر خۆش   ئەکسەرەن لاپێل لارو تێ ئەکۆش

زوان ئەملاسێنن بۆ یەکتر وەک مار

ئەکسەر بە پارە هەڵخزێنراون   بە چەشتەی زینا چەشت کراون
لە بۆ موسکەرات وا ڕاهێنراون   ئەڵێی بۆ پەستی تەعلیم کراون

غافڵ لە مەرگ و لەقەهری قەههار

بەعزێ تەبیبیش کە لە حاڵ زانە   حازیقەو ڕەئیس بیمارستانە
سەرەڕای ئانەم هەمو دەردانە   گوێی لێ خنیوەو خەریک ژیانە

نایەت نەخۆشێ عیلاج کات و چار

بێدەنگ بون هەتا دەردی بێدەرمان   سیرایەتی‌کرد چووە ناو خۆیشیان
ئیستە ئەبینی زۆر لە تەبیبان   بە نەخۆشینی ئیمان موبتەلان

نمونەی زۆرن هەمو ڕون و دیار

فتوای ئابەجێ هەزار بە هەزار   لادان لە ڕچەی سەلەفی سەردار
بەدناو کردنی ئەئیممەی ناودار   عادی ژمێری ڕێبەری نازدار

کامیان موزیڕ نین وەک ئەژدیها و مار

لاتا ئەوترێ سەدان ناشیرین   بە خانەدانی ڕەسولی ئەمین ﷺ
یا بە صەحابان هەزاران تەوهین   ئالایەق وتن بە پیاوانی دین

تۆش هەر بێدەنگی وەکو بەردو دار

هەزاران نەقشەی دین فەوتان کێشرا   ئالای ئاحەزت لەلا چەقێنرا
سەدان نەوع بەلات بەسەرا هێنرا   کردەی دژ دینت لەسەر سەپێنرا

هێشتا هەر سکوت ئەکەی ئیختیار

دەوای بێدەنگی کاری تێکردی؟   یا هەر ئازارە بێدەنگی کردی؟
هاکا وەکو دەنگ ڕەنگیشی بردی   بە بێدەنگ و ڕەنگ کەس ناڵێ مەردی

دەسا ڕاپەڕە بەرزۆکە هاوار

نــــــژماری زۆره دەرد و نــــەخۆشی بــە نــاحەق بێکەس ئەونە ئەکۆشی
تــاکــەی کــاڵای غـەم وەهـا ئەپۆشی ئــــاخری دەوای دەردت ئـــەنۆشی

دوکتور هەمویان نابن دەردەدار

٧٥/٥/٢١

«داخەکەم دیسان»

داخــــەکــەم دیســان بــەرزە هــاوارم بـــە ســـۆزە دەنگــی گــریان و زارم
دادی بـــــێدادی ئـــەدات ئـــازارم خــۆزگە بــە پــێشو بــووە بــە کــارم
لەدەس وەیشومەی قەباحە تبارم

غــــەرەز لە عــەرزم نــەقسی خــۆمانە ئــــینتیقادێکی گــــەلێک دۆســــانە
لەگــەڵ تــۆی بــرام نــەک ئەو کەسانە هـــابیرو هـــاودەس بــۆ نــاکــەسانە
بۆهەتکی یاسای پەروەردگارم

بـــاوکم بـــراکــەم ڕۆحــی شـیرینم شوێن کە وتوی قورئان شـەریکە دیـنم
ئـەی بـە نـاو ڕۆڵـەی سـەلاحەددینم سـاتێ گـوێ بگـرە لە وتـەو شـینم
بەش هەر جۆرە بێ بکەی تیمارم

دەردی مــن تــەنیا دەردی خــۆم نــیە بۆ سەر ئێشەی خـۆم شـین و ڕۆم نـیە
دەردی تــۆس هــینی شـام و ڕوم نـیە عــیلاجی ئــەکـرێ خــۆ ئــەتۆم نـیە
بڵێی ئەتەقێ و ئەدات ئازارم

ئــــەڵێم مــن و تــۆ کــە مــوسوڵمانین مــوجری قــانونی بــەرزی قــورئانین
شوێن کەوتوی حەزرەت پێغەمبەرمانین جــبریل قــورئانی وەهــا بــۆ هــانین؟
لەخزمەت ذاتی پەروەردگارم؟

خوا کە قورئانی نـارد بـۆ پـێغەمبەر ﷺ چۆن تەبلیغی کرد ئەویش بە بـەشەر؟
یا هەر خۆی چۆن بو عەمەڵی یەکـەر؟ لەگـەڵ هـەزاران شـێری وەک عـومەر؟
نەبون بە سەرۆک قافڵە سالارم؟

ئەوانیش وەکو ئێمەی خاوەن بیر   دینیانکۆت ئەکرد وەک بەندی و ئەسیر؟
هەتا سەروەت و سامان خەنەگیر؟   یا هەڵیان ئەبژارد کوشتن و زنجیر

بۆ ئیجرای ئەمری ذاتی جەببارم

کاتێ مەترسی بوایەت لە کارا   زوانیان خول ئەدابە هەزار بارا؟
یا چۆڵ گەڕاندن بە بەردەم مارا؟   یا کەللە سەریان ئەکرا بە دارا؟

هەر وەکو خوبەیب یاری سەر دارم؟

یا هەر حەزرەتی گەورەی ئینس و جان   چەنیان ئەجاسەت بە سەرا ڕژان
دیانی پیرۆزیان لەسەر دین شکان   کەچی هەر کۆڵی ئەداو بێ وچان

جیهادی ئەکرد پیری نازدارم

سەدان دلێر و بگرە هەزاران   بۆ ئەوەی دەزگای دین خەنە گەڕان
سەریان بە شمشێر لە لاشە پەڕان   ئەمما لە دینی خۆ وەرنەگەڕان

لە سەحابین و باقی سەردارم

ڕەنجیان ئەکێشا لە پێناوی دین   تەرجیحیان ئەدا بە سەر دینا ژین
لای خۆی بە عەمەڵ دەرسیان فێر کردین   تا بە گیان ومال ئیسلام پارێزین

هەزاران مەردی بەروز و ناودارم

ئەولادی خۆیان بۆ دین دا بەکوشت   خوێنی خۆیانیان بۆ بەرزی دین ڕشت
بۆ حەساری دین خۆیان کردە خشت   لە یاسای خوایی هەڵیان نەکرد پشت

ئەگەڕان شاخ ودێهات و شارم

زەجرو شکەنجەی لە ڕادە بەدەر   توش بونی هەزار هەزار دەردی سەر
لەدەس دانی ماڵ لەگەڵ گیان و سەر   بۆ ئەوەی داری ئاوات بێتە بەر

ئەڕەنجێ لێیان پەروەردگارم

بە ئەسپو وشتر یا هێسرێ لات   ئەچون بۆ جیهاد وڵاتە و وڵات
ئەگەڕان شاخ و بەندەن و دێهات   بە شەهید بونیان ئەگەینە ئاوات

چەنهاوەک حەمزەی میری ناودارم

ئەحکامی دینیان قەد نەئەکرد ون   نەئەبونە دار بۆ دەستی دوژمن
یاخۆ بەجەردە تا ئەحکام بدزن   یا ڕێگە لوس کەر تا یاران خزن
بە نەقشەی ڕەشی عەدوی نەیارم

ئەولادی خۆیان چاک ڕائەهێنا   لە دڵیا تۆمی دینیان ئەچێنا
نەک لە ناو بەرگی یاسامرێنا   یا لەناو بیرێ زۆر دڵ تەزێنا
بیکەن بە گورگ و بدات ئازارم

بە پێی قورئان بویاسای ژیانیان   هەر بە قورئانبو وەزعی ژنانیان
ژەکی گۆچ کردن خاو و خێزانیان   بۆیە هەردەمێ ماڵ و ویژدانیان
پارێزراو ئەبو لەدەس نەیارم

مەبەستیان تەنیا جیپەی خۆ نەبو   تەماعیان وەکو من و تۆ نەبو
کەس بۆ کەس گورگی سەر ئاسۆ نەبو   کەس بۆ ماڵی کەس بەداخۆ نەبو
هیچ کەس نەیدەگوت گەورە و سەردارم

داو دانەئەنرا لە ڕێگەی هیچ کەس   کەس دانەئەنیشت دەس لە بانی دەس
ڕێگە نەئەدرا قەتعەن بە ناکەس   هەتا واریدبێ وەک سەرخۆش و مەس
تا دۆس نەمێنێ گات بە هاوارم

ڕێیان نەئەدا تاکو بۆژە بیر   بیری گەلالەی ئیستیعماری پیر
لە ناو بیراندا خۆی‌کات بە ئەمیر   بیری خوا دۆزی بکاتە ئەسیر
وەکو ئەیبینن لەدێ و لەشارم

لە بەر مۆدی ڕۆژ دین ویێل نەئەکرا   بۆ نەفعی شەخسی قەد فێل نەئەکرا
تەئیدی قسەی لاپێل نەئەکرا   ڕێگەی جەماعەت لاهێل نەئەدرا
بێن و بە ناحەق بدەن ئازارم

وەک ئێستە نەبو نیفاق لە ناوا   پێی خاسو خراپ کا بە نێو داوا
بزان بێدەنگ کات لە خەوی خاوا   نەزان نوقم کات لە نێو زەلکاوا
بە ناحەق نیە خەریکی زارم

دیاره بە ڕاستی تا ئێمە وابین بۆ خوا نەبین و هەر بۆ ژیا بین
ئالودە کەری یاسای خودا بین بە خواستی دوژمن لەیەک جیا بین
ئەبێ شین و ڕۆ بێ بەکارم
ساکە وەهایە بیرۆکەین سەرجەم پێکۆ هەڵبگرین وەک پێشو پەرچەم
ساز کەین بۆ زەخمی دەرونمان مەڵهەم بەڵکە نەجاتمان بێت لە دەرد و غەم
لە سایەی لوتفی پەروەردگارم
با بەس قانونی خودای بانی سەر بگۆڕینەوە بە قسەی بەشەر
ئەویش قسەیەک وەک تیر و خەنجەر ناموسی گشتی ئەخاتە خەتەر
لەگەڵ ویژدان و دینی بەکارم
مۆدی ئوروپا مەکە بە ئەساس لە بۆ بێگانە مەبەرە دەم ڕاس
تەقلیدیان مەکە وەکو گەوج و کاس مەبەرە میکروب بەسیە خوا نەناس
بۆ بوی بەکرم و دو پشک و مارم
بۆ بویتە ئافەت درەختی دینم دات بە سوتاندن باخ و پەرژینم
تەواو گۆڕیت لێم ڕەوشتی ژینم دیارە تا تۆم بێت مات و حەزینم
وکو ئەمساڵ و پارو پێرارم
ئیتر بە هیوای هەڵهاتنی خۆر نەمانی زاڵم لەگەڵ جەور و زۆر
تیماری زامی کولاوە و ئاسۆر تیاچونی مۆدی تازەهاتوی بۆر
ئەمایەر لوتفی پەروەردگارم
۷۳/۸/۴ نژماری

«دوربالاوەکان»

دوربالاوەکان ئەڵێی دزراون لە هیچ بارێکۆ وەک خۆ نەماون
وەها لێو بە بار کزو داماون ئەڵێی لە دوا چۆڕ لافاو جێ ماون
هیچ کەس نازانێ کەگەنج ولاون
هەمو ئەسیرو پێبەندی تانەن نەچیری داوی حیلەی بێگانەن
غەمباری ئاسۆی چیای زەمانەن گەرچی داش دیار بۆدین ئەمانەن
بەلام کز ئەڵێی گوڵی ژاکاون

گوایە هی‌چی بێ ئەم لاوانەی من   ئەم تین و تەوژم ئەم چاوانەی من

لەبـاری دیـنۆ ئـەوەندە کـزن   کـەوتونەتە بـەر ڕەهێڵەی دوژمـن

بخۆری تەشەر ئێش‌و زوخاون

خۆهەر ئەمان بون زەمانی حەزرەت   کالأی ئیسلامیان گەیان بە قیمەت

ئەمان بەم دینە بەخشی‌یان زینەت   قبولّی ڕەنج و ئازار و مەینەت

کەچی ئیساتێ وا دۆش داماون

وەرن باساز کـەین بـیمارستانێ   دوکـتورێ دڵسـۆز لەدەرد بـزانێ

خـەینە بـەردەستی دەواو دەرمـانێ   بـەڵکو بـنچینەی دڵـپاکی دانێ

ئەم وەسێتانە زۆر جار بیسراون

بـەڵێ بـە ڕاستی هـەمو نـەخۆشین   بـێ دڵسـۆزی‌یە ئـەونە پـەرۆشین

پیرو لاوو جوان باگشت تێکۆشین   لەزامـی کـۆنە بـا چـاو بـپۆشین

ئەها بێگانە کەڵبە ئەساون

ئـەم لاوانـەمان بـۆیە نـەخۆشن   وەیـلانی نـاوچەو مـات و پـەرۆشن

لە ڕێگـای دیـنا کـەم تێ ئـەکۆشن   بـەنەفعی دوژمـن ئـەونە ئـەجۆشن

دیارە بە چاکی حالّی نەکراون

بەڵێ ئـەم لاوەس قـەدیم ئـەسکەر بـو   سوار چاکی سەرباز بۆ پێغەمبەر بـو

لاو بو هاوڕەزمی حەزرەت عومەر بـو   خـاوەن کـردەوەو هـەوڵ و زەفـەر بـو

مێژوی کردەوە گشت لە بەر چاون

سـا دوکـتوری دیـن کـە مامۆستایە   قـورئانی شیفای لە بـەر دەسـتایە

چـاکـترین مێعمار ناوچی وەستایە   ئـاخ پـەیمانێکی وەهـای بـەستایە

بچرایەت هەرچی تەڵەکەو داون

عـەقەبەی تـازە بکـردایـەتۆ   درەخـتی عـەهدی ئـاو بـدایـەتۆ

ئـایە و حـەدیسی بـۆ کـردایـەتۆ   چـی ڕۆڵـەی دیـنە کـۆی کـردایـەتۆ

مە خسوس ئەوانەی گورزی قوڕاون

ئاخ ئەبوبەکری یا عومەر ناوێ دڵسۆزێ بۆدین هەڵبژرکاوێ
خەباتکارێکی ئۆقرە نەماوێ خۆی هەڵ ئەماڵی بە دڵ و چاوێ
ئەکەوتە فکری هەرچی جێماون

ئەهات بە فکری (لاتنازعوا) ئەیبردە دڵ خەڵک (لاتفرّقوا)
بە داری ئیمان بیدایەت نمو بە خەو نەمدیایەت ئەم دەورە کەبو
کێ موژدە دێنێ ئەڵێ گونجاون

ئازیزەکانم سا بەدەستو برد دوژمن تەکبیری خۆیی تەواو کرد
هەندێ دەستوریش بە ڕاس ئیجرای کرد براکەی تۆی دزی ئەو بە برای کرد
سەد ئەسەف تاکەی ئەوەندە خاون

زێڕی پڕ عەیار ئیسلامی دزی بە چپەی بن باڵ بە هەوڵی فرزی
کەمتەرخەم مەبە پێت ئەڵێن گورزی دەورت ئەژدیهاس بڕوا بۆ چزی
هەدیەیان ناڵە و ئێش و زوخاون

حەتمەن بە بێشک وایە لەلای من هەیە داردەستە بۆ دەستی دوژمن
زۆر تێنەکۆشێ کە مەبەستی من بەتاڵ ناسێنێ لای دۆست ودوژمن
بە لام سەد شوکر تۆمی بێناون

ئەڵێ کامەیە کوا دین فەوتاوە خۆ قورئانەکەی خوا هەرواماوە
ئیتر ئەوەندە گێژو داماوە نازانێ ئەوەی نوێ فەوتاوە
ئەڵێ کەی عەدون دەم بە سلاون

بە لام لەو لاوە نەقشەی دین فەوتان قورئان و مزگەوت پێکەوە سوتان
لە جێی موحەممەد ﷺ بونی نەمروتان ئێسقان و مێشکی ئیسلام کروتان
ئاغەیش هەر ئەڵێ دەم بە سلاون

قیبلەی دوێنەمان فەلەستینی گوڵ ئەسیرە بەدەس دەسەیەک گادڵ
بێ ئەوەی لەمن یا لە تۆ کەن سڵ میللەتەکەیشیان کردووە پڵ پڵ
ئیستە هەڵلوشی جۆگەی زوخاون

یا قیبلەی حازر کابەی پیرۆزمان   مایەی شانازی عەشیرە و هۆزمان
جێی لە دایکبون تاقە دڵسۆزمان   گۆڕەری حاڵی پەست و ناڵۆزمان
لەوێدا کوفو خۆیان حەساون

یاران هەمومان بێغەمین لە دین   وابین نەک بێغەم هەمو مردووین
چونکەشوێنکەوتویڕەسولیﷺ ئەمین   ئەبێ پارێز کات لەمتی و نووین
یەقین ئەوانەی وەهان خراون

ئەنا مەککەیەک مەرکەزی دین بێ   کێ پێی ڕازییە دیلی بێ دین بێ
جێیسەربازیڕوسئەمریکا و چین بێ   قەحبەیش لە دەوری بە پێکەنین بێ
لای خۆیۆ دافێع چینی داماون

گوێ بگرە مەڵێ پەست وبێ شەرمە   جەرگم سوتاوە وا دڵم گەرمە
ئەو مەککە کەوا زادگای ڕێبەرمە   ئەمڕۆ ئەسیری قاتڵی سەرمە
ئەڵێن لەو شوێنە خۆیان حەساون

ئەودەم لە مەککەی مەحبوبی هەموان   حەزرەتی ڕەسول ﷺ پێی نایە جیهان
بەڵام سەد ئەسەف بە کوێری گشتمان   سۆزی ڕۆژ زوڵی ماتریالیستان
ئەڵێن لەو ئەرزە پاکە ڕواون

لە باتی حاجی لە دەوری کابە   لای قەبری حەزرەت گەورە و سەحابە
هەی بگرەی زیناو نۆشی شەرابە   دەسا ئەو دڵەی بۆ دین کەبابە
هەستێنێ هەرچی خەوتوو جێماون

ڕایان پەڕێنێ چی موسوڵمانە   ئەنا ئەم بونە لە جێی نەمانە
کەی ئەمە یاسای ئەهلی ویژدانە   بەسیە ناپەسەن مەگرە بەهانە
تاکو کەی ئاوا لە خەوی خاون

سابەسیە خەوتن توخوا هەڵمەتێ   تێکڕا پێکەوە بکەین هیمەتێ
بگرین لە ئیسلام بەش بەرەکەتێ   ئیسلام بێ بە خێو هەمو میللەتێ
بدەن جونبوشێ بەوانەی لاون

ساکێ یە بۆدین ئەهلی فریادە   ڕێگەی سەرکەوتن هەر ئیتتیحادە
ئەو کاتە ئیسلام لەبەن ئازادە   کە گەل مەشغوڵی هەوڵ و جیهادە
ئەنا وانەبێ هەروا جێماون

دەسا لاوەکان ویژدان مەمرێنن   بەڵگەی ڕورەشی خۆتان مەنوێنن
ئێوەن لەمەیدان دوژمن بەزێنن   موژدەی ڕزگاری گەلان ئەهێنن
چون لە هێزەکەی حەزرەت ﷺ جێماون

شەرمە بۆئێمە ئالای دین نەگرین   تا لە ڕێبازی ئیسلامدا ئەمرین
لە بەرانبەری دوژمن خۆ نەگرین   بۆلای خوانەچین ئەر بۆ ئەو بمرین
هیوای نژماریش هەردەسەی لاون

٦٩/٧/٢١

«چەن ئافەت هەس»

چەن‌ئافەت‌هەس ئەوا ئەڵێم بەش بە دوربێ لە دینەکەم
نەباوەک تێغی زەهراوی ببڕێ جگەرو سینەکەم
هۆشی خۆت بێ لەگەڵ تۆمە ئەی هۆگرانی دینەکەم
پەیکی ئەشعارم بۆتۆیە کەوائیساتێ زینەکەم
بێ‌پێکەوە بڵێین نەمان یا سەرکەوتنی دینەکەم

بێ پزشکی لەناو دینا نەتیجەی ئافەتی دینە
خەستەخانە بەبێ دوکتور گەلێ زامێکی سەنگینە
پزشک و دوکتوری ئیسلام عالمی حەق ڕەوی دینە
دەسا کێ‌یە بۆ زامی دین دڵی پڕئێش و سەنگینە
موراجیعەی دوکتور بکات بۆ چاری نەخۆشینەکەم

دەرمانی خوا (واعتصموا)س لەناو ئیمەدا زەلیلە
تەفرەقەمان گورزی دەستە کە پیلانی عەزازیلە
دوری براو ئەولادو باب تەڵە و تەزویرە هەمحیلە
بە تەڵەو فێڵ سەید کران هەرچی شێر و بەبر و فیلە
گەر سەیری لە داوکەوتو کەی ئەڵێی کوا نرخ و تینەکەم

بەنەقشەو داوی ئیستیعمار دزینی زۆڵەو ئەولاد
براکوشتن و جاسوسی لەباتی مێهرو ئیتتیحاد
ئیستیبدالی عەدڵی عومەر کێیە کردویە بە ئەفساد
ئەوەی یاساغی ئیسلام بوئیستە ئەکرێ هەموی ئازاد
کامە دوکتور بکاچاری مەرەزو ئەخۆشینەکەم

ئەوەی تابیعی ئیسلامە بکافکرێ بە حاڵی خۆی
بکابەرگری سورێجە و هەمودەردی عەیاڵی خۆی
کە گەر دوچاری ئاوڵە بو لەدەس ئەدا جەماڵی خۆی
(قبل الوقوع) عیلاج ئەکرێ لەدەس ئەدا مەجالی خۆی
دوایی ئەڵێ دوکتور ئەبو پێم نیشاندا برینەکەم

سەری داوە ئێشو ئازار لەچی ئەعیاڵ و چی‌هۆزە
گێجەڵوکەی ئینتیقالی گەیشت ئەها تەپ و تۆزە
مەڵێ سبەی ئەمڕۆ بچۆ بۆلای ئەوەی کە دڵسۆزە
ئەبا ڕۆڵەکەت پێ‌ی گەیێ ئەم سەرەتان وئەم قۆزە
مەخۆ شەربەتی تاڵ و ترش بڵێ کوانێ شیرینەکەم

واریسانی پێغەمبەرن ئەمڕۆ دوکتوری دینی تۆس
ئەهەرڕۆژبەڵکەشەوانیش‌بە جێ ناهێڵن ئیشکو پۆس
دەسادەستت‌لەدەستی نێ بە ڕاستی ئەوە دۆستی تۆس
دەخیل‌ئەخلەتی بۆ ڕێوی برۆی گورگ بکەی بە دۆس
بڵێ دوکتور نیشانم‌دە عیلاجی ئەخۆشینەکەم

بەڵێ ئێشە نەخۆشینە نەخۆشینێکی پڕ سامە
لەسیل بەدتر سەرەتانە نەک هەڵامەتو زوکامە
ئیستە مەستی کە نازانی سبەینێ ئەڵێی سەودامە
یا تیری تانەی بێگانەس کە گرتویەسە ئەم لامە
ئەوجا مەگەر بۆ کزی دین بڵێی لێم گەڕێ شینەکەم

ئەی ئەمامانی پێغەمبەر ئێوەش کەبازی شکارن
کەلابەری کوفرو ئیلحاد سەیادی ئاهوی تەتارن
قەومەکەتان هەمو زەلیل نەچیری ڕێوی نزارن
شەرمە بڵێین بۆ هەڵمەتی مەهدی‌یە وا ئینتیزارن
دەسا تێکرا پەلامارێ بۆ سەیدی عەدوی دینەکەم

عەهدی (الست)ت لە بیرە کاتێ (بلی)ت ئەوت بە خوا
تۆ سەربازەکەی حەزرەتی غیرەتی عەسری ئەوت کوا
ئەوکاتە پڵنگ و شێرتە کوشت کەچی ئیستە چەقەڵ ئەتخوا
سەیری خۆتکە ئیمپریالیزم بۆ کزیت هاتوەتە سەما
سابیرێ لەخۆت کەرەوەو لە نەسڵی نوێی دینەکەم

ئیمانی ئێمەس زەبونە دینی ئیسلام هەرپتەوە
ڕۆژی ڕوناک لەدەس مەدە دوژمن تەمایەری شەوە
بە ڕۆژو شەو تێبکۆشە شەو بۆ دوژمن کاتی خەوە
دەستی خەوتوانیش بگرە بڵێ ساغافڵ هەستەوە
هەتا وەک ئەندەلوسی دوێ نەڵێی گوم بو نگینەکەم

دەسا بەوردی تێکۆشن ئەی هاوەڵانی ڕۆشنبیر
دەردو دەرمانی ئەو دەردە بخەنە بەر باس و تەکبیر
ئێوە شێری باغی دینن حەیفە ببنە بەندی و ئەسیر
ڕێی پێغەمبەر و هاوەڵان بکەن بەشارێگە و مەسیر
تا بە جیهان ئەناسێنن عەدڵ و بەرهەمی دینەکەم

کاتی خەوتنی تۆ نیە سبەی چی جوابی خوائەدەی
به خەوتنت قانونەکەی خوا و پێغەمبەر بەرپا ئەکەی
شەرمە لەلات کوفرکرێ وتۆش بە شادی سەفا ئەکەی
بەو سەفایەت قانونەکەی ئیلاهیە ڕیسوا ئەکەی
خەجاڵەت پێ مەخەرە سەر ئالاَسورو نەخشینەکەم

ڕەوشتی بەرزی پێغەمبەر بکەرە مەرهەمی زامت
بە تێکۆشانی وەکوئەو سەری‌خە ڕاز و پەیامت
بەلاّم تۆ گەر وەک عومەری کوا ئەبوبەکری ئیمامت
بێ‌ئیمامی لێی گۆڕیوی هەدەف و ڕاستە شەقامت
بە دەستی دوژمن ئەم نەقشە کێشراو خرا نێو دینەکەم

ناوی خۆتت لێ نەگۆڕێ نەگەرتێ تۆ موسوڵمانی
فریوت نەدا دوژمنت بە قسەی لوسی گیرفانی
نەبیسراوە لە مێژودا بڵێن ئاور گوڵی هانی
هەوێنی خۆت بە ئەجنەبی بۆچی ئەدەی بۆ شیرنانی؟
ئەسەف کە تۆ ڕۆشن بیری و ئاوا ئەکەی لە دینەکەم

بۆ ئەخڵەتی بە قسەی چەور؟ ئەکەویتە شوێن ئەم و ئەو
پرولیتارت پێ ئەڵێن یاکومونیزم ومارکی ئەو
ئەڵێن ئەمانە چاکترن تا ئیسلام و ڕێبازی ئەو
خۆ پرولتارە کە ڕۆژی لە ئەفغانا کروە بە شەو
ئەی خڵەتاو بڵێ تەڵەب بۆ یاسین و تەڵقین‌ئەکەم

ڕوی خیتابم لە تۆیە ئەی شوێن کەوتوی عەدڵی عومەری
براکانت گیری داون بۆچ تۆ لیان بێ‌خەبەری
براکەی تۆ لە فەلەستین ئەزانی چی‌هات بە سەری؟
گەر بێ‌خەبەریت لە ئەفغان موسوڵمان نیت ئەی سەرسەری
لێ مەدەلافی ئیسلامی و مەبە بە دڕکی دینەکەم

دوژمنی دین و خوورزەوشت مانع نیە هەر جۆرە هەس
سەری تۆنابێ قبوڵ کا کڵاوی چنراوی ناکەس
ئەگەر ئەمڕۆ لێت دەرکەوێ ئەفکار یا ئەعمالێکی پەس
ئەیکەن بە تاوانی ئیسلام ئەڵێن سەیرکە فلانە کەس
بەحەق دیارە عەمەڵی زشت چون بێ لەکەس ئاینەکەم

دەسابا بەس بێ وەنەوزو خەوتن بە لایەی بێگانە
ئەگەر نۆبەیشە هەر نۆبەی ئاشی فەرمانی یەزدانە
بەسە ژینی خوفاشی سا ببینە ئەو نورە جوانە
ببە بە هیوای هەژار و سەربازی ئەم دینە جوانە
ئەڵێ نژماری وامنیش قوربانیم لە بۆ دینەکەم

٦٩/٦/٢٩

«تاڵتر بو لە تاڵ»

تاڵتر بو لەتاڵ تاڵتر بو لەتاڵ تامێ من چەشتم تاڵتر بو لە تاڵ
وێنەی تاڵی تای خەیاتەی خاوی ماژولیای دەس بای ڕوی کوڵم و چاوی
وێنەی تای پەرۆش دەس زەدەی توڵفان توڵفی ناناگاه بە ئەرجی زوڵفان
دایم خول ئەخۆم بە دەس بای خەمان هاوارو زۆمە بۆ ساحێب کەمان
بەڵکە خەدەنگێ لە تیری موژگان بکات ئاراستەی ڕوی دڵ وجەرگان
بەش بەدەس بیگرم بیخەمە سەر چاو بە سێلاوی چاو بیخەمە سەر ئاو
ئەو کاتە پێکەم ئەمن پینەی دڵ تا دڵ بە لەتی ئەچێتە تۆی گڵ
سا کێ یە مەحرەم لای بالای خاوی بگاتە فریام مردم لە تاوی
بەش بیبەنە لای ناڵەی ئەم دڵەم ناڵەی ئەم دڵەی پڕسۆز و کوڵەم
ئاگاداری کەن لە حاڵی خەستەم بەشکم بەزەیی بێتۆ بە جەستەم
هەر جارێکیش بێ بەش بیبات نامم سازێژ کات برین دڵەی پڕزامم
بەڵکە ئیترکەم قایم کات قامەت ئەبا داخی دڵ بەم بۆ قیامەت
دەسا بێرەلام قبیلەکەی گیانی تا گیانم بۆ تۆ کەم بە قوربانی
یا تۆ خۆت فەرمو بە تێغی ئەبرۆت بیکە بە قوربان ئەم لاشە بۆ خۆت

بـــەشکێکم بـدەی نـــەجاتم لە غـــەم   تێغی دەستی خۆت بۆم کەی بە مەلھەم

کـــاتی مـــەرگیشم بـــا هـــەر بـتبینم   ئـــەو کـــاتە دەرچـــێ گـــیانی شـــیرینم

نـــژماری تـــــاسەی بـــالآی تـــۆیەتی   دوری تـــــۆ زامـــــی بـــێ پـــەترۆیەتی

٧٨/٢/٢٨

«سرود»

بەڵێن ئەدەم شافیعی شەرتە لانادەم لە ڕێ   باناحەزتیکەتیکە گۆشت و ئێسقانم بڕێ

ئەونیجتیهادەی کردت قبوڵمە بەدڵ و گیان   حازرم لە پێناوی ئامانجت بم بـەقوربان

هەتاکو دڵ لێبدا و تاکو خوێنم تـیاماوە   ئەگەر زانیو مەمێشکم ئەنجن ئەنجن کراوە

شەرتە پەیمان نەشکێنم هەر ڕێگەکەی تۆ بگرم   چش بابەحیلەی دوژمن منیش لە سەر تۆ بمرم

ڕچـەورێبازت جوانـە گـرتت ڕێگەی پێغەمبەر   بوێتە پێڕەوێ ڕاساڵ هەزار سلاوت لە سەر

دەسا دوژمن بزانـە مـوسوڵمانم مـوسوڵمان   لەڕێگەی خۆم لام نادات تۆپ وتەیارەی جیهان

قورئانە چەکی دەستم ڕەزای خوایە مەبەستم   لە هەوڵ و تـێکۆشانام هـەتا مـاوم نـاوەستم

لام هیچ نیە ئەم ژینە خـوێنم هـەوێنی دینە   لە مێژە سـابتە بـۆم کـە دوژمـن دڵ بـە قـینە

دوژمـن بـەهیچ نـازانـم خـودایـە پشـتیوانـم   هــەرگیز کـەهاڵۆ نـابم لە هـەوڵو تـێکۆشانم

شـــەرتوبەڵێنی داومـــە شەرتە من بیبەمەسەر   بیکەم بەسایەی سەرم بەچەتری ڕۆژی مەحشـەر

موسوڵمان بێن بەخۆداوا بەسەرچو ڕۆژی ڕون   هاکا ناحەز لەهەرلا کردیە سەرت شەبیخون

٧٤/٥/١٣

«سرود»

ئێمە سـەربازی دیـنین گـیانمان فـیدای قـورئانە

بـۆ تـۆ بـە چـۆکـا نـایین دوژمـنی دیـن بـزانـە

ئەگەرچی زۆرت داوە هـەوڵی فـەوتاندنی دیـن

ڕێبازمان ڕێیەکـە جـوان قـەد لەسـەریا لانـاچین

با خوێنیشمان بـڕێژن وەکـو حـەمزەی قـارەمان

ئەینین بە سەر سەرەوە ئەحکامی بەرزی قورئان

خوێنمان ئاوی حەیاتە کاتێ ڕژایە سەر خاک
لەو ئاوە پەیدا دەبێ سەدان دەستە گوڵی پاک
دۆس و دوژمن بزانێ تاوەکو دونیا دونیاس
گەورەترین بەرنامە قانونی ئەمری خوداس
بە عالەم دەسەلمێنین ئیسلام دینی خودایە
قەد فەوتاندنی نابێ هەتاهەتا هەتایە
حازرم گیانی شیرین ببەخشم بەئەم دینە
لە ڕێبازی لانادەم بیشم دەن لە مەکینە
هەرگیز لە بیری ناکەم خوێنی ڕێبەرانی دین
شەرتە قەتعەن نامەوێ ژیانێ دوربێ لە دین
ئاڵای ئیسلام خوێنینە گەر بکەی سەیری پێشو
پڕیەتی لە حەماسە باسی مەردانی مێژو
وەرن پێکەوە یەکسەر عەهد و پەیمان ببەستین
بۆ بەرزی دینی ئیسلام تێبکۆشین نەوەستین
وەکو یارانی حەزرەت شان بە شانی‌یەکترین
ئاڵای پیرۆزی ئیسلام هەر شەکاوە ڕابگرین

٧٤/٥/١٢

«سرودی دیسان هاتەوە مەولود»

دیسان هاتەوە مەولود لە دایک بونی مەحمود
جەژنی گەورەی ئیسلامە خۆری ڕزگاری بزوت
هیوا و ئامانجی ئیسلام یەقینە وا دێتە دی
گوم نابێ خوێنی عومەر لە گەڵ عوسمان و عەلی
هەتاکو مانمان مانە سەربازی ڕێی ئەوانین
سەربازێ فیداکارو پارێزەری قورئانین

چـەكـی ئـايەت و حـەديس ولأتـمان ئـەپارێزێ
فەتعەن سەر نەوی ناكـەين بۆ هـيچ دوژمـن و هـێزێ
هەر وەكو ئەبوبەكر پەيمان ئـەدەين بـە حـەزرەت ﷺ
لە ڕێـی ديـنا نـاسرەوين ئـەر جـيهادە يـا هـيجرەت
وێـنەی عـومەری فـارۆق عـەدالـەت دامـەزرێنين
تـــەبليغاتی دوژمـــنان هـــەمو بــە چـۆكـا بـێنين
گيانی خـۆمان فـيداكـەين وەک عـوسمانی بـەتەمكين
بـينە شـەهيدی مـيحراب بـە خـوێن بپارێزين ديـن
وەک عەلی هەڵمەت ئەبەين بە (قاتلوا)ی ئەمری حەق
قـەلأت وفكـری دوژمـن شـەرتە هـەموی بكـەين لەق
ئـالأی پـەستی بـێگانە شـەرتە گـەوزێنين لە خـاک
بــــەرزۆ بكـــەينۆ ئـالأی حـــەزرەتی شـاهی لەولاک
بـــە دونـــيا بســـەلمێنين كـــە تـا جـيهان جـيهانە
قـــانون لە ڕوی زەويـــدا ئـــيتر تـــەنيا قـــورئانە
لە يـومنی تـێكۆشانمان فـەتح ئـەكـەين گشت ولأت
نـــايبی بــيلال كــێ يە بــانگی ڕزگــاری بــدات
و صـــــلّی الله عـــلی ئـــەو ســـالاری مـــەدينە
شـــــافع يـــــوم الجـــزاء لكـــلّ المـــذنبينَ
٧٠/٦/٩

«سرود»

شـافيعی بـەڵێن ئـەدەم شـەرتە بـە دڵ و بـە گـيان
ڕێبواری ڕێگـەكـەت بـم كـۆڵ نـەدەم لە تـێكۆشان
شـافيعی دايكـو و بـابم كـردوميان بـە سـەربازت
جـــا كــە وەهــايە شــەرتە لانــەدەم لە ڕێـبازت

تـاکـو خـوێنم تـیا ماوە ڕێگـەکـەت شـەقامم بێ
لەم ڕێگـەیە ئـەمرم یـا ئـەبڕم ڕێی پـڕ هـەورازت
بێباک وترس لە دوژمن ئـەڵێم کـە سـەربازی تـۆم
مادەم تـۆم پێشەوا بیت دیـارە کـەوا سـەربە خـۆم
شافیعی گەرچی بڕینی ئەم ڕێگەی تـۆ زۆر سـەختە
چـونکە کـارو پیشەکـەت ئـەکـەوێتەسەر ئـەستۆم
بـەڵام ئـەوا بـڕیارە دوا بـەڵێن ئـەدەم بـە گـەل
نـاخەوم ڕادەپـەڕم بـە گـورجـی بـە پـەلە پـەل
تـێدەکـۆشم بـێوچان بـۆ ڕزگـاری دیـن و گـەل
سا مـوسلیمین مـوژدەبێ کـاروانـمان گـەیشتە کـەل
عـەلەمدار مـوژدە ئـەدات عـەلەممان هـەڵکراوە
بە خوێنی سوری شەهید ناوی خـوای لێ نـوسراوە
قـانون ئـەساسی ئـیسلام تـێدا نـەقش کـراوە
حەرەس لەدەوری ئـەڵێی سـەوڵە هـەمو وەسـتاوە
هــەمو بــە گـیانو بـە دڵ پـارێزەری عـەلەمن
بـۆچاکـتر شـەکـانەوەی ئـەو عـەلەمە بـەخەمن
شـافیعیان مـوژدە بـێ کـاروانـمان بێ وێـنەیە
لە ڕۆژی کـارەزارا سـوپایەکـی ئـەعزەمن
ئـەم بـەڵێنەی مـن داومـە کـە گـیانم بـۆ ئـیسلامە
دیسـان نـوێی ئـەکـەمۆ ئـەو بـەڵێن و کـەلامە
ئـەڵێین ئـێمە فـیدایین لە ڕێگـەی ئـەم ئـیسلامە
بـێدین بـۆ واز نـاهێنی بێ شک عـومرت تـەمامە
بـەرگی زرێـم پـۆشاوە سـیدقو عـەبایە و مێزەر
بە ئیرس بۆم بەجێ مـاوە لە مـیراتـی پێغەمبەر ﷺ

با دوژمــن هــەر بنالێ وا باغەکـەم هـاتەبەر
تـا ئـەبەد بـەردەوامـە سایەی حـەزرەتی لەسـەر
مەدرەسەی بەرزی قورئان دەرسـی بڕوای پێداوم
پـیشەم خـەباتە بـۆ دیـن تـاکـو لە دونـیا ماوم
ئـــارەزوم بـەرزی دیـنە وەهــا تــەعلیم کـراوم
بێدین ساگۆڕت گومکە تازە لە خەو هەستاوم
هاوین ٦٨/٦/٥

«سرود»

من کـە ڕۆڵـەی مـوسوڵمانم ڕانـاوەستم لە خـەبات
ئــامادەم بـە دڵ و بـەگـیان بـۆ تـێکۆشان و جـیهاد
بە نوری شەمعی قورئانی ڕوناک ئەکەم سەر بیسات
ســا مـوسوڵمانان ڕاپـەڕن لەشکـری قـورئانیهات
براکەی من ئەی موسوڵمان هەستە جیهاد بـەر پـایە
کـاتی هــەڵمەت تـەنیانابی پشـتیوانت خـودایـە
ئـێمە ڕۆڵـەی ئـیبراهـم و نـەوەی سـەلاحەددینین
بـــەوشەی (الله‌اکـــبر) دوژمــــنان دەڕوخـــێنین
دەرســـی بـڕوامـان لە مـەکـتەبی خـودادا خـۆندوە
مــودەڕیسمان مــوحەممەدە تــاکـو ئـەبەد زیـندوە
خـوێنی عــومەر پـاڵەوانـی مـەیدانـی مـەردایـەتی
بـــۆ تـێکۆشانی مــوسوڵمانان وا ئــەدا شــایەتی
(واعـتـصموا بـحبل الله)یـە کـەلامی خـوایــەتی
سـەنگەرت چاوە ڕوانـە بـۆ برایـی و مـەردایـەتی
ئەی برای موسوڵمانی من تاکو کەی ژێر دەستەبین
تاکو کـەی کـۆتو زەنـجیرو ئـەسیرو پێبەستە بـین

سەنگەری ئیسلام بە تەمای هێزی دەستی تۆیە دەی
تۆی ئەبێ حەمزە و عومەر لەم ڕۆژەدا بیرۆ بخەی
ئەبێ فەرمانی قورئانی بە گوێی ناحەزدا بدەی
دەسا بێدین ئێمە هاتین بۆ کوێ گیانت دەرنەبەی
پیشە و نیشمان تێکۆشانە قەد لە جیهاد ناسرەوین
موسوڵمانین بە وزاوەی دوژمنی دین ناخلەتین
۶۹/۶/۴

«سرود»

مـــن مـــوسوڵمانم گـیانم فـیدایـە فـیدای ڕێـبازی «رسـول‌اللە»یـە
شوێن‌کەوتوی حەزرەت ئال و یارانم پـێشرەوی کـاروان مـوسوڵمانانم
ئـێمەش بـەوێنەی حـەزرەت و یاران دەکـەین جـیهادی کـوفرو نـەیاران
ئـاڵای ڕەنگـین و خـوێنینی قورئان هـەڵدەکـەینەوە وەک جـاری جاران
دڵـــی ســـتەمکار دێـنینە لەرزە خـوا فـێری کـردین ئـەم بیرو دەرزە
فـەرمانی جـیهاد ئـەمری خـودایـە ئـەمرێکە حـوجەت هـەتا هـەتایە
ئــەو ئــەمرە لەلای «رسـول‌اللە»وە گـەلێک بـە چـاکـی بـە ڕێ بـراوە
هـەر چـوار خـەلیفەی بەڕێز ودڵسۆز نـەقشەی ئیجرایان دان بـە گەلوهۆز
حـەزرەتی عـومەر خـەلیفەی ئیسلام بە خوێن ڕەنگی کرد مەکتەبی ئیسلام
بـۆئەم دیـنە بـو حـەزرەتی عـوسمان گـیانی فـیدا کـرد بـە ئـەمری یـەزدان
حـەزرەتی عـەلی شـێری یـەزدانـی گـیانی بـۆ ئـیسلام کـرد بـە قوربانی
ئـەی دایک و بـابان مـنیش ئیسلامم ڕزگـــاری دیـــنە ئـــیش و پـەیامم
شـەرتە هـەتاکـو ئـەم گیانەم گیانە کـارم‌لە ڕێی دیـن هـەر تـێکۆشانە
دایـــە ئـەوا چـوم بـەئیزنی خـودا دەبـــمە گـــوڵاڵەی بـاغی شـوهەدا
بـەڵام ئـەو کـاتەی بـەرگی خوێنینم دەهـــێننەلات هـیچ نـەکـەی شـینم
بـڵێ سـەد شـوکر سـەربازی خوایـە ڕێـــبواری ڕێگـای «رسـول اللە»یـە
ئـیستە دەعـوەتی خـوانـی خـودایە (عـــند ربّـــهم یـــرزقون) وایــە
۶۹/۶/۱۸

«سرود»

من شەهیدم بە خوێنم ئاڵای ئیسلام ڕەنگین ئەکەم
دوژمنانی حەق بمرن واهات لەشکری دینەکەم
لەبیرم ناچێ زەحمەتی پێغەمبەری ڕێبەرم
لە یادی ناکەم خوێنی عومەر جێگەنشینەکەم
لە ڕێی دینا ناسرەوم شانازیە شەهید بونم
با خوێن تێکەڵ کەم لەگەڵ عوسمانی (ذی‌النور)ینەکەم
ئاڵای پیرۆزی ئیسلام تاکو ئەبەد نانێمە ئەرز
سەردەکەوم یادەمرم لە خەباتا بۆ دینەکەم
بە هەڵمەتی حەیدەری قەڵای دوژمن دەڕوخێنم
خوێنی گەشم هەوێنە بۆ سەرکەوتنی دینەکەم
سەربازی پێغەمبەرم جیهادە پیشە و ئیشی من
ڕێگەکەی ئەو بەرنادەم ئەمرم بۆ بەرزی دینەکەم
من شەهیدم بە خوێنم گوڵانی ئیسلام ئاو ئەدەم
تا لە بەین ئەبەم هەمو بزاری دەوری دینەکەم
بەڵگەی سەربەرزی‌یە پێم کاتێ ئەچم بۆلای خودا
پەیمانی پێغەمبەر و کفنە بە خوێن ڕەنگینەکەم
من شەهیدم ئەی کاروانی موسوڵمانان وەسێتە
بپارێزن سەنگەری بەخوێنی ئاڵ ڕەنگینەکەم
من شەهیدم خوێنەکەم تاکو ئەبەد نابڕێتەوە
ئیفتیخارە بۆ خۆم و بۆ ڕێبەرانی دینەکەم
من شەهیدم بە مەرگم ژیانێکی سەرمەدیم هەس
هەدیە بۆ پێغەمبەرم جل وبەرگە خوێنینەکەم
من شەهیدم ئەوا چوم فەرزە لەسەر هەمو ئێوە
پارێزگاری لە قورئان و سەنگەرانی دینەکەم

۶۹/۶/۲۷

«سرود»

مانگی (ربیع‌الاول) مـانگی جـه‌ژنو شـادی‌یه

له دایک بـونی ڕه‌هـبه‌ر بـه‌رهه‌می ئـازادی‌یـه

یادی ئه‌و ڕۆژه به خێر هیوای چینی مه‌زڵومه

(واعـتصموابـحبل) ئـاکـامه‌کـه‌ی مـه‌علومه

خێرو بێری ئه‌و ڕۆژه له بۆ گشتی و عمومه

به خێرهاتیه‌وه ڕه‌بیع خێرت ئازای داگرتین

یادی حه‌ماسه‌کانت ده‌رد و داوی لابـردین

ڕۆژی مێژوی که‌سێکی ئازادی بۆ هاوردین

ڕۆژی له دایک بونت هه‌موده‌ستی یه‌ک ئه‌گرین

بـه‌ڵێن تـازه ئـه‌کـه‌ینۆ ڕێبازه‌کـه‌ی تـۆ بگـرین

جیهاد بۆ به‌رزی ئیسلام یا له‌پێناویا بمرین

هـه‌مو فـیدای ئـیسلامین بـونو مـانمان بـۆ دینه

پشته سوری وه‌عده‌ی خواین پشت نابه‌سین به‌م ژینه

موجاهیدی ڕێی دینین ئیمانمان زۆر به تینه

ئالآی پیرۆزی ئیسلام به دڵ ئـه‌گـرم ئـه‌ینێژم

هه‌رلا دوژمنی لێ بێت به‌ده‌نگێکی به‌رز ئێژم

له بۆ به‌رزی ئالآی دین حازرم خوێن ئه‌ڕێژم

ئه‌م دینه بو وا حه‌مزه‌و سه‌دان که‌س له پێناوی

ئه‌بینران قوربانی بون له مـه‌یدان بـه خـوێناوی

ئه‌وان وا ئه‌یانپاراست که ئێستاش ماوه ناوی

ئه‌وان چون به‌ره‌و خودا به ڕوسوری و سه‌ربه‌رزی

له مـێژو تـۆمار کـرا ئـیستیعمار بـه‌وان له‌رزی

ئه‌مانه‌تیان جێ هێشت و خۆیان چون به سه‌ربه‌رزی

۶۸/۷/۶

«فارسی»

کبکیم بی یار و یاور عاجزم اندر قفس

دوری از یار است زجرم میدهد در هر نفس

کی رهایی یابم اندر این همه بند و فغان

تابه کی یارب رود من عمر و دلدارم عبس

ناله و زاری کنم گر روز و شب نگریسته‌ام

هیچ ندارم خیر و احسان من زپیش وهم زپس

گر نباشد شاه لولاک روز رستاخیز شفیع

منزل و مأوی جهنم مار و عقرب یار وکس

ای شفیع مذنبان دستم بدامانت دخیل

شاهدی، شهدی، مرانم آمدم همچون مگس

بال و پرسوخته به محضر آمدم با اثم و غم

غم چه دارم گربه محضر میرسم صدبار نجس

یارسول الله ﷺ ندارم طاعت و از جود تو

کی شود محروم هزاران جانی و پست ونجس

عاجزم درمانده‌ام ای رحمةللعالمین

مستمندم روز محشر تو به فریادم برس

گر نباشی دستگیرم وابمانم در عرق

عالمی گردد خبر دار با صدایم چون جرس

عمر خود را صرف کردم در پی جمع گناه

پشت زیر بار عصیان میبرم همچون فرس

زیر تیغ ناب نفسم او ندارد هیچ دریغ

آمدم تا قلب عاصی باشدش لطفت حرس

از پی لطفت بگردم ماه و مهر و هم زمین

کی شوی نژماری محروم تو ز لطفش چونه بس

۷۶/۳/۳

در وصف تو

ذات حق در وصف تو بود احسن تقویم گفت
جمله مخلوقات ز بهر وصل تو زاعیل کوفت

آسمان روی تو بود بهر رجم عاندین
زینت آرا باغ انجم جمله گشت از فرد و جفت

چشم اختر سای تو است مثل جام سکندر
صد هزاران رمز واسرار باشداندر آن نهفت

تیغ ابرویت چگویم همچو تیغ شیر حق
مثل من بس قیسها از درد آن در خاک خفت

ای که رنگ چشم زیبایت همی گویم بدل
سرمهٔ طور و تمام سرمه‌ها را کرده افت

همچو لیلا مهر تو در قلب این مجنون بس
هر چه بیشتر هم بگویند لانمان راحرف مفت

یک قدح بردار و گامی بهر حق نه بر دلم
پیش از آنکه بانک آید عاشقت در گور خفت

با دلی مملو ز حب رو کن نظر بر شعر من
گو که نژماری بعشق من چنین نظمی بگفت

۷۷/۵/۱۴

«بنما ترحمی بمن»

گر بگویم کلب توام که داند مقبول تو ام
تو خود دانی که مجنون ومریض ومعلول توام

بنما ترحمی بمن اظهار کن لطفی بمن
تو خود دانی که عاشقی در بند و مغلول توام

شادم بمیرم در فراق ز بهر عشق و اشتیاق

تو خود دانی چراغ دین شهید ومقتول توام

خوشا که جانم در رود به پیش آن سلطان رود

تو خود دانی کنم شادی از آنکه مقتول توام

جانم کنم فدای تو فدای خاکپای تو

تو خود دانی کنم سرور که کلب مجهول توام

یارب شود نصیب من زیارت آن حبیب من

بردار نقاب زروی خود جانا که مشغول توام

«یاد تواست حیات من»

یاد تو است حیات من قهر تو است ممات من

لطفی بفرما جان من عطا بکن برات من

در وصف تو لال است زبان گنگند هزار قس و حسان

ای حاتم باب احسان عطا بکن برات من

در نعت شاهی مثل تو حیرانی مثل من حزین

روانباشد دم زند که رفته است نشاط من

به دور رخسار مهت قریب زکوی و هم رهت

پروانه وار بسی جم‌اند چون دل بی بساط من

نزماری چون قیس حزین شد ناخدای درد وشین

همواره گوید بر درت عطا بکن برات من

«از ابتدا کلام من»

از ابـــتدا کـلام مـن بـرای لایـنام مـن
ثـنا و شکـر بـی‌کران بـعداً بـود سـلام مـن

بـروح پـاک رهـبرم مـحبوب ذات اکـبرم
رسول و هـم پیامبرم شـاه بـلند مـقام مـن

صلواتی بهر او لایق ز سـوی ذوی خـلایق
شام و سحر باد دم بدم همراه با سـلام مـن

بـا سـلام اهـل وفـا درودِ اهـل اصـطفیٰ
نثار ذات مصطفیٰ ﷺ ذات بـلند مـقام مـن

بر آل و صحب و تابعین بر اولیا و عـارفین
بر جمع کـلّ مسـلمین تـحیّت وسـلام مـن

۷۸/۴/۲۳

«آموزگار»

آمـــوزگار ای یـار مـن   یـــاور و غـمخوار مـن
سـلام مـن بـر تـو بـاد   هـــمیشه بـاشی دلشـاد
هـــرگز نـباشی مـریض   نـــزد مـا هسـتی عـزیز
تـــو مـعلم مـائی   دلســوز مـا شـمائی
مســـتحق سـلامی   تـــو انســانی تـمامی
ادب و درس و شـــعور   بـه ما میدی بی قـصور
بـه مـا ارکـانهای دیـن   بـالحنی خـوب وشـیرین
بـــا عـــمل و بـاگـفتار   مـــی‌آموزی آمـــوزگار
هـــمیشه دوسـتت دارم   امـــرت بـــجا مـــی‌آرم
تـــوخیلی مـــهربانی   در فکـــر شـاگـردانـی
مـن بـا دیـدارت شـادم   تـــو نـــمیری از یـادم

نـامت نـقش دل مـاست جـاودان و پـا بـر جـاست

مــــن زادهٔ نــــژمارم از نــــادانــــان بــــیزارم

مـــمنون زحـــمتهایت خـــدا مـــیده جـزایت

به درخواست پسرش عبدالرحمنْ در روز معلّم جهت تقدیر از آموزگاران نوشته شده

۷۷/۸/۲۱

«رباعیات»

هــەوری زوڵـفت لاده بـەڵکو مـاهی تـابان دەرکـەوێ

چاوی هیوام بەش به شەمس و ڕۆژ و چەن ئەختەر کەوێ

ئـاسمانی ڕوت عـەجایەب تـۆله مـن پـەنهان ئـەکـەی

بـــێڵە بـا چـاوم بـە دورری بـێکەسی بـەندەر کـەوێ

۷۶/۲/۲۱

(۱)

زۆر کەس هەن دایم داعی ویساڵت موشتاقی مـانگی ڕوخ و جـەماڵت

منیش یـەکـێکم لەو مـەجنونانەی بـونەته عـاشق شـێوەی کـەماڵت

(۲)

ڕشتەی حوببی تۆ نەڵێم بچڕێنم له چـەندین لاوه چـم بـیقرتێنم

هەتا چەن گرێی تێکەوێ بەڵکو یەکجار نـزیکیت بـەدەس بـهێنم

(۳)

بمژگانم خاک پـایت کـهم جارو همی مالم گـرد نـعلینت بـه ابـرو

بدنبال مهر تو گردم من چو قیس به هر ثانیه نه صدبلکه هـزار سـو.

(۴)

ازآن ترسم در این گردش ز هـجران بــــرنجانم دل خــــویشان ویــاران

که مـهر مـن چـو ابـر سـایه افکـند ولی تـــو نــــیزه‌ام زدی هــــزاران

۶۸/۱۱/۸

عهد باشد ای خدایا مهر باشد میم من
جور دور از جَور باشد حرف دوم جیم من

یای من را یار باشد تا ابد گر زنده‌ام
دال من دور از دروغ است تابسر من زنده‌ام

******

دلا برخیز و دلدارت به آغوش محبت گیر
به پیر میکده ملحق بیاد حق تو آرام گیر

بجو از باده نوشان خرابات نوع مَی‌ها را
بدو دست و بدندانت بتعجیل رو تو جامی گیر

******

زنخجیران زلف تو رسن ریسم بخودکارم
بعنق و پا بیاویزم بیالایم بدلدارم

سَرو کَی لایقت دارد بسانِ تو روان باشد
به آهوی خُتن گوئید ذهاب جوید زدلدارم

******

ئەو کاتەی ئەمرم دەرئەچێ گیانم   خۆزگایە بەلەیل ئەکەوت چاوانم
ئەوەکو لەوێ ئیتر ئەی‌بینم   چون ئەو پاکە و من پڕ لە تاوانم

******

گەر ئەم دونیایەم پێ بدرێ یەکسەر   یاخۆلە دونیا ببم دەربەدەر
ئەبون،ئە، ئەبون وهام لێ ناکات   مەیلی تۆم ئازیز لە دڵ چێتەدەر

۷۷/۵/۲۴

****

ئەگەر عالم ئەبێ عالەم ئەبێ وێڵ   هەمو حەیران بە وێنەی مەرکەبی خێڵ
بە هەر لادا ئەچن تا ئەچنە سەر داو   وەکو ماسی بەهارو ڕوباری لێڵ

****

ئاورم بەردا لە خەرمانم   سوتانم گشت دەخڵ و دانم
ئەوا هاتم جوابم مەکە   واجبی ڕەحم و ئێحسانم

****

کێ بێ بتوانێ مەدحی تۆ تەواو   واکە پێویستە بهێنێتە ناو
هەرکەس هەرچی وت قوسوری تیاکرد   تۆ کەخوا بۆ خۆی کردیتیە هاوناو

****

وەرگێراوی فارسی

بە دەس چاوو دڵۆ هەی داد و بێداد   کە هەر چی چاو ئەبینێ دڵ ئەکا یاد
دروس کەم خنجێرێ نوکی لە پۆڵا   بدم من پی لە چاو، تا دڵ بێ‌ئازاد

****

در گناه و بی‌ساحلم   کشاورزی بی‌حاصلم
ملفوفِ دام و کید نفس   از محصول خود غافلم

****

خوشا با یار خود دلداری کردن   بباشد از سوی وی غمخواری کردن
رئوف و هم رحیم باشد عزیزت   حذر داری تو از بیعاری کردن

******

جمال یار خود را رؤیت نمایی   ز بهر عشق یار باشی فدایی
تو هر مویت اگر باش زبانی   هزاران بار کنی تکرار ثنایی

******

عالمین را می بیارزد نقطه‌ای زان تار زلف
تار زلف دست خورده با یدین بادو طلف
گر بمیرم در فراقت مرغم دوری خورم
چون بپیوندم به عشّاق در مساف سلف و خلف

******

دوک ریسی مثل شیرین وفائی کی بود
قابل تحسین و مدح و سجع و شعر یکنواخت
دختری چون اردلانی را بباید تو ستای
آنکه در میدان نالی اسب همت را بتاخت

******

دلت باشد به یاد یار دلدار — منوّرتر ز نور و شعلهٔ نار
بذکر یار غافر شود آرام — دل بدتر ز گرگ و هم سگ هار

******

بیاد تو دلم دارد میل گل — ز تو خیزد عزیزم بوی هر گل
بقربانت شود نژماری صد بار — که از بهرت شده دیوانه بلبل

******

بیا ای جان من قربان جانت — بروح وجان شوم من پاسبانت
تو که دایم امینی در امانی — پذیراباش دلم مثل امانت

۷۶/۳/۴

******

بدست خود بکندم من چه چاهی — مگر من را برآرد لطف شاهی
بیفتادم بدام نفس و شیطان — خلاص من بدست اولو جاهی
اگر لطفش نباشد یار و یاور — بچاهایم در دو عالم نه چاهی
پناه آورده‌ام پیر خرابات — یقین دارم که خیلی را پناهی
بجاه حضرت ختم النبیین — بگیر دستم در این بحر تباهی
در این حالی که من در بحر عصیان — چنین غرقم برم‌آر از مناهی

۷۹/۶/۲۷

«لە سەر بەرگی قورئانی منداڵێک نوسیویەتی»

هەر کەس لەم دونیا تۆی کرد بە مایە   عومری ئازیزی نەچو بە زایە
ئەو کەسەی پشتی کردە تۆ قورئان   پەس‌تر لە وەحشی، لە کەروگایە
داوام ئەوەیە لە وردو پیران   خۆیان بۆ ئاخر نەکەن بێ‌مایە
بە پێی دەستوری قورئان جوڵێنۆ   هەتا وەک مەردان بگەن بە پایە
تا ڕۆژی گەرمای حەشرو قیامەت   لوتفی حەق بۆیان ببێ بە سایە
تکاش کەن بۆ من لای تکاکاران   بەش تکام بۆ کەن لای ئەو خودایە
هەرچی هەم ئوممەت دۆستەکەی ئەوم   با خۆیشم نەمێنێ مایە و سەرمایە
دیارە کە عەبدێ سەرکەش و یاغیم   دڵخۆشیم تکای (رسول الله)یە

نژماری موخلیس ئەو کەسانەیە
هەرکە قورئانیان لا بەرنامەیە

******

ئەر کەرێ بێنی بیکەی بە سەردار   لە حەریر بۆی کەی کۆپان و هەوسار
تەڵای سور بێنی بۆی بکەی بە ناڵ   برنج و گۆشتی پێدەی لە جێی تاڵ
لاناچێت لە سەر هەیەتی کەری   گەر بڕوای پێ‌کەی ئەو تۆو تۆ کەری

****

سەرای‌سینەی لەیل سەرای سینەی لەیل   لەیلی حاتەم سا کەرەمدار پڕ مەیل
مەر یاوۆ وەداد دڵەی پڕ ئێشم   ماسازدا وە لوتف دەرونی ڕێشم
ئەنا من کفتی کەفتەی کۆی تاوان   کەی ڕوم هەن ئازیز گێلۆوە باوان

****

کەتۆ ڕەحمەتەن (للعالمین)ی   منیش هەر یەکێ لە عالەمینم
ئوممەتی موجریم بارەگای خۆتم   تۆش فەرموت شەفێع بۆ موزنیبینم
دڵخۆشم سەدجار گوناهباریش بم   چونکە ئوممەتی شای مورسەلینم

****

خداوندا بدل دارم تمنّا   بجاه شمع دین آن پیر والا
بحق آل او و هم صحابین   بحبّ جمع یاران و تابعین
گذر کن از قصور بیکرانم   زباب لطف‌وجود خود مرانم

